

ESTIMACIÓ DEL COST DE LA PLAÇA ESCOLAR A CATALUNYA

JULIOL 2020

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

ESTIMACIÓ DEL COST DE LA PLAÇA ESCOLAR A CATALUNYA

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Síndic de Greuges de Catalunya

1a edició: Juliol 2020

Informe sobre estimació del cost de la plaça escolar a Catalunya. Juliol 2020

Maquetació: Síndic de Greuges

Foto de coberta: (c) Mario Aranda/Pixabay

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	5
2. ELS COMPONENTS DEL COST DE LA PLAÇA ESCOLAR	7
2.1. El cost de dotació bàsica de personal docent i de suport	7
2.2. Cost de funcionament del centre	25
2.3. Cost d'activitats i serveis escolars complementaris.....	97
2.4. El cost d'atenció de la diversitat.....	153
3. EL COST AGREGAT DE LA PLAÇA ESCOLAR	179
3.1. Definició del tipus de cost	179
3.2. El finançament públic de la plaça escolar.....	180
3.3. La despesa real de la plaça escolar	181
3.4. El cost teòric de la plaça escolar	183
3.5. L'impacte pressupostari del cost teòric de la plaça escolar	184
4. EL FINANÇAMENT DELS CENTRES EN EL MARC DEL PACTE CONTRA LA SEGREGACIÓ ESCOLAR	185
4.1. El contracte programa com a mecanisme d'assignació pressupostària	185
4.2. La transició a la gratuïtat mitjançant el finançament per fórmula	185
5. CONSIDERACIONS FINALS: A MODE DE SÍNTESE	190
5.1. Una aproximació al cost de la plaça escolar	190
5.2. Algunes consideracions per contextualitzar el cost de la plaça escolar.....	200
5.3. El sistema d'assignació pressupostària.....	219
ANNEX: COST DE LA COMPLEXITAT I ELS MECANISMES DE COMPENSACIÓ	221

1. INTRODUCCIÓ

Hi ha un ampli consens dins de la comunitat educativa a l'hora de destacar l'infrafinançament del sistema educatiu. El Servei d'Educació de Catalunya, integrat per centres públics i concertats, presenta dèficits d'inversió pública per garantir plenament el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats, tal com estableix el nostre ordenament jurídic.

També hi ha un ampli consens a l'hora de considerar que l'existència de costos d'escolarització que han de sufragar les famílies, en part ocasionades per aquest infrafinançament dels centres, és un dels principals factors de segregació escolar existents en el nostre sistema educatiu.

El fet que part del servei educatiu que presten els centres s'hagi de finançar per mitjà de les aportacions de les famílies, la qual cosa resulta contradictòria amb el principi de gratuïtat que regeix el nostre sistema educatiu, suposa un important factor de desigualtat, tant en l'accés als diferents centres com també en la configuració dels projectes educatius, condicionats, en part, al finançament privat de les famílies.

En aquest context, el Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, de març de 2019, promogut pel Departament d'Educació i el Síndic de Greuges i subscrit per la majoria d'ajuntaments de municipis més grans de 10.000 habitants i també de membres de la comunitat educativa, recorda la necessitat d'un finançament públic suficient dels centres, tal com preveu la LEC (art. 42), per garantir estàndards de qualitat suficients i equivalents per al conjunt de centres del Servei d'Educació de Catalunya, i també per garantir la gratuïtat real de l'ensenyament i que les quotes no esdevinguin un factor de segregació escolar, tal com succeeix actualment.

Per avançar en aquesta direcció, el Pacte contra la segregació escolar recorda la necessitat de conèixer exactament quin és el cost real de la plaça escolar, d'acord amb aquests estàndards de qualitat equivalents entre centres, per ajudar a orientar les mesures de finançament necessàries per combatre els desequilibris en la composició

social dels centres, i també preveu, amb aquest objectiu de determinar el cost total de la plaça en els nivells de provisió universal i gratuïta per a la impartició dels ensenyaments en condicions de gratuïtat, entre altres mesures, la constitució de la Comissió d'estudi sobre el cost de la plaça escolar.

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar, integrada per cinc persones expertes, escollides pels signataris del Pacte i pels membres de la comissió de seguiment, amb formació economicofinancera, i coordinada pel Síndic de Greuges, va ser constituïda el mes de maig de 2019, i els seus treballs s'han allargat fins al mes de març de 2020.

Les persones expertes són, per ordre alfabètic, Pedro Alonso Garcia, a proposta de les patronals dels centres concertats (substituït per motius professionals el mes de gener de 2020 per Lluís Biosca); Xavier Bonal, a proposta de membres de la comissió de seguiment del Pacte; Isabel Fons, a proposta del Departament d'Educació; Eugeni Garcia Alegre, a proposta de les entitats municipalistes, i Guillem López Casasnovas, a proposta del Síndic de Greuges.

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha comptat amb la col·laboració del Departament d'Educació, de les titularitats dels centres concertats i dels mateixos centres públics i concertats a l'hora de disposar de les dades sobre finançament públic i privat dels centres. L'explotació d'aquestes dades ha estat a càrrec del Síndic de Greuges.

A més, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha comptat amb el resultat de l'estudi "Cost de la complexitat i els mecanismes per a la seva compensació", elaborat per Héctor Pifarré, del Centre de Recerca en Economia i Salut (GRES-UPF), emprat en el marc dels treballs de la comissió (que consta en l'annex).

Aquest informe, que recull els resultats de l'anàlisi efectuada, s'estructura principalment entorn dels quatre components a partir dels quals la Comissió d'estudi ha segmentat el cost de la plaça escolar: en concret, el cost de dotació bàsica de personal docent i de suport, el cost de funcionament dels centres, el cost d'activitats i de serveis complementaris, i el cost de la

complexitat. Aquesta anàlisi està continguda en el capítol 2.

Seguidament, en el capítol 3, aquest informe conté el cost agregat de la plaça escolar, que es deriva de la suma dels diferents components analitzats en el capítol precedent.

Tant el cost agregat de la plaça escolar com els seus components s'aborden des de quatre nivells diferents d'anàlisi: en concret, el finançament públic destinat per les administracions a cadascun dels components, la despesa real que comporta per als centres escolars la provisió de la plaça escolar amb cadascun dels seus components, el cost teòric establert per la Comissió d'estudi a partir de criteris objectius que hauria de ser finançat amb recursos públics per garantir la provisió gratuïta de la plaça escolar i, finalment, l'impacte pressupostari per a l'Administració que comportaria garantir aquesta cobertura gratuïta.

Finalment, l'informe conclou amb els capítols 4 i 5, que contenen els mecanismes d'assignació pressupostària per al finançament de la plaça escolar, i també, a mode de síntesi, les conclusions de la Comissió d'estudi a partir dels treballs realitzats.

Abans d'entrar en matèria, convé posar de manifest les dificultats que ha tingut la Comissió d'estudi del cost de la plaça a l'hora de desenvolupar empíricament aquesta tasca. Per un costat, val a dir que, en el cas dels centres públics, el Departament d'Educació no disposa d'un sistema integrat amb la comptabilitat de costos completa i desagregada per centres, ni tampoc en els centres públics es disposa de dades sobre la despesa desagregada per centre procedent de les administracions locals. En el cas dels centres concertats, el Departament d'Educació no disposa de cap informació sobre els comptes auditats dels centres a tall individual, ni per tant de la seva comptabilitat de costos. Aquestes mancances han obligat a fer un treball previ de recollida

de dades en diferents àrees del Departament d'Educació, que han col·laborat de manera eficaç per fer possible el càlcul de la plaça escolar, i també a sol·licitar la col·laboració de diferents titularitats de centres concertats, que també han facilitat la informació requerida, per estimar la despesa real. Fins i tot, en el cas de les quotes que sufraguen les famílies, s'ha hagut de fer una enquesta al conjunt de centres públics i concertats, que també ha comptat amb la col·laboració de molts d'aquests, amb un percentatge significatiu de resposta.

I, per un altre costat, val a dir que aquestes mancances en la disponibilitat de dades també han estat acompanyades de dificultats per establir costos comparables, sigui entre sectors de titularitat, sigui dins d'aquests sectors. Els sistemes pressupostaris i comptables dels centres públics i concertats són diferents, i també els sistemes de comptabilitat analítica emprats per les diferents titularitats dels centres concertats.

Aquestes limitacions metodològiques s'han de tenir en compte a l'hora d'interpretar adequadament el contingut d'aquest informe.

En darrer lloc, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar també destaca que aquest informe té per objectiu analitzar el cost d'una plaça escolar d'un centre ordinari mitjà que imparteix ensenyaments d'educació infantil de segon cicle, primària i secundària obligatòria. No es tracta, doncs, d'una anàlisi amb pretensió d'aplicació al conjunt de centres que integren el Servei d'Educació de Catalunya. Les ZER, les escoles d'educació especial o els centres de formació professional, per posar-ne alguns exemples, no han estat objecte d'aquesta anàlisi, malgrat que també requeririen un estudi específic.

Alhora, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar també posa de manifest que els resultats de l'informe fan referència al curs 2018/2019. Per als cursos següents, doncs, aquesta dada s'hauria d'actualitzar, d'acord amb l'evolució del cost de la vida.

2. ELS COMPONENTS DEL COST DE LA PLAÇA ESCOLAR

2.1. EL COST DE DOTACIÓ BÀSICA DE PERSONAL DOCENT I DE SUPORT

2.1.1. Definició del tipus de cost

Un primer component del cost de la plaça escolar està relacionat amb la dotació de personal docent i de suport necessàries per impartir els ensenyaments durant l'horari lectiu.

La LEC defineix com a horari lectiu les hores destinades al desenvolupament del currículum establert per a cada etapa o nivell d'ensenyament (art. 54.2). Els dies lectius per curs són entre cent setanta-cinc i cent setanta-vuit (art. 54.1). Per al segon cicle d'educació infantil i per a l'educació primària, l'horari lectiu per a cada curs és d'entre vuit-centes setanta-cinc i vuit-centes noranta hores, mentre que per a l'educació secundària obligatòria, l'horari és de mil cinquanta hores (art. 54.3).

En el cas d'educació infantil de segon cicle i primària, aquest nombre d'hores anuals equival a cinc hores lectives diàries, d'acord amb el que estableix l'Ordre EDU/56/2019, de 26 de març, per la qual s'estableix el calendari escolar del curs 2019-2020 per als centres educatius no universitaris de Catalunya. Els centres públics de màxima complexitat tenen una ampliació d'una hora diària lectiva (sisena hora). En el cas de l'educació secundària obligatòria, els centres tenen discrecionalitat per establir l'horari diari, tot i l'obligació de fer les hores lectives anuals.

Per al desenvolupament de l'activitat lectiva als centres públics, el Departament d'Educació estableix anualment la dotació de plantilles de personal docent dels centres, tal com preveu l'article 117.2.f) de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, i l'article 10 del Decret 39/2014, de 25 de març, pel qual es regulen els procediments per definir el perfil i la provisió dels llocs de treball docents.

Per al curs 2019/2020, el Departament d'Educació estableix els criteris per confeccionar les plantilles a través de la Resolució de 15 de maig de 2019, per la qual

es fixen els criteris generals i el procediment per a la confecció de les plantilles de professors de les escoles per al curs 2019-2020 i de supressió o transformació dels llocs de treball docents, i de la Resolució de 15 de maig de 2019, per la qual es fixen els criteris generals i el procediment per confeccionar les plantilles de professors dels instituts i de les escoles per al curs 2019-2020, i també aprova les plantilles en cada centre a través de la Resolució EDU/2919/2019, d'11 de novembre, per la qual s'aproven les plantilles de personal docent dels centres i dels serveis educatius dependents del Departament d'Educació per al curs 2019-2020. Aquesta normativa estableix les plantilles en funció de la complexitat i de la grandària del centre (nombre de grups i alumnes), fonamentalment.

En el cas dels centres concertats, els criteris per determinar la dotació de plantilles s'estableixen fonamentalment a partir dels acords de 21 de desembre de 1995 (Resolució de 17 de gener de 1996, per la qual s'ordena la inscripció i la publicació de l'Acord per a la implantació del nou sistema educatiu al sector de l'ensenyament privat de Catalunya, de juny del 1999 i de 4 de maig de 2001; Resolució de 6 d'agost de 2001, per la qual es disposa la inscripció i la publicació de l'Acord sobre la reestructuració de centres docents privats concertats i l'analogia retributiva del professorat per al període del 4 de maig de 2001 fins al 31 d'agost de 2005), i també per conveni col·lectiu. Per al curs 2019/2020, el conveni que regeix és la Resolució TSF/658/2019, de 2 de març, per la qual es disposa la inscripció i la publicació de l'XI Conveni col·lectiu autonòmic de l'ensenyament privat de Catalunya sostingut totalment o parcialment amb fons públics.

2.1.2. Criteris per a la determinació del cost de la plaça escolar

Criteri d'equivalència en la dotació de plantilles a igual complexitat

La dotació de plantilles docents finançada amb fons públics en els centres del Servei d'Educació de Catalunya difereix en funció de diversos factors.

Un factor de diferenciació té a veure amb la complexitat dels centres, particularment en

els centres públics. Mentre que en el cas dels centres concertats la dotació de plantilles és lineal, la normativa referida anteriorment preveu que els centres públics amb més complexitat tinguin una plantilla més elevada per atendre aquestes necessitats, no només per efecte de la impartició de la sisena hora lectiva. Des d'aquesta perspectiva, doncs, els centres públics amb més complexitat tendeixen a tenir una dotació de professorat més elevada que els centres públics amb menys complexitat, i també que els centres concertats en general.

Un altre factor de diferenciació té a veure amb la dedicació horària del professorat en centres públics i concertats. La normativa referida anteriorment preveu que l'horari lectiu setmanal del professorat als centres públics en l'educació infantil de segon cicle i primària és de 24 hores, mentre que en l'educació secundària obligatòria, de 19 hores.

En els centres concertats, en canvi, l'horari lectiu setmanal per al personal docent d'educació infantil de segon cicle i primària és, com a màxim, de 25 hores, una més que als centres públics (art. 23.2 conveni), i per a l'educació secundària obligatòria, de 24 hores, com a màxim (23 en el cas dels tutors), cinc més que en els centres públics (art. 23.3 conveni).

Aquesta diferència de dedicació horària provoca que es necessiti menys personal en els centres concertats que en els centres públics per cobrir les mateixes hores lectives.

I, finalment, un altre factor de diferenciació està relacionat amb una disponibilitat d'hores lectives de professorat més elevada en els centres públics que en els centres concertats (més enllà de les diferències condicionades per la complexitat dels centres exposades anteriorment).

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar parteix de la base que en un context d'equilibri real en la composició social dels centres no seria necessari mantenir aquestes diferències entre sectors de titularitat pel que fa al total d'hores lectives de professorat disponibles en els centres (independentment de les diferències en la dedicació horària que hi puguin haver), atès que el currículum a impartir també és el mateix. En tot cas, la Comissió considera que les diferències en la

disponibilitat d'hores lectives han d'estar condicionades bàsicament per la complexitat que escolaritza cada centre.

Fetes aquestes consideracions, cal tenir present que, per al càlcul del cost del personal docent, s'ha tingut en compte la retribució del professorat públic i concertat a partir d'una antiguitat mitjana i d'una quota patronal equivalent al personal interí. Convé recordar, però, que el cost de la quota patronal és diferent per a personal funcionari, personal interí i personal laboral. La quota patronal dels docents laborals i interins és semblant (al voltant del 31,3%), però la quota patronal per al personal funcionari és significativament més baixa (al voltant del 25,7%, amb diferències en funció de l'adscripció a MUFACE o no). Això fa que, si bé ha tendit a igualar-se la retribució del personal laboral i funcionari i, consegüentment, també la retribució del professorat del sector públic i concertat, hi hagi diferències en el cost financer total del professorat de l'escola concertada (majoritàriament personal laboral) i del professorat de l'escola pública (majoritàriament personal funcionari). Per tant, si bé un docent al sector públic té menys hores de docència assignades que un docent al sector concertat, i que consegüentment es requereixen més docents per cobrir les mateixes hores lectives en el sector públic que en el sector concertat, el cost financer d'un docent al sector concertat tendeix a ser més elevat que en el sector públic, per efecte de les diferències en la quota patronal que ha d'abonar l'Administració.

Aquest capítol valora la dotació de plantilles dels centres ordinaris amb complexitat estàndard. L'anàlisi de la dotació addicional de plantilles dels centres amb elevada complexitat es desenvolupa en el capítol corresponent al cost de la complexitat.

2.1.3. El finançament públic de la dotació bàsica de plantilles docents en els centres públics i concertats

El finançament públic de la dotació bàsica de plantilles als centres públics (complexitat estàndard)

D'acord amb els criteris anteriorment assenyalats, el Departament d'Educació assigna una plantilla de personal docent a

cada centre. En el cas de l'educació infantil de segon cicle i educació primària, el curs 2018/2019 hi havia prop de 35.000 mestres, amb un cost de 1.622,1 milions d'euros (si es pren com a referència una retribució anual mitjana per docent de 46.702,86 euros, que inclou el salari base amb 2 estadis i 5 triennis, i una quota patronal corresponent al personal interí). Si no es comptabilitza la dotació de les aules d'acollida, suports intensius escolarització inclusiva (SIEI) i aules integral de suport (AIS) (que seran comptabilitzades en el capítol corresponent a l'atenció a la diversitat), el nombre de

mestres és de 34.000 i la inversió, 1.587,3 milions d'euros.

Si es prenen com a referència els centres que tenen una línia completa (9 unitats o més), que només tenen oferta d'educació infantil de segon cicle i primària (no són instituts-escola), i que no tenen complexitat, el finançament públic en concepte de dotació de plantilles docents (excloent-ne la plantilla de les aules d'acollida, SIEI i AIS) és de 3.174,6 euros per alumne, 73.032,3 euros per unitat i 2.921,3 euros per plaça escolar (vegeu la taula 1).

Taula 1. Cost de les plantilles als ensenyaments d'infantil de segon cicle i primària (2019)

	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense AA, SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Nombre de centres	1.692	1.310	1.282	915	628	581
Unitats EINF	6.637	6.119	5.986	4.342	2.755	2.529
Unitats PRI	14.336	13.417	13.119	9.449	5.988	5.538
Unitats ESO	158	158	0	0	0	0
Unitats total	21.139	19.702	19.105	13.791	8.743	8.067
Alumnat EINF	142.038	134.892	132.158	96.978	59.992	54.412
Alumnat PRI	324.149	311.136	304.783	220.288	136.802	125.624
Alumnat ESO	3.941	3.941	0	0	0	0
Alumnat total	470.360	450.201	436.941	317.266	196.794	180.036
Plantilla EINF EPRI	33.988,3	31.749,1	30.917,5	21.565,9	13.721,9	12.650,2
Plantilla ESO	306,2	306,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Cost EINF EPRI	1.587.348.863,8	1.482.773.454,3	1.443.935.253,7	1.007.188.554,6	640.853.188,9	590.799.398,7
Cost ESO	16.125.376,5	16.125.376,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Per alumne	3.405,0	3.324,4	3.304,6	3.174,6	3.256,5	3.281,6
Per unitat	75.685,4	75.899,5	75.578,9	73.032,3	73.299,0	73.236,6
Per plaça escolar	3.027,4	3.036,0	3.023,2	2.921,3	2.932,0	2.929,5

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: El cost de la plantilla està calculat amb una retribució anual de 46.702,86 euros, que inclou 2 estadis i 5 triennis, i una quota patronal corresponent a personal interí (31,35%). En el cas que s'hagués tingut en compte la quota patronal corresponent al personal funcionari, el cost de la plantilla seria un 4,3% més baixa.

En el cas de secundària obligatòria, la plantilla al sector públic per al curs 2018/2019 és de prop de 19.000 professors, amb una inversió de 986,0 milions d'euros (si es pren com a referència una retribució anual mitjana per docent de 52.669,0 euros, que inclou el salari base amb 2 estadis i 5 triennis). Si no es comptabilitza la dotació de les aules d'acollida, SIEI, IFE i AIS (que seran comptabilitzades en el capítol corresponent a l'atenció a la diversitat), el nombre de professorat és de

poc més de 18.000 i la inversió, 961,9 milions d'euros.

Si es prenen com a referència els centres que tenen una línia completa d'ESO (4 unitats o més), que no tenen oferta d'educació infantil de segon cicle i primària (no són instituts-escola) i que no tenen complexitat, el finançament públic en concepte de dotació de plantilles és de 4.652,2 euros per alumne, 132.295,7 euros per unitat i 4.409,9 euros per plaça escolar (vegeu la taula 2).

Taula 2. Cost de les plantilles als ensenyaments de secundària obligatòria (2019)

	Total centres	Centres amb 4 unitats o més	Centres no IE	Centres de mitjana complexitat o menys	Centres sense AA, SIEI, IFE o AIS	Centres sense FP	Centres fora Barcelona
Nombre de centres	576	563	541	375	139	98	92
Unitats EINF	133	113	0	0	0	0	0
Unitats PRI	298	247	0	0	0	0	0
Unitats ESO	7.191	7.167	7.020	5.079	1.603	1.127	1.052
Unitats total (inclòs batxillerat i FP)	11.995	11.884	11.369	8.045	2.329	1.400	1.290
Alumnat EINF	2.734	2.340	0	0	0	0	0
Alumnat PRI	6.353	5.340	0	0	0	0	0
Alumnat ESO	203.363	202.794	199.091	144.434	44.189	30.998	28.726
Alumnat total (inclòs batxillerat i FP)	327.617	325.280	313.665	223.146	63.652	38.569	35.244
Plantilla EINF EPRI	831,6	684,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plantilla ESO	18.263,7	18.199,1	17.915,8	12.757,6	4.091,6	2.917,6	2.725,6
Cost EINF EPRI	38.838.200,6	31.976.309,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cost ESO	961.930.456,0	958.530.739,6	943.607.450,0	671.930.011,2	215.499.031,2	153.664.771,7	143.554.196,6
Per alumne	4.730,1	4.726,6	4.739,6	4.652,2	4.876,8	4.957,2	4.997,4
Per unitat	133.768,7	133.742,3	134.417,0	132.295,7	134.434,8	136.348,5	136.458,4
Per plaça escolar	4.459,0	4.458,1	4.480,6	4.409,9	4.481,2	4.545,0	4.548,6

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: El cost de la plantilla està calculat amb una retribució anual de 52.669,0 euros, que inclou 2 estadis i 5 triennis, i una quota patronal corresponent a personal interí (31,35%). En el cas que s'hagués tingut en compte la quota patronal corresponent al personal funcionari, el cost de la plantilla seria un 4,3% més baixa.

A més de la plantilla bàsica de personal docent, els centres públics disposen d'altres figures professionals de suport (personal d'atenció educativa, aules d'acollida, SIEI, etc.) que s'adrecen fonamentalment a atendre la complexitat educativa. La valoració d'aquestes figures es desenvolupa en el capítol corresponent al cost de la complexitat educativa.

En tot cas, en aquest capítol, tot i no ser personal docent, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha incorporat en el càlcul la figura del tècnic/a especialista d'educació infantil (TEI), perquè la seva provisió no està supeditada exclusivament a la complexitat del centre. Segons els criteris d'assignació de personal als centres, als centres ordinaris el Departament d'Educació assigna un TEI en escoles d'una línia i de 25 alumnes o més o de dues línies i de 40 alumnes o més, i dos TEI en

escoles de 3 línies i de 70 alumnes o més o en escoles de 4 línies i de 80 alumnes o més. En els centres classificats com de màxima complexitat, la provisió del TEI es fa com en els centres ordinaris però amb un nombre d'alumnes més baix.

D'acord amb les dades facilitades pel Departament d'Educació, els centres públics de primària disposen de 870 TEI en el curs 2018/2019, amb un import de prop de 25 milions d'euros.

Si es prenen com a referència els centres que tenen una línia completa (9 unitats o més), que només tenen oferta d'educació infantil de segon cicle i primària (no són instituts-escola), i que no tenen complexitat, el finançament públic en concepte de dotació de TEI és de 51,4 euros per alumne, 1.184,1 euros per unitat i 47,4 euros per plaça escolar (vegeu la taula 3).

Taula 3. Cost del TEI als centres públics d'educació infantil de segon cicle i primària (2019)

	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Nombre de centres	1.320	1.278	1.246	892	696	628
Alumnat EINF i EPRI matriculat (2018/2019)	442.222	437.457	426.995	310.820	225.725	201.223
Unitats EINF i EPRI (2018/2019)	19.411	19.123	18.633	13.484	9.931	8.933
Tècnic/a especialista educació infantil	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Nombre	870	860	839	557	378	325
Import	24.937.893,2	24.651.250,8	24.049.301,6	15.965.984,5	10.835.084,7	9.315.879,7
Import TEI per alumne, unitat i plaça escolar	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Per alumne	56,4	56,4	56,3	51,4	48,0	46,3
Per unitat	1.284,7	1.289,1	1.290,7	1.184,1	1.091,0	1.042,9
Per plaça escolar	51,4	51,6	51,6	47,4	43,6	41,7

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

El finançament públic de la dotació bàsica de plantilles als centres concertats

El finançament públic de la dotació de plantilles als centres concertats es fa a través del concert educatiu (el pagament delegat).

La Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació (LEC), estableix que la quantia del mòdul econòmic del concert per unitat escolar en centres ordinaris s'ha de determinar en les lleis de pressupostos de la Generalitat (art. 205.8).

El Decret 56/1993, de 23 de febrer, sobre concerts educatius, preveu que els mòduls econòmics per unitat estan integrats, entre

d'altres, per les despeses relacionades amb la provisió del personal docent (salari del personal docent, antiguitat del personal docent, substitucions del personal docent i complements de direcció) (art. 15).

La Llei 4/2017, del 28 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017, determina els mòduls econòmics dels centres privats concertats i diferencia les despeses de personal que formen part del pagament delegat, a més de les despeses de funcionament (art. 22 i Annex 1).

D'acord amb la Llei de pressupostos de 2017, el sou mensual del professorat titular és de 1.973,44 euros a l'educació infantil de segon cicle i primària i de 2.224,71 euros a l'educació secundària obligatòria (vegeu el quadre 1).

Quadre 1. Mòduls econòmics relacionats amb el personal docent als pressupostos de la Generalitat de Catalunya (2017)

Ensenyaments	Personal docent (despesa mensual professor titular)	Càrrecs directius
Educació infantil de 2n cicle	Sou: 1.557,38 euros Trienni: 33,76 euros Plus d'analogia: 380,11 euros Complement específic: 35,95 euros	-
Educació primària	Sou: 1.557,38 euros Trienni: 33,76 euros Plus d'analogia: 380,11 euros Complement específic: 35,95 euros	Centres amb 1 o 2 línies: Director: 488,82 euros Subdirector: 346,99 euros Cap d'estudis: 346,99 euros Centres amb 3 o 4 línies: Director: 672,96 euros Subdirector: 421,90 euros Cap d'estudis: 421,90 euros
Educació secundària obligatòria	Sou: 1.837,27 euros Trienni: 40,72 euros Plus d'analogia: 351,49 euros Complement específic: 35,95 euros	Centres amb 1 o 2 línies: Director: 657,84 euros. Cap d'estudis: 499,52 euros Cap de departament: 75,51 euros Centres amb 3 o 4 línies: Director: 711,57 euros. Subdirector: 542,37 euros Cap d'estudis: 542,37 euros Coordinador pedagògic: 542,37 euros Cap de departament: 75,51 euros

Font: Annex 1 de la Llei 4/2017, de 28 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017.

El curs 2017/2018, el Departament d'Educació va destinar al finançament dels ensenyaments objecte de concert l'import de 1.129,7 milions d'euros, dels quals un 91,2% té a veure amb el

pagament delegat, concretament 1.030,6 milions d'euros, que correspon a 2.817,5 euros per alumne matriculat a qualsevol dels ensenyaments concertats (vegeu la taula 4).

Taula 4. Pagament delegat als centres concertats (2018)

Centres	Euros
Retribució bruta	787.314.258,81
SS Empresa	243.280.105,97
Retribució+SS	1.030.594.364,78
Per alumne	2.817,5
Per unitat	71.370,8
Per plaça escolar	2.627,1

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: Les dades corresponen al finançament dels concerts per al curs 2017/2018.

Particularment en el cas dels ensenyaments d'educació infantil de segon cicle i primària, la plantilla docent és de prop de 12.000 mestres, amb un cost global de 548,3 milions d'euros (prenent com a referència una retribució anual mitjana de 45.700,39 euros, amb el salari base més 2 estadis i 5 triennis). Aquesta inversió correspon a 2.508,8 euros per alumne, 62.220,6 euros per unitat i

2.488,8 euros per plaça escolar (vegeu la taula 5).

En el cas de l'educació secundària obligatòria, la plantilla docent és de més de 6.500 professors, amb un cost de 338,5 milions d'euros, que correspon a 3.057,1 euros per alumne, 88.640,6 euros per unitat i 2.954,7 euros per plaça escolar (vegeu la taula 5).

Taula 5. Cost de les plantilles als ensenyaments d'infantil de segon cicle, primària i secundària obligatòria (2018)

EINF i EPRI	Euros
Alumnes EINF	67.702
Alumnes PRI	150.845
Unitats concertades EINF	2.860
Unitats concertades PRI	5.952
Plantilla EINF	3.525,7
Plantilla EPRI	8.471,8
Plantilla EINF i EPRI	11.997,5
Cost EINF	161.125.408,0
Cost EPRI	387.162.736,0
Cost EINF i EPRI	548.288.144,0

EINF i EPRI	Euros
Per alumne	2.508,8
Per unitat	62.220,6
Per plaça escolar	2.488,8
ESO	Euros
Alumnes ESO	110.732
Unitats concertades ESO	3.819
Plantilla ESO	6.611,4
Cost ESO	338.518.487,26
Per alumne	3.057,10
Per unitat	88.640,61
Per plaça escolar	2.954,69

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: El cost de la plantilla a primària està calculat amb una retribució anual de 45.700,39 euros, que inclou 2 estadis i 5 triennis, i una quota laboral corresponent a personal interí. El cost de la plantilla a ESO està calculat amb una retribució anual de 51.202,24 euros, que inclou 2 estadis i 5 triennis, i una quota laboral corresponent a personal interí.

El càlcul està fet a partir de dades de l'any 2018.

En síntesi: el finançament públic de la dotació bàsica de plantilles dels centres

Taula 6. Estimació del finançament públic destinat a sufragar la dotació de plantilles dels centres (2019)

Públic	EINF i EPRI	ESO
Import total	1.519.662.142,0	962.647.180,6
Per alumne	3.226,0	4.652,2
Per unitat	74.216,4	132.295,7
Per plaça escolar	2.968,7	4.409,9
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	540.889.753,6	341.456.670,3
Per alumne	2.508,8	3.057,1
Per unitat	62.220,6	88.640,6
Per plaça escolar	2.488,8	2.954,7

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: El cost de la plantilla en el sector públic i concertat ha estat calculat a partir d'una quota patronal corresponent al personal interí. Si el cost de la plantilla s'hagués calculat a partir d'una quota patronal corresponent al personal funcionari, el cost per alumne seria de 3.087,3 euros per alumne a primària i de 4.452,2 euros per alumne a secundària.

El cost de la plantilla està calculat en el sector públic a partir de les dades contingudes en les taules 1, 2 i 3 per a centres de mitjana complexitat o menys, i en el sector concertat a partir de les dades contingudes en la taula 5.

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.1.4. La despesa real en la dotació bàsica de professorat en centres públics i concertats

En els centres públics, amb caràcter general, no hi ha despeses addicionals al finançament públic destinat a la dotació de professorat per sufragar costos de personal docent. La despesa dels centres, doncs, equival al finançament públic exposat en l'epígraf anterior. Tot i que alguns centres públics financen a través de les AFA/AMPA personal que intervé en l'horari lectiu (auxiliars de conversa, etc.), aquesta és una pràctica residual.

En el cas dels centres concertats, la contractació de personal docent per impartir ensenyaments en horari lectiu més enllà del professorat finançat a través del pagament delegat és més prevalent que en els centres públics.

Per estimar aquest cost, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha partit de les dades de la mostra de centres concertats (100 en total) que s'ha utilitzat per a l'anàlisi de les despeses de funcionament dels centres (vegeu el capítol següent). Les titularitats d'aquests centres (que són les cinc titularitats amb més centres concertats a Catalunya) han facilitat la informació detallada de la seva comptabilitat, en què consta la despesa de

personal docent en concepte de pagament delegat i la despesa de personal docent i de suport exclosa del pagament delegat.

Una part d'aquesta despesa exclosa del pagament delegat està destinada a finançar les activitats complementàries, impartides pel mateix professorat, i que es fa fora de l'horari lectiu, a finançar la dotació de plantilles per impartir els ensenyaments en els grups no concertats o també a finançar el cost de substitució de les baixes laborals durant el període (fins al 16è dia) en què no està cobert pel Departament d'Educació. Aquests tres conceptes agregats corresponen al 31,0% a primària i el 13,8% a l'ESO de la despesa total en dotació de professorat, segons la informació disponible. De la part restant, una part està destinada a finançar el personal de suport, que és objecte d'anàlisi en el capítol corresponent al cost de la complexitat, i la resta s'adreça a finançar el cost de provisió de personal docent addicional que complementa la dotació de plantilles en l'horari lectiu (en concret, segons la informació proporcionada per una submostra de centres que permet diferenciar en la seva comptabilitat la despesa en personal docent exclosa del pagament delegat, el 79,9% de la despesa de personal addicional correspon a personal docent).

Prenent com a referència el resultat d'aquesta anàlisi per a la mostra de centres, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar estima que els centres concertats destinen prop de 187,7 milions d'euros a l'educació infantil de segon cicle i primària a complementar la dotació de plantilles amb personal docent addicional, que correspon a 870,8 euros per alumne i 19.933,9 euros per unitat. En el cas de l'educació secundària obligatòria, aquesta despesa és de prop de 121,6 milions d'euros, que correspon a 1.088,9 euros per alumne i 29.978,1 euros per unitat (vegeu la taula 7).

Taula 7. Estimació del cost del personal docent exclòs del pagament delegat dels centres concertats (2019)

Mostra	EINF i EPRI	ESO
Centres (mostra)	96	76
Cost personal docent pagament delegat	85.589.876,3	37.603.421,0
Cost personal docent grups no concertats	6.398.194,0	2.188.855,9
Cost personal docent i de suport pagament no delegat	59.288.215,0	30.845.863,6
Cost personal docent activitat complementària grups concertats	17.117.975,3	4.011.031,6
Cost personal docent activitat complementària grups no concertats	1.279.638,8	233.478,0
Cost personal docent i de suport addicional	40.890.600,9	26.601.354,1
Cost personal docent addicional (79,9%)	32.671.590,12	21.254.481,93
Total	EINF i EPRI	ESO
Per alumne	870,8	1.088,9
Per unitat	19.933,9	29.978,1
Per plaça escolar	797,4	999,3
Import total	187.742.125,9	121.617.666,4

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

Nota: L'anàlisi per a la mostra de centres s'ha fet amb la imputació dels imports totals a cada etapa en funció del nombre d'alumnat matriculat. A partir de les dades de la mostra, s'ha fet el càlcul per al conjunt de centres concertats.

En síntesi: la despesa real en la dotació bàsica de plantilles dels centres

Taula 8. Estimació de la despesa real en la dotació bàsica de plantilles dels centres (2019)

Públic	EINF i EPRI	ESO
Import total	1.519.662.142,0	962.647.180,6
Per alumne	3.226,0	4.652,2
Per unitat	74.216,4	132.295,7
Per plaça escolar	2.968,7	4.409,9

Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	728.631.621,2	463.079.178,0
Per alumne	3.379,6	4.146,0
Per unitat	82.154,5	118.618,7
Per plaça escolar	3.286,2	3.954,0

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de titularitats de centres concertats (mostra).
 Nota: La despesa real en el sector públic i concertat ha estat calculat a partir d'una quota patronal corresponent al personal interí. Si el cost de la plantilla s'hagués calculat a partir d'una quota patronal corresponent al personal funcionari, el cost per alumne seria de 3.087,3 euros per alumne a primària i de 4.452,2 euros per alumne a secundària.

La despesa real en la dotació bàsica de plantilles dels centres es correspon a la suma del finançament públic exposat en l'epígraf anterior (taula 6) i, en el cas dels centres concertats, del cost del personal docent exclòs del pagament delegat (taula 7).

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.1.5. El cost teòric de la dotació bàsica de personal docent i de suport (complexitat estàndard)

Per a la determinació del cost de l'activitat lectiva, que correspon al cost de la dotació de plantilles en centres de complexitat estàndard, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar adopta com a referència la dotació de plantilles dels centres públics de complexitat estàndard.

La normativa que s'aplica per al càlcul de la plantilla dels centres públics és:

- Resolució del director general de Professorat i Personal de Centres Públics, de 16 de maig de 2018, per la qual es fixen els criteris generals i el procediment per a la confecció de les plantilles de professors de les escoles per al curs 2018-19 i de supressió o transformació dels llocs de treball docents.

- Resolució del director general de Professorat i Personal de Centres Públics,

de 16 de maig de 2018, per la qual es fixen els criteris generals i el procediment per a la confecció de les plantilles de professors dels instituts per al curs 2018-19 i de supressió o transformació dels llocs de treball docents.

D'acord amb el criteri d'equivalència en la dotació de plantilles a igual complexitat exposat precedentment (epígraf 2.2), el cost teòric de l'activitat lectiva es correspon amb el finançament públic actual de la dotació de plantilles (epígraf 2.3) més el cost de garantir l'equivalència d'hores lectives de professorat als centres públics i concertats.

Equivalència en la dotació bàsica de plantilles a l'educació infantil de segon cicle i educació primària

En el cas de les plantilles de segon cicle d'educació infantil i d'educació primària, la resolució distingeix entre els centres que mantenen l'ampliació horària de sis hores i els que no la mantenen, i entre els que tenen una ràtio inferior a 20 alumnes per grup i els que tenen una ràtio igual o superior a 20 alumnes. També diferencia les dotacions en funció de la complexitat dels alumnes i s'estableixen tres categories: estàndard, alta i màxima. D'acord amb tots aquests paràmetres, i centrant-nos exclusivament en els centres que no mantenen l'ampliació horària de sis hores, la dotació de professorat de les escoles públiques s'exposa en el quadre 2.

Quadre 2

		Ràtio < 20			Ràtio > = 20		
	Grups	Complexitat estàndard	Complexitat alta	Complexitat màxima	Complexitat estàndard	Complexitat alta	Complexitat màxima
1 línia	9	14	14,5	15	15	15,5	16
2 línies	18	26,5	27,5	28,5	27,5	28,5	29,5
3 línies	27	40	41,5	43	41	42,5	44

Font: elaboració pròpia

Per comparar amb la dotació de professorat als centres concertats, atès que les dedicacions horàries del professorat són diferents, cal transformar aquestes dotacions en hores lectives. La resolució que regula les plantilles

d'infantil i de primària estableix que els mestres han de fer 24 hores lectives setmanals (hores d'atenció directa a l'alumnat), per la qual cosa les dotacions anteriors es multipliquen per 24 (vegeu el quadre 3).

Quadre 3

		Ràtio < 20			Ràtio > = 20		
	Grups	Complexitat estàndard	Complexitat alta	Complexitat màxima	Complexitat estàndard	Complexitat alta	Complexitat màxima
1 línia	9	336	348	360	360	372	384
2 línies	18	636	660	684	660	684	708
3 línies	27	960	996	1.032	984	1.020	1.056

Font: elaboració pròpia

Pel que fa als centres concertats, per calcular la plantilla s'aplica l'acord del 18 de novembre de 1995 entre el Departament d'Educació i els representants de les entitats patronals de l'ensenyament privat concertat, i la Resolució del director general de Centres Docents, de 17 de juny de 2004, per la qual s'estableix la plantilla d'educació infantil dels centres docents privats concertats.

En aquest cas, la dotació de professorat és la mateixa per a tots els centres que tinguin la mateixa grandària i no es distingeix ni en funció de la ràtio d'ocupació dels grups ni de la complexitat dels alumnes. Aquesta uniformitat de criteris obeeix al fet que en els centres concertats la distribució de l'alumnat és més homogènia, en el sentit

que, en termes generals, no hi ha centres concertats en zones rurals on la ràtio seria més baixa, i la complexitat de l'alumnat en els centres concertats, amb caràcter general, és més baixa que en els centres públics.

En el quadre següent es mostra la dotació de professorat dels centres concertats i la seva traducció en hores lectives. Les dotacions de professorat s'han multiplicat per 25, atès que, d'acord amb el XI Conveni col·lectiu autonòmic de l'ensenyament privat de Catalunya sostingut totalment o parcialment amb fons públics, 25 són les hores lectives setmanals que ha d'impartir el personal docent de segon cicle d'educació infantil i el personal d'educació primària (vegeu el quadre 4).

Quadre 4

	Grups	Professorat	Hores lectives
1 línia	9	13	325
2 línies	18	24	600
3 línies	27	35	875

Font: elaboració pròpia

Un cop s'han transformat les dotacions en hores lectives, per evitar l'efecte de les diferents dedicacions lectives setmanals, ja es pot establir la ràtio d'equivalència de professorat en centres de complexitat estàndard per garantir la mateixa provisió d'hores lectives als centres del Servei d'Educació de Catalunya. Atès que en

pràcticament tots els centres concertats la ràtio mitjana d'ocupació és superior a 20 alumnes per grup i que s'estan valorant els centres de complexitat estàndard, s'ha optat per comparar específicament les hores assignades als centres concertats amb les dels centres públics amb ràtio superior a 20 i amb complexitat estàndard (vegeu el quadre 5).

Quadre 5

	Dotació d'hores lectives			Equivalència de professorat
	Centres públics	Centres concertats	Diferència	
1 línia	360	325	35	1,40
2 línies	660	600	60	2,40
3 línies	984	875	109	4,36

Font: elaboració pròpia

D'aquesta comparació, se'n desprèn que, en funció de la magnitud dels centres, hi ha una diferència d'hores a favor dels centres públics de 35, 60 o 109 hores, que equival a 1,4, 2,4 o 4,36 professors en centres d'una, dues o tres línies respectivament.

Si s'aplica aquesta diferència de professorat a tots els centres concertats s'arriba a la conclusió que per igualar els criteris de dotació de plantilla de segon cicle d'educació infantil i de primària en els centres concertats caldria augmentar en 1.283,80 la plantilla de professorat (vegeu el quadre 6).

Quadre 6

	Diferència de professorat per centre	Nombre de centres	Increment de plantilla
1 línia	1,40	273	382,2
2 línies	2,40	194	465,6
3 línies	4,36	100	436,0
Total	-	-	1.283,80

Font: elaboració pròpia

Equivalència en la dotació bàsica de plantilles a l'educació secundària obligatòria

Per a l'ESO, a diferència del tractament que es fa a infantil i primària, la resolució que regula les plantilles dels centres públics no indica el nombre de dotacions, sinó que determina hores lectives i també distingeix

entre els centres que tenen una ràtio inferior a 25 alumnes per grup i els que tenen una ràtio igual o superior a 25 alumnes. Alhora diferencia en funció de la tipologia de l'alumnat i s'estableixen quatre categories: estàndard, mitjana, alta i molt alta. D'acord amb tots aquests paràmetres, les hores lectives de professorat que s'assignen als instituts per impartir ESO s'exposen en el quadre 7.

Quadre 7

Grups	Ràtio < 20				Ràtio > = 20				
	Tipologia estàndard	Tipologia mitjana	Tipologia alta	Tipologia molt alta	Tipologia estàndard	Tipologia mitjana	Tipologia alta	Tipologia molt alta	
1 línia	4	174,6	186,6	192,6	204,6	176,2	188,2	194,2	206,2
2 línies	8	340,2	364,2	376,2	400,2	343,4	367,4	379,4	403,4
3 línies	12	505,8	529,8	547,8	571,8	510,6	534,6	552,6	576,6
4 línies	16	671,4	687,4	711,4	743,4	677,8	693,8	717,8	749,8

Font: elaboració pròpia

Pel que fa als centres concertats, per calcular la plantilla d'ESO també s'aplica l'acord del 18 de novembre de 1995 entre el Departament d'Educació i els representants de les entitats patronals de l'ensenyament privat concertat, i la Resolució de la Secretaria General del Departament d'Educació, de 4 de juliol de 2008, per la qual es modifica la plantilla d'educació secundària obligatòria dels centres docents privats concertats.

De forma similar al que s'ha explicat en el cas d'infantil i de primària, per calcular la plantilla d'ESO en els centres concertats,

tampoc no es distingeix ni en funció de la ràtio d'ocupació dels grups ni de la complexitat dels alumnes.

En el quadre 8 es mostra la dotació de professorat dels centres concertats i la seva traducció en hores lectives. En aquest cas, i d'acord amb la jornada lectiva establerta en el XI Conveni col·lectiu autonòmic de l'ensenyament privat de Catalunya sostingut totalment o parcialment amb fons públics, les dotacions de professorat s'han multiplicat per 23 en el cas dels tutors i per 24 en el cas del no tutors.

Quadre 8

Grups	Professorat	Hores lectives
1 línia	4	6,72
2 línies	8	13,68
3 línies	12	20,16
4 línies	16	26,40

Font: elaboració pròpia

Si es comparen les hores lectives assignades als centres concertats amb les assignades als centres públics, per a centres amb ràtio superior a 25 i amb tipologia estàndard,

també s'obté el diferencial en la provisió de plantilles que caldria compensar per garantir l'equivalència en les hores lectives en els centres concertats (vegeu el quadre 9).

Quadre 9

	Dotació d'hores lectives			Equivalència de professors
	Centres públics	Centres concertats	Diferència	
1 línia	176	157,28	19	0,79
2 línies	343	320,32	23	0,96
3 línies	511	471,84	39	1,62
4 línies	677,8	617,6	60	2,51

Font: elaboració pròpia

Si s'apliquen aquestes diferències a tots els centres que imparteixen ESO caldria

incrementar la plantilla en 539,69 professionals (vegeu el quadre 10).

Quadre 10

	Diferència de professorat per línia	Nombre de centres	Increment de plantilla
1 línia	0,79	174	137,17
2 línies	0,96	197	189,45
3 línies	1,62	90	145,35
4 línies	2,51	27	67,73
Total			539,69

Font: elaboració pròpia

Equivalència en la dotació de TEI i impacte pressupostari

A diferència dels centres públics, els centres concertats no disposen de TEI. Garantir l'equivalència en la provisió

d'aquesta figura entre centres públics i concertats, d'acord amb la grandària dels centres concertats i amb els criteris de provisió anteriorment exposats, comportaria incrementar el personal no docent dels centres en 369 TEI (vegeu la taula 9).

Taula 9. Provisió de tècnics d'educació infantil en centres concertats (2019)

Línia P3	Matrícula	Centres	TEI	Total TEI
1	>=25	111	1	111
2	>=40	144	1	144
3	>=70	40	2	80
4	>=80	13	2	26
5	>=100	2	2	4
6	>=120	2	2	4
Total		312		369

Font: elaboració pròpia

En síntesi: el cost teòric de la dotació bàsica de plantilles

Taula 10. Estimació del cost teòric de la dotació bàsica de plantilles (2019)

Públic	EINF i EPRI	ESO
Import total	1.519.662.142,0	962.647.180,6
Per alumne	3.226,0	4.652,2
Per unitat	74.216,4	132.295,7
Per plaça escolar	2.968,7	4.409,9
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	610.117.950,3	369.089.518,5
Per alumne	2.829,9	3.304,5
Per unitat	70.059,5	95.848,2
Per plaça escolar	2.750,1	3.194,9

Font: elaboració pròpia

Nota: Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.1.6. Impacte pressupostari de l'equivalència en la dotació de plantilles (personal docent i TEI)

El cost d'incrementar la dotació de plantilles dels centres concertats en 1.283,80 mestres i 539,69 professors, d'acord amb les retribucions actuals mitjanes per a un professor amb antiguitat de 2 estadis i 5

triennis, és de 58,7 milions d'euros a l'educació infantil de segon cicle i l'educació primària i de 27,6 milions d'euros a l'educació secundària obligatòria (vegeu la taula 11).

Taula 11. Cost de garantir l'equivalència en les hores lectives entre centres públics i concertats (2019)

Concertat	EINF i EPRI	ESO
Retribució (inclosa SS)	45.700,39	51.202,24
Increment de plantilla	1.283,8	539,7
Import total	58.670.160,7	27.633.848,74
Per alumne	272,1	247,4
Per unitat	6.643,7	7.207,6
Per plaça escolar	221,5	240,2

Font: elaboració pròpia

Nota: El cost de la plantilla està calculat amb una retribució anual de 45.700,39 euros a primària i 51.202,24 euros a l'ESO, que inclou 2 estadis i 5 triennis.

El cost de garantir la provisió de TEI als centres concertats, tal com també succeeix en els centres públics, és de 10,5 milions d'euros (vegeu la taula 12).

Taula 12. El cost de provisió de tècnics d'educació infantil en centres concertats (2019)

Concertat	EINF i EPRI	ESO
Increment de plantilla	369	0,0
Import total	10.554.481,2	0,0
Per alumne	49,0	0,0
Per unitat	1.195,2	0,0
Per plaça escolar	39,8	0,0

Font: elaboració pròpia

En síntesi: l'impacte pressupostari de la dotació bàsica de plantilles

Taula 13. Estimació de l'impacte pressupostari del cost teòric de l'activitat lectiva (2019)

Públic	EINF i EPRI	ESO
Import total	0,00	0,00
Per alumne	0,00	0,00
Per unitat	0,00	0,00
Per plaça escolar	0,00	0,00
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	69.224.641,90	27.633.848,74
Per alumne	321,10	247,40
Per unitat	7.838,90	7.207,60
Per plaça escolar	261,30	240,20

Font: elaboració pròpia

Nota: L'impacte pressupostari equival a la suma del cost de garantir l'equivalència en les hores lectives entre centres públics i concertats i del cost de provisió de TEI en centres concertats.

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.2. COST DE FUNCIONAMENT DEL CENTRE

2.2.1. Definició del tipus de cost

Per al desenvolupament de l'activitat escolar, els centres tenen, a més del personal docent, altres despeses necessàries per funcionar amb normalitat. Són les despeses relacionades fonamentalment amb la provisió dels recursos materials i equipaments tecnològics bàsics per impartir els ensenyaments en condicions adequades, amb el pagament dels subministraments bàsics i amb la dotació del personal d'administració i serveis necessari per a l'obertura i el funcionament normal dels centres.

En aquest sentit, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar incorpora en el cost de funcionament les despeses necessàries dels centres relacionades amb:

- Comunicació: telefonia, fax, internet, correspondència, missatgeria, etc.
- Activitats docents: material didàctic, material escolar, material de reprografia, despeses relacionades amb el desenvolupament de les activitats escolars del centre (acadèmiques, celebracions, etc.), despeses dels departaments, biblioteca d'aula, etc.
- Neteja: servei de neteja propi o subcontractat, material de neteja, etc.
- Electricitat: consum de llum, calefacció elèctrica, etc.
- Calefacció i gas: consum de gas o gasoil, lloguers de comptadors, etc.
- Aigua: consum d'aigua, control de qualitat d'aigua, etc.
- Manteniment i altres despeses fixes: manteniment dels locals, manteniment de les instal·lacions tècniques (serveis contra incendis, serveis d'aire condicionat, etc.), manteniment del mobiliari, personal i serveis de manteniment, etc.
- Equipament informàtic: arrendament i manteniment dels equips, material d'informàtica, programari, plataformes informàtiques, etc.

- Equipament dels espais docents: mobiliari docent, material de laboratori, etc.

- Equipament d'altres espais (administració, gimnàs, zones comunes, etc.): material d'oficina, material de jardineria, farmaciola, equipament i mobiliari d'oficina, material esportiu, etc.

- Personal d'administració i serveis: personal de porteria, personal de secretaria, etc.

- Millora estructural de les instal·lacions escolars: amortització de les instal·lacions, amortització de les obres, lloguers de locals, etc.

- Assegurances: assegurança multirisca, incendis, robatori, etc.

- Despeses de gestió: impostos, comissions bancàries, matrícules i taxes (escombraries, guals, etc.), llicències mediambientals, gestions dels serveis centrals, costos derivats dels retards en el pagament de les despeses de funcionament per part de l'Administració, etc.

Tant en el sector públic com en el sector concertat, en proporcions diverses, les despeses de funcionament dels centres se sufraguen amb el finançament del Departament d'Educació (i el Consorci d'Educació de Barcelona, en el cas de la ciutat de Barcelona), que atorga als centres públics i concertats un import en concepte específicament de despeses de funcionament, amb el finançament de les administracions locals, especialment en el cas dels centres de primària públics, i també amb les aportacions econòmiques de les famílies, directament o per mitjà de les AFA/AMPA. Una part de les quotes que sufraguen les famílies en concepte de serveis escolars o d'activitats complementàries (a més de les aportacions voluntàries a les fundacions en el cas dels centres concertats) es destina al finançament de les despeses de funcionament dels centres.

Per establir el cost de funcionament dels centres, la Comissió d'estudi del cost de la plaça ha analitzat, per un costat, el finançament públic que perceben els centres en concepte de despeses de funcionament (a partir de l'anàlisi de les transferències financeres de

l'Administració), per altre costat, les despeses de funcionament que actualment tenen els centres al marge de la font de finançament (a partir de l'anàlisi de la comptabilitat i dels pressupostos liquidats dels centres) i, finalment, el cost de funcionament del centre que s'hauria de sufragar amb fons públics (a partir de l'anàlisi de costos teòrics).

L'anàlisi d'aquest component del cost de la plaça escolar es fa prenent com a referència un centre de complexitat estàndard.

2.2.2. Criteris per a la determinació del cost de la plaça escolar

Els criteris de suficiència i mínim cost possible

La Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació (LEC), estableix que el sosteniment dels centres públics i el finançament dels centres concertats per part del Departament d'Educació s'han de desenvolupar, entre d'altres, amb criteris de suficiència financera (art. 42 i 197). Per donar compliment al principi de suficiència, la LEC preveu que el Departament d'Educació doti el sistema educatiu dels recursos econòmics necessaris per garantir la suficiència econòmica derivada de la gratuïtat dels ensenyaments d'educació infantil de segon cicle, d'educació primària i d'educació secundària obligatòria, entre d'altres (art. 197.3).

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar adopta aquest criteri a l'hora de determinar el cost de la plaça escolar.

Amb tot, l'aplicació de la suficiència financera té la dificultat de determinar quins són els estàndards de qualitat requerits per a la prestació del servei educatiu. La despesa de funcionament dels centres pot tenir caràcter il·limitat i l'experiència constata que aquesta està molt condicionada per la capacitat d'aconseguir ingressos addicionals, i que sovint els centres que tenen més capacitat de recaptar ingressos econòmics per part de les famílies configuren projectes educatius amb un cost econòmic més elevat.

Per aquest motiu, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar estableix uns

estàndards teòrics de qualitat a l'hora de determinar les despeses de funcionament dels centres, i no adopta necessàriament la mitjana de les despeses de funcionament dels centres públics i concertats com a únic element de referència per determinar aquests estàndards. De fet, el cost mitjà i el cost estàndard poden ser diferents.

En aquesta línia, la mateixa LEC també preveu l'aplicació del criteri d'eficiència en la gestió organitzativa i econòmica dels centres i dels recursos públics (art. 98.2, 103, 196 i 201), especialment pel que fa a l'ús dels recursos públics. Per aquest motiu, el cost mínim indispensable per garantir la prestació del servei educatiu també és un element de referència objecte de consideració per la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar.

2.2.3. El finançament públic actual dels centres públics i concertats en concepte de despeses de funcionament

El finançament públic dels centres públics per a despeses de funcionament

En el cas dels centres públics, el Departament d'Educació fa una assignació als centres per cobrir les despeses de funcionament. Per determinar l'import que percep cada centre per despeses de funcionament, la Direcció General de Centres Públics estableix una sèrie de criteris per al càlcul de l'assignació, a partir d'una estimació de les despeses en diferents conceptes en funció de les característiques dels edificis, de la zona, dels ensenyaments impartits, del nombre d'alumnes i grups, de la complexitat, etc.

Pel que fa als centres de primària, en el document "Descripció dels criteris utilitzats per al càlcul de l'assignació per despeses de funcionament dels centres públics d'ensenyament primari i educació especial per a l'exercici 2018", aprovat per la Direcció General de Centres Públics el 7 de març de 2018, es fa un càlcul a partir de dos conceptes: despeses de comunicació i activitats docents (vegeu el quadre 11). A l'import resultant per centre, s'hi aplica un coeficient reductor del 0,56, la qual cosa significa que els centres ingressen el 56% de la quantitat derivada de l'aplicació d'aquest càlcul.

Quadre 11. Criteris utilitzats per al càlcul de l'assignació per despeses de funcionament de centres de primària (2018)

Tipus de despesa	Descripció	Càlcul
Comunicacions	Despeses del sistema de telecomunicacions	Quantitat fixa de 1.540,87 euros per a cada centre, més 8,48 euros per alumne (aplicació de coeficient reductor del 0,56)
Activitats docents	Despesa per alumne corresponent directament amb les activitats docents	Quantitat fixa de 1.573,92 euros, més 18,69 euros per alumne (xifra que s'incrementa en cas de centres amb complexitat, amb suports educatius addicionals o ZER) (aplicació de coeficient reductor del 0,56)

Font: elaboració a partir de la "Descripció dels criteris utilitzats per al càlcul de l'assignació per despeses de funcionament dels centres públics d'ensenyament primari i educació especial per a l'exercici 2018" (Direcció General de Centres Públics del Departament d'Educació).

En el cas dels centres de primària, el Departament d'Educació (i el Consorci d'Educació de Barcelona) destina 11,4 milions d'euros al finançament dels centres en concepte de despeses de funcionament. Si es prenen com a referència els centres que tenen una línia completa (9 unitats o més), que només tenen oferta d'educació infantil de segon cicle i primària (no són instituts-escola), i que no tenen complexitat ni suports addicionals (sense SIEI o AIS), el

finançament públic en concepte de despeses de funcionament és de 476,1 euros per unitat, 21,2 euros per alumne i 19,1 euros per plaça escolar (vegeu la taula 14).

Cal tenir present que els ingressos procedents del Departament d'Educació i altres administracions representa al voltant del 25,0% dels ingressos dels centres de primària públics, mentre que el 75,0% prové de les famílies.

Taula 14. Finançament públic de les despeses de funcionament dels centres de primària, per tipologia de centre (2018)

	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Nombre de centres	1.714	1.331	1.295	928	729	648
Alumnat EINF i EPRI matriculat (2018/2019)	472.173	451.987	439.964	320.289	233.615	206.090
Unitats EINF i EPRI (2018/2019)	21.391	19.951	19.344	14.030	10.412	9.175
Ingressos	152.907.039,8	146.160.579,3	138.807.763,7	103.654.653,0	76.261.250,1	65.371.281,5

Ingressos Dept. Educació per despeses de funcionament	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Finançament despeses de funcionament Dept. Educació (2018)	9.703.937,4	8.747.965,9	8.747.965,9	5.942.107,0	4.301.624,8	4.301.624,8
Finançament GA Consorci d'Educació de Barcelona (2018)	1.731.389,1	1.671.968,3	1.351.716,7	876.259,4	655.940,2	0,0
Despeses de funcionament (2018)	11.435.326,5	10.419.934,2	10.099.682,6	6.818.366,4	4.957.565,0	4.301.624,8
Ingressos per font	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Ingressos Departament d'Educació	11.460.674,8	10.452.483,7	9.225.271,8	6.269.264,2	4.538.638,8	4.538.638,8
Ingressos famílies	78.800.458,2	75.899.038,6	71.897.466,4	57.738.975,2	43.602.611,1	35.562.496,6
Altres ingressos (Consorti d'Educació, administracions locals o d'altres)	14.737.424,9	13.909.776,8	13.533.726,4	7.898.983,1	5.160.065,0	5.555.456,6
Ingressos	104.998.557,9	100.261.299,1	94.656.464,6	71.907.222,5	53.301.314,9	45.656.592,0
Ingressos Departament d'Educació (%)	10,9	10,4	9,7	8,7	8,5	9,9
Ingressos famílies (%)	75,0	75,7	76,0	80,3	81,8	77,9
Altres ingressos (Consorti d'Educació, administracions locals o d'altres) (%)	14,0	13,9	14,3	11,0	9,7	12,2
Ingressos (%)	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0
Ingressos menys famílies	26.198.099,6	24.362.260,4	22.758.998,2	14.168.247,4	9.698.703,8	10.094.095,3

Ingressos per alumne, unitat i plaça	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Per alumne (ingressos total)	222,4	221,8	215,2	224,5	228,2	221,5
Per unitat (ingressos total)	4.908,5	5.025,4	4.893,3	5.125,3	5.119,2	4.976,2
Per plaça en oferta (25 places per grup) (ingressos total)	196,3	201,0	195,7	205,0	204,8	199,1
Per alumne (ingressos despeses de funcionament del Departament d'Educació)	24,2	23,1	23,0	21,3	21,2	20,9
Per unitat (ingressos despeses de funcionament del Departament d'Educació)	534,6	522,3	522,1	486,0	476,1	468,8
Per plaça en oferta (25 places per grup) (ingressos despeses de funcionament del Departament d'Educació)	21,4	20,9	20,9	19,4	19,1	18,8

Font: elaboració a partir del Departament d'Educació.

I, pel que fa als centres de secundària, en el document "Descripció dels criteris utilitzats per al càlcul de l'assignació per despeses de funcionament dels centres públics d'ensenyaments secundaris per a l'exercici 2018", aprovat per la Direcció General de Centres Públics el 7 de març de 2018, es fa un càlcul a partir de sis conceptes: despeses

de comunicació, activitats docents, neteja, electricitat, calefacció i manteniment i altres despeses fixes (vegeu el quadre 12). A l'import resultant per centre, s'hi aplica un coeficient reductor del 0,69 (la qual cosa significa que els centres ingressen el 69% de la quantitat derivada de l'aplicació d'aquest càlcul).

Quadre 12. Criteris utilitzats per al càlcul de l'assignació per despeses de funcionament de centres que imparteixen educació secundària obligatòria (2018)

Tipus de despesa	Descripció	Càlcul
Comunicacions	Despeses del sistema de telecomunicacions	Quantitat fixa de 1.540,87 euros per a cada centre, més 8,48 euros per alumne (aplicació de coeficient reductor del 0,69)
Activitats docents	Despesa per alumne corresponent directament amb les activitats docents	Quantitat de 41,94 euros per alumne (xifra que s'incrementa en cas de centres amb complexitat, amb FP o amb suports educatius addicionals) (aplicació de coeficient reductor del 0,69)
Neteja	Despeses previstes per a la neteja dels centres	Quantitat de 2.937,0 euros per cada 175 m ² , menys la dedicació del personal laboral de neteja del Departament d'Educació que presta serveis al centre, per 1,04 en concepte de material de neteja (aplicació de coeficient reductor del 0,69)
Electricitat	Despesa elèctrica, excepte la corresponent a la calefacció elèctrica	Quantitat de 163,95 euros per cada 100m ² de superfície (per 1,2 en cas de torn de matí i tarda), més 24,05 euros per cada 100 m ² de superfície (xifra que s'incrementa en cas de centres amb FP) (aplicació de coeficient reductor del 0,69).
Calefacció	Despesa de calefacció	Quantitat que oscil·la entre 0,75 euros i 1,37 euros per m ³ escalfat en funció del tipus de calefacció (gas, gasoil o electricitat) (amb coeficient de 1,2 per als centres amb horari de matí i tarda i amb coeficient entre 0,92 i 3 en funció del clima de la localitat) (aplicació de coeficient reductor del 0,69)
Manteniment i altres despeses fixes	Despeses previstes per a altres conceptes fixes com poden ser l'aigua, els contractes de manteniment i el manteniment en general, i les petites reparacions	Quantitat fixa de 3.825,36 euros per a cada centre, més 0,64 m ² de superfície, 13,39 euros per alumne d'ESO i 389,07 euros per grup (xifra que s'incrementa en cas de centres amb complexitat) (aplicació de coeficient reductor del 0,69)

Font: elaboració a partir de "Descripció dels criteris utilitzats per al càlcul de l'assignació per despeses de funcionament dels centres públics d'ensenyaments secundaris per a l'exercici 2018" (Direcció General de Centres Públics del Departament d'Educació).

Nota: El quadre recull la informació referida a les despeses de funcionament corresponents als ensenyaments d'educació secundària obligatòria.

En el cas dels centres de secundària, el Departament d'Educació (i el Consorci d'Educació de Barcelona) destina 62,0 milions d'euros al finançament dels centres en concepte de despeses de funcionament. Si es prenen com a referència els ensenyaments d'educació secundària obligatòria (imputant la part proporcional de l'import a partir del nombre d'alumnes que estan cursant aquests ensenyaments), el Departament d'Educació (i el Consorci d'Educació de Barcelona) destina 39,2 milions d'euros al finançament dels centres en concepte de despeses de funcionament.

Si prenem com a referència els centres que tenen una línia completa d'ESO (4 unitats o

més), que no tenen oferta d'educació infantil de segon cicle i primària (no són instituts-escola) ni tampoc de formació professional, i que no tenen complexitat ni suports addicionals (sense SIEI, IFE o AIS), el finançament públic en concepte de despeses de funcionament és de 5.309,2 euros per unitat, 189,7 euros per alumne i 177,0 euros per plaça escolar (vegeu la taula 15).

Adicionalment, convé posar de manifest que els ingressos procedents del Departament d'Educació i altres administracions en el cas dels centres públics de secundària representa al voltant del 58,5% dels ingressos dels centres, mentre que el 41,5% prové de les famílies.

Taula 15. Finançament públic de les despeses de funcionament dels ensenyaments d'educació secundària obligatòria, per tipologia de centre (2018)

	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Nombre de centres	587	574	547	404	245	171	146
Alumnat ESO matriculat (2018/2019)	206.924	206.355	200.758	151.109	82.557	55.780	47.056
Unitats ESO (2018/2019)	7.314	7.290	7.081	5.318	2.946	1.993	1.697
Ingressos	138.973.816,84	138.317.029,10	133.531.779,40	102.163.065,27	56.956.555,62	39.093.303,07	33.105.560,37
Ingressos Dept. Edu-cació per despeses de funcio-nament	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Finançament despeses de funcio-nament Dept. Edu-cació (2018)	36.174.455,9	36.159.068,4	35.299.227,1	27.045.497,7	14.133.133,6	9.292.988,3	9.421.966,3
Finançament GA Consorci d'Edu-cació de Barcelona (2018)	3.038.979,9	2.970.678,9	2.773.354,3	1.814.880,5	1.410.865,2	1.288.187,5	0,0
Despeses de funcio-nament (2018)	39.213.435,7	39.129.747,3	38.072.581,4	28.860.378,2	15.543.998,8	10.581.175,8	9.421.966,3

Ingressos per font	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Ingressos Departament d'Educació	41.744.084,1	41.710.186,1	40.754.314,6	30.666.441,8	15.904.544,2	9.782.924,1	9.918.702,0
Ingressos famílies	41.640.619,8	41.518.229,9	39.106.408,0	32.591.471,4	18.333.439,4	14.329.692,9	12.218.207,9
Altres ingressos (Consorti d'Educació, administracions locals o altres)	17.062.948,5	16.730.057,0	16.556.245,5	11.128.099,6	6.682.409,3	4.429.514,7	2.212.995,5
Ingressos	100.447.652,4	99.958.473,0	96.416.968,1	74.386.012,8	40.920.392,9	28.542.131,7	24.349.905,4
Ingressos Departament d'Educació (%)	41,6	41,7	42,3	41,2	38,9	34,3	40,7
Ingressos famílies (%)	41,5	41,5	40,6	43,8	44,8	50,2	50,2
Altres ingressos (Consorti d'Educació, administracions locals o altres) (%)	17,0	16,7	17,2	15,0	16,3	15,5	9,1
Ingressos (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ingressos menys famílies	58.807.032,5	58.440.243,1	57.310.560,1	41.794.541,4	22.586.953,5	14.212.438,9	12.131.697,5
Ingressos per alumne, unitat i plaça	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Per alumne (ingressos total)	485,4	484,4	480,3	492,3	495,7	511,7	517,5
Per unitat (ingressos total)	13.733,6	13.711,7	13.616,3	13.987,6	13.890,2	14.321,2	14.348,8
Per plaça en oferta (ingressos total)	457,8	457,1	453,9	466,3	463,0	477,4	478,3
Per alumne (ingressos despeses de funcionament del Departament d'Educació)	189,5	189,6	189,6	191,0	188,3	189,7	200,2
Per unitat (ingressos despeses de funcionament del Departament d'Educació)	5.361,4	5.367,6	5.376,7	5.426,9	5.276,3	5.309,2	5.552,1
Per plaça en oferta (ingressos despeses de funcionament del Departament d'Educació)	178,7	178,9	179,2	180,9	175,9	177,0	185,1

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

A més del finançament específicament en concepte de despeses de funcionament, el Departament d'Educació també finança altres despeses als centres públics que cobreixen despeses de funcionament, concretament relacionades amb la provisió del personal d'administració i serveis (PAS), amb la informatització i la provisió d'equipaments tecnològics als centres o amb les obres "Reforma, adequació i millora" (RAM), que són finançades directament pels serveis centrals del Departament d'Educació, sense passar per la gestió econòmica dels centres.

Pel que fa al PAS, el Departament d'Educació proveeix fonamentalment la dotació de personal auxiliar administratiu en els centres de primària (0,5 en centres amb menys de 400 alumnes i ZER i 1 en centres a partir de 400 alumnes) i la dotació de personal auxiliar administratiu i del personal subaltern en els centres de secundària (en el cas de l'assignació de

personal auxiliar administratiu, com a criteri general: 0,5, en centres de 100 a 200 alumnes; 1, en centres de 200 a 400 alumnes; 2, en centres de 400 i 900 alumnes; 3, en centres de 900 i 1.100 alumnes, i 4, en centres a partir de 1.100 alumnes; en el cas del personal subaltern, com a criteri general: 1, en centres amb menys de 100 alumnes; 2, en centres de 100 a 800 alumnes, i 3, en centres de més de 800 alumnes).

La inversió del Departament d'Educació en PAS en els centres de primària és de 25,1 milions d'euros. Si es prenen com a referència els centres que tenen una línia completa (9 unitats o més), que només tenen oferta d'educació infantil de segon cycle i primària (no són instituts-escola), i que no tenen complexitat ni suports addicionals (sense SIEI o AIS), el finançament públic en concepte de despeses de funcionament és de 1.247,4 euros per unitat, 54,9 euros per alumne i 49,9 euros per plaça escolar (vegeu la taula 16).

Taula 16. Cost del PAS en els ensenyaments d'educació infantil de segon cycle i primària

	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Nombre de centres	1.320	1.278	1.246	892	696	628
Alumnat EINF i EPRI matriculat (2018/2019)	442.222	437.457	426.995	310.820	225.725	201.223
Unitats EINF i EPRI (2018/2019)	19.411	19.123	18.633	13.484	9.931	8.933

Tipologia PAS	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Administratiu/iva (centres)	12	12	12	9	5	5
Auxiliar administratiu/iva (centres)	934	916	882,5	642	475,5	423
C1 governant/a	1	1	0	0	0	0
E subaltern/a	1	1	1	0	0	0
Subaltern/a (centres)	28	28	0	0	0	0
Total PAS	976,0	958,0	895,5	651,0	480,5	428,0

Import PAS	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Administratiu/iva (centres)	325.567,1	325.567,1	325.567,1	244.175,3	135.653,0	135.653,0
Auxiliar administratiu/iva (centres)	24.066.455,3	23.602.647,8	22.739.450,5	16.542.467,1	12.252.247,8	10.899.476,0
C1 governant/a	28.664,2	28.664,2	0,0	0,0	0,0	0,0
E subaltern/a	22.372,7	22.372,7	22.372,7	0,0	0,0	0,0
Subaltern/a (centres)	642.362,7	642.362,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Total PAS	25.085.422,0	24.621.614,5	23.087.390,3	16.786.642,4	12.387.900,8	11.035.129,0

Import PAS per alumne, unitat i plaça escolar	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Per alumne	56,7	56,3	54,1	54,0	54,9	54,8
Per unitat	1.292,3	1.287,5	1.239,1	1.244,9	1.247,4	1.235,3
Per plaça escolar	51,7	51,5	49,6	49,8	49,9	49,4

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

En el cas dels centres de secundària, la inversió del Departament d'Educació en PAS és de 50,8 milions d'euros. Si es prenen com a referència els ensenyaments d'educació secundària obligatòria (imputant la part proporcional de l'import a partir del nombre d'alumnes que cursen aquests ensenyaments), el Departament d'Educació destina 32,3 milions d'euros al finançament dels centres en concepte de despeses de funcionament. Si es prenen com a referència

els centres que tenen una línia completa d'ESO (4 unitats o més), que no tenen oferta d'educació infantil de segon cicle i primària (no són instituts-escola) ni tampoc de formació professional, i que no tenen complexitat ni suports addicionals (sense SIEI, IFE o AIS), el finançament públic en concepte de despeses de funcionament és de 4.802,9 euros per unitat, 171,5 euros per alumne i 160,1 euros per plaça escolar (vegeu la taula 17).

Taula 17. Cost del PAS als ensenyaments d'educació secundària obligatòria (2019)

	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Nombre de centres	556	556	532	370	215	145	127
Alumnat ESO matriculat (2018/2019)	201.223	201.223	196.769	142.823	75.236	49.724	43.178
Unitats ESO (2018/2019)	7.108	7.108	6.936	5.021	2.683	1.775	1.555
% alumnat total	63,5	63,5	63,2	64,7	66,9	77,7	78,9
Tipologia PAS	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Administratiu/iva (centres)	83,9	83,9	82,8	61,4	31,4	17,1	14,2
Auxiliar administratiu/iva (centres)	493,4	493,4	472,4	337,9	181,5	126,7	110,0
C1 Governant/a	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C1 Tècnic/a administratiu/iva	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	0,0	0,0
D1 Auxiliar administratiu/iva	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,0	0,0
D1 Oficial/a de 1a-manteniment	0,6	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
E Netejador/a	16,5	16,5	16,4	11,0	6,0	3,1	3,2
E Porter/a	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,8

E Subaltern/a	1,3	1,3	1,3	0,6	0,0	0,0	0,0
Subaltern/a (centres)	732,7	732,7	711,4	511,6	290,2	205,2	179,1
Total PAS	1.331,5	1.331,5	1.287,5	925,2	511,8	352,9	307,3
Import PAS	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Administratiu/iva (centres)	2.275.634,6	2.275.634,6	2.247.483,5	1.667.019,4	852.516,8	463.994,0	385.252,1
Auxiliar administratiu/iva (centres)	12.713.819,4	12.713.819,4	12.171.715,5	8.707.817,6	4.677.145,6	3.265.000,9	2.835.650,7
C1 Governant/a	18.214,2	18.214,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C1 Tècnic/a administratiu/iva	36.428,4	36.428,4	36.252,4	37.079,0	38.328,0	0,0	0,0
D1 Auxiliar administratiu/iva	15.304,9	15.304,9	15.231,0	15.578,3	16.103,0	0,0	0,0
D1 Oficial/a de 1a-manteniment	15.892,4	15.892,4	15.815,7	0,0	0,0	0,0	0,0
E Netejador/a	375.103,5	375.103,5	373.291,2	249.640,6	136.614,5	70.599,1	71.644,3
E Porter/a	14.216,3	14.216,3	14.147,6	14.470,2	14.957,7	17.392,0	17.649,5
E Subaltern/a	28.432,7	28.432,7	28.295,3	14.470,2	0,0	0,0	0,0
Subaltern/a (centres)	16.808.187,8	16.808.187,8	16.320.772,8	11.736.984,2	6.656.681,7	4.708.218,7	4.108.292,8
Total PAS	32.301.234,3	32.301.234,3	31.223.004,8	22.443.059,6	12.392.347,2	8.525.204,6	7.418.489,3
Import per alumne, unitat i plaça escolar	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Per alumne	160,5	160,5	158,7	157,1	164,7	171,5	171,8
Per unitat	4.544,3	4.544,3	4.501,6	4.469,8	4.618,8	4.802,9	4.770,7
Per plaça escolar	151,5	151,5	150,1	149,0	154,0	160,1	159,0

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Pel que fa a la informatització dels centres i a la provisió d'equipaments tecnològics (ordinadors, xarxa dels centres, manteniment, etc.), la despesa dels Serveis Generals del Departament d'Educació (programa 121) conté la despesa en serveis informàtics, a càrrec del CTTI, que ascendeix a 58,4 milions d'euros. D'acord amb el criteri que segueix el Departament d'Educació per al càlcul de la despesa pública per alumne, s'ha imputat aquest import en un 70% al sector públic com a despesa directa dels centres públics, a distribuir per les diferents etapes en funció del nombre d'alumnat matriculat (mentre que el 30% restant forma part de les despeses no directes dels centres, imputable a la gestió informàtica del sistema educatiu). Un cop imputada la part proporcional de l'import a cada etapa a partir del nombre d'alumnes que cursen aquests ensenyaments, el Departament d'Educació destina 23,1 milions d'euros als centres públics d'educació primària i 10,2 milions d'euros a l'educació secundària obligatòria,

que correspon a 49,1 euros per alumne (vegeu la taula 18).

Val a dir que durant l'any 2019, la despesa dels Serveis Generals del Departament d'Educació ha estat de 121,5 milions d'euros. A més de la despesa directa als centres en serveis informàtics, la major part de la despesa restant, 80,7 milions d'euros, serveix per garantir el funcionament general del sistema educatiu, també dels centres públics i dels centres concertats. De fet, aquest import incorpora, per exemple, el cost de funcionament de la Direcció General de Professorat i Personal de Centres Públics i la Direcció General de Centres Públics, però també el de la Direcció General de Centres Concertats i Centres Privats. La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha adoptat com a criteri metodològic no imputar les despeses generals del sistema, que girarien al voltant de 64,7 euros per alumne, al cost de la plaça escolar del sector públic i concertat.

Taula 18. Estimació de les despeses de funcionament dels centres a càrrec dels Serveis Generals del Departament d'Educació (2019)

Despeses dels Serveis Generals del Departament d'Educació (distribució per etapes en funció del nombre d'alumnat)	Import	EINF i EPRI		ESO	
	Total	Públic	Concertat	Públic	Concertat
Retribucions i Seguretat Social	46.834.204,0	17.678.433,0	8.091.029,8	7.765.507,7	4.191.669,6
Serveis informàtics (CTTI)	58.365.258,6	22.031.042,0	10.083.123,1	9.677.454,2	5.223.701,0
Altres (inversions, lloguers, subministraments, organismes, etc.)	16.350.585,7	6.171.829,7	2.824.710,7	2.711.065,6	1.463.380,3
Total	121.550.048,3	45.881.304,8	20.998.863,6	20.154.027,4	10.878.750,9
Per alumne		97,4	97,4	97,4	97,4
Per unitat		2.249,1	2.377,9	2.755,5	2.837,4
Per plaça escolar		90,0	95,1	91,9	94,6

Despesa directa als centres públics en serveis informàtics (assignació del 70% de despesa en serveis informàtics al funcionament dels centres públics)	Import	EINF i EPRI		ESO	
	Total	Públic	Concertat	Públic	Concertat
Serveis informàtics (CTTI) (70%)	40.855.681,0	23.129.341,4	-	10.159.898,1	-
Per alumne		49,1	-	49,1	-
Per unitat		1.133,8	-	1.389,1	-
Per plaça escolar		45,4	-	46,3	-
Altres despeses generals de funcionament del sistema educatiu (un cop feta assignació del 70% de despesa en serveis informàtics al funcionament dels centres públics)	Import	EINF i EPRI		ESO	
	Total	Públic	Concertat	Públic	Concertat
Retribucions i Seguretat Social	46.834.204,0	17.678.433,0	8.091.029,8	7.765.507,7	4.191.669,6
Serveis informàtics (CTTI)	17.509.577,6	6.609.312,6	3.024.936,9	2.903.236,2	1.567.110,3
Altres (inversions, lloguers, subministraments, organismes, etc.)	16.350.585,7	6.171.829,7	2.824.710,7	2.711.065,6	1.463.380,3
Total	80.694.367,3	30.459.575,4	13.940.677,4	13.379.809,5	7.222.160,2
Per alumne		64,7	64,7	64,7	64,7
Per unitat		1.493,1	1.578,6	1.829,3	1.883,7
Per plaça escolar		59,7	63,1	61,0	62,8

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

En relació amb els serveis informàtics, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar també computa una partida de 32 milions d'euros que no consta en el pressupost del Departament d'Educació però sí en el pressupost del CTTI, per

finançar la fibra òptica dels centres públics. La inversió en fibra òptica, de la qual no es disposa de les dades d'amortització, es correspon a 38,5 euros per alumne en els ensenyaments de primària i secundària obligatòria (vegeu la taula 19).

Taula 19. Despesa del CTTI en fibra òptica dels centres públics (2019)

	Import	EINF i EPRI		ESO	
	Total	Públic	Concertat	Públic	Concertat
Import	32.000.000,0	18.115.936,6	-	7.957.687,4	-
Per alumne		38,5	-	38,5	-
Per unitat		888,0	-	1.088,0	-
Per plaça escolar		35,5	-	36,3	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

I, pel que fa a les obres, la inversió del Departament d'Educació (excloent-ne el Consorci d'Educació de Barcelona) l'any 2018 en obres RAM ha estat d'11,2 milions d'euros en centres amb ensenyaments de primària o secundària, 6,2 milions d'euros als centres d'educació infantil de segon cicle i primària i 5,1 milions d'euros als

centres públics de secundària, dels quals 3,0 milions d'euros corresponen a l'alumnat d'educació secundària obligatòria. En valors relatius, aquesta inversió suposa, a l'educació infantil de segon cicle i primària, 14,8 euros per alumne i a l'educació secundària obligatòria, 16,3 euros per alumne (vegeu la taula 20).

Taula 20. Obres Reforma, adequació i millora (RAM) finançades pel Departament d'Educació en centres públics amb ensenyaments de primària i secundària (2018)

Educació infantil de segon cicle i primària	Euros
Import RAM 2018	6.173.452,7
Per alumne	14,8
Per unitat	326,4
Per plaça en oferta (25 places per grup)	13,1
Centres de secundària	Euros
Import RAM 2018	5.083.237,3
Per alumne	16,3
Per unitat	437,4
Per plaça en oferta (30/35/30/20 places per grup)	14,3

Educació secundària obligatòria	Euros
Import RAM 2018	3.022.052,1
Per alumne	16,3
Per unitat	458,9
Per plaça en oferta (30 places per grup)	15,3

Font: elaboració a partir del Departament d'Educació i del Departament de Vicepresidència.

Nota: Per al càlcul del finançament públic per unitat, s'ha establert per a l'ESO 30 places per grup; per al batxillerat, 35 places per grup; per a l'FP, 30 places per grup, i per als PFI, 20 places per grup. El càlcul per alumne i unitat exclou els centres ubicats a la ciutat de Barcelona.

En aquesta part, caldria afegir-hi les despeses del Departament d'Educació en lloguers i cànon de terrenys, béns naturals, edificis i altres construccions, que ascendeix en el pressupost de 2018 (prorrogat de 2017) a 56,6 milions d'euros, i que preveu la despesa en mòduls

prefabricats o d'altres. Un cop imputada la part proporcional de l'import a cada etapa a partir del nombre d'alumnes que cursen ensenyaments de primària i secundària obligatòria, la despesa per alumne és de 68 euros (vegeu la taula 21).

Taula 21. Despesa del Departament d'Educació en lloguers i cànon (2019)

	Import	EINF i EPRI		ESO	
	Total	Públic	Concertat	Públic	Concertat
Import	56.561.282,5	32.020.643,9	-	14.065.531,5	-
Per alumne		68,0	-	68,0	-
Per unitat		1.569,6	-	1.923,1	-
Per plaça escolar		62,8	-	64,1	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Adicionalment, pel que fa a obres, convé afegir la inversió que fa Infraestructures.cat en obres RAM o obres de centres de nova construcció, que és de 9,5 milions d'euros a centres públics d'educació infantil de segon cycle i primària i de 16,5 milions d'euros a

centres públics d'educació secundària obligatòria, dels quals 9,8 milions d'euros corresponen a l'alumnat d'educació secundària obligatòria. La despesa per alumne és de 23,0 euros a primària i de 52,9 euros a l'educació secundària obligatòria (vegeu la taula 22).

Taula 22. Obres Reforma, adequació i millora (RAM) i noves construccions finançades per Infraestructures.cat en centres públics amb ensenyaments de primària i secundària (2018)

Educació infantil de segon cycle i primària	Euros
Import RAM 2018	4.409.135,0
Import noves construccions	5.143.290,5
Import total	9.552.425,5
Per alumne	23,0
Per unitat	505,0
Per plaça en oferta (25 places per grup)	20,2
Centres de secundària	Euros
Import RAM 2018	7.377.378,8
Import noves construccions	9.170.082,2
Import total	16.547.461,0
Per alumne	52,9
Per unitat	1423,7
Per plaça en oferta (30/35/30/20 places per grup)	46,5
Educació secundària obligatòria	Euros
Import total	9.837.685,4
Per alumne	52,9
Per unitat	1493,7
Per plaça en oferta (30 places per grup)	49,8

Font: elaboració a partir del Departament d'Educació i del Departament de Vicepresidència.

Nota: Per al càlcul del finançament públic per unitat, s'ha establert per a l'ESO 30 places per grup; per al batxillerat, 35 places per grup; per a l'FP, 30 places per grup, i per als PFI, 20 places per grup. El càlcul per alumne i unitat exclou els centres ubicats a la ciutat de Barcelona.

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar no ha obtingut dades d'amortització dels centres públics, a diferència del que succeeix amb la mostra de centres concertats. A l'hora de comparar el cost de funcionament entre sectors de titularitat, convé tenir present que en el cas dels centres públics s'ha tingut en compte la inversió directa, mentre que en el cas dels centres concertats,

l'amortització. Val a dir, en tot cas, que, si bé les dades d'inversió tenen certa fluctuació al llarg del temps i l'any 2018 la inversió es trobava en un escenari baix, a causa de la situació pressupostària del Departament d'Educació, el cost anual d'amortització dels equipaments escolars tendeix a ser inferior a la inversió mitjana anual feta en els darrers anys.

A més, hi ha altres despeses de funcionament que recauen en altres administracions públiques.

En el cas dels centres públics de primària, els ajuntaments es fan càrrec de les despeses relacionades amb els serveis de manteniment, de vigilància i de conservació del centre, amb la provisió de la figura del conserge, i també amb els serveis de neteja i els subministraments d'electricitat, gas i aigua.

En conjunt, les administracions locals destinen 814,1 milions d'euros a l'educació, segons les darreres dades disponibles dels pressupostos liquidats (2017), 655,7 milions d'euros per part dels ajuntaments (vegeu la taula 23).

Val a dir que aquesta inversió no es destina íntegrament als centres públics, ni tampoc íntegrament a sufragar les despeses de funcionament d'aquests. Convé recordar que les administracions locals desenvolupen polítiques educatives relacionades amb la provisió de serveis educatius com ara escoles bressol, escoles de música o escoles d'adults, amb la provisió de programes educatius com ara PFI, programes de diversificació curricular o programes de suport a l'educació més enllà de l'horari escolar, amb la gestió de programes de beques o també amb la dinamització de plans educatius d'entorn o d'altres xarxes locals en el territori, per posar-ne alguns exemples.

Taula 23. Liquidació dels pressupostos en educació de les entitats locals (2017)

	Entitats locals	Ajuntaments	Diputacions	Comarques	Àrea Metro-politana	Mancomunitats	Entitats d'àmbit territorial inferior al municipi
Educació (en milers d'euros)	814.139,9	655.737,4	111.541,2	108.662,3	0,0	3.972,7	1.625,8
Total despesa (en milers d'euros)	11.587.575,2	9.518.089,0	1.552.701,4	484.974,8	691.599,9	35.282,6	20.114,2
%	7,0	6,9	7,2	22,4	0,0	11,3	8,1

Font: elaboració a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques.

Segons les dades de liquidació dels pressupostos dels centres de 2018, les escoles de primària reben 13,0 milions d'euros d'altres fonts diferents del Departament d'Educació (i Consorci d'Educació de Barcelona) i 22,2 milions d'euros dels instituts de secundària, 14,0 milions d'euros dels quals serien imputables als ensenyaments d'ESO, d'acord amb la proporció d'alumnat (vegeu la taula 24). Una part d'aquests ingressos procedeixen de les administracions locals i estan destinats a sufragar despeses de funcionament relacionades amb el projecte educatiu dels centres.

En un escenari d'inversió alt, en el supòsit que aquest import fos íntegrament procedent

dels ajuntaments, a l'educació infantil de segon cicle i primària la despesa per alumne seria de 27,6 euros; la despesa per unitat, de 613,2 euros, i la despesa per plaça, de 24,5 euros. I a l'educació secundària obligatòria, la despesa per alumne seria de 67,8 euros; la despesa per unitat, de 1.917,4 euros, i la despesa per plaça, de 63,9 euros. En el cas d'un escenari d'inversió baix, en què aquesta part fos del 25%, a l'educació infantil de segon cicle i primària la despesa per alumne seria de 6,9 euros; la despesa per unitat, de 153,3 euros, i la despesa per plaça, de 6,1 euros. I a l'educació secundària obligatòria, la despesa per alumne seria de 16,9 euros; la despesa per unitat, de 479,4 euros, i la despesa per plaça, de 16,0 euros.

Taula 24. Ingressos no procedents del Departament d'Educació (i CEB) i de les famílies (2018)

Educació infantil de segon cicle i primària	100%	50%	25%
Ingressos no procedents del Departament d'Educació (ni CEB) ni de les famílies	13.006.035,8	6.503.017,9	3.251.508,9
Per alumne	27,6	13,8	6,9
Per unitat	613,2	306,6	153,3
Per plaça en oferta (25 places per grup)	24,5	12,3	6,1
Centres de secundària	100%	50%	25%
Ingressos no procedents del Departament d'Educació (ni CEB) ni de les famílies	22.186.544,0	11.093.272,0	5.546.636,0
Per alumne	62,0	31,0	15,5
Per unitat	1.675,9	837,9	419,0
Per plaça en oferta (30/35/30/20 places per grup)	54,7	27,4	13,7
Educació secundària obligatòria	100%	50%	25%
Ingressos no procedents del Departament d'Educació (ni CEB) ni de les famílies	14.023.968,6	7.011.984,3	3.505.992,1
Per alumne	67,8	33,9	16,9
Per unitat	1.917,4	958,7	479,4
Per plaça en oferta (30 places per grup)	63,9	32,0	16,0

Font: elaboració a partir del Departament d'Educació.

Nota: Per al càlcul del finançament públic per unitat, s'ha establert per a l'ESO 30 places per grup; per al batxillerat, 35 places per grup; per a l'FP, 30 places per grup, i per als PFI, 20 places per grup.

En l'escenari del 100%, es considera que aquests ingressos no procedents del Departament d'Educació i de les famílies són íntegrament finançats per administracions locals. En l'escenari del 50%, es considera que només la meitat d'aquests ingressos procedeixen de les administracions locals. I en l'escenari del 25%, només una quarta part.

A més, les administracions locals, específicament els ajuntaments, també

s'ocupen de garantir el manteniment i la vigilància dels centres públics, especialment de primària.

Segons les dades de liquidació dels pressupostos de 2017 per programes dels ajuntaments, per municipis més grans de 10.000 habitants de Catalunya, els ajuntaments destinen el 57,2% del pressupost a actuacions relacionades amb el funcionament dels centres docents d'educació infantil, primària i

secundària, dels quals el 85,0% correspon a centres d'educació infantil i primària (vegeu la taula 25). Tenint en compte les dades de liquidació dels pressupostos referida anteriorment per a l'any 2017, això suposaria un import que giraria entorn dels 374,8 milions d'euros anuals, 318,7 milions d'euros als centres d'educació infantil i primària i 56,4

milions d'euros als centres de secundària. Val a dir, però, que aquest import inclou la despesa en escoles bressol, escoles d'adults o escoles d'educació especial de titularitat municipal, entre d'altres, que no hauria de ser comptabilitzat en el càlcul de la plaça escolar d'educació infantil de segon cicle, educació primària i educació secundària obligatòria.

Taula 25. Liquidació dels pressupostos per programes dels ajuntaments, per municipis més grans de 10.000 habitants de Catalunya i estimació total (2017)

	Import per programes dels municipis més grans de 10.000 habitants	%	Import per programes (estimat) del conjunt de municipis (en milers d'euros)
Educació	395.274.130,30	100	655.737,40
Administració general d'educació	70.677.315,60	17,9	117.376,99
Creació de centres docents d'ensenyament infantil i primària	6.891.302,60	1,7	11.147,54
Creació de centres docents d'ensenyament secundari	1.379.399,50	0,3	1.967,21
Funcionament de centres docents d'ensenyament infantil i primària i educació especial	192.024.195,70	48,6	318.688,38
Funcionament de centres docents d'ensenyament secundari	33.878.345,50	8,6	56.393,42
Vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria	4.202.914,20	1,1	7.213,11
Serveis complementaris d'educació	71.451.196,20	18,1	118.688,47
Foment de la convivència ciutadana	14.769.461,00	3,7	24.262,28

Font: elaboració a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques.

Nota: Les dades de despesa contenen la informació dels 120 municipis amb més de 10.000 habitants, menys Canet de Mar, Montgat i Vilanova del Camí, municipis dels quals no es disposa la informació.

Per fer una estimació de la despesa dels ajuntaments en el manteniment i la vigilància dels centres de primària i secundària públics, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha seguit dos mètodes.

El primer mètode d'estimació es basa en l'anàlisi de les dades del Panel de polítiques educatives locals de la Fundació Pi i Sunyer, enquesta que compta amb la participació de

prop de 100 ajuntaments de municipis de més de 10.000 habitants. Aquesta anàlisi conclou que els ajuntaments destinen prop del 25% del seu pressupost a la conservació, manteniment i vigilància dels centres (25,3% en l'edició de 2018) (vegeu la taula 26). Tenint en compte les dades de liquidació dels pressupostos anteriorment referida per a l'any 2017, això suposaria un import que giraria entorn dels 165,9 milions d'euros anuals.

En un escenari de despesa alt, aquest import s'hauria d'imputar íntegrament a les despeses de funcionament dels centres de primària. En un escenari de despesa baix, aquest import s'hauria d'imputar també als centres de

secundària, en la proporció establerta pels pressupostos liquidats dels ajuntaments (85%/15%), 141,0 milions d'euros a centres de primària i 24,9, a centres de secundària.

Taula 26. Evolució de la destinació dels pressupostos liquidats dels ajuntaments, per municipis més grans de 10.000 habitants de Catalunya (2014, 2016, 2018)

	2014	2016	2018
	Destinació pressupost (mitjana) (en %)	Destinació pressupost (mitjana) (en %)	Destinació pressupost (mitjana) (en %)
Conservació, manteniment i vigilància dels centres	26,1	27,4	25,3
Programes de suport i altres actuacions	12,7	17,3	19
Altres ensenyaments (artístics i musicals, adults, primària, secundària, etc.)	23,3	21,9	21,9
Escoles bressol	38,1	35,6	36,5

Font: elaboració a partir del Panel de polítiques públiques locals d'educació (2014, 2016, 2018).

En tot cas, aquesta despesa per al funcionament dels centres de secundària formaria part de l'import ja comptabilitzat exposat precedentment sobre els ingressos que perceben els centres per part de les administracions locals (en el cas de l'escenari alt), segons els pressupostos liquidats.

En el cas dels centres de primària, caldria descomptar la inversió de les administracions locals que ja ha estat computada en els ingressos dels pressupostos liquidats dels centres públics, que se situa entre els 13,0

milions d'euros (en el cas de l'escenari alt) i els 3,2 milions d'euros (en el cas de l'escenari baix) (vegeu la taula 27).

D'acord amb l'estimació feta a partir d'aquest primer mètode, doncs, l'import que caldria afegir com a despesa no comptabilitzada encara relacionada amb la conservació, el manteniment i la vigilància dels centres estaria comprès entre els 162,6 milions d'euros i els 128,0 milions d'euros (vegeu la taula 27).

Taula 27. Estimació de la despesa dels ajuntaments en la conservació, el manteniment i la vigilància dels centres (2018)

Mètode 1	Total (en milers d'euros)	Escenari de despesa alt	Escenari de despesa baix
Despesa ajuntaments en educació	655.737,40	-	-
Despesa dels ajuntaments en la conservació, el manteniment i la vigilància dels centres	165.901,56	-	-
Despesa dels ajuntaments en la conservació, el manteniment i la vigilància dels centres de primària	-	165.901,56	141.021,49
Ingressos dels centres per part dels ajuntaments destinats a despeses de funcionament	-	13.006,03	3.251,51
Despesa dels ajuntaments en la conservació, el manteniment i la vigilància dels centres de primària no comptabilitzada	-	162.650,05	128.015,45

Mètode 2	Total (en milers d'euros)	Escenari de despesa alt	Escenari de despesa baix
Despesa ajuntaments en educació	655.737,40	-	-
Despesa ajuntaments en escoles bressol (Panel Fundació Pi i Sunyer)	233.051,75	-	-
Despesa ajuntaments en escoles bressol (Cercles comparació Diputació de Barcelona)	259.472,32	-	-
Funcionament de centres docents d'ensenyament infantil i primària i educació especial	318.688,38	-	-
Creació de centres docents d'ensenyament infantil i primària	11.147,54	-	-
Despeses de funcionament de centres de primària sense inversió en escoles bressol	-	96.784,17	70.363,60
Ingressos dels centres per part dels ajuntaments destinats a despeses de funcionament	-	13.006,03	3.251,51
Despesa dels ajuntaments en la conservació, el manteniment i la vigilància dels centres de primària no comptabilitzada	-	93.532,66	57.357,57

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Administracions públiques, el Panel de polítiques públiques locals d'educació (2018) i de la 13a edició del Cercle de comparació intermunicipal d'escoles bressol de la Diputació de Barcelona (2018).

I el segon mètode per estimar la despesa de funcionament dels centres, específicament per als centres de primària, consisteix a suprimir de la partida pressupostària corresponent a "Funcionament de centres docents d'ensenyament infantil i primària i educació especial" la inversió en el sosteniment de l'oferta d'escoles bressol municipal. En concret, segons les dades del Panel de polítiques educatives locals referit anteriorment, corresponent a 2018, prop d'una tercera part del pressupost municipal (36,5%) es destina a finançar les escoles bressol municipals, que equivaldria a un import del voltant de 233,0 milions d'euros. Segons les dades dels Cercles de comparació intermunicipal d'escoles bressol de la Diputació de Barcelona corresponent a l'edició de 2018 (amb resultats de 2017)¹, el cost unitari de la plaça és, de mitjana, 5.536

euros per alumne/any, la qual cosa significaria un cost total per al conjunt de llars d'infants municipals de Catalunya de 259,5 milions d'euros (per als 46.870 alumnes matriculats a escoles bressol municipals el curs 2017/2018).

A aquest import, caldria restar-hi la inversió feta pels ajuntaments, ja comptabilitzada en els pressupostos liquidats dels centres (13,0 o 3,2 milions d'euros, segons l'escenari).

D'acord amb aquest segon mètode, doncs, sobre el conjunt de pressupostos liquidats dels ajuntaments de 2017, la despesa dels ajuntaments en el funcionament dels centres de primària no comptabilitzada en els pressupostos liquidats dels centres se situaria entre els 93,5 milions d'euros i els 57,4 milions d'euros als centres de primària.

¹ Diputació de Barcelona (2018). 13a edició del Cercle de comparació intermunicipal d'escoles bressol. Resultats any 2017. Diputació de Barcelona.

Taula 28. Estimació de la despesa dels ajuntaments en la conservació, manteniment i vigilància dels centres (2018)

Educació infantil de segon cicle i primària	Escenari de despesa alt (mètode 1)	Escenari de despesa baix (mètode 2)	Escenari de despesa mitjà
Despesa dels ajuntaments (en milers d'euros)	162.650,05	57.357,57	110.003,81
Per alumne	345,3	121,8	233,5
Per unitat	7.668,6	2.704,3	5.186,4
Per plaça en oferta (25 places per grup)	306,7	108,2	207,5

Font: elaboració a partir del Departament d'Educació.

El finançament públic dels centres concertats per a despeses de funcionament

La Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació (LEC), estableix que la quantia del mòdul econòmic del concert per unitat escolar en centres ordinaris s'ha de determinar en les lleis de pressupostos de la Generalitat (art. 205.8).

El Decret 56/1993, de 23 de febrer, sobre concerts educatius, preveu que els mòduls econòmics per unitat estan integrats, a més de les despeses relacionades amb la provisió del personal docent, per altres despeses com ara les de personal d'administració i serveis, les ordinàries de funcionament, manteniment i conservació i les de reposició d'inversions reals, sense que, en cap cas, es

computin amortitzacions ni interessos del capital propi (art. 15).

La Llei 4/2017, de 28 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017, determina els mòduls econòmics dels centres privats concertats i diferencia entre les despeses de personal, que formen part del pagament delegat, i les despeses de funcionament (art. 22 i annex 1).

D'acord amb la llei de pressupostos de 2017, les despeses de funcionament són de 5.974,85 euros per unitat a l'educació infantil de segon cicle; de 5.974,85 euros per unitat, a l'educació primària, i de 7.767,32 euros per unitat de primer i segon d'educació secundària obligatòria i de 8.573,12 euros per unitat de tercer i quart de l'educació secundària obligatòria (vegeu el quadre 13).

Quadre 13. Mòduls econòmics per al sosteniment dels centres concertats als pressupostos de la Generalitat de Catalunya (2017)

Ensenyaments	Personal docent (despesa mensual professor titular)	Càrrecs directius	Despeses de funcionament (mòdul per unitat)
Educació infantil de 2n cicle	Sou: 1.557,38 euros Trienni: 33,76 euros Plus d'analogia: 380,11 euros Complement específic: 35,95 euros	-	5.974,85 euros

Ensenyaments	Personal docent (despesa mensual professor titular)	Càrrecs directius	Despeses de funcionament (mòdul per unitat)
Educació primària	Sou: 1.557,38 euros Trienni: 33,76 euros Plus d'analogia: 380,11 euros Complement específic: 35,95 euros	Centres amb 1 o 2 línies: Director/a: 488,82 euros Subdirector/a: 346,99 euros Cap d'estudis: 346,99 euros	5.974,85 euros
		Centres amb 3 o 4 línies: Director: 672,96 euros Subdirector/a: 421,90 euros Cap d'estudis: 421,90 euros	
Educació secundària obligatòria	Sou: 1.837,27 euros Trienni: 40,72 euros Plus d'analogia: 351,49 euros Complement específic: 35,95 euros	Centres amb 1 o 2 línies: Director: 657,84 euros Cap d'estudis: 499,52 euros Cap de departament: 75,51 euros	1r i 2n curs: 7.767,32 euros
		Centres amb 3 o 4 línies: Director: 711,57 euros Subdirector: 542,37 euros Cap d'estudis: 542,37 euros Coordinador pedagògic: 542,37 euros Cap de departament: 75,51 euros	3r i 4t curs: 8.573,12 euros

Font: Annex 1 de la Llei 4/2017, de 28 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), també preveu que la quantia global dels fons públics destinats al sosteniment dels centres privats concertats, per fer efectiva la gratuïtat dels ensenyaments objecte de concert, s'ha d'establir en els pressupostos de les administracions corresponents, amb un import del mòdul econòmic per unitat escolar que no pot ser inferior a l'establert anualment en els pressupostos generals de

l'Estat (art. 117 i disposició addicional vint-i-setena).

Per a l'any 2017, l'import establert per la Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya és equivalent a la quantitat establerta per la Llei 3/2017, de 27 de juny, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2017 (art. 13 i annex IV) (vegeu el quadre 14).

Quadre 14. Mòduls econòmics per al sosteniment dels centres concertats als pressupostos generals de l'Estat (2017)

Ensenyaments	Despeses de personal docent (per unitat)	Despeses variables (per unitat)	Despeses de funcionament (mòdul per unitat)	Total (mòdul per unitat)
Educació infantil de 2n cicle	28.032,71 euros	3.815,47 euros	5.974,38 euros	37.822,56 euros
Educació primària	28.032,71 euros	3.815,47 euros	5.974,38 euros	37.822,56 euros
Educació secundària obligatòria	1r i 2n curs: 33.639,23 euros / 39.502,83 euros (mestres/ llicenciats) 3r i 4t curs: 44.769,87 euros.	1r i 2n curs: 4.488,59 euros / 7.585,01 euros 3r i 4t curs: 8.596,35 euros	1r i 2n curs: 7.766,75 euros 3r i 4t curs: 8.572,49 euros	1r i 2n curs: 45.894,57 euros / 54.854,59 euros 3r i 4t curs: 61.938,71 euros

Font: Annex IV de la Llei 3/2017, de 27 de juny, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2017.

La Llei 6/2018, de 3 de juliol, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2018, incrementa l'import del mòdul econòmic per unitat escolar, a efectes de distribució de la quantia global dels fons públics destinats al sosteniment dels centres concertats per a l'any 2018, en un 1,6% respecte a l'any anterior, fins als 6.071,46 euros per unitat a l'educació primària i fins als 7.892,96 euros per unitat de primer i segon d'educació secundària obligatòria i 8.711,79 euros per unitat de tercer i quart de l'educació secundària obligatòria (art. 13 i annex IV) (vegeu el quadre 15). Des d'aquesta perspectiva, doncs, l'import previst per a les despeses de funcionament que perceben els centres l'any 2018 se situa per sobre del

que preveu la Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya de 2017.

Per a l'any 2019, l'import en concepte de despeses de funcionament està fixat pel Reial decret llei 24/2018, de 21 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents en matèria de retribucions en l'àmbit del sector públic, que situa aquesta quantia en els 6.215,71 euros per unitat a l'educació infantil de segon cicle; 6.215,71 euros, per unitat a l'educació primària, i 8.080,48 euros, per unitat de primer i segon d'educació secundària obligatòria i 8.918,77 euros per unitat de tercer i quart de l'educació secundària obligatòria (art. 1 i annex I) (vegeu el quadre 16).

Quadre 15. Mòduls econòmics per al sosteniment dels centres concertats als pressupostos generals de l'Estat (2018)

Ensenyaments	Despeses de personal docent (per unitat)	Despeses variables (per unitat)	Despeses de funcionament (mòdul per unitat)	Total (mòdul per unitat)
Educació infantil de 2n cicle	28.488,24 euros	3.877,47 euros	6.071,46 euros	38.437,17 euros
Educació primària	28.488,24 euros	3.877,47 euros	6.071,46 euros	38.437,17 euros
Educació secundària obligatòria	1r i 2n curs: 34.185,87 euros / 40.144,75 euros (mestres/ llicenciats) 3r i 4t curs: 45.497,38 euros	1r i 2n curs: 4.561,53 euros / 7.708,27 euros 3r i 4t curs: 8.736,04 euros	1r i 2n curs: 7.892,96 euros 3r i 4t curs: 8.711,79 euros	1r i 2n curs: 46.640,36 euros / 55.745,98 euros 3r i 4t curs: 62.945,21 euros

Font: Annex IV de la Llei 6/2018, de 3 de juliol, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2018.

Quadre 16. Mòduls econòmics per al sosteniment dels centres concertats en el Reial decret llei 24/2018 (2019)

Ensenyaments	Despeses de personal docent (per unitat)	Despeses variables (per unitat)	Despeses de funcionament (mòdul per unitat)	Total (mòdul per unitat)
Educació infantil de 2n cicle	29.165,06 euros	3.969,59 euros	6.215,71 euros	39.350,36 euros
Educació primària	29.165,06 euros	3.969,59 euros	6.215,71 euros	39.350,36 euros
Educació secundària obligatòria	1r i 2n curs: 34.998,04 euros / 41.098,50 euros (mestres/ llicenciats) 3r i 4t curs: 46.578,29 euros	1r i 2n curs: 4.669,90 euros / 7.891,40 euros 3r i 4t curs: 8.943,59 euros	1r i 2n curs: 8.080,48 euros 3r i 4t curs: 8.918,77 euros	1r i 2n curs: 47.748,42 euros / 57.070,38 euros 3r i 4t curs: 64.440,65 euros

Font: Annex I del Reial decret llei 24/2018, de 21 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents en matèria de retribucions en l'àmbit del sector públic.

El curs 2017/2018, el Departament d'Educació va destinar al finançament dels ensenyaments objecte de concert l'import de 1.129,7 milions d'euros, dels quals un 91,2% té a veure amb el pagament delegat i un 8,8%, 99,1 milions d'euros, a les despeses de funcionament (vegeu la taula 29).

Si hom estima el mòdul en concepte de despeses de funcionament per etapes educatives en funció del nombre d'alumnat i d'unitats en els diferents ensenyaments concertats, s'adona que dels prop de 100

milions d'euros destinats a finançar les despeses de funcionament dels centres concertats, 85,0 milions d'euros es concentren en els ensenyaments d'educació infantil de segon cicle, primària i secundària obligatòria. A l'educació infantil de segon cicle el finançament és de 259,9 euros per alumne i 6.023,2 per unitat; a l'educació primària, de 239,1 euros per alumne i 6.023,2 per unitat, i a l'educació secundària obligatòria, de 286,1 euros per alumne i 8.233,6 per unitat (vegeu la taula 30).

Taula 29. Finançament dels concerts educatius per part del Departament d'Educació (2017/2018)

	Retribució bruta	SS Empresa	Despeses funcionament	Total
Import	787.314.258,81	243.280.105,97	99.145.409,85	1.129.739.774,63
%	69,7	21,5	8,8	100,0

Font: elaboració a partir del Departament d'Educació.

Nota: Les dades de finançament dels concerts educatius fan referència al conjunt d'etapes educatives, no només educació infantil de segon cicle, educació primària i educació secundària obligatòria.

Taula 30. Finançament de les despeses de funcionament dels centres concertats per part del Departament d'Educació (2017/2018)

	Educació infantil 2n cicle	Educació primària	ESO	Total
Total	17.533.404,2	35.952.212,2	31.543.101,8	85.028.718,2
Per alumne	259,9	239,1	286,1	259,2
Per unitat	6.023,2	6.023,2	8.233,6	6.689,4
Per plaça	240,9	240,9	274,5	252,4

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de l'annex 1 de la Llei 4/2017, de 28 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2017 i de l'annex IV de la Llei 6/2018, de 3 de juliol, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2018.

En síntesi: el finançament públic de les despeses de funcionament dels centres

Taula 31. Estimació del finançament públic destinat a sufragar despeses de funcionament dels centres (2019)

Públic	Escenari de despesa alt		Escenari de despesa baix		Escenari de despesa mitjà	
	EINF i EPRI	ESO	EINF i EPRI	ESO	EINF i EPRI	ESO
Import total	301.168.634,4	130.581.493,1	186.121.627,5	120.063.516,6	242.019.376,5	123.569.508,8
Per alumne	642,4	653,8	398,2	602,9	516,8	619,9
Per unitat	14.428,1	18.382,3	9.003,9	16.944,3	11.639,3	17.423,6
Per plaça escolar	577,2	612,8	360,3	564,9	465,8	580,9
Concertat	EINF i EPRI	ESO	EINF i EPRI	ESO	EINF i EPRI	ESO
Import total	53.485.616,4	31.543.101,8	53.485.616,4	31.543.101,8	53.485.616,4	31.543.101,8
Per alumne	245,52	286,1	245,52	286,1	245,52	286,1
Per unitat	6.023,16	8.233,6	6.023,16	8.233,6	6.023,16	8.233,6
Per plaça escolar	240,93	274,5	240,93	274,5	240,93	274,5

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i dels ajuntaments.

Nota: La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar no ha obtingut dades d'amortització dels centres públics, a diferència del que succeeix amb els centres concertats. A l'hora de comparar el cost de funcionament entre sectors de titularitat, convé tenir present que en el cas dels centres públics s'ha tingut en compte la inversió directa, mentre que en el cas dels centres concertats, l'amortització.

L'estimació del finançament públic per als centres públics s'ha fet a partir de la suma dels ingressos en despeses de funcionament del Departament d'Educació (taules 14 i 15) i de l'import destinat a PAS (taules 16 i 17) per a centres de complexitat mitjana sense SIEI o AIS i, en el cas de secundària, sense FP, i també de la despesa directa als centres en serveis informàtics (taula 18), de la despesa del CTTI en fibra òptica (taula 19), la despesa del Departament d'Educació en lloguers i cànons (taula 21), de la inversió del Departament d'Educació i Infraestructures. cat en obres, reforma i millora (RAM) i noves construccions (taula 22), dels ingressos dels centres no procedents del Departament d'Educació i de les famílies (taula 24), i de la despesa dels ajuntaments en conservació, manteniment i vigilància dels centres (taula 28).

Per als centres públics, els càlculs corresponents a l'escenari de despesa alt estan fets tenint en compte l'escenari del 100% de la taula 24 i l'escenari alt del mètode 1 de la taula 28. Els càlculs corresponents a l'escenari de despesa baix estan fets tenint en compte l'escenari del 25% de la taula 24 i l'escenari baix del mètode 2 de la taula 28. I els càlculs corresponents a l'escenari de despesa mitjà estan fets tenint en compte l'escenari del 50% de la taula 24 i l'escenari mitjà de la taula 28.

En el cas dels centres concertats, les dades procedeixen de la taula 30.

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.2.4. La despesa real de funcionament dels centres públics i concertats

Les despeses de funcionament dels centres públics

Per conèixer les despeses de funcionament dels centres públics, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha partit de l'anàlisi dels pressupostos liquidats dels centres públics a Catalunya per a l'any 2018 (que s'ha de complementar amb les despeses de funcionament sufragades directament pel Departament d'Educació i els ajuntaments, ja exposada en epígrafs anteriors).

La Comissió del cost de la plaça escolar ha considerat com a despeses de funcionament només les que tenen a veure amb els conceptes descrits en l'apartat 2.1., de definició (comunicació, activitats docents, neteja, electricitat, calefacció i gas, aigua, manteniment i altres despeses fixes, equipament informàtic, equipament dels espais docents, equipament d'altres espais, personal d'administració i serveis, millora

estructural de les instal·lacions escolars, assegurances i despeses de gestió).

Segons les dades de pressupostos liquidats dels centres, les despeses globals fetes directament pels centres de primària ascendeixen a 103,8 milions d'euros. De l'anàlisi dels diferents conceptes establerts en l'estructura pressupostària de les despeses dels centres, se n'han exclòs els imports associats a despeses que no tenen relació amb els conceptes anteriorment descrits (bé perquè afecten despeses subjectes a quotes, bé perquè tenen a veure amb activitats fora de l'horari lectiu, bé per altres circumstàncies). En total, les despeses de funcionament efectuades directament pels centres de primària són de 70,6 milions d'euros (70,5 milions d'euros si ens centrem en despeses de funcionament que haurien d'estar cobertes per finançament públic).

Si es tenen en compte els conceptes bàsics i les despeses de gestió, i en el cas de centres de primària de 9 unitats o més, sense complexitat ni suports addicionals, la despesa de funcionament per alumne és de 146,2 euros; per unitat, 3.281,0 euros, i per plaça, 131,2 euros (vegeu la taula 32).

Taula 32. Despeses de funcionament dels centres de primària, per tipologia de centre (2018)

	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Nombre de centres	1.714	1.331	1.295	928	729	648
Alumnat EINF i EPRI matriculat (2018/2019)	472.173	451.987	439.964	320.289	233.615	206.090
Unitats EINF i EPRI (2018/2019)	21.391	19.951	19.344	14.030	10.412	9.175
Despeses	103.779.684,47	99.215.153,34	93.999.826,40	71.455.293,66	52.951.187,82	45.407.608,10
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals)	52.991.670,9	50.213.813,3	47.276.609,0	34.450.941,0	25.340.310,3	22.096.342,9
Despeses bàsiques de funcionament	70.477.288,6	67.022.736,6	63.274.887,4	46.376.038,7	34.161.704,4	29.444.469,5
Despesa total de funcionament	70.583.202,1	67.125.895,1	63.375.143,4	46.434.491,4	34.196.842,5	29.471.421,5

Per alumne, unitat i plaça	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Per alumne (despeses bàsiques, exclosa gestió)	112,23	111,10	107,46	107,56	108,47	107,22
Per unitat (despeses bàsiques, exclosa gestió)	2.477,29	2.516,86	2.443,99	2.455,52	2.433,76	2.408,32
Per plaça en oferta (25 placés per grup) (despeses bàsiques, exclosa gestió)	99,09	100,67	97,76	98,22	97,35	96,33
Per alumne (despeses bàsiques)	149,26	148,28	143,82	144,79	146,23	142,87
Per unitat (despeses bàsiques)	3.294,72	3.359,37	3.271,03	3.305,49	3.280,99	3.209,21
Per plaça en oferta (25 placés per grup) (despeses bàsiques)	131,79	134,37	130,84	132,22	131,24	128,37
Per alumne (despesa total)	149,49	148,51	144,05	144,98	146,38	143,00
Per unitat (despesa total)	3.299,67	3.364,54	3.276,22	3.309,66	3.284,37	3.212,14
Per plaça en oferta (25 placés per grup) (despesa total)	131,99	134,58	131,05	132,39	131,37	128,49
Per alumne (despesa total, inclòs no funcionament)	219,79	219,51	213,65	223,10	226,66	220,33
Per unitat (despesa total, inclòs no funcionament)	4.851,56	4.972,94	4.859,38	5.093,04	5.085,59	4.949,06
Per plaça en oferta (25 placés per grup) (despesa total, inclòs no funcionament)	194,06	198,92	194,38	203,72	203,42	197,96
Per capítols	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Capítol 2. Despeses de béns corrents i serveis	91.320.017,53	87.451.648,31	82.726.412,59	63.370.968,44	47.044.125,57	40.294.865,94
Capítol 4. Trans- ferències corrents (a administraci- ons públiques, empreses pri- vades, famílies o entitats sense ànim de lucre)	3.177.222,05	3.061.431,00	3.001.904,57	1.937.512,07	1.327.886,70	1.145.613,45
Capítol 6. Inversions reals	9.282.444,89	8.702.074,03	8.271.509,24	6.146.813,15	4.579.175,55	3.967.128,71

Per conceptes	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Lloguers i cànons de terrenys, béns naturals, edificis i altres	28.688,49	28.538,49	22.894,98	19.058,57	17.198,84	11.491,78
Lloguers i cànons d'equips per a procés de dades (no CTTI)	289.371,74	279.929,46	190.946,04	169.790,60	135.553,95	104.279,99
Lloguers d'equips de reprografia i fotocopiadores (no CTTI)	2.435.028,21	2.286.342,51	2.209.995,33	1.688.756,35	1.221.722,13	1.096.365,66
Lloguers i cànons de programari (no CTTI)	58.258,95	54.427,50	38.346,76	20.395,92	17.670,74	14.434,08
Lloguers i cànons d'altre immobilitzat material	60.701,86	53.229,67	46.279,44	34.323,11	29.044,93	24.279,66
Conservació i manteniment de terrenys, edificis i altres construccions	1.333.983,24	1.315.338,58	1.067.498,98	702.696,81	470.014,28	400.718,92
Conservació, reparació i manteniment de material de transport	971,67	920,11	488,42	246,42	246,42	0,00
Manteniment d'equips per a procés de dades (no CTTI)	505.032,45	476.639,66	422.031,45	287.730,65	220.401,36	176.286,28
Manteniment d'equips de reprografia (no CTTI)	1.381.360,93	1.286.513,74	1.228.602,33	948.524,15	746.990,73	665.797,76
Manteniment d'aplicacions informàtiques (no CTTI)	157.551,20	153.503,06	129.225,49	98.373,15	76.875,93	70.570,16
Conservació, reparació i manteniment d'altre immobilitzat material	748.854,28	718.214,60	679.927,51	512.252,40	369.139,73	328.355,56
Material d'oficina i didàctic no inventariable	27.028.190,87	25.751.644,66	24.835.937,28	18.493.206,15	13.623.689,65	11.802.340,85
Prensa, revistes, llibres i altres publicacions	4.688.109,31	4.445.322,06	4.241.934,59	2.597.199,95	1.901.400,86	1.707.791,57
Aigua i energia	194.218,09	182.004,39	16.483,30	10.828,88	6.709,39	6.177,79
Combustible per a mitjans de transport	4.561,82	4.324,77	3.747,93	2.640,06	1.955,60	1.915,60
Vestuari	25.216,15	24.899,01	15.223,40	5.219,68	3.268,97	3.268,97
Productes farmacèutics	167.751,20	159.981,79	154.510,78	110.038,19	81.164,81	72.187,89

Per conceptes	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Compres de mercaderies i matèries primeres	46.284,45	44.934,16	32.736,73	26.215,28	11.160,99	10.875,56
Queviures per al servei de menjador	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Altres subministraments	1.672.591,98	1.567.945,00	1.466.216,27	1.027.722,78	693.901,60	638.455,93
Despeses postals, missatgeria i altres similars	335.801,74	300.801,92	288.411,54	197.140,20	145.483,71	140.470,73
Transports (autocars per a sortides curriculars)	8.968.384,32	8.678.581,95	8.385.203,18	6.736.066,66	5.171.893,76	4.442.264,94
Despeses d'assegurances	74.851,94	74.710,94	69.666,34	57.981,39	51.862,62	33.753,27
Tributs	12.942,45	12.744,43	6.672,92	4.976,69	4.375,61	3.081,27
Publicitat, difusió i campanyes institucionals	105.913,42	103.158,54	100.256,02	58.452,73	35.138,18	26.951,92
Organització de reunions, conferències i cursos	388.571,41	369.541,71	357.743,16	273.297,80	199.795,47	165.716,55
Publicacions i edictes als diaris oficials	4.141,45	4.141,45	4.141,45	3.442,22	3.442,22	3.223,82
Despeses per comissions bancàries	472.858,75	449.010,01	420.323,01	335.666,42	252.128,64	205.905,57
Altres despeses diverses	7.465.799,36	7.070.927,10	6.765.897,61	4.787.096,72	3.371.492,49	2.848.899,64
Altres despeses diverses (regularització de venciments)	91.901,78	91.703,78	91.703,78	83.130,31	30.634,10	26.301,10
Despeses per regularització de romanent	281.746,09	281.746,09	165.618,85	31.174,41	31.174,21	16.101,40
Neteja i sanejament	420.303,99	417.329,31	80.647,55	66.466,38	42.811,07	41.650,63
Seguretat	16.426,79	16.091,67	11.199,37	6.802,95	4.936,23	4.936,23
Serveis de menjador (contractes de menjador)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gestió de centres i serveis	3.778.026,65	3.670.834,26	3.605.697,30	2.683.755,49	2.010.438,93	1.552.485,95
Serveis de suport a centres i a col·lectius	1.212.588,97	1.183.736,57	1.079.372,79	912.171,91	726.822,90	507.606,35

Per conceptes	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Treballs tècnics	393.481,24	388.624,92	369.258,29	281.002,77	216.355,49	206.382,99
Altres treballs realitzats per persones físiques o jurídiques	3.476.688,11	3.375.087,68	3.229.118,91	2.597.223,14	1.996.031,93	1.812.972,08
Altres despeses de sortides	21.315.639,30	20.579.755,13	19.426.474,68	16.508.061,16	12.356.808,43	10.446.630,32
Solucions Tecnològiques adquirides al CTTI	415.034,78	368.086,94	362.133,28	227.203,70	186.938,80	145.886,80
Serveis informàtics prestats per altres entitats	985.105,35	918.085,28	860.435,07	575.591,09	414.588,09	378.451,70
Dietes, locomoció i trasllats	277.082,75	262.295,41	243.410,48	189.045,20	162.861,78	149.598,67
A famílies	2.912.458,80	2.830.921,15	2.813.005,15	1.776.674,42	1.225.643,10	1.047.291,39
Projectes de mobilitat	264.763,25	230.509,85	188.899,42	160.837,65	102.243,60	98.322,06
Inversions en edificis i altres construccions	211.670,46	204.186,87	154.869,32	141.557,36	117.678,62	96.436,52
Inversions en maquinària, instal·lacions i utilatge	1.019.650,23	966.048,78	938.212,40	728.175,40	575.413,61	551.775,79
Inversions en material de transport	16.968,11	16.968,11	16.968,11	16.968,11	16.875,99	16.875,99
Inversions en mobiliari i estris per compte propi	3.239.335,98	2.997.225,33	2.835.137,23	2.192.555,88	1.651.982,60	1.321.888,06
Inversions en equips de procés de dades	2.464.100,73	2.343.415,07	2.242.547,00	1.642.615,42	1.165.764,47	1.057.325,44
Inversions en d'altre immobilitzat material	1.951.735,19	1.815.631,93	1.739.560,63	1.181.362,06	877.199,51	779.261,74
Inversions en aplicacions informàtiques	378.984,19	358.597,94	344.214,55	243.578,92	174.260,75	143.565,17
Per conceptes	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Comunicacions	339.943,2	304.943,4	292.553,0	200.582,4	148.925,9	143.694,6
Activitats docents	10.916.305,7	10.273.185,1	9.825.796,2	6.720.575,3	4.961.538,7	4.429.077,8
Neteja	420.304,0	417.329,3	80.647,6	66.466,4	42.811,1	41.650,6
Electricitat, calefacció, gas i aigua	1.866.810,10	1.749.949,40	1.482.699,60	1.038.551,70	700.611,00	644.633,70

Per conceptes	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Manteniment i altres despeses fixes	2.082.837,5	2.033.553,2	1.747.426,5	1.214.949,2	839.154,0	729.074,5
Equipament informàtic	5.253.439,4	4.952.684,9	4.589.879,6	3.265.279,5	2.392.054,1	2.090.799,6
Equipament espais docents o altres	31.796.820,2	30.174.731,8	29.010.175,9	21.725.939,3	16.068.475,4	13.875.730,5
Personal d'administració i serveis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Millora estructural de les instal·lacions	240.359,0	232.725,4	177.764,3	160.615,9	134.877,5	107.928,3
Assegurances	74.851,9	74.710,9	69.666,3	57.981,4	51.862,6	33.753,3
Quotes	33.196.482,4	32.089.258,2	30.624.683,0	25.020.802,2	18.754.345,3	15.936.186,7
Serveis centrals	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Despeses gestió	17.485.617,8	16.808.923,2	15.998.278,4	11.925.097,7	8.821.394,1	7.348.126,6
Publicitat i propaganda	105.913,4	103.158,5	100.256,0	58.452,7	35.138,2	26.951,9

Font: elaboració a partir del Departament d'Educació.

En el cas dels centres de secundària, les despeses directes dels centres són de 158,0 milions d'euros, 120,1 dels quals relacionades amb les despeses de funcionament (119,6 milions d'euros si ens centrem en despeses de funcionament que haurien d'estar cobertes per finançament públic).

Si ens centrem específicament en les despeses imputables als ensenyaments de secundària obligatòria (tenint present la distribució de la despesa per etapes en funció del nombre d'alumnes i unitats),

aquestes són de 75,9 milions d'euros (75,6, si ens centrem en despeses de funcionament que haurien d'estar cobertes per finançament públic).

Tenint en compte els conceptes bàsics i les despeses de gestió, i en el cas de centres de secundària de 4 unitats o més d'ESO, sense complexitat ni suports addicionals, ni tampoc FP, la despesa de funcionament per alumne d'ESO és de 346,36 euros, per unitat, 9.694,0 euros, i per plaça, 323,13 euros (vegeu la taula 33).

Taula 33. Despeses de funcionament dels ensenyaments d'educació secundària obligatòria, per tipologia de centre (2018)

	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Alumnat ESO matriculat (2018/2019)	206.924	206.355	200.758	151.109	82.557	55.780	47.056
Unitats ESO (2018/2019)	7.314	7.290	7.081	5.318	2.946	1.993	1.697
Alumnat BATX matriculat (2018/2019)	60.470	60.446	59.613	47.051	23.688	14.641	11.527
Unitats BATX (2018/2019)	2.145	2.144	2.116	1.646	847	526	417
Alumnat FP matriculat (2018/2019)	58.628	58.291	56.512	32.199	15.231	0	0
Unitats FP (2018/2019)	2.380	2.365	2.297	1.343	630	0	0
Alumnat PFI matriculat (2018/2019)	1.341	1.305	1.271	681	311	65	65
Unitats PFI (2018/2019)	67,1	65,3	63,6	34,1	15,6	3,3	3,3
Despeses	99.895.268,41	99.519.460,37	96.060.391,44	73.862.590,54	40.708.070,32	28.541.270,55	24.303.931,07
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals)	65.185.517,1	64.912.623,0	62.908.772,7	46.327.084,1	24.972.337,2	16.303.421,6	13.926.937,6
Despeses bàsiques de funcionament	75.604.184,8	75.253.229,9	72.759.685,8	54.105.318,6	29.440.704,3	19.320.212,7	16.096.165,2
Despesa total de funcionament	75.940.855,1	75.588.320,5	73.092.845,1	54.352.569,0	29.553.246,3	19.375.290,5	16.146.247,8
Per alumne, unitat i plaça	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Per alumne (despeses bàsiques, exclosa gestió)	315,02	314,57	313,36	306,58	302,49	292,28	295,97
Per unitat (despeses bàsiques, exclosa gestió)	8.912,43	8.904,34	8.884,17	8.711,37	8.476,69	8.180,34	8.206,80
Per plaça en oferta (30 places per grup) (despeses bàsiques, exclosa gestió)	297,08	296,81	296,14	290,38	282,56	272,68	273,56

Per alumne, unitat i plaça	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Per alumne (despeses bàsiques)	365,37	364,68	362,42	358,05	356,61	346,36	342,06
Per unitat (despeses bàsiques)	10.336,91	10.322,80	10.275,34	10.174,00	9.993,45	9.694,04	9.485,07
Per plaça en oferta (30 places per grup) (despeses bàsiques)	344,56	344,09	342,51	339,13	333,12	323,13	316,17
Per alumne (despesa total)	367,00	366,30	364,08	359,69	357,97	347,35	343,13
Per unitat (despesa total)	10.382,94	10.368,77	10.322,39	10.220,49	10.031,65	9.721,67	9.514,58
Per plaça en oferta (30 places per grup) (despesa total)	346,10	345,63	344,08	340,68	334,39	324,06	317,15
Per alumne (despesa total, inclòs no funcionament)	482,8	482,3	478,5	488,8	493,1	511,7	516,5
Per unitat (despesa total, inclòs no funcionament)	13.658,1	13.651,5	13.565,9	13.889,2	13.818,1	14.320,8	14.321,7
Per plaça en oferta (30 places per grup) (despesa total, inclòs no funcionament)	455,27	455,05	452,20	462,97	460,60	477,36	477,39
Per capítols	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Capítol 2. Despeses de béns corrents i serveis	90.289.698,22	89.964.611,01	86.814.253,22	67.463.648,77	37.118.205,66	26.246.782,97	22.522.410,63
Capítol 4. Transferències corrents (a administracions públiques, empreses privades, famílies o entitats sense ànim de lucre)	2.559.814,71	2.559.823,21	2.517.420,44	1.697.372,49	963.678,75	661.693,51	527.073,12
Capítol 6. Inversions reals	7.045.755,49	6.995.026,15	6.728.717,78	4.701.569,28	2.626.185,91	1.632.794,07	1.254.447,32

Per capítols	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Lloguers i cànon de terrenys, béns naturals, edificis i altres	166.230,36	166.263,88	162.384,04	82.170,92	65.463,95	29.018,18	14.627,17
Lloguers i cànon d'equips per a procés de dades (no CTTI)	108.671,39	108.621,55	79.164,37	39.457,72	18.749,60	16.061,98	12.713,49
Lloguers d'equips de reprografia i fotocopiadores (no CTTI)	965.752,20	959.968,12	899.915,82	694.776,12	386.687,08	267.671,89	236.114,54
Lloguers i cànon de programari (no CTTI)	260.726,31	260.362,00	249.715,78	181.633,59	113.294,04	58.764,62	55.985,01
Lloguers i cànon d'altre immobilitzat material	134.442,93	134.470,04	132.068,00	116.181,46	61.745,76	44.344,48	40.388,95
Conservació i manteniment de terrenys, edificis i altres construccions	9.107.938,57	9.080.525,10	8.819.544,80	6.442.769,19	3.411.505,22	2.200.226,59	1.866.618,00
Conservació, reparació i manteniment de material de transport	1.829,72	1.830,09	1.554,18	1.571,50	1.259,70	0,00	0,00
Manteniment d'equips per a procés de dades (no CTTI)	831.988,91	831.372,37	794.449,81	600.453,84	278.110,21	182.854,76	146.584,35
Manteniment d'equips de reprografia (no CTTI)	735.750,79	733.593,13	702.918,74	553.054,03	326.390,48	211.668,32	183.045,34
Manteniment d'aplicacions informàtiques (no CTTI)	290.917,06	290.352,64	277.455,68	204.456,06	120.937,47	76.532,11	55.011,46
Conservació, reparació i manteniment d'altre immobilitzat material	3.012.654,75	3.011.101,43	2.958.886,76	2.233.264,78	1.109.390,60	693.526,65	604.899,56
Material d'oficina i didàctic no inventariable	7.244.316,04	7.152.999,38	6.667.035,97	4.855.287,35	2.518.543,41	1.639.027,20	1.407.225,61

Per capítols	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Prensa, revistes, llibres i altres publicacions	2.457.800,35	2.445.854,16	2.324.340,45	1.693.617,43	915.567,00	632.905,92	586.700,62
Aigua i energia	9.688.974,06	9.664.749,55	9.511.556,49	7.183.945,57	3.900.827,90	2.707.454,25	2.388.937,79
Combustible per a mitjans de transport	5.699,77	5.700,92	5.326,00	3.273,66	2.084,07	696,39	706,06
Vestuari	78.535,65	74.688,48	71.631,61	36.890,77	19.813,50	6.947,11	4.965,39
Productes farmacèutics	37.827,04	37.299,49	33.772,70	27.252,27	16.809,50	9.134,75	8.304,60
Compres de mercaderies i matèries primeres	724.934,06	725.080,24	715.993,53	555.417,19	362.802,69	12.696,63	11.995,67
Queviures per al servei de menjador	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Altres subministraments	1.429.419,91	1.428.347,16	1.373.668,22	1.056.467,15	515.948,15	296.858,21	275.926,40
Despeses postals, missatgeria i altres similars	400.781,36	398.494,48	385.011,58	279.558,42	135.583,29	88.850,76	82.567,65
Transports (autocars per a sortides curriculars)	5.005.881,84	4.996.501,75	4.810.257,86	4.165.054,27	2.313.936,56	1.778.973,70	1.519.842,73
Despeses d'assegurances	119.246,81	118.272,02	114.865,60	82.721,20	50.719,01	28.968,37	21.282,46
Tributs	75.999,74	76.015,07	72.137,95	54.384,98	24.919,28	14.568,02	11.837,83
Publicitat, difusió i campanyes institucionals	336.670,27	335.090,66	333.159,36	247.250,43	112.542,04	55.077,77	50.082,59
Organització de reunions, conferències i cursos	576.378,93	572.200,77	563.777,73	399.618,30	204.445,15	126.390,47	112.431,55
Publicacions i edictes als diaris oficials	5.608,56	5.609,69	5.598,94	858,33	148,05	172,83	0,00
Despeses per comissions bancàries	218.245,82	217.799,01	204.792,92	160.230,17	96.650,56	81.384,41	72.180,40
Altres despeses diverses	3.821.111,55	3.786.509,82	3.620.815,23	2.824.723,15	1.708.619,45	1.325.058,34	938.283,39
Altres despeses diverses (regularització de venciments)	30.220,29	30.226,38	30.168,43	21.221,64	8.257,02	5.673,10	5.642,72

Per capítols	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Despeses per regularització de romanent	81.335,17	81.351,57	7.918,30	8.146,22	8.331,45	8.138,41	227,90
Neteja i sanejament	16.770.033,12	16.732.991,20	16.424.136,94	12.315.659,29	6.806.817,90	4.740.766,91	4.087.534,69
Seguretat	387.959,55	387.321,80	383.492,20	287.834,21	149.049,11	110.647,78	95.614,88
Serveis de menjador (contractes de menjador)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gestió de centres i serveis	1.880.575,14	1.875.218,18	1.836.246,46	1.525.670,89	862.163,98	459.172,67	252.348,42
Serveis de suport a centres i a col·lectius	375.776,05	375.851,82	309.734,11	206.716,63	44.898,46	18.512,43	18.769,36
Treballs tècnics	794.281,92	794.164,64	784.703,33	646.940,78	331.883,20	256.172,53	168.291,71
Altres treballs realitzats per persones físiques o jurídiques	2.210.040,42	2.173.877,35	2.067.348,53	1.556.609,24	974.730,14	643.282,20	585.374,45
Altres despeses de sortides	17.605.618,37	17.591.582,52	16.828.046,48	14.374.282,25	8.201.363,79	6.849.684,64	6.224.355,49
Solucions tecnològiques adquirides al CTTI	338.059,43	336.718,97	332.018,48	262.682,29	162.478,60	121.643,15	102.207,26
Serveis informàtics realitzats per altres entitats	1.047.969,99	1.043.629,68	1.008.530,26	712.859,98	370.230,88	243.194,53	157.293,49
Dietes, locomoció i trasllats	923.494,01	922.003,90	910.109,58	768.685,49	404.507,42	204.059,92	115.491,63
A famílies	1.342.913,13	1.343.055,58	1.329.241,97	970.685,01	639.523,65	537.321,71	413.485,06
Projectes de mobilitat	1.216.901,58	1.216.767,64	1.188.178,47	726.687,48	324.155,09	124.371,80	113.588,06
Inversions en edificis i altres construccions	685.497,53	683.375,75	652.713,42	389.479,94	191.191,52	80.862,25	49.705,72
Inversions en maquinària, instal·lacions i utilatge	1.772.197,55	1.760.599,31	1.740.659,28	1.185.540,77	642.964,13	370.497,68	321.474,83
Inversions en material de transport	58,10	58,11	58,00	60,12	62,31	72,74	73,75
Inversions en mobiliari i estris per compte propi	1.455.833,10	1.439.342,58	1.345.867,22	901.588,99	562.482,63	409.358,01	268.493,34

Per capítols	Total centres	Centres amb 4 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres sense FP (i 4) (5)	Centres fora Barcelona (i 5)
Inversions en equips de procés de dades	2.242.692,90	2.228.218,66	2.159.954,48	1.599.898,53	815.770,52	516.295,55	390.686,53
Inversions en altre immobilitzat material	644.304,19	639.314,79	595.456,36	437.570,17	303.950,69	194.568,21	173.175,49
Inversions en aplicacions informàtiques	245.172,12	244.116,94	234.009,01	187.430,77	109.764,10	61.139,63	50.837,66
Comunicacions	406.389,9	404.104,2	390.610,5	280.416,8	135.731,3	89.023,6	82.567,7
Activitats docents	6.183.456,2	6.150.699,7	5.874.034,2	4.370.944,0	2.519.656,6	1.452.848,6	1.308.428,6
Neteja	16.770.033,1	16.732.991,2	16.424.136,9	12.315.659,3	6.806.817,9	4.740.766,9	4.087.534,7
Electricitat, calefacció, gas i aigua	11.118.394,00	11.093.096,80	10.885.224,70	8.240.412,70	4.416.776,00	3.004.312,40	2.664.864,20
Manteniment i altres despeses fixes	12.120.593,3	12.091.626,5	11.778.431,6	8.676.034,0	4.520.895,8	2.893.753,2	2.471.517,6
Equipament informàtic	5.366.198,1	5.343.392,8	5.135.297,9	3.788.872,8	1.989.335,4	1.276.486,3	971.319,3
Equipament espais docents o altres	12.249.477,8	12.128.800,2	11.491.073,8	8.100.372,5	4.275.749,6	2.707.381,7	2.255.090,3
Personal d'administració i serveis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Millora estructural de les instal·lacions	851.727,9	849.639,6	815.097,5	471.650,9	256.655,5	109.880,4	64.332,9
Assegurances	119.246,8	118.272,0	114.865,6	82.721,2	50.719,0	28.968,4	21.282,5
Quotes	23.954.413,3	23.931.139,8	22.967.546,3	19.510.021,5	11.154.824,0	9.165.980,0	8.157.683,3
Serveis centrals	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Despeses gestió	10.418.667,7	10.340.606,9	9.850.913,0	7.778.234,5	4.468.367,0	3.016.791,1	2.169.227,6
Publicitat i propaganda	336.670,3	335.090,7	333.159,4	247.250,4	112.542,0	55.077,8	50.082,6

Font: elaboració a partir del Departament d'Educació.

Per determinar les despeses de funcionament dels centres públics, cal tenir en compte aquestes despeses de funcionament dels centres públics derivades de la liquidació de pressupostos, però també la despesa que no passa per la gestió econòmica dels centres (exposada en l'epígraf 2.2).

Les despeses de funcionament dels centres concertats

Per conèixer les despeses de funcionament dels centres concertats, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha partit de l'anàlisi de la comptabilitat d'una mostra de centres concertats que imparteixen ensenyaments d'educació infantil de segon cicle, d'educació primària o d'educació secundària obligatòria.

La mostra de centres

Per a la configuració de la mostra, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar va adoptar com a criteri de selecció els centres concertats que formen part de les cinc titularitats amb més centres concertats de Catalunya, en particular la Fundació Vedruna Catalunya Educació (35), FEDAC (24), La Salle (21), Escola Pia de Catalunya (19) i la Fundació d'Escoles Parroquials de l'Arxidiòcesi de Barcelona (17). El motiu d'aquesta selecció té a veure amb la necessitat de disposar d'una informació comptable fiable i comparable, derivada d'una gestió professionalitzada, i també de centres de diferents característiques i entorns, condicions que queden garantides amb les titularitats amb gestió centralitzada i amb un nombre elevat de centres.

Un cop seleccionats els centres que imparteixen ensenyaments d'educació infantil de segon cicle, d'educació primària o d'educació secundària obligatòria, la mostra ha quedat configurada per 100 centres: 25 de Fundació Vedruna Catalunya Educació, 24 de FEDAC, 19 de La Salle, 19 d'Escola Pia de Catalunya i 13 de Fundació d'Escoles Parroquials de l'Arxidiòcesi de Barcelona. D'aquests 100 centres, n'hi ha 96 que imparteixen ensenyaments d'educació infantil de segon cicle, 95 que imparteixen educació primària, i 76 que imparteixen educació secundària obligatòria. S'han exclòs de la mostra els centres d'aquestes titularitats que no imparteixen cap dels ensenyaments esmentats anteriorment.

Els resultats

La Comissió d'estudi del cost de la plaça ha disposat per a tots els centres concertats

que configuren la mostra les dades de despesa desglossades pels diferents conceptes previstos en els respectius sistemes comptables dels centres, que difereixen entre titularitats.

A partir de l'anàlisi de la comptabilitat de cada centre, s'ha imputat cadascun dels conceptes de despesa dels centres als conceptes descrits en l'apartat 2.1, de definició (comunicació, activitats docents, neteja, electricitat, calefacció i gas, aigua, manteniment i altres despeses fixes, equipament informàtic, equipament dels espais docents, equipament d'altres espais, personal d'administració i serveis, amortització de la construcció de l'edifici i de les obres estructurals o lloguers d'instal·lacions, assegurances i despeses de gestió). A més de les despeses de gestió dels centres, també s'han tingut en compte les despeses dels serveis centrals de les titularitats, sempre que estiguessin relacionades directament amb el funcionament dels centres (gestió de les nòmimes, assessoria jurídica, etc.).

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar considera que aquests conceptes descrits anteriorment configuren les despeses bàsiques de funcionament dels centres concertats. Entre d'altres, aquestes despeses incorporen els conceptes de despesa de funcionament relacionats amb obligacions legals ineludibles per part dels centres i no previstes en el concert, com ara les despeses derivades de l'aplicació de la normativa de protecció de dades, de la normativa de prevenció de riscos laborals, de la normativa de gestió ambiental i de residus, de la normativa d'accessibilitat, de la normativa de l'edificació, de la normativa laboral, etc.

A més, els centres concertats tenen altres despeses de funcionament que la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar no ha considerat com a bàsiques, en alguns casos perquè no són despeses amb caràcter legal obligatori o perquè són despeses no concretes amb la participació de l'Administració.

És el cas, per exemple, de diverses despeses que han de ser assumides pels centres perquè així ho estableix la Resolució TSE/658/2019, de 2 de març, per la qual es

disposa la inscripció i la publicació de l'XI Conveni col·lectiu autonòmic de l'ensenyament privat de Catalunya sostingut totalment o parcialment amb fons públics. Entre aquestes despeses, hi ha el pagament en concepte de dietes als docents que acudeixen a una sortida que es fa fora del centre un sol dia o a colònies, el pagament de l'anomenada *paga compensatòria* o els costos associats a la gratuïtat dels fills o filles del personal, per posar-ne alguns exemples.

La Comissió d'estudi del cost de la plaça ha considerat que algunes despeses derivades del conveni, si bé suposen una obligació de pagament en el present per part dels centres, són fruit de la negociació col·lectiva entre les patronals i els sindicats de professorat, sense la participació del Departament d'Educació, que no ha d'assumir necessàriament el finançament dels acords assolits per part de tercers. Aquestes despeses, a més, en part, estan orientades a compensar diferències en les condicions de treball del professorat en el sector concertat respecte al sector públic, que en part es redueixen en l'escenari que projecta l'estudi del cost de la plaça contingut en aquest informe.

Altres despeses previstes en el conveni, en canvi, com ara els costos associats a la higiene i la seguretat en el treball (cursos de riscos laborals, revisions mèdiques, etc.) o despeses d'assegurances, per posar-ne

alguns exemples, suposen una obligació legal que va més enllà del conveni mateix, per la qual cosa s'han de considerar en el cost de la plaça escolar.

D'acord amb aquests criteris, en l'estudi del cost de la plaça escolar no s'han tingut en compte les despeses associades a la formació contínua del professorat, atès que el Departament d'Educació ja disposa d'oferta de formació contínua oberta al conjunt del professorat del Servei d'Educació de Catalunya, o també de les despeses per auditories, per publicitat i propaganda o per transport de l'estructura, que no són imprescindibles per a la prestació del servei escolar.

Pel que fa a la formació contínua del professorat, convé tenir present que la despesa estimada del Departament d'Educació en formació permanent al professorat d'educació infantil, primària i secundària obligatòria és de 2,9 milions d'euros, al voltant de 4,2 euros per alumne escolaritzat en el sector públic a primària i 4,5 euros per alumne escolaritzat en el sector públic a secundària, mentre que la despesa estimada de les titularitats del sector concertat a partir de la informació disponible per a la mostra assenyalada anteriorment és de 7,9 milions d'euros, al voltant de 26,4 euros per alumne escolaritzat en el sector concertat a primària i 20,2 euros per alumne escolaritzat en el sector concertat a secundària (vegeu la taula 34).

Taula 34. Import destinat a la formació permanent del professorat (2018, 2019)

	EINF i EPRI	ESO
Departament d'Educació (2019)	1.985.816,9	922.623,3
Titularitats sector concertat (2018)	5.690.564,8	2.259.986,0
Públic (Departament d'Educació)	EINF i EPRI	ESO
Import total	1.985.816,9	922.623,3
Per alumne	4,2	4,5
Per unitat	97,3	126,1
Per plaça escolar	3,9	4,2

Concertat (titularitats sector concertat)	EINF i EPRI	ESO
Import total	5.690.564,8	2.259.986,0
Per alumne	26,4	20,2
Per unitat	604,2	557,1
Per plaça escolar	24,2	18,6

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats i pel Departament d'Educació.

Nota: L'any 2019 el Departament d'Educació va destinar a formació permanent del professorat un total de 3.561.025,50 euros. Les dades d'inversió en formació permanent de la taula corresponen a l'import corresponent als diferents ensenyaments en funció de la proporció d'alumnat que s'hi escolaritza. Les titularitats també inverteixen en formació contínua del professorat. Les dades de la taula corresponen a l'estimació feta per al conjunt dels titulars de centres concertats, tenint present la informació comptable facilitada per la mostra. Les dades corresponents al sector públic parteixen de la base que tota la inversió del Departament d'Educació repercuteix en el sector públic (tot i que, a la pràctica, aquesta formació també és accessible al professorat del sector concertat). I les dades corresponent al sector concertat parteixen de la base que tota la inversió de les titularitats de centres concertats repercuteix únicament en el sector concertat (tot i que, a la pràctica, hi ha formació oberta també a professorat del sector públic).

Per al càlcul del cost de funcionament dels centres, no s'ha considerat la despesa de funcionament les despeses de personal docent concertat i no concertat i les despeses per a activitats i serveis subjectes a quotes, que ja han estat tractades en altres components del cost de la plaça escolar, ni tampoc les despeses per a activitats no imputables a l'activitat escolar (acollida, activitats extraescolars, casals, etc.), que queden fora de l'objecte d'aquest estudi.

En tot cas, per a cada concepte, per diferenciar la despesa en els diversos ensenyaments, sempre que el sistema comptable dels centres no tingués la comptabilitat diferenciada per ensenyaments, s'ha imputat a cada ensenyament la part proporcional de la despesa, en funció de la distribució per etapes del nombre d'alumnes del centre (vegeu la taula 35).

Taula 35. Despeses dels centres de la mostra de centres concertats (2018)

	Educació infantil de segon cicle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Centres	96	95	76
Alumnat	11.671	25.848	19.520
Grups concertats	496	1.029	670
Grups no concertats	39	75	39
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per alumne)	818,3	829,2	845,0

	Educació infantil de segon cycle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	17.852,2	19.415,3	23.263,5
Despeses bàsiques de funcionament (per alumne)	922,7	933,8	941,8
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	20.129,3	21.864,1	25.928,5
Despesa total de funcionament (per alumne)	1.012,3	1.023,1	1.019,3
Despesa total de funcionament (per unitat)	22.082,6	23.954,6	28.063,0
Despesa total centre (incloent-hi personal, quotes i altres) (per alumne)	5.386,4	5.310,6	5.263,3
Despesa total centre (incloent-hi personal, quotes i altres) (per unitat)	117.504,8	124.338,2	144.907,5
Despesa per unitat (mostra de centres)	Educació infantil de segon cycle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Total	117.504,8	124.338,2	144.907,5
Despeses bàsiques de funcionament	Educació infantil de segon cycle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Comunicacions	283,8	302,9	323,2
Activitats docents	1.630,3	1.768,6	2.041,6
Neteja	3.038,5	3.279,6	3.840,8
Electricitat	651,5	701,8	835,7
Calefacció i gas	525,2	573,7	648,9
Aigua	269,5	292,3	342,9
Manteniment i altres despeses fixes	1.684,2	1.829,6	2.237,0
Equipament informàtic	1.358,8	1.462,9	1.638,0
Equipament espais docents	110,8	125,4	156,2
Equipaments altres espais (administració, gimnàs, zones comunes,...)	193,8	207,1	291,1
Personal d'administració i serveis	3.428,6	3.788,9	4.747,7

Despesa per unitat (mostra de centres)	Educació infantil de segon cycle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Amortització de la construcció de l'edifici i lloguers d'instal·lacions	4.440,4	4.826,9	5.851,0
Assegurances	236,8	255,5	309,4
Despeses de gestió	492,5	542,7	657,1
Serveis centrals	1.784,6	1.906,0	2.008,0
Altres despeses de funcionament	Educació infantil de segon cycle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Conveni	1.178,8	1.265,6	1.312,2
Publicitat i propaganda	151,4	163,0	202,6
Transport estructura	29,1	32,1	45,7
Formació	580,7	615,6	557,1
Auditories	13,3	14,3	17,0
Altres despeses (excloses del cost de funcionament)	Educació infantil de segon cycle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Personal docent concertat	43.762,6	45.173,5	57.651,4
Personal docent no concertat	32.816,3	34.907,7	35.203,5
Despeses per a activitats no imputables a l'activitat escolar	6.068,6	6.583,8	7.466,5
Quotes	12.774,7	13.718,5	16.523,0
Despesa total (mostra de centres)	Educació infantil de segon cycle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Total	62.865.091	137.269.391	102.739.410
Despeses bàsiques de funcionament	Educació infantil de segon cycle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Comunicacions	151.852	334.387	229.169
Activitats docents	872.191	1.952.483	1.447.497
Neteja	1.625.573	3.620.682	2.723.141
Electricitat	348.569	774.816	592.495
Calefacció i gas	280.984	633.400	460.057
Aigua	144.203	322.645	243.149

Despesa total (mostra de centres)	Educació infantil de segon cycle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Manteniment i altres despeses fixes	901.030	2.019.868	1.585.998
Equipament informàtic	726.978	1.615.087	1.161.331
Equipament espais docents	59.254	138.483	110.734
Equipaments altres espais (administració, gimnàs, zones comunes,...)	103.704	228.658	206.395
Personal d'administració i serveis	1.834.289	4.182.902	3.366.113
Amortització de la construcció de l'edifici i lloguers d'instal·lacions	2.375.610	5.328.942	4.148.362
Assegurances	126.698	282.098	219.363
Despeses de gestió	263.511	599.195	465.892
Serveis centrals	954.743	2.104.279	1.423.641
Altres despeses de funcionament	Educació infantil de segon cycle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Conveni	630.672	1.397.229	930.316
Publicitat i propaganda	80.996	180.000	143.662
Transport estructura	15.544	35.391	32.401
Formació	310.683	679.611	394.966
Auditories	7.117	15.765	12.020
Altres despeses (excloses del cost de funcionament)	Educació infantil de segon cycle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Personal docent concertat	23.412.972	49.871.554	40.874.873
Personal docent no concertat	17.556.735	38.538.151	24.959.264
Despeses per a activitats no imputables a l'activitat escolar	3.246.704	7.268.489	5.293.730
Quotes	6.834.479	15.145.276	11.714.841

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

Un cop identificades les despeses de funcionament per etapes i separades les despeses que no són considerades de funcionament, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha aplicat dos factors correctors per detreure la part de la despesa que ha de ser imputable a l'activitat que es desenvolupa a l'hora complementària i fora de l'horari escolar.

En primer lloc, s'ha aplicat un factor corrector consistent a imputar la part proporcional de l'horari escolar destinat a l'activitat complementària. Segons la informació notificada pels centres al Departament d'Educació corresponent al curs 2019/2020, més del 95% dels centres concertats realitzen cinc hores complementàries setmanals a l'educació infantil de segon cicle i a l'educació primària (sobre un horari lectiu de 25 hores setmanals), mentre que en el cas de l'educació secundària obligatòria la realitat és més heterogènia entre centres, amb una mitjana d'hores complementàries setmanal de 3,2 (sobre un horari lectiu de 30 hores setmanal).

Des d'aquesta perspectiva, el factor corrector que s'ha aplicat a les despeses corresponents a l'educació infantil de segon cicle i a l'educació primària ha estat de 0,83 (s'ha detret el 17% de la despesa,

corresponent a la proporció que representa 5 hores complementàries sobre el conjunt de l'horari escolar), mentre que en el cas de l'educació secundària obligatòria, de 0,91 (s'ha detret el 9%, corresponent a la proporció que representa 3,2 hores complementàries sobre el conjunt de l'horari escolar).

I, en segon lloc, s'ha aplicat un factor corrector amb l'objectiu de detreure la part proporcional de la despesa de funcionament del centre que no es pot imputar directament a la plaça escolar, com ara les despeses de funcionament de l'activitat dels centres que es desenvolupa fora de l'horari escolar (servei de menjador escolar, activitat extraescolar, etc.). Val a dir que només un dels sistemes comptables de les cinc titularitats que conformen la mostra (Escola Pia), amb un total de dinou centres, permetia detreure completament la part proporcional de la despesa de funcionament del centre no imputable a la plaça escolar. D'acord amb aquesta submostra de centres i amb el diferencial de despesa per unitat no imputable a la plaça escolar, el factor corrector a aplicar a les despeses bàsiques de funcionament de la resta de centres de la mostra és d'1,02 a l'educació infantil de segon cicle; de 0,96, a l'educació primària, i de 0,96, a l'educació secundària obligatòria (vegeu la taula 36).

Taula 36. Factor corrector aplicat a les despeses de funcionament (2018)

Educació infantil de segon cicle	Diferencial despesa corresponent a la despesa de l'activitat complementària	Factor corrector per activitat complementària	Diferencial despesa (per unitat) corresponent a la despesa no imputable a la plaça escolar	Factor corrector per activitat no imputable a la plaça escolar
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	-16,7%	0,83	1,7%	1,02
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	-16,7%	0,83	1,9%	1,02
Despesa total de funcionament (per unitat)	-16,7%	0,83	1,1%	1,01

Educació primària	Diferencial despesa corresponent a la despesa de l'activitat complementària	Factor corrector per activitat complementària	Diferencial despesa (per unitat) corresponent a la despesa no imputable a la plaça escolar	Factor corrector per activitat no imputable a la plaça escolar
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	-16,7%	0,83	-3,9%	0,96
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	-16,7%	0,83	-4,0%	0,96
Despesa total de funcionament (per unitat)	-16,7%	0,83	-4,9%	0,95
Educació secundària obligatòria	Diferencial despesa corresponent a la despesa de l'activitat complementària	Factor corrector per activitat complementària	Diferencial despesa (per unitat) corresponent a la despesa no imputable a la plaça escolar	Factor corrector per activitat no imputable a la plaça escolar
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	-9,6%	0,91	-4,2%	0,96
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	-9,6%	0,91	-4,2%	0,96
Despesa total de funcionament (per unitat)	-9,6%	0,91	-4,6%	0,95

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

Nota: Aquesta taula recull la informació dels centres que conformen la submostra (19 centres d'Escola Pia) que tenen sistemes comptables que permetien identificar la part de la despesa de funcionament del centre que no és imputable a la plaça escolar, en bona part perquè correspon a l'activitat fora de l'horari escolar. El diferencial de despesa dels centres no imputable a la plaça escolar correspon a la diferència (en percentatge) entre el cost estimat total de funcionament del centre distribuït per etapes educatives en funció del nombre d'alumnat escolaritzat a cada etapa (la qual cosa incorpora també el cost de funcionament corresponent a l'activitat organitzada fora de l'horari escolar) i el cost real de la plaça escolar en cada etapa educativa. El fet que en un cas es tracti de cost estimat per etapa (a partir del nombre d'alumnat, tal com s'ha fet en la resta de centres de titularitats que no tenen la comptabilitat analítica) i en l'altre, del cost real per etapa, explica l'anomalia que a l'educació infantil de segon cicle el diferencial tingui valors positius.

A partir d'aquesta anàlisi, les dades facilitades per a la mostra de centres concertats constaten que la despesa bàsica mitjana de funcionament per unitat, excloent-ne els casos extrems, és de 16.106,9 euros a l'educació infantil de segon cicle; de 15.981,4 euros, a l'educació primària, i de 20.655,7, a l'educació secundària obligatòria (vegeu la taula 37).

La despesa bàsica mitjana de funcionament per alumne, excloent-ne els casos extrems,

és de 713,7 euros a l'educació infantil de segon cicle; de 687,7 euros, a l'educació primària, i de 752,6, a l'educació secundària obligatòria (vegeu la taula 38).

I, finalment, la despesa bàsica mitjana de funcionament per plaça escolar, excloent-ne els casos extrems, és de 644,28 euros a l'educació infantil de segon cicle; de 639,26 euros, a l'educació primària, i de 688,52, a l'educació secundària obligatòria (vegeu la taula 39).

Taula 37. Despeses de funcionament per unitat dels centres concertats (2018)

Abans del factor corrector				
Educació infantil de segon cicle	Valor (mostra com a centre únic)	Mitjana dels valors per centre	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	17.852,2	16.800,5	16.415,6	15.991,3
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	20.129,3	19.218,2	18.904,5	18.702,4
Despesa total de funcionament (per unitat)	22.082,6	21.161,0	20.829,4	20.600,9
Educació primària	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	19.415,3	17.927,6	17.534,7	17.054,1
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	21.864,1	20.510,0	20.185,8	19.981,1
Despesa total de funcionament (per unitat)	23.954,6	22.604,1	22.266,8	22.029,8
Educació secundària obligatòria	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	23.263,5	21.636,9	20.976,5	20.529,3
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	25.928,5	24.523,0	23.970,5	23.653,9
Despesa total de funcionament (per unitat)	28.063,0	26.568,2	25.963,2	25.612,3

Detracció despesa hora complementària				
Educació infantil de segon cycle	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	14.876,83	14.000,5	13.679,6	13.326,1
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	16.774,42	16.015,2	15.753,7	15.585,4
Despesa total de funcionament (per unitat)	18.402,17	17.634,2	17.357,8	17.167,4
Educació primària	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	16.179,42	14.939,7	14.612,2	14.211,7
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	18.220,08	17.091,6	16.821,5	16.650,9
Despesa total de funcionament (per unitat)	19.962,17	18.836,8	18.555,6	18.358,1
Educació secundària obligatòria	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	21.148,64	19.669,9	19.069,5	18.663,0
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	23.571,36	22.293,7	21.791,4	21.503,5
Despesa total de funcionament (per unitat)	25.511,82	24.152,9	23.602,9	23.283,9
Detracció despesa hora complementària i fora horari escolar				
Educació infantil de segon cycle	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	15.137,07	14.245,4	14.017,4	13.641,2

Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	17.087,13	16.313,8	16.129,2	16.106,9
Despesa total de funcionament (per unitat)	18.610,10	17.833,4	17.633,7	17.602,9
Educació primària	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	15.542,17	14.351,2	13.999,0	13.346,2
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	17.485,62	16.402,7	16.123,8	15.981,4
Despesa total de funcionament (per unitat)	18.981,05	17.911,0	17.633,7	17.458,2
Educació secundària obligatòria	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per unitat)	20.260,58	18.843,9	18.313,6	17.519,2
Despeses bàsiques de funcionament (per unitat)	22.578,02	21.354,2	20.931,6	20.655,7
Despesa total de funcionament (per unitat)	24.334,67	23.038,4	22.551,5	22.268,1

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

Taula 38. Despeses de funcionament per alumne dels centres concertats (2018)

Abans del factor corrector				
Educació infantil de segon cicle	Valor (mostra com a centre únic)	Mitjana dels valors per centre	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per alumne)	818,3	765,1	748,4	738,6
Despeses bàsiques de funcionament (per alumne)	922,7	877,9	863,6	858,2
Despesa total de funcionament (per alumne)	1.012,3	969,3	955,9	948,0

Educació primària	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per alumne)	829,2	765,7	748,9	738,9
Despeses bàsiques de funcionament (per alumne)	933,8	880,0	865,7	860,1
Despesa total de funcionament (per alumne)	1.023,1	971,5	957,8	950,0
Educació secundària obligatòria	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per alumne)	845,0	779,5	760,4	755,2
Despeses bàsiques de funcionament (per alumne)	941,8	886,5	870,6	861,7
Despesa total de funcionament (per alumne)	1.019,3	962,5	945,7	935,3
Detracció despesa hora complementària				
Educació infantil de segon cycle	Valor (mostra com a centre únic)	Mitjana dels valors per centre	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per alumne)	681,92	637,6	623,7	615,5
Despeses bàsiques de funcionament (per alumne)	768,92	731,6	719,6	715,2
Despesa total de funcionament (per alumne)	843,58	807,7	796,6	790,0
Educació primària	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per alumne)	691,00	638,1	624,1	615,7

Despeses bàsiques de funcionament (per alumne)	778,17	733,3	721,4	716,8
Despesa total de funcionament (per alumne)	852,58	809,6	798,2	791,7
Educació secundària obligatòria	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per alumne)	768,18	708,6	691,3	686,5
Despeses bàsiques de funcionament (per alumne)	856,18	805,9	791,4	783,4
Despesa total de funcionament (per alumne)	926,64	875,0	859,7	850,3
Detracció despesa hora complementària i fora horari escolar				
Educació infantil de segon cicle	Valor (mostra com a centre únic)	Mitjana dels valors per centre	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per alumne)	693,85	648,8	638,5	624,4
Despeses bàsiques de funcionament (per alumne)	783,25	745,3	736,6	731,7
Despesa total de funcionament (per alumne)	853,12	817,0	809,1	808,7
Educació primària	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per alumne)	663,78	612,7	599,9	597,1
Despeses bàsiques de funcionament (per alumne)	746,80	703,5	693,1	687,7
Despesa total de funcionament (per alumne)	810,68	769,6	759,7	752,7

Educació secundària obligatòria	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per alumne)	735,92	679,1	664,5	660,0
Despeses bàsiques de funcionament (per alumne)	820,10	772,2	760,7	752,6
Despesa total de funcionament (per alumne)	883,88	835,0	821,1	813,3

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

Taula 39. Despeses de funcionament per plaça dels centres concertats (2018)

Abans del factor corrector				
Educació infantil de segon cycle	Valor (mostra com a centre únic)	Mitjana dels valors per centre	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per plaça)	714,09	672,02	656,62	639,65
Despeses bàsiques de funcionament (per plaça)	805,17	768,73	756,18	748,10
Despesa total de funcionament (per plaça)	883,30	941,93	912,86	889,62
Educació primària	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per plaça)	776,61	717,10	701,39	682,16
Despeses bàsiques de funcionament (per plaça)	874,56	820,40	807,43	799,24
Despesa total de funcionament (per plaça)	958,18	1.009,47	980,19	971,37

Educació secundària obligatòria	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per plaça)	775,45	721,23	699,22	684,31
Despeses bàsiques de funcionament (per plaça)	864,28	817,43	799,02	788,46
Despesa total de funcionament (per plaça)	935,43	1.023,01	984,28	962,49
Detracció despesa hora complementària				
Educació infantil de segon cicle	Valor (mostra com a centre únic)	Mitjana dels valors per centre	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per plaça)	595,07	560,02	547,18	533,04
Despeses bàsiques de funcionament (per plaça)	670,98	640,61	630,15	623,42
Despesa total de funcionament (per plaça)	736,09	784,94	760,72	741,35
Educació primària	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per plaça)	647,18	597,59	584,49	568,47
Despeses bàsiques de funcionament (per plaça)	728,80	683,66	672,86	666,04
Despesa total de funcionament (per plaça)	798,49	841,23	816,82	809,48
Educació secundària obligatòria	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per plaça)	704,95	655,66	635,65	622,10
Despeses bàsiques de funcionament (per plaça)	785,71	743,12	726,38	716,78
Despesa total de funcionament (per plaça)	850,39	930,01	894,80	874,99

Detracció despesa hora complementària i fora horari escolar				
Educació infantil de segon cicle	Valor (mostra com a centre únic)	Mitjana dels valors per centre	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per plaça)	605,48	569,82	560,70	545,65
Despeses bàsiques de funcionament (per plaça)	683,49	652,55	645,17	644,28
Despesa total de funcionament (per plaça)	744,40	713,34	705,35	704,12
Educació primària	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per plaça)	621,69	574,05	559,96	533,85
Despeses bàsiques de funcionament (per plaça)	699,42	656,11	644,95	639,26
Despesa total de funcionament (per plaça)	759,24	716,44	705,35	698,33
Educació secundària obligatòria	Valor	Mitjana	Mitjana (menys 10 casos extrems)	Mitjana (menys casos extrems +/- 75% mitjana)
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals) (per plaça)	675,35	628,13	610,45	583,97
Despeses bàsiques de funcionament (per plaça)	752,60	711,81	697,72	688,52
Despesa total de funcionament (per plaça)	811,16	767,95	751,72	742,27

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

Malgrat establir una despesa mitjana, però, val a dir que hi ha una gran variabilitat en les despeses de funcionament dels centres concertats. En aquest sentit, convé destacar que la despesa mitjana referida anteriorment, presa com a referència, donaria cobertura a prop d'una quarta

part dels centres si es té en compte la despesa total (abans d'aplicar els factors correctors) i a més de la meitat dels centres si es té en compte la despesa bàsica (després d'aplicar els factors correctors) (vegeu la taula 40 i els gràfics 1, 2 i 3).

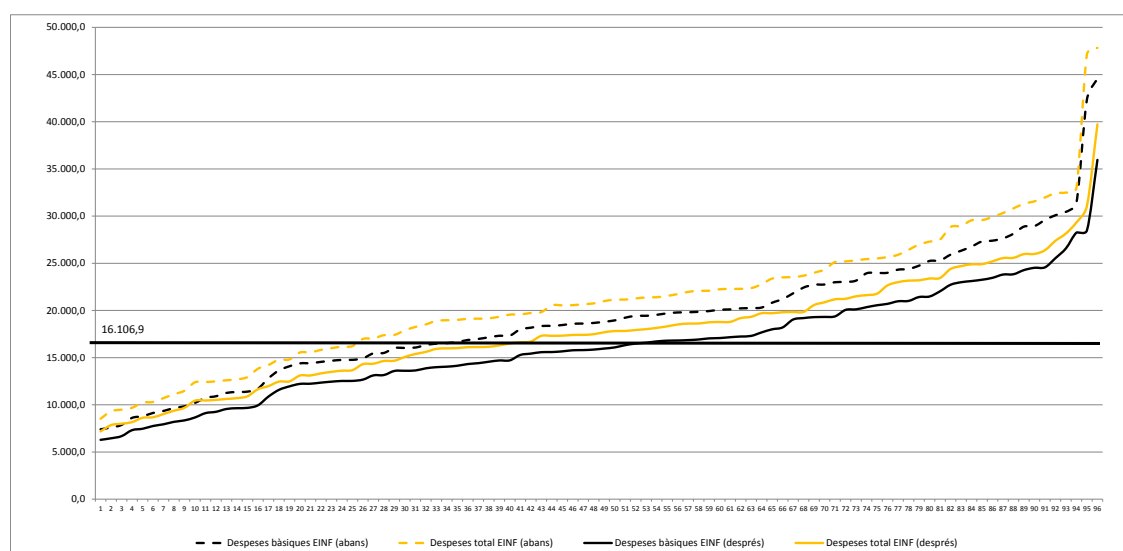
Taula 40. Percentatge de centres concertats de la mostra amb despesa de funcionament per sota de la despesa mitjana (2018)

	Educació infantil de segon cicle	Educació primària	Educació secundària obligatòria
Despesa bàsica mitjana de funcionament (DBM)	16.106,9	15.981,4	20.655,7
Centres amb despesa bàsica per sota DBM (abans de factors correctors) (%)	32,3	24,2	35,5
Centres amb despesa total per sota DBM (abans de factors correctors) (%)	24,0	17,9	26,3
Centres amb despesa bàsica per sota DBM (després de factors correctors) (%)	52,1	52,6	56,6
Centres amb despesa total per sota DBM (després de factors correctors) (%)	36,5	36,8	39,5

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

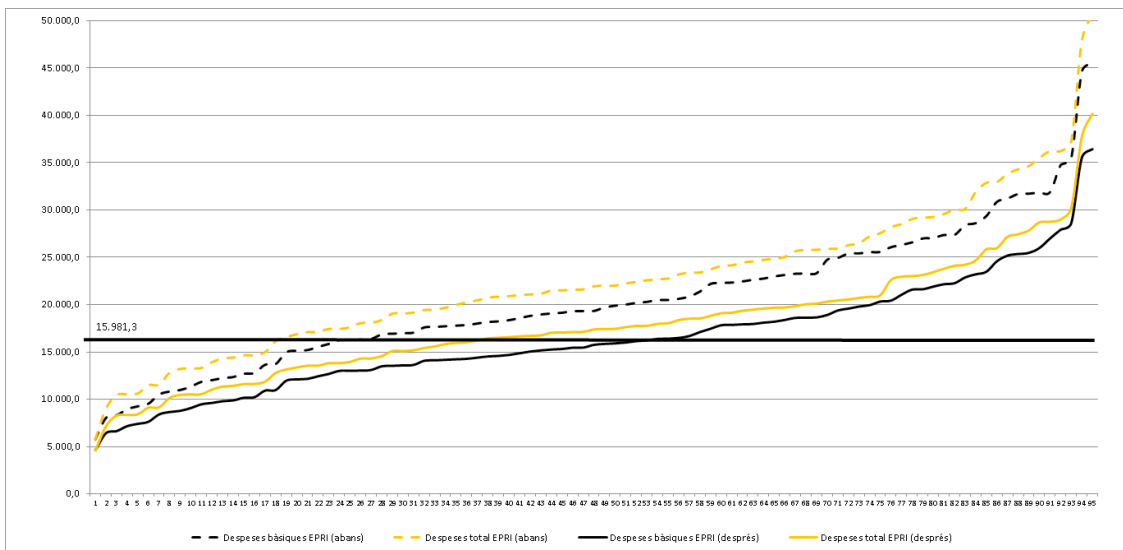
Nota: Els factors correctors són per activitat complementària (detracció d'una sisena part del cost) i per activitat no imputable a la plaça escolar (detracció de la part no imputable a la plaça escolar).

Gràfic 1. Distribució dels centres concertats de la mostra en funció de la despesa de funcionament a l'educació infantil de primer cicle (2018)

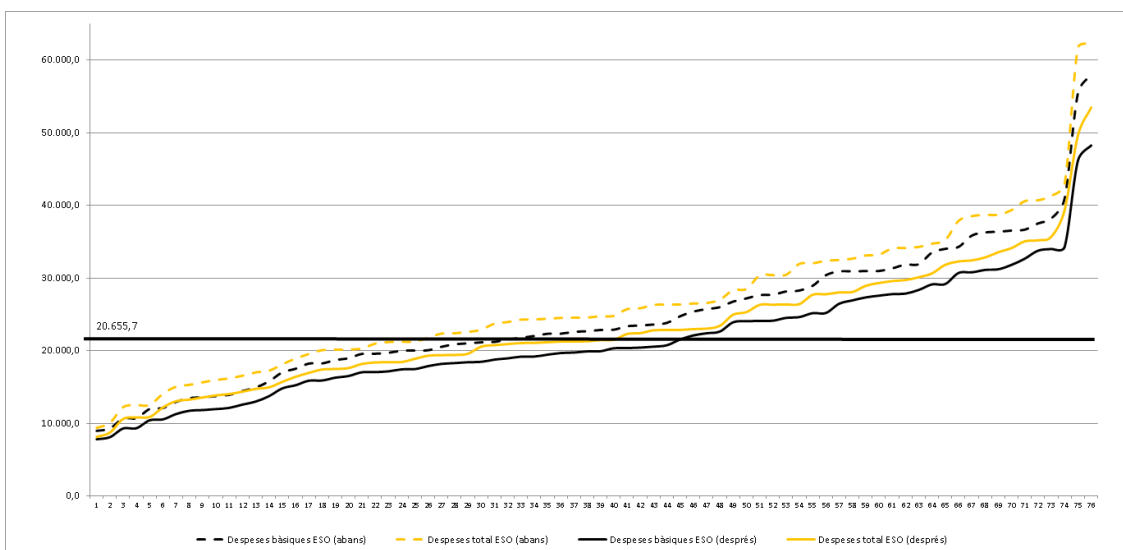
Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

Gràfic 2. Distribució dels centres concertats de la mostra en funció de la despesa de funcionament a l'educació primària (2018)

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

Gràfic 3. Distribució dels centres concertats de la mostra en funció de la despesa de funcionament a l'educació secundària obligatòria (2018)

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

En síntesi: les despeses de funcionament dels centres

Taula 41. Estimació de les despeses de funcionament dels centres (2019)

	Públic		Concertat	
	EINF i EPRI	ESO	EINF i EPRI	ESO
Despeses bàsiques de funcionament (excloses despeses de gestió i serveis centrals)	283.575.720,9	149.541.590,2	130.535.696,90	73.717.380,00
Per alumne (despeses bàsiques, exclosa gestió)	604,1	722,5	605,5	660,0
Per unitat (despeses bàsiques, exclosa gestió)	13.597,0	20.294,7	14.781,5	17.519,2
Per plaça en oferta (despeses bàsiques, exclosa gestió)	544,1	676,6	591,3	584,0
Despeses bàsiques de funcionament	301.061.338,6	159.960.257,9	151.171.552,90	84.060.151,80
Per alumne (despeses bàsiques)	641,8	776,6	701,2	752,6
Per unitat (despeses bàsiques)	14.444,2	21.808,4	17.118,3	20.655,7
Per plaça en oferta (despeses bàsiques)	577,9	727,0	684,7	688,5
Despesa total de funcionament	301.167.252,1	160.296.928,2	165.977.765,90	90.839.916,90
Per alumne (despesa total)	642,0	777,6	769,9	813,3
Per unitat (despesa total)	14.447,6	21.836,1	18.794,9	22.268,1
Per plaça en oferta (despesa total)	578,1	728,0	751,8	742,3

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i dels ajuntaments.

Nota: La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar no ha obtingut dades d'amortització dels centres públics, a diferència del que succeeix amb els centres concertats. A l'hora de comparar el cost de funcionament entre sectors de titularitat, convé tenir present que en el cas dels centres públics s'ha tingut en compte la inversió directa, mentre que en el cas dels centres concertats, l'amortització.

En el cas del sector públic, la despesa total està calculada a partir de l'escenari mitjà de finançament públic. Les dades han estat calculades a partir de la suma de les despeses de funcionament dels centres per centres de complexitat mitjana o menys sense SIEI o AIS ni FP (taules 32 i 33) i el finançament públic analitzat en l'epígraf anterior (taula 31), excloent d'aquest finançament públic els ingressos procedents del Departament d'Educació en concepte de despeses de funcionament (taules 14 i 15), atès que ja han estat comptabilitzades.

En el cas dels centres concertats, les dades es corresponen amb les despeses de funcionament mitjanes dels centres (exclosos els casos extrems allunyats en un 75% del valor de la mitjana), un cop aplicats els factors correctors (taules 37, 38 i 39).

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

La formació permanent del professorat

L'estimació de les despeses de funcionament no comptabilitzen, com ja s'ha assenyalat, la despesa en formació permanent del professorat. La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar considera que la inversió en formació del professorat és rellevant per mantenir la millora contínua de la qualitat de l'educació i té diferents àmbits d'incidència: sistema, zona educativa, centre escolar i professorat individual. En qualsevol cas, es considera que el tractament ha d'ésser simètric i equitatiu per a l'àmbit públic i concertat.

En el cas que es comptabilitzi, a partir de la despesa observada, els imports que caldrien afegir al cost serien:

- A l'educació infantil de segon cicle i primària, caldria afegir-hi 26,4 euros per alumne; 604,2 euros, per unitat, i 24,2 euros, per plaça a tots els centres.
- En el cas de secundària, caldria afegir-hi 20,2 euros per alumne; 557,1 euros, per unitat, i 18,6 euros, per plaça escolar a tots els centres.

2.2.5. El cost teòric de funcionament dels centres

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar estableix dos tipus de cost teòric de funcionament dels centres, d'acord amb el criteri de suficiència i cost mínim (eficiència en l'ús dels recursos públics) descrit en l'epígraf introductori.

Cost teòric mínim

Si es fa prevaler el criteri de mínim cost possible, que suposa fer ús de la mínima despesa possible per al desenvolupament de l'activitat, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar adopta com a referència els

centres que tenen unes despeses de funcionament més baixes (el percentil 10).

En el cas dels centres públics, a partir de l'anàlisi dels pressupostos liquidats dels centres, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar situa el cost mínim pel que fa a les despeses de funcionament de gestió econòmica directa per part dels centres en 1.206,9 euros per unitat a primària i 7.106,7 euros per unitat a secundària (vegeu la taula 42). Això suposaria incrementar la partida pressupostària corresponent a despeses de funcionament dels centres públics a primària d'11,4 a 24,6 milions d'euros i a secundària de 39,2 a 52,0 milions d'euros.

Aquestes xifres són similars a l'import que haurien de percebre els centres públics,

d'acord amb els criteris d'assignació per despeses de funcionament que atorga el Departament d'Educació als centres públics establerts en els documents "Descripció dels criteris utilitzats per al càlcul de l'assignació per despeses de funcionament dels centres públics d'ensenyament primari i educació especial per a l'exercici 2018" i "Descripció

dels criteris utilitzats per al càlcul de l'assignació per despeses de funcionament dels centres públics d'ensenyaments secundaris per a l'exercici 2018", aprovat per la Direcció General de Centres Públics el 7 de març de 2018, si no s'apliquessin els coeficients reductors del 0,56 als centres de primària i del 0,69 als centres de secundària.

Taula 42. Cost mínim de funcionament per als centres públics (2019)

	EINF i EPRI	ESO
Despeses de funcionament (2018)	11.435.326,5	39.213.435,7
Factor corrector	0,56	0,69
Despeses de funcionament sense factor corrector	20.420.225,9	56.831.066,2
Per alumne	43,3	274,6
Per unitat	1.001,0	7.770,2
Per plaça escolar	40,0	259,0
	EINF i EPRI	ESO
Percentil 10 (per unitat)	1.206,9	7.106,7
Percentil 15 (per unitat)	1.473,2	7.557,7
Percentil 20 (per unitat)	1.675,5	7.944,5
Percentil 25 (per unitat)	1.838,4	8.350,7
Mitjana 25% centres amb despesa de funcionament més baixa (per unitat)	1.293,7	6.854,4
Import total (cost percentil 10)	24.620.928,0	51.978.273,6
Per alumne	52,3	251,2
Per unitat	1.206,9	7.106,7
Per plaça escolar	48,3	236,9

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació (pressupostos liquidats dels centres).

En el cas dels centres concertats, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar també adopta com a referència les despeses reals del percentil 10 dels centres concertats, d'acord amb les dades obtingudes per a l'anàlisi de la comptabilitat sobre la mostra de centres concertats (100). El 10%

dels centres de la mostra amb despeses bàsiques de funcionament més baixes funciona amb despeses per unitat que se situen entre el cost del mòdul del concert (6.215,71 euros a infantil i primària, 8.080,48 euros al cycle inferior de secundària obligatòria i 8.918,77 euros al

cicle superior) i al voltant dels 9.000 euros per grup a l'educació infantil i primària i poc menys de 12.000 euros per grup a secundària (vegeu la taula 43).

Aquest fet suposaria incrementar el mòdul de despeses de funcionament a primària dels 53,5 als 79,0 milions d'euros i a secundària dels 31,5 als 45,0 milions d'euros.

Taula 43. Cost mínim de funcionament per als centres concertats de la mostra (2018)

	EINF i EPRI	ESO
Mòdul de despeses de funcionament	53.485.616,4	31.543.101,8
	EINF i EPRI	ESO
Percentil 10 (per unitat)	8.934,07	11.736,10
Percentil 15 (per unitat)	9.801,50	12.128,30
Percentil 20 (per unitat)	11.963,93	14.817,90
Percentil 25 (per unitat)	12.844,03	16.294,80
Mitjana 25% centres amb despesa de funcionament més baixa (per unitat)	9.565,73	12.206,60
Import total (cost percentil 10)	78.896.742,7	44.996.207,4
Per alumne	365,9	402,9
Per unitat	8.934,1	11.736,1
Per plaça escolar	357,4	391,2

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

Cost teòric estàndard

Si es fa prevaler el criteri de suficiència, val a dir que el cost mínim no dona resposta al 90% dels centres públics i concertats, perquè tenen despeses de funcionament més elevades. Des d'aquesta perspectiva, el cost teòric estàndard, calculat per a centres públics i concertats a partir de criteris teòrics, garanteix aproximar el cost de funcionament a la despesa real dels centres.

Per determinar el cost estàndard de funcionament dels centres, s'ha adoptat com a referent teòric els criteris d'assignació per a despeses de funcionament que el Departament d'Educació atorga als centres públics, referits anteriorment, amb les variacions següents:

- En el cas dels centres públics, no s'apliquen els coeficients reductors del 0,56 als centres

de primària i del 0,69 als centres de secundària.

- En el cas dels centres públics i concertats, es determina un cost addicional relacionat amb els equipaments informàtics, amb els equipaments d'espais docents, amb els equipaments d'altres espais, amb l'amortització de la construcció de l'edifici i obres estructurals, amb les assegurances i amb les despeses de gestió (no previst en els criteris d'assignació per a despeses de funcionament que el Departament d'Educació atorga als centres públics).

- I en el cas dels centres concertats, es determina un cost relacionat amb la gestió dels serveis centrals per als aspectes que en el cas dels centres públics són desenvolupats pel Departament d'Educació (gestió de les nòmimes, assessoria jurídica, etc.).

Els càlculs estan elaborats per a un centre estàndard de dues línies, amb ensenyaments d'educació infantil i primària (450 alumnes) i d'educació secundària obligatòria (240 alumnes), amb una superfície estàndard establerta pels criteris del Departament d'Educació per a la construcció dels centres

públics: 3.330,32 m² en el cas d'un centre de primària de dues línies i 1.874,7 m² en el cas de secundària (com a resultat de la superfície prorratejada en funció de les unitats d'ESO per a un centre de dues línies, d'acord amb els criteris previstos per a un institut 3/2, 3.749,4 m²) (vegeu la taula 44).

Taula 44. Característiques del centre per al càlcul del cost teòric de referència

	Línies	Grups	Alumnes/ grup	Alumnes	Superfície (m ²)	Volum (m ³)
EINF i EPRI	2	18	25	450	3.330,32	10.264,99
ESO	2	8	30	240	1.874,70	5.826,24
TOTAL	2	26	-	690	5.205,02	16.091,23

Font: elaboració pròpia.

Per al càlcul teòric, val a dir que s'adopten criteris teòrics que de vegades es poden allunyar de la realitat dels centres en particular, bé per excés, bé per defecte. Així, per exemple, hi poden haver centres públics o concertats que tinguin contractada una potència superior a 1 kw establerta pels criteris d'assignació als centres públics per a despeses de funcionament del Departament d'Educació, però que, en canvi, tinguin una grandària inferior a l'establerta en els criteris per a la construcció de nous edificis per a centres docents públics o que no requereixin determinades despeses per a inversió en equipaments.

En aquest sentit, convé posar de manifest que la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar no preveu aquests imports com a compartiments estancs, atesa l'autonomia financera dels centres per organitzar la despesa de funcionament amb criteris propis.

Comunicacions

S'apliquen els criteris per al càlcul de l'assignació per a despeses de funcionament dels centres públics d'ensenyament primari i secundari per a l'exercici 2018.³

A l'educació infantil i primària s'aplica un fix per centre de 1.540,87 euros, més 8,48 euros per alumne. Com que el centre estàndard comparteix ensenyaments d'infantil i primària i secundària, l'import fix es prorrateja en funció del nombre d'alumnes de cada nivell educatiu, amb el resultat de: $1.540,87 \times (450/690) = 1.004,92$ euros.

Pel que fa a l'import variable, s'aplica un cost de 8,48 euros per alumne (450 alumnes \times 8,48 euros = 3.816,00 euros).

A l'ESO s'aplica un fix per centre de 1.540,87 euros, més 8,48 euros per alumne. Com que el centre estàndard comparteix ensenyaments d'infantil i primària i secundària, l'import fix també es prorrateja en funció del nombre d'alumnes de cada nivell educatiu, amb el resultat de: $1.540,87 \times (240/690) = 535,95$ euros.

Pel que fa a l'import variable, s'aplica un cost de 8,48 euros per alumne (240 alumnes \times 8,48 euros = 2.035,20 euros).

Així doncs, l'import per comunicacions és de 4.820,92 euros a primària (1.004,92 + 3.816,00) i 2.571,15 euros a secundària (535,95 + 2.035,20) (vegeu la taula 45).

² Departament d'Educació (2016). Criteris per a la construcció de nous edificis per a centres docents públics.

³ Aprovats per la Direcció General de Centres Públics el 7 de març de 2018.

Taula 45. Cost corresponent a comunicacions

	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import fix (prorratejat en funció del nombre d'alumnes)	1.004,92	535,95	1.540,87
Variable per alumne	8,48	8,48	-
Nombre d'alumnes	450	240	-
Total variable	3.816,00	2.035,20	5.851,20
Comunicacions	4.820,92	2.571,15	7.392,07

Font: elaboració pròpia.

Activitats docents

A l'educació infantil i primària s'aplica un fix per centre de 1.573,92 euros, més 18,69 euros per alumne en centres ordinaris,⁴ amb un import total de 9.984,42 euros (1.573,92 + (18,69 x 450)).

A l'educació secundària es computa un import per alumne en funció del tipus

d'ensenyament i de si les unitats tenen algunes especificitats. En el cas del centre estàndard, se suposa que només hi ha alumnes d'ESO, amb una despesa de 41,94 euros per alumne. Per tant, la despesa per activitats docents és de 10.065,60 euros (41,94 x 240) (vegeu la taula 46).

Taula 46. Cost corresponent a activitats docents

	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import fix	1.573,92	0	1.573,92
Variable per alumne	18,69	41,94	-
Nombre d'alumnes	450	240	-
Total variable	8.410,50	10.065,60	18.476,10
Activitats docents	9.984,42	10.065,60	20.050,02

Font: elaboració pròpia.

⁴ S'apliquen altres imports en funció de característiques de determinats centres que no apliquen per al càlcul d'un centre privat estàndard.

Equipament informàtic

Per calcular-ne el cost, s'han tingut en compte les dades relatives a la dotació d'equipament informàtic als centres del Departament.

A l'educació infantil i primària es calcula:

- 30 Tauletes x 229,90 = 6.897,00 euros
- 50 cromebooks x 429,55 = 21.477,50 euros
- 12 pissarres digitals x 2.571,25 = 30.855,00 euros
- 4 carros d'emmagatzematge x 1.331,00 = 5.324,00 euros

A secundària (ESO) es preveu la compra de:

- 100 cromebooks x 429,55 = 42.955,00 euros
- 8 pissarres digitals x 2.571,25 = 20.570,00 euros
- 4 carros d'emmagatzematge x 1.331,00 = 5.324,00 euros

La despesa que s'imputa correspon a la seva utilització durant un any (l'equivalent al que seria la seva dotació per a l'amortització), tenint en compte una vida útil de quatre anys per a tot aquest equipament.⁵

Així mateix, s'ha tingut en compte la despesa anual corresponent a llicències de programari informàtic en un centre d'aquestes característiques.

Taula 47. Cost corresponent a equipament informàtic

	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Equipament informàtic	29.726,42	24.459,21	54.185,63

Font: elaboració pròpia.

Nota: Amortització anual = 25%

Equipament espais docents

Per calcular el cost es té en compte la dotació d'equipament d'un centre públic de les mateixes característiques que el centre estàndard.⁶

S'imputa com a cost anual un 10% del cost d'adquisició, atès que es calcula una vida útil de deu anys.⁷

A educació infantil i primària es calcula que la despesa en mobiliari per a les aules és de 51.070,71 euros. En el cas de secundària, es calcula que la despesa en mobiliari per a les aules és de 68.803,02 euros, més una inversió en materials per a la docència (microscopis,...) de 20.000,00 euros.

Taula 48. Cost corresponent a espais docents

	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Espais docents	5.104,07	8.880,30	13.984,37

Font: elaboració pròpia.

Nota: Amortització anual = 10%.

⁵ Percentatge que està dins de la forquilla permesa a la taula de coeficients d'amortització lineal que preveu la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost sobre societats.

⁶ D'acord amb les dades facilitades per la Sub-direcció General de Construccions, Manteniment i Equipaments de Centres Públics.

⁷ Percentatge que està dins de la forquilla permesa a la taula de coeficients d'amortització lineal que preveu la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost sobre societats.

Equipament d'altres espais

Les despeses d'equipar els espais d'administració i els altres serveis (vestidors, menjador,...) s'imputen directament amb el cost que tenen per a cada nivell d'ensenyament (infantil i primària/secundària).

Les despeses de la biblioteca i el gimnàs, atès que són espais compartits per tots les ensenyaments, es prorrategen entre els nivells educatius en funció dels alumnes.

Igual que en el cas anterior, la despesa computable a cada any serà el 10% de l'import calculat, ja que se suposa una vida útil de deu anys a aquests béns.

A l'educació infantil i primària es preveu

- Equipament espai d'administració: 9.071,37 euros
- Equipament altres serveis: 4.397,14 euros

- Biblioteca: 1.635,14 euros corresponents a 2.507,12 x (450/690)

- Gimnàs: 4.009,73 euros corresponents a 6.148,01 x (450/690)

- Altres: 1.177,92 euros.

A secundària es preveu:

- Equipament espai d'administració: 10.143,43 euros

- Equipament altres serveis: 3.124,22 euros

- Biblioteca: 871,98 euros, corresponents a 2.507,12 x (240/690)

- Gimnàs: 2.138,28 euros, corresponents a 6.148,01 x (240/690)

- Altres: 628,22 euros

Taula 49. Cost corresponent a equipament d'altres espais

	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Equipament d'altres espais	3.089,25	2.256,01	5.345,26

Font: elaboració pròpia.

Nota: Amortització anual = 10%

Manteniment, neteja, subministraments i altres despeses fixes

S'apliquen els criteris per al càlcul de l'assignació per a despeses de funcionament dels centres públics d'ensenyament secundari per a l'exercici 2018⁸.

Aquest concepte inclou les despeses d'aigua, electricitat, calefacció, neteja, contractes de manteniment i les despeses per petites reparacions. Aquestes despeses es poden destinar a finançar altres imports

anteriorment referits no coberts o coberts parcialment, i també a la inversa (vegeu la taula 50).

Per al càlcul, es fan servir els paràmetres següents:

- Un fix per centre de 3.825,36 euros
- 389,07 euros per cada grup
- 13,39 euros per cada alumne
- 0,64 euros per m² de superfície

⁸ Aprovats per la Direcció General de Centres Públics el 7 de març de 2018.

A més, específicament per a la neteja, es fan servir els paràmetres següents:⁹

- Superfície útil del centre estàndard: 5.205,02 m2.
- S'estima que una persona neteja, de mitjana, 175 m2 per hora.
- El preu per hora treballada del personal de neteja s'estima en 13,35 euros.
- Es computen 220 dies de treball per any.
- La despesa corresponent als materials de neteja que fa servir el personal per dur a terme la seva tasca s'estima en un 4% de la despesa del personal de neteja.

Val a dir que, a la pràctica, en el cas dels centres públics de primària, la neteja és assumida pels ajuntaments, mentre que en els instituts, en part, per personal laboral de neteja del Departament d'Educació.

I específicament per a l'electricitat i la calefacció també es fan servir els següents paràmetres:¹⁰

- Superfície útil del centre estàndard: 5.205,02 m2.
- Volum total del centre estàndard: 16.091,23 m3.
- El centre estàndard només té torn d'horari diürn.
- El centre estàndard només ofereix ESO com a ensenyament secundari.
- El centre està ubicat a Barcelona (per tant, no s'aplica cap coeficient corrector a la despesa per calefacció). En funció de la localització del centre, caldria aplicar un coeficient corrector, atès que el clima de cada indret condiona la despesa en calefacció.

Taula 50. Cost corresponent a manteniment, neteja, subministraments i altres despeses fixes

	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Manteniment, neteja, subministraments i altres despeses fixes	90.308,14	49.701,49	140.009,63

Font: elaboració pròpia.

Personal d'administració i serveis

Per determinar aquest cost de personal, s'han tingut en compte les necessitats d'un centre que inclou en un mateix edifici els dos nivells educatius (infantil i primària, i secundària), d'acord amb els estàndards previstos per als centres públics, i d'acord amb els criteris de contractació dels centres concertats. Això no exclou que, en el cas dels centres públics, el càlcul teòric s'hagi de fer a partir dels criteris de contractació establerts per al PAS en aquest sector de titularitat.

S'ha calculat una dotació i mitja per fer les tasques de caràcter administratiu que necessita el centre, una dotació i mitja per a les tasques de consergeria per donar cobertura a tot l'horari diari, i una persona com a administradora del centre a mitja jornada, amb la càrrega social corresponent.

Els imports corresponen a salari anual brut previst per als centres concertats,¹¹ tenint en compte una antiguitat de dos triennis per a

⁹ Contingudes en la descripció dels criteris utilitzats per al càlcul de l'assignació per a despeses de funcionament dels centres públics d'ensenyaments secundaris per a l'exercici 2018 (Direcció General de Centres Públics, 7 de març de 2018).

¹⁰ Contingudes en la descripció dels criteris utilitzats per al càlcul de l'assignació per despeses de funcionament dels centres públics d'ensenyaments secundaris per a l'exercici 2018 (Direcció General de Centres Públics, 7 de març de 2018).

¹¹ Imports corresponents a l'annualitat 2018 de les taules retributives de l'XI Conveni col·lectiu autonòmic de l'ensenyament privat de Catalunya sostingut totalment o parcialment amb fons públics, actualitzades en un 2,25% per al 2019 d'acord amb l'increment del 2,25% establert en el Decret llei 3/2019, de 22 de gener, sobre l'increment retributiu per a l'any 2019 i la recuperació parcial de l'import de la paga extraordinària de l'any 2013 per al personal del sector públic de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm. 7795 de 24 de gener de 2019).

les quatre persones. Així, el cost anual per al centre seria de:

- Retribucions 1,5 conserges (matí i tarda): 28.845,73 euros
- Retribucions 1,5 oficial: 27.581,00 euros
- Retribucions ½ administrador/a: 11.418,15 euros
- Quota patronal dels 4 llocs (31,59%): 21.565,37 euros

Així doncs, la despesa anual per al centre és de 89.831,81 euros, prorratejat en les diferents etapes en funció del nombre d'alumnat, i ponderat també en funció de l'etapa (amb l'assignació d'un 10% més de dotació a infantil i primària en detriment de secundària, atesa l'existència als centres públics d'una jornada escolar més prolongada).

Taula 53. Cost corresponent a personal d'administració i serveis

	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Retribucions 1,5 conserges (matí i tarda)	18.812,43	10.033,30	28.845,73
Retribucions 1,5 oficial	17.987,61	9.593,39	27.581,00
Retribucions 0,5 Administrador/a (50%)	7.446,62	3.971,53	11.418,15
Quota patronal dels 4 llocs (31,59%)	13.977,52	7.454,68	21.432,19
Total (prorratejat per alumnes)	58.224,17	31.052,90	89.277,07
Total (ponderat per etapes)	67.151,88	22.125,19	89.277,07

Font: elaboració pròpia.

Millora estructural de les instal·lacions escolars

Per calcular la despesa en la construcció i millora estructural de les instal·lacions escolars, s'ha tingut en compte l'amortització anual de l'edifici, a partir del cost de construcció d'un centre estàndard a Catalunya. Per fer-ho, s'ha tingut en compte

un cost de 950 euros/m² construïts (la mitjana del sector es calcula entre 900 i 1.000 euros/m²). L'amortització anual correspon a un 1,5% del cost de la construcció, atès que se'n calcula una vida útil de 75 anys.¹²

Taula 54. Cost corresponent a amortització de l'edifici

	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Millora estructural de les instal·lacions escolars	47.454,95	26.716,59	74.171,54

Font: elaboració pròpia.

Nota: Amortització anual = 1,5%

¹² Percentatge que està dins de la forquilla permesa en la taula de coeficients d'amortització lineal que preveu la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost sobre societats.

Despeses gestió, assegurances i serveis externs

Per al càlcul de les despeses de gestió, s'ha adoptat com a referència l'anàlisi de la comptabilitat de la mostra de centres concertats (100), que permet discriminar amb més precisió el cost d'aquestes despeses sobre el conjunt de despeses de funcionament del centre. En concret, a partir de les dades facilitades pels centres, s'ha calculat la diferència entre les despeses bàsiques de funcionament sense computar les despeses de gestió i serveis externs i les despeses amb aquest còmput (14,37% a primària i 13,32% a secundària). Posteriorment, s'ha aplicat aquest diferencial al cost teòric de despeses bàsiques de funcionament: a l'educació primària, el cost de despeses de gestió és de 2.056,72 euros per unitat, i a secundària, de

2.444,05 euros (vegeu la taula 55). Val a dir que aquest càlcul ja incorpora despeses com ara relacionades amb la gestió del concert, derivades del pagament diferit pel Departament d'Educació.

En el cas dels centres públics, el diferencial imputable a les despeses de gestió derivat de l'anàlisi dels pressupostos liquidats del centre és més elevat (33,0% a primària i 16,0% a secundària) perquè hi ha una part de les despeses de funcionament dels centres que no passen per la gestió econòmica directa dels centres, la qual cosa fa que les despeses de gestió sobre el conjunt del pressupost que gestiona el centre siguin més elevades.

Taula 55. Cost corresponent a despeses de gestió (i serveis externs) per unitat

	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Despeses bàsiques de funcionament (sense despeses de gestió i serveis centrals) (despesa real mitjana mostra)	14.315,94	18.843,91	15.709,16
Despeses bàsiques de funcionament (amb despeses de gestió i serveis centrals) (despesa real mitjana mostra)	16.373,03	21.354,16	17.905,69
Diferencial de serveis centrals/gestió	14,37	13,32	13,98
Despeses bàsiques de funcionament (sense despeses de gestió i serveis centrals) (cost teòric)	14.313,34	18.346,94	15.554,45
Despeses de gestió i serveis centrals	2.056,72	2.444,05	2.174,89
Despeses bàsiques de funcionament (amb despeses de gestió i serveis centrals) (cost teòric)	16.370,05	20.790,99	17.729,34

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

En síntesi: el cost teòric en concepte de despeses de funcionament dels centres

Taula 56. El cost teòric en concepte de despeses de funcionament dels centres

Públic	Cost mínim	
	EINF i EPRI	ESO
Import total	24.620.928,00	51.978.273,60
Per alumne	52,3	251,2
Per unitat	1.206,90	7.106,70
Per plaça escolar	48,3	236,9
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	78.896.742,70	44.996.207,40
Per alumne	365,9	402,9
Per unitat	8.934,10	11.736,10
Per plaça escolar	357,4	391,2
Públic	Cost estàndard	
	EINF i EPRI	ESO
Import total	333.949.020,0	152.065.300,9
Per alumne	708,9	734,9
Per unitat	16.370,1	20.791,0
Per plaça escolar	654,8	693,0
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	144.563.911,6	79.712.655,7
Per alumne	670,5	713,7
Per unitat	16.370,1	20.791,0
Per plaça escolar	654,8	693,0

Font: elaboració a partir de la informació facilitada pel Departament d'Educació i per les titularitats dels centres concertats.

Nota: Les dades del sector públic corresponents a l'escenari de cost mínim són significativament inferiors a les dades del sector concertat perquè només es té en compte la partida de despeses de funcionament transferida directament als centres pel Departament d'Educació. En el cas dels centres públics, convé recordar que una part de la despesa de funcionament depèn d'altres administracions i que una altra part depèn del mateix Departament d'Educació, però que l'import no es transfereix als centres (obres RAM, serveis informàtics, etc.).

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.2.6. Impacte pressupostari de l'adequació de la partida de despeses de funcionament dels centres

El cost d'incrementar la partida pressupostària de despeses de funcionament dels centres que sufraga el Departament d'Educació, d'acord amb els criteris establerts en el cost teòric, és de 25,9 milions d'euros en el sector públic i de 38,9 milions d'euros en el sector concertat, en el cas del cost mínim. En el cas del cost estàndard, aquest impacte pressupostari és de 98,6

milions d'euros en el sector públic i de 139,2 milions d'euros en el sector concertat (vegeu la taula 57).

Convé recordar que el finançament del cost de funcionament dels centres públics, especialment a l'educació primària, no recau exclusivament en el Departament d'Educació.

Taula 57. Impacte pressupostari en concepte de despeses de funcionament dels centres

Públic	Cost mínim	
	EINF i EPRI	ESO
Import total	13.185.601,50	12.764.837,90
Per alumne	28,0	61,7
Per unitat	646,4	1.745,3
Per plaça escolar	25,9	58,2
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	25.411.126,30	13.453.105,60
Per alumne	120,38	116,80
Per unitat	2.910,94	3.502,50
Per plaça escolar	116,47	116,70
Públic	Cost estàndard	
	EINF i EPRI	ESO
Despeses de funcionament (2018) sufragades pel Departament d'Educació	11.435.326,5	39.213.435,7
Despeses de funcionament (càlcul teòric, amb despesa dependent del Dept. Educació)	59.755.086,2	89.535.945,2
Import total (diferència)	48.319.759,7	50.322.509,5
Per alumne	102,6	243,2
Per unitat	2.368,6	6.880,3
Per plaça escolar	94,7	229,3

Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	91.078.295,20	48.169.553,90
Per alumne	424,98	427,60
Per unitat	10.346,94	12.557,40
Per plaça escolar	413,87	418,50

Font: elaboració a partir de la informació facilitada pel Departament d'Educació i per les titularitats dels centres concertats.

Nota: L'impacte pressupostari equival a la diferència entre l'estimació del finançament públic en concepte de despeses de funcionament dels centres i el cost teòric en concepte de despeses de funcionament dels centres.

Les dades del sector públic corresponents a l'escenari de cost mínim i a l'escenari del cost estàndard són significativament inferiors a les dades del sector concertat perquè es calcula l'impacte pressupostari de l'adequació de la partida de despeses de funcionament transferida directament als centres pel Departament d'Educació. Per tant, l'import correspon a la diferència entre el cost teòric per als centres públics en concepte de despeses de funcionament

a sufragar pel Departament d'Educació i el finançament dels centres per part del Departament d'Educació en concepte de despeses de funcionament. En el cas dels centres públics, convé recordar que una part de la despesa de funcionament depèn d'altres administracions i que una altra part depèn del mateix Departament d'Educació, però que l'import no es transfereix als centres (obres RAM, serveis informàtics, etc.).

2.3. COST D'ACTIVITATS I SERVEIS ESCOLARS COMPLEMENTARIS

2.3.1. Definició del tipus de cost

La legislació en matèria d'educació estableix la gratuïtat de l'ensenyament com a garantia de la igualtat d'oportunitats en educació (art. 4.1 i 15.2 LOE i art. 5 LEC).

Tant la LOE com la LEC estableixen que, per garantir la possibilitat d'escolaritzar tots els alumnes sense discriminació per motius socioeconòmics, els centres públics o privats concertats en cap cas poden percebre quantitats de les famílies per rebre els ensenyaments de caràcter gratuït (art. 88.1 LOE i art. 50.2 LEC).

Malgrat que l'ordenament jurídic estableix la gratuïtat de l'ensenyament, l'escolarització en aquestes etapes comporta per als alumnes i les seves famílies l'assumpció de costos directes (llibres, material escolar, sortides escolars, activitats complementàries, etc.) i indirectes (menjador escolar, desplaçament, etc.), tant pel que fa a l'alumnat de centres públics com de centres concertats. De fet, tant la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació (LODE) (art. 51), com la LOE (art. 88) estableixen que les activitats complementàries i els serveis escolars queden exclosos de la gratuïtat. La LEC també estableix que aquestes activitats i serveis poden requerir aportacions econòmiques de les famílies (art. 50).

Val a dir, però, que actualment, a la pràctica, hi ha costos d'escolarització associats fins i tot a les activitats lectives, com succeeix amb les quotes per llibres de text, llicències digitals o material escolar o per sortides escolars curriculars, o que estan vinculats a serveis o a activitats escolars que es desenvolupen en horari lectiu, com succeeix amb les quotes per sortides escolars no curriculars o colònies escolars o per serveis d'informàtica o psicopedagògics, per posar-ne alguns exemples.

En el marc d'aquest informe, s'entén per cost d'activitats i serveis escolars complementaris aquells components de la plaça escolar que no formen part nuclear de la impartició dels ensenyaments reglats i que actualment són sufragats

majoritàriament per les famílies de l'alumnat, bé perquè queden exclosos de la gratuïtat per l'ordenament jurídic, bé perquè en queden exclosos com a causa d'una aplicació laxa o no prou estricta del principi de gratuïtat per part dels centres.

Malgrat que molts centres estan garantint de facto que no es discrimini per raons econòmiques a partir de la concessió d'ajuts o descomptes, l'existència d'aquests costos és en l'origen de la desigualtat educativa i de nombroses situacions de segregació escolar, sigui perquè hi ha alumnes amb fortes dificultats per accedir a determinades activitats, serveis o centres per raons econòmiques, sigui perquè la desigual capacitat econòmica per assumir determinats costos per part de les famílies condiona la provisió d'activitats i serveis escolars als centres i, com a resultat, contribueix a diferenciar els projectes educatius de centre en funció de la seva composició social (diferències que al seu torn actuen com a factor de reproducció de la segregació escolar en la tria escolar).

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar parteix de la base que la desigualtat pel que fa a l'accés a algunes activitats complementàries i a alguns serveis escolars es pot corregir mitjançant els recursos públics i el control de la despesa privada en educació, especialment si es tendeix a eliminar o reduir al màxim aquesta despesa privada mitjançant la millora del finançament públic de l'educació. Aquest informe respon a la necessitat de transitar d'una situació que preveu la gratuïtat formal de l'horari lectiu a la gratuïtat plena de l'escolarització en l'horari escolar (lectiu i no lectiu).

Amb aquest propòsit, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar proposa diferenciar tres tipus de cost d'activitats i serveis complementaris (vegeu el quadre 17).

En un primer grup, la Comissió considera les activitats que requereixen una cobertura pública, universal i gratuïta, malgrat el seu caràcter no obligatori segons la normativa vigent. En aquest grup, s'inclou un mínim d'activitats educatives fora del centre (sortides amb caràcter educatiu), unes colònies per grup-classe, les activitats

complementàries (i en especial la sisena hora) i el material escolar i els llibres de text. Aquestes activitats haurien de ser assegurades per l'Administració pública per al conjunt de l'alumnat.

El segon tipus de cost fa referència al menjador escolar. En aquest cas, es tracta d'un servei el preu del qual és regulat per l'Administració pública i sufragat amb despesa privada. La Comissió considera que aquest cost ha de tenir garantida la gratuïtat per part de l'Administració en funció del nivell de renda de les famílies, habitualment en forma de beques que cobreixen parcialment o totalment el cost.

I, finalment, el tercer tipus de cost correspon a les activitats i serveis que el centre escolar pot oferir segons la normativa vigent i que poden ser finançats mitjançant la despesa privada. Es tracta, doncs, d'activitats i serveis de caràcter no obligatori, no gratuït i no necessàriament universal i que, per

tant, han d'incorporar el criteri de voluntarietat per part de l'usuari. La Comissió planteja que el criteri que ha de regir en el finançament d'aquest cost és el criteri d'accessibilitat i no exclusió, descrit més endavant. Aquest criteri implica assegurar l'accés a la prestació per part dels usuaris que puguin provar la manca de mitjans. En aquest cas, la cobertura del cost pot anar a càrrec de l'Administració pública, si així es considera necessari, o a càrrec del mateix centre (mitjançant un sistema de redistribució interna, per exemple).

En qualsevol cas, l'Administració educativa haurà de vetllar perquè els tipus de serveis oferts pels centres siguin coherents des d'un punt de vista educatiu i no comportin una despesa excessiva per a les famílies. Així mateix, l'Administració educativa vetllarà perquè en cap cas la prestació d'aquests serveis comporti una diferenciació significativa respecte als altres centres de la zona educativa de referència.

Quadre 17. Tipus de cost d'activitats i serveis complementaris

Tipus de cobertura	Tipus d'activitats i serveis complementaris
Cobertura pública universal gratuïta	<ul style="list-style-type: none"> ■ Activitats complementàries ■ Activitats educatives fora del centre: sortides i colònies ■ Material escolar i llibres de text
Despesa privada amb gratuïtat garantida condicionada a renda per finançament de les administracions	<ul style="list-style-type: none"> ■ Menjador escolar
Despesa privada amb garanties d'accessibilitat i no exclusió, si escau, amb finançament de les administracions	<ul style="list-style-type: none"> ■ Altres colònies i sortides no lectives ■ Altres serveis escolars

Font: elaboració pròpia.

S'exclou d'aquesta anàlisi el cost de les activitats extraescolars perquè, com el seu propi nom indica, aquestes activitats es desenvolupen fora de l'horari escolar i, en sentit estricte, no formen part de la plaça escolar. Sí que es tenen en compte, en

canvi, els serveis escolars que es desenvolupen fora de l'horari escolar, quan estan vinculats o donen suport a l'escolarització, especialment quan es desenvolupen en el temps periescolar de migdia.

2.3.2. Criteris per a la determinació del cost de la plaça escolar

El criteri de gratuïtat com a garantia de no-discriminació: de la voluntarietat a la universalitat

En l'ordenament jurídic, la previsió de la no-gratuïtat de les activitats complementàries i serveis escolars va acompanyada d'un seguit de garanties específiques per evitar la discriminació de l'alumnat per raons econòmiques, entre les quals destaca la voluntarietat i l'establiment d'ajuts.

Així, l'ordenament jurídic vigent estableix clarament el caràcter voluntari de les activitats complementàries i dels serveis escolars. Tant la LODE (art. 51) com la LOE (art. 88.1) i la LEC (art. 50.2 i 50.3) preveuen la voluntarietat de la participació dels alumnes a les activitats complementàries i als serveis escolars, i la impossibilitat d'establir serveis obligatoris, associats als ensenyaments, que requereixin aportació econòmica per part de les famílies dels alumnes.

Fins i tot, la LODE estableix com a causa d'incompliment del concert per part del titular del centre (art. 62) infringir el principi de voluntarietat i de no-discriminació de les activitats complementàries i serveis complementaris (incompliment lleu o greu, en funció de la intencionalitat). L'incompliment del concert pot donar lloc a l'aplicació de les sancions previstes en la mateixa LODE (art. 62), que poden portar a la pèrdua del concert en cas d'incompliments molt greus.

La voluntarietat com a garantia de no-discriminació té sentit en un context en què la participació a les activitats i serveis complementaris està subjecta al pagament de quotes per part de l'alumnat, la qual cosa pot generar i genera desigualtats en l'accés.

En el cas de determinades activitats i serveis, concretament les activitats complementàries, les activitats educatives fora del centre (sortides i colònies escolars) o el material escolar, la Comissió d'estudi

del cost de la plaça escolar parteix de la seva cobertura universal i gratuïta, de manera que el seu caràcter voluntari deixa de tenir sentit i la provisió d'aquestes activitats passa a tenir la consideració de quasi-obligatòria, garantida per al conjunt de l'alumnat.

Aquesta gratuïtat també se sustenta per la cobertura que troben en l'ordenament jurídic els ajuts per sufragar les despeses associades a la participació de l'alumnat a les activitats complementàries o a l'adquisició dels llibres de text i material escolar.

En aquest sentit, la LEC estableix, sobre beques i ajuts, que "les administracions públiques han de promoure mesures que facilitin l'accés de tots els alumnes a les activitats complementàries [...]" (art. 6), i afegeix, més endavant, específicament sobre ajuts i beques per garantir la igualtat d'oportunitats en activitats complementàries, que "el Departament, per raons d'oportunitat social, d'equitat o de no-discriminació per raons econòmiques, ha d'establir ajuts i atorgar beques amb relació a activitats complementàries [...]" (art. 202).

Adicionalment, sobre les garanties de gratuïtat, la mateixa llei estableix que "el Departament ha de regular les activitats complementàries [...]. Així mateix, ha de regular l'establiment d'ajuts per accedir-hi en situacions socials o econòmiques desfavorides, tenint en compte els acords de coresponsabilitat" (art. 50.3).

Aquests ajuts també estan previstos en l'ordenament jurídic per als llibres de text i el material escolar. La LEC estableix que l'Administració educativa ha d'adoptar un sistema d'ajuts per als llibres de text i altre material escolar per a l'alumnat dels centres públics i concertats (art. 6.4).

La mateixa LEC també preveu que aquests ajuts s'han de donar per facilitar l'accés en condicions d'equitat al servei escolar de menjador (art. 6.3). En el cas del menjador escolar, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar parteix del criteri de la cobertura gratuïta, però no amb caràcter universal, sinó per a l'alumnat socialment desfavorit.

Els criteris d'accessibilitat econòmica i de no-exclusió de les activitats escolars no sufragades (completament) amb fons públics

Més enllà de les activitats complementàries, les sortides i les colònies escolars i el servei de menjador, sufragats amb fons públics d'acord amb els criteris establerts en els epígrafs precedents, l'ordenament jurídic habilita els centres escolars a desenvolupar altres activitats i serveis escolars, en horari escolar o periescolar, subjectes al pagament de quotes per part de l'alumnat que hi participa.

Aquesta possibilitat planteja un primer repte: la necessitat de buscar fórmules de provisió que no suposin una desigualtat tant en l'accés de l'alumnat socialment desfavorit com també en la qualitat dels projectes educatius dels centres d'una mateixa zona (que derivin, al seu torn, en desequilibris en els nivells de demanda i en la composició social dels centres).

Per assolir aquest repte, la Comissió d'estudi sobre el cost de la plaça escolar planteja que la provisió d'aquestes activitats i serveis addicionals, exclosos de la gratuïtat, estigui sotmesa als criteris d'accessibilitat econòmica i de no-exclusió.

D'acord amb el Pacte contra la segregació escolar (vegeu el document Propostes per a un nou decret i per a nous protocols d'actuació, de novembre de 2019):

- El criteri d'accessibilitat econòmica consisteix a procurar l'accés en igualtat d'oportunitats de l'alumnat a aquestes activitats i serveis, sense que la seva situació socioeconòmica hi suposi un impediment.
- El criteri de no-exclusió consisteix a evitar la no-participació de l'alumnat per raons econòmiques, amb el suport de l'Administració educativa.

Segons el Pacte contra la segregació escolar, el criteri d'accessibilitat econòmica i el de no-exclusió, que són compatibles amb la no-gratuïtat d'aquestes activitats i serveis escolars, es materialitzen a través de:

- Els ajuts de l'Administració educativa, dels ajuntaments i dels consells comarcals.

- Les mesures d'accessibilitat econòmica desenvolupades pels mateixos centres.

- El caràcter no lucratiu de les activitats i els serveis.

- L'autorització de les quotes i l'establiment de les quanties màximes de les activitats complementàries per part del Departament d'Educació.

- La comunicació a la Inspecció d'Educació sobre l'alumnat que no accedeix a les activitats complementàries.

D'una banda, els centres públics i concertats no haurien de poder ingressar quotes per a activitats i serveis escolars per part d'alumnes socialment desfavorits que són perceptors d'ajuts per a l'accés a aquestes mateixes activitats o serveis o que són objecte de subvenció per part de l'Administració educativa, tret que aquest ajut o subvenció sigui parcial i així consti en les bases de la convocatòria.

I, d'altra banda, més enllà dels ajuts de les administracions públiques, els centres públics i concertats han de vetllar, com ja succeeix en molts casos, per desenvolupar les mesures necessàries per promoure l'accés en igualtat d'oportunitats de l'alumnat socialment desfavorit a les activitats complementàries i als serveis escolars, com ara l'establiment d'ajuts propis, de sistemes d'exempció o de pagament parcial de les quotes, de sistemes de tarifació social, de modalitats de pagament fraccionat o altres facilitats en el pagament. En la programació de les activitats, els centres haurien de vetllar per un disseny de l'activitat i una organització dels recursos necessaris que comporti el mínim cost possible per a l'alumnat que hi participa i que inclogui mesures d'accessibilitat econòmica. Aquest fet pot afectar el tipus d'activitat, la durada de l'activitat, el tipus de desplaçament, etc., d'acord amb els criteris i els objectius pedagògics plantejats.

Quan una família manifesta la dificultat per raons econòmiques de participar en activitats o serveis escolars no sotmesos al criteri de gratuïtat, i aquesta justifica aquesta dificultat a través de documentació pròpia o a través dels serveis socials, els

centres públics i concertats han de vetllar per activar les mesures d'accessibilitat econòmica necessàries per promoure l'accés de l'alumnat a aquestes activitats i serveis, amb el suport de les administracions i amb l'aplicació de mesures pròpies.

El criteri de supressió de les barreres econòmiques: el control de les quotes

La cobertura legal que tenen els centres a l'hora de cobrar quotes per a activitats complementàries i serveis escolars planteja un segon repte: la necessitat d'assegurar que l'increment de finançament que experimentin els centres vagi acompanyat d'una minoració real de les quotes que paguen les famílies i no derivi en un escenari que tendeixi a l'augment de la despesa pública en educació, però no pas a la supressió de les barreres econòmiques per a les famílies, la qual cosa podria provocar que les desigualtats existents en els projectes educatius entre centres, font de segregació escolar, no es veiessin reduïdes o, fins i tot, es veiessin incrementades.

Per controlar aquest risc, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar planteja la necessitat que el Departament d'Educació utilitzi els instruments de què disposa a l'abast o que siguin necessaris per al control real i efectiu del pagament de quotes, tant pel que fa al tipus d'activitats i serveis sotmesos a pagament com també a les condicions de pagament (quanties, etc.), i també per al foment de la màxima transparència en relació amb l'estructura del cost, el pagament i la liquidació de l'activitat.

Sense garantir la progressiva supressió de les barreres econòmiques pel que fa a les activitats sufragades amb fons públics i sense garantir l'aplicació real dels criteris d'accessibilitat econòmica i de no-exclusió pel que fa a les activitats no gratuïtes, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar desaconsella l'increment de finançament públic dels centres com a mesura per combatre la segregació escolar.

Per garantir aquestes condicions, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar recorda la capacitat del Departament d'Educació d'establir el procediment

d'aprovació dels serveis escolars que presten els centres i les quotes corresponents, d'acord amb el que estableix la LODE (art. 51.3), i també de regular les activitats escolars complementàries i els serveis escolars dels centres (art. 51.4 LODE, art. 50.3 LEC).

Pel que fa a les activitats complementàries, el pagament de quotes està sotmès al principi d'autorització administrativa i a l'establiment de quanties màximes per part del Departament d'Educació.

En el cas dels centres públics, com a titular, el Departament d'Educació pot establir quanties màximes autoritzades, com succeeix amb el servei de menjador escolar.

En el cas dels centres concertats, la LEC estableix, sobre el finançament del sosteniment dels centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya, que "el Departament ha d'establir els criteris per autoritzar les quanties màximes que els centres poden percebre per activitats complementàries" (art. 205.11). Alhora, la LODE preveu que "el cobrament de qualsevol quantitat als alumnes en concepte d'activitats escolars complementàries l'ha d'autoritzar l'Administració educativa corresponent." (art. 51.2).

Tot i que els serveis escolars queden exclosos d'aquesta previsió després de la modificació de la LODE que es va fer per la disposició final 1a.2 de la Llei orgànica 9/1995, de 20 de novembre, de la participació, l'avaluació i el govern dels centres docents, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar planteja la necessitat de valorar la possibilitat de limitar els imports a percebre per a l'accés a serveis i activitats no sufragats amb finançament públic desenvolupats durant l'horari escolar.

En tot cas, aquesta quantia màxima hauria d'estar limitada al cost real de les activitats. En aquest sentit, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar recorda que, entre d'altres, el Departament d'Educació té la funció de garantir el caràcter no lucratiu de les activitats complementàries i també dels serveis escolars. La LEC estableix que "el Departament [...] ha de garantir el caràcter no lucratiu en els termes establerts per la regulació orgànica" (art. 50.3), i la LODE

preveu que “als centres concertats, les activitats escolars complementàries [...] i els serveis escolars no poden tenir caràcter lucratiu” (art. 51.2).

En un context de millora de finançament dels centres, cal tenir present que les quotes de les activitats i serveis escolars no haurien de poder incorporar imports que actualment es destinen a cobrir despeses relacionades amb el funcionament dels centres o amb l'atenció de la complexitat, com succeeix actualment en un context d'infr finançament dels centres. Aquest fet hauria de suposar una reducció de les quotes de les activitats complementàries i dels serveis escolars.

I, finalment, el Departament d'Educació hauria de fer realment efectiva la voluntarietat del pagament d'aportacions a fundacions o associacions vinculades a l'escolarització. L'ordenament jurídic estableix que, en l'escolarització d'alumnes en els ensenyaments obligatoris i en els declarats gratuïts, els centres públics i concertats no poden imposar l'obligació de fer aportacions a fundacions o associacions de qualsevol tipus (art. 50.2 LEC; art. 88.1 LOE).

Ahora, el Departament d'Educació hauria de garantir la voluntarietat real i pràctica de les activitats complementàries i dels serveis escolars no finançats amb fons públics, circumstància clarament protegida per l'ordenament jurídic i que no es garanteix plenament actualment.

Les mesures esmentades anteriorment haurien d'anar acompanyades d'un sistema de control efectiu per garantir la supressió de barreres econòmiques en aquest context de millora del finançament dels centres.

El criteri d'equivalència de l'horari escolar

Els centres públics i concertats de primària i secundària tenen jornades escolars força diferenciades. Aquesta diferenciació és font de desigualtat educativa, perquè posa a l'abast de l'alumnat oportunitats educatives desiguals, segons el cas. La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar parteix de la necessitat d'igualar progressivament

les oportunitats educatives associades a l'horari escolar entre els centres.

La LEC estableix que els dies lectius per curs són entre cent setanta-cinc i cent setanta-vuit (art. 54.1). Per al segon cicle d'educació infantil i per a l'educació primària, l'horari lectiu per a cada curs és d'entre vuit-centes setanta-cinc i vuit-centes noranta hores, mentre que per a l'educació secundària obligatòria, l'horari és de mil cinquanta hores (art. 54.3).

L'Ordre EDU/56/2019, de 26 de març, per la qual s'estableix el calendari escolar del curs 2019-2020 per als centres educatius no universitaris de Catalunya, preveu que “els alumnes dels ensenyaments reglats de segon cicle d'educació infantil i d'educació primària [...] dels centres educatius de Catalunya, públics i privats, han de fer un total de 5 h lectives diàries, de les quals 3 o 3,5 han de ser al matí i 1,5 o 2 a la tarda. L'horari lectiu no pot acabar abans de les 16.00 h. Així mateix, s'ha de respectar un marge mínim de dues hores de descans al migdia per als alumnes [sempre que no rebin el suport escolar personalitzat, que aquest mínim pot ser d'una hora i mitja]” (art. 3.2).

En el cas dels centres públics de segon cicle d'educació infantil i primària, l'Ordre EDU/56/2019 preveu que, amb caràcter general, “l'horari lectiu és de 9 h a 12.30 h i de 15 h a 16.30 h” (art. 3.2). En el cas dels centres privats concertats o dels centres públics de titularitats diferents del Departament d'Educació, l'horari lectiu comprèn normalment horari de matí i de tarda i s'ha de desenvolupar entre les 8.30 i les 18 hores, d'acord amb els límits horaris exposats anteriorment, amb les decisions dels titulars dels centres i dels consells escolars i d'acord amb els convenis signats entre el Departament d'Educació i els titulars, si escau (art. 3.1. i 3.2).

La mateixa LEC estableix que, en el segon cicle de l'educació infantil i en l'educació primària, l'horari escolar dels alumnes es pot estendre més enllà de l'horari lectiu, fins a un total de mil cinquanta hores cada curs (art. 54.4), amb un horari que comprèn normalment horari de matí i tarda (art. 54.5). L'horari escolar no lectiu, doncs, és de 175 hores anuals, equivalent a una hora per dia lectiu.

Durant aquesta hora addicional, la gran majoria de centres concertats que imparteixen ensenyaments d'educació infantil de segon cicle i d'educació primària, desenvolupen l'activitat complementària. El Decret 198/1987, de 19 de maig, pel qual es regulen les activitats complementàries, extraescolars i de serveis als centres docents en règim de concert de Catalunya, estableix que “les activitats escolars complementàries [...] es desenvoluparan fora de l'horari lectiu establert d'acord amb la programació oficial” (art. 1.2).

Respecte al contingut, que ha de ser de caràcter no curricular, el Decret 198/1987, de 19 de maig, estableix que “es consideren activitats complementàries les que, no figurant expressament incloses en els plans i programes oficials, tenen com a finalitat el perfeccionament i l'ampliació de la tasca educativa, cultural i social realitzada pel centre, de manera que es completa el procés de formació dels alumnes mitjançant el desenvolupament de determinats aspectes del projecte educatiu” (art. 1.1). Aquest mateix decret preveu que “les activitats complementàries [...] no formaran part de la programació oficial i, en conseqüència, no seran susceptibles d'avaluació acadèmica per als alumnes” (art. 3).

La presència de centres públics amb activitats complementàries és més residual, encara que no inexistent.

L'Ordre EDU/56/2019 estableix que, en el cas dels centres públics, en horari no lectiu es programin unes hores de suport personalitzat, com a mínim dos dies la setmana, només per als alumnes que ho requereixin, d'acord amb la Resolució d'11 de juny de 2013 de la Direcció General d'Educació Infantil i Primària, que ordena el

suport escolar personalitzat. A més, en els centres públics que el Departament determini, generalment d'alta complexitat, es complementa l'horari lectiu amb una hora diària per a tots els alumnes, a fi de desenvolupar les habilitats que afavoreixen l'assoliment de les competències bàsiques. En aquests casos, l'horari escolar dels centres públics és equivalent en hores a l'horari escolar de la majoria de centres concertats.

En el cas de l'educació secundària obligatòria, en canvi, la LEC preveu que l'horari escolar, que conté en tot cas l'horari lectiu, es pugui concretar en funció de la programació anual del centre (art. 54.4), normalment també horari de matí i tarda (art. 54.5).

En relació amb aquesta etapa, per un costat, convé tenir present que el fet que l'horari lectiu sigui d'una hora més al dia que a l'educació primària fa que l'horari no lectiu sigui més restringit i que la possibilitat de fer activitats complementàries, més limitada. De fet, la majoria de centres concertats fa al voltant de tres hores setmanals d'activitat complementària, no pas cinc com en el cas de l'educació primària. Segons la informació notificada pels centres concertats al Departament d'Educació per al curs 2019/2020, a l'educació secundària obligatòria les activitats complementàries comprenen de mitjana 3,2 hores per setmana.

I, per un altre costat, pel que fa als centres públics, la majoria d'instituts fa jornada continuada, d'acord amb la possibilitat que preveu l'Ordre EDU/56/2019 (art. 4.1). En concret, el curs 2017/2018, dels 563 instituts existents, 488 tenien jornada continuada, el 86,7% del total.

Quadre 18. Regulació de l'horari escolar als centres educatius

	Educació infantil de segon cicle i educació primària		Educació secundària obligatòria	
	Centres públics	Centres concertats	Centres públics	Centres concertats
Dies lectius per curs	175-178 dies	175-178 dies	175-178 dies	175-178 dies
Horari lectiu per curs	875-890 hores	875-890 hores	1050 hores	1050 hores
Horari no lectiu per curs	0-175 hores (amb SEP, amb caràcter general)	175 hores (activitats complementàries, amb caràcter general)	0 hores	0-105,0 hores aproximadament
Horari escolar per curs	875-890 hores amb caràcter general + SEP	1050 hores	1050 hores amb caràcter general	1137,5 hores aproximadament, amb caràcter general
Horari lectiu per dia	5 hores	5 hores	6 hores	6 hores
Horari no lectiu per dia	SEP, amb caràcter general	1 hora diària (activitat complementària, amb caràcter general)	(Sense activitat complementària, amb caràcter general)	Amb activitat complementària 3,2 hores setmanals de mitjana
Horari periescolar migdia	2,5 hores De 12.30 h a 15 h (amb caràcter general)	1,5/2 hores (variable)	0 hores (amb caràcter general)	1,5/2 hores (variable)
Horari escolar per dia	5 hores	6 hores	6 hores	6-7 hores (amb caràcter general)

Font: elaboració pròpia.

En el marc d'aquest informe, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar parteix de la voluntat d'equiparar les oportunitats educatives a l'abast dels alumnes escolaritzats en centres del Servei d'Educació de Catalunya, indiferentment del centre on estiguin escolaritzats. Els centres reben un finançament específic per al desenvolupament de les activitats complementàries, tant en centres públics com concertats.

Més enllà de les activitats complementàries, el criteri d'equivalència en l'horari escolar

també és rellevant a l'hora d'abordar el finançament del servei de menjador escolar.

El Decret 160/1996, de 14 de maig, pel qual es regula el servei escolar de menjador als centres docents públics de titularitat del Departament d'Ensenyament, estableix que el servei de menjador en els centres docents públics del Departament d'Ensenyament és una prestació complementària d'ajuda a l'escolarització (art. 1), i que aquesta prestació és opcional (art. 3), a excepció dels centres que tinguin alumnat escolaritzat en ensenyaments

de caràcter obligatori que estigui obligat a desplaçar-se fora del seu propi municipi de residència, per inexistència en aquest d'oferta del nivell educatiu corresponent (que tindrà el servei de caràcter gratuït), o que estigui escolaritzat en centres d'educació especial o en centres d'acció especial, en els quals el servei escolar de menjador s'ha de prestar amb caràcter preceptiu (art. 2).

Tot i el seu caràcter opcional en la majoria de casos, bona part dels centres públics i concertats que imparteixen ensenyaments d'educació infantil de segon cicle i d'educació primària presten el servei de menjador escolar. En el cas de secundària, però, la majoria de centres públics té jornada continuada (488 de 563, un 86,7%) i, d'aquests, només 48 tenen servei de menjador escolar (9,8%), i 130 més tenen servei de cantina (26,6%). Això significa que 310 instituts (63,5% dels quals tenen jornada compactada, 55,1% del total) no tenen ni servei de menjador ni cantina (dades corresponents al curs 2017/2018). Els instituts que no tenen jornada continuada, però, no sempre presten el servei cada dia de la setmana, perquè diverses tardes l'alumnat no hi té classes.

En canvi, la majoria de centres concertats té servei de menjador escolar, tant a primària com a secundària, cada dia de la setmana.

En el cas dels centres de secundària, el Pacte contra la segregació escolar a Catalunya preveu que l'Administració educativa promou el funcionament del servei de menjador escolar als instituts de secundària i la provisió de beques a l'alumnat socialment desfavorit, malgrat que a la tarda no hi hagi classes (o, alternativament, estudia centre per centre, mesures compensatòries que garanteixin l'accessibilitat i la normalització de l'ús del menjador a l'alumnat de secundària que ho requereixi).

En el marc d'aquest informe, no s'ha previst crear un cost diferenciat en funció de la jornada continuada o no, o de la prestació del servei de menjador escolar o no. Es parteix del supòsit que tots els alumnes han de poder tenir accés al servei de menjador escolar, especialment l'alumnat socialment desfavorit.

2.3.3. El finançament públic actual dels centres públics i concertats en concepte d'activitats i serveis escolars complementaris

Activitats complementàries

Pel que fa als centres públics, el finançament públic actual en concepte d'activitats complementàries se centra en la despesa associada al desplegament de la sisena hora i del Servei Escolar Personalitzat.

A partir de l'any 2011, per Acord de Govern GOV/71/2011, de 10 de maig, pel qual s'adopten mesures excepcionals en matèria de personal docent no universitari dependent de la Generalitat de Catalunya durant el període 2011-2015, el Departament d'Educació va suprimir en la majoria de centres públics la implantació que s'havia fet de la sisena hora als centres públics de primària a partir del curs 2006/2007, però va mantenir aquesta ampliació horària als centres de primària que, amb caràcter general, atenguessin alumnat en contextos socioeconòmics desfavorits.

Actualment, un total de 247 centres mantenen la sisena hora, amb un increment mitjà de 2,53 mestres per centre amb sisena hora, la qual cosa suposa un import total de 29,2 milions d'euros, 61,9 euros per estudiant (vegeu la taula 58).

Taula 58. Finançament de la sisena hora als centres públics (2019)

	Nombre de centres amb sisena hora	Total centres	Increment mitjà de plantilla per centre per la sisena hora (1)	Dotacions totals afegides per sisena hora	Import
Escoles completes complexitat estàndard	12	893	1,29	15,5	723.894,3

	Nombre de centres amb sisena hora	Total centres	Increment mitjà de plantilla per centre per la sisena hora (1)	Dotacions totals afegides per sisena hora	Import
Escoles completes complexitat alta	27	199	2,70	73	3.409.308,8
Escoles completes complexitat màxima	137	219	3,25	445	20.782.772,7
Escoles cícliques complexitat estàndard	3	82	0,67	2	93.405,7
Escoles cícliques complexitat alta	1	7	1,00	1	46.702,9
Escoles cícliques complexitat màxima	7	11	1,64	11,5	537.082,9
Altres (escoles recents o en tancament progressiu)	1	18	0,50	0,5	23.351,4
ZER considerades com a centres globals	59	85	1,29	76	3.549.417,4
Total	247	1514	2,53	624,5	29.165.936,1
Per alumne	-	-	-	-	61,9
Per unitat	-	-	-	-	1.429,7
Per plaça escolar	-	-	-	-	57,2

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació (19/12/2019).

Nota: (1): L'increment mitjà s'ha calculat sobre la situació real dels centres que actualment imparteixen la sisena hora, que varia centre a centre en funció de la seva composició de grups i d'alumnes. L'import total ha estat calculat a partir d'una retribució de 46.702,86, corresponent a una antiguitat de dos estadis i cinc triennis.

Addicionalment, el Departament d'Educació va posar en marxa el suport escolar personalitzat (SEP), que és un recurs de millora per a l'assoliment de l'èxit escolar de tots els alumnes, amb la finalitat de contribuir a donar resposta a les necessitats

individuals d'aprenentatge de cada alumne, amb un suport flexible, temporal i preventiu, individual o en petit grup per a aquells que presenten més dificultats, i que es pot desenvolupar en horari lectiu però també no lectiu. El cost d'aquesta

dotació ha quedat comptabilitzat en el capítol corresponent al cost de les plantilles.

Pel que fa als centres concertats, el Departament d'Educació aprova anualment una convocatòria de subvenció adreçada als centres concertats amb una composició social més desfavorida, que té per objectiu el finançament de l'activitat complementària. En concret, l'Ordre ENS/198/2017, de 25 d'agost, per la qual s'aproven les bases reguladores del procediment de concessió de subvencions per dotar de finançament addicional els centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya en entorns de característiques socioeconòmiques

desafavorides, estableix que “la finalitat de la subvenció és evitar la discriminació dels alumnes pertanyents a famílies en situació econòmica més desfavorida, suplint les aportacions que les famílies no poden realitzar per motius econòmics, i que serveixen per finançar les activitats complementàries que desenvolupa el centre”.

El curs 2018/2019, el Departament d'Educació ha destinat 6,6 milions d'euros a aquesta subvenció per als alumnes d'educació infantil de segon cicle, educació primària i educació secundària obligatòria, la qual cosa suposa 20,2 euros per alumne matriculat en aquestes etapes (vegeu la taula 59).

Taula 59. Finançament addicional dels centres concertats en entorns socials desfavorits per a les activitats complementàries (2018/2019)

Concertat	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	1.331.615,4 €	3.016.028,0 €	2.252.356,6 €	6.600.000,0 €
Per alumne	20,2 €	20,2 €	20,2 €	20,2 €
Per unitat	461,7 €	507,2 €	587,5 €	521,1 €
Per plaça escolar	18,5 €	20,3 €	19,6 €	-

Font: elaboració a partir de dades de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019) i de la Resolució ENS/1962/2018, de 24 de juliol, per la qual s'obre el procediment de convocatòria pública per a la concessió de subvencions per dotar de finançament addicional els centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya en entorns de característiques socioeconòmiques desfavorides, per al curs 2018-2019.

Nota: L'assignació de la subvenció per etapes s'ha fet en funció del nombre d'alumnes que cursen aquests ensenyaments.

Activitats educatives fora del centre: sortides i colònies escolars

El Departament d'Educació no finança directament activitats educatives fora dels centres (sortides i colònies escolars). Val a dir, però, que hi ha sortides escolars que tenen finançament públic, especialment de les administracions locals, directament o també de manera indirecta, a través de l'exempció o la reducció de preus en l'accés a equipaments municipals, per exemple.

Amb tot, la Comissió d'estudi del cost de la plaça no pot determinar quin import destinen les administracions locals específicament a sufragar directament o indirecta despeses d'activitats educatives fora dels centres escolars, ni com es distribueix aquest import per sectors de titularitat. L'elevada variabilitat existent entre municipis i també entre centres dins d'un mateix municipi dificulta enormement les possibilitats de fer-ne una estimació.

Material escolar i llibres de text

La LEC estableix el deure del Departament d'Educació d'adoptar les mesures necessàries per introduir progressivament un sistema d'ajuts general, en les diverses modalitats, per als llibres de text i altre material escolar en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat dels centres públics i dels centres privats sostinguts amb fons públics (art. 6.4).

Fins a l'any 2011, el Departament d'Educació atorgava ajuts per a l'adquisició de llibres de text i material didàctic complementari i informàtic a alumnes de centres educatius

sostinguts amb fons públics de Catalunya que complien els requisits de renda, amb una quantitat individual màxima per concedir del voltant de 100 euros, i també finançament per al Programa cooperatiu per al foment de la reutilització de llibres de text en centres educatius sostinguts amb fons públics que imparteixen ensenyaments obligatoris, que subvencionava els centres amb 20-25 euros per alumne en concepte de llibres de text i material curricular i de continguts digitals. L'Ordre ENS/217/2011, de 6 de setembre, i l'Ordre ENS/206/2011, de 3 d'agost, corresponents al curs 2011/2012, van ser les últimes a aprovar aquests ajuts (vegeu la taula 60).

Taula 60. Ajuts per a llibres de text i material didàctic del Departament d'Educació (2011-2019)

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Ajuts per a llibres de text i material didàctic i informàtic (subvenció a centres amb complexitat)	-	-	3,7 M €	2,5 M €	4 M €	4 M €	4,1 M €	5 M €
Ajuts per a l'adquisició de llibres i material	11,8 M €	-	-	-	-	-	-	-
Subvencions per a la reutilització de llibres de text i material curricular i de continguts digitals	11,7 M €	-	-	-	-	-	-	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

A partir del curs 2013/2014, el Departament d'Educació va dotar d'assignacions econòmiques els centres que imparteixen ensenyaments obligatoris i que estan en situacions complexes derivades de les característiques socioeconòmiques de l'alumnat i de l'entorn, perquè aquests centres adquirissin llibres de text i material didàctic per deixar en préstec a

l'alumnat que no pogués adquirir-los a causa de la situació econòmica de la seva família.

El curs 2018/2019, aquesta assignació, adreçada als centres públics, ha estat de 5 milions d'euros, la qual cosa suposa un import per alumne d'educació primària i ESO de 9,4 euros (vegeu la taula 61).

Taula 61. Ajuts per a llibres de text i material didàctic del Departament d'Educació (2018/2019)

Públic	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	0,0 €	3.063.827,6 €	1.936.172,4 €	5.000.000,00 €
Per alumne	0,0 €	9,4 €	9,4 €	7,4 €
Per unitat	0,0 €	219,3 €	264,7 €	180,4 €
Per plaça escolar	0,0 €	8,8 €	8,8 €	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: L'assignació de la subvenció per etapes s'ha fet en funció del nombre d'alumnes que cursen aquests ensenyaments.

Adicionalment, nombrosos ajuntaments també atorguen ajuts per a l'adquisició de llibres de text i material didàctic. Segons dades del Panel de polítiques públiques locals d'educació de la Fundació Pi i Sunyer,

prop del 80% dels ajuntaments de municipis de més de 10.000 habitants disposa de convocatòries per a aquest concepte (vegeu la taula 62).

Taula 62. Prestació de beques i ajuts per a l'adquisició de llibres, per municipis més grans de 10.000 habitants (2010, 2012, 2014, 2016, 2018)

	2010	2012	2014	2016	2018
	Sí (%)	Sí (%)	Sí (%)	Sí (%)	Sí (%)
Llibres	76,2	86,7	80,9	74,5	79,6

Font: elaboració a partir del Panel de polítiques públiques locals d'educació (2010, 2012, 2014, 2016, 2018).

Per estimar la despesa dels ajuntaments en ajuts per a l'adquisició de llibres de text i material escolar, s'ha seleccionat aleatòriament, entre els municipis de més de 10.000 habitants, una mostra d'ajuntaments amb convocatòria d'ajuts (fins a superar el 20% de l'alumnat de Catalunya, concretament el 20,4% amb 34 municipis) i s'han aplicat els valors obtinguts al conjunt de l'alumnat d'educació infantil de segon cicle, primària i secundària obligatòria, amb un factor de correcció del 0,8 derivat de la proporció d'ajuntaments que no tenen convocatòria d'ajuts. D'acord

amb aquests càlculs, la inversió estimada dels ajuntaments en ajuts de llibres de text i material escolar és de 10,1 milions d'euros, que equival a 10,0 euros per alumne/curs de mitjana (vegeu la taula 63).

Totes les convocatòries analitzades fan referència a l'alumnat escolaritzat en centres públics i concertats. La distribució de la despesa per sectors de titularitat parteix d'un escenari hipotètic en què l'alumnat socialment desfavorit es distribueix de manera equitativa entre centres.

Taula 63. Estimació dels ajuts municipals per a l'adquisició de llibres de text i material escolar per sector de titularitat i etapa educativa (2018)

Escenari d'escolarització equilibrada plena de l'alumnat socialment desfavorit				
Total	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	2.106.333,9 €	4.792.087,2 €	3.200.906,6 €	10.099.327,7 €
Per alumne	10,0 €	10,0 €	10,0 €	10,0 €
Per unitat	226,1 €	240,6 €	287,1 €	250,1 €
Per plaça escolar	9,0 €	9,6 €	9,6 €	-
Públic	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	1.442.937,6 €	3.289.534,9 €	2.078.807,1 €	6.811.279,6 €
Per alumne	10,0 €	10,0 €	10,0 €	10,0 €
Per unitat	224,3 €	235,5 €	284,2 €	245,8 €
Per plaça escolar	9,0 €	9,4 €	9,5 €	-
Concertat	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	663.396,3 €	1.502.552,3 €	1.122.099,5 €	3.288.048,1 €
Per alumne	10,0 €	10,0 €	10,0 €	10,0 €
Per unitat	230,0 €	252,7 €	292,7 €	259,6 €
Per plaça escolar	9,2 €	10,1 €	9,8 €	-

Font: elaboració a partir de dades de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019) i de les convocatòries d'ajuts d'una mostra aleatòria de 34 ajuntaments de municipis de més de 10.000 habitants.

Nota: L'assignació de la subvenció per etapes i sectors de titularitat s'ha fet en funció del nombre d'alumnes que cursen aquests ensenyaments, sense tenir en compte que l'alumnat socialment desfavorit no es distribueix de manera equitativa entre sectors.

Menjador escolar

La LEC estableix que les administracions públiques, a fi de facilitar l'accés en condicions d'equitat al servei de menjador, han d'oferir ajuts als alumnes que visquin en poblacions sense escola, en nuclis de població allunyats o en zones rurals, als alumnes amb discapacitats i als alumnes amb necessitats educatives específiques reconegudes. Els ajuts poden cobrir totalment o parcialment la despesa, atenent a la naturalesa del desplaçament i el nivell de renda de les famílies (art. 6.3 LEC).

El Decret 160/1996, de 14 de maig, referit anteriorment, estableix que les administracions públiques, dins les disponibilitats pressupostàries, poden establir ajuts de menjador per a l'alumnat que ho sol·liciti i no li correspongui la gratuïtat del servei, que cobreixin totalment o parcialment el cost del servei escolar de menjador, tenint en compte les condicions socioeconòmiques i geogràfiques de l'alumnat, i també l'escolarització en centres d'acció especial (art. 21).

En aquest sentit, el Departament d'Educació, a través dels consells comarcals, finança els

ajuts de menjador escolar. El curs 2017/2018, l'import destinat pel Departament d'Educació va ser de 71 milions d'euros a un total de 124.191 alumnes (vegeu la taula 64). Aquest import equival a 571,7 euros per alumne beneficiari/curs (3,3 euros per dia lectiu).

Taula 64. Evolució dels ajuts individuals de menjador escolar (2010-2018)

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Beneficiaris	67.377	63.537	60.759	72.556	85.204	94.479	104.101	124.191
Import	33,2 M €	31,6 M €	32,7 M €	39,0 M €	46,4 M €	54,1 M €	61,8 M €	71,0 M €

Font: Departament d'Educació.

Per estimar la despesa pública en beques per etapes i sectors de titularitat, s'ha tingut en compte dos escenaris: un escenari hipotètic de distribució equitativa de l'alumnat socialment desfavorit entre sectors de titularitat i també d'equivalència de jornada escolar (com si l'efecte de la jornada compactada sobre l'accés al servei

de menjador escolar no existís), i un escenari més proper a la realitat en què els dos sectors de titularitat no tenen situacions homologables. En tot cas, sobre el conjunt de l'alumnat, el Departament d'Educació destina, de mitjana, 70,6 euros per alumne/curs (vegeu la taula 65).

Taula 65. Estimació de la despesa pública del Departament d'Educació en beques de menjador escolar per sector de titularitat i etapa educativa (2018)

Escenari d'escolarització equilibrada plena de l'alumnat socialment desfavorit i d'equivalència de jornada escolar				
Total	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	14.807.887,4 €	33.689.192,1 €	22.502.920,6 €	71.000.000,0 €
Per alumne	70,6 €	70,6 €	70,6 €	70,6 €
Per unitat	1.589,5 €	1.691,6 €	2.018,6 €	1.758,3 €
Per plaça escolar	63,6 €	67,7 €	67,3 €	-
Públic	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	10.144.098,2 €	23.125.992,8 €	14.614.369,1 €	47.884.460,1 €
Per alumne	70,6 €	70,6 €	70,6 €	70,6 €
Per unitat	1.577,1 €	1.655,6 €	1.998,1 €	1.727,8 €
Per plaça escolar	63,1 €	66,2 €	66,6 €	-
Concertat	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	4.663.789,2 €	10.563.199,3 €	7.888.551,4 €	23.115.539,9 €
Per alumne	70,6 €	70,6 €	70,6 €	70,6 €
Per unitat	1.617,1 €	1.776,2 €	2.057,5 €	1.825,2 €
Per plaça escolar	64,7 €	71,0 €	68,6 €	-

Escenari actual d'escolarització: distribució inequitàtica d'alumnat socialment desfavorit i no-equivalència de jornada escolar				
Total	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	19.866.424,1 €	45.175.409,2 €	5.958.166,7 €	71.000.000,0 €
Per alumne	94,8 €	94,7 €	18,7 €	70,6 €
Per unitat	2132,5 €	2268,4 €	534,5 €	1758,3 €
Per plaça escolar	85,3 €	90,7 €	17,8 €	-
Públic	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	17.660.381,3 €	40.178.856,2 €	2.226.762,5 €	60.066.000,0 €
Per alumne	123,0 €	122,7 €	10,8 €	88,6 €
Per unitat	2745,7 €	2876,5 €	304,5 €	2167,4 €
Per plaça escolar	109,8 €	115,1 €	10,1 €	-
Concertat	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	2.206.042,8 €	4.996.553,0 €	3.731.404,1 €	10.934.000,0 €
Per alumne	33,4 €	33,4 €	33,4 €	33,4 €
Per unitat	764,9 €	840,2 €	973,2 €	863,3 €
Per plaça escolar	30,6 €	33,6 €	32,4 €	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: En l'escenari de distribució inequitàtica d'alumnat socialment desfavorit i no-equivalència de jornada escolar, s'ha tingut en compte que el 84,6% d'alumnat beneficiari està escolaritzat al sector públic i el 15,6%, al sector concertat (segons l'anàlisi feta per P. Rodríguez (2018) a partir de les dades facilitades pel Departament d'Educació sobre la convocatòria de beques del curs 2016/2017). En el sector concertat, la distribució dels imports per etapes s'ha realitzat en funció del nombre d'alumnat matriculat. En el sector públic, s'ha tingut en compte que, del total de beneficiaris, només el 3,7% està matriculat a l'ESO (com a conseqüència de la jornada compactada). La resta de beneficiaris s'han assignat a l'educació infantil de segon cicle i a l'educació primària en funció del nombre d'alumnat.

Val a dir que, a banda del Departament d'Educació i dels consells comarcals, molts ajuntaments complementen els ajuts de menjador escolar que ja atorguen els consells comarcals, sovint per incrementar la

cobertura de l'ajut sobre el cost del servei. En concret, segons dades del Panel de polítiques públiques locals d'educació, un 80,6% dels ajuntaments de municipis de més de 10.000 habitants finança ajuts de menjador.

Taula 66. Prestació de beques de menjador escolar, per municipis més grans de 10.000 habitants (2010, 2012, 2014, 2016, 2018))

	2010	2012	2014	2016	2018
% d'ajuntaments	76,2	78,9	83,1	78,7	80,6

Font: Panel de polítiques públiques locals d'educació (2010, 2012, 2014, 2016, 2018).

Per fer el càlcul estimat de la despesa dels ajuntaments en beques d'accés al servei de menjador escolar, s'ha procedit de manera similar que en el cas dels ajuts d'adquisició de llibres de text i material escolar: s'ha seleccionat aleatòriament una mostra d'ajuntaments de municipis de més de 10.000 habitants, fins a assolir el 20% de l'alumnat de Catalunya (concretament el 25,4% amb 9 municipis) i s'ha estimat la

despesa per etapes en funció del nombre d'alumnat matriculat en els diferents ensenyaments, amb l'aplicació d'un factor corrector de 0,806 corresponent a la proporció d'ajuntaments que disposen d'ajuts de menjador escolar amb finançament propi. En total, la inversió estimada és de 24,5 milions d'euros, que equival a 24,4 euros per estudiant (vegeu la taula 67).

Taula 67. Estimació de la despesa pública del Departament d'Educació en beques de menjador escolar per sector de titularitat i etapa educativa (2018)

Escenari d'escolarització equilibrada plena de l'alumnat socialment desfavorit i d'equivalència de jornada escolar				
Total	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	5.118.951,2	11.646.045,4	7.779.053,7	24.544.050,3
Per alumne	24,4	24,4	24,4	24,4
Per unitat	549,5	584,8	697,8	607,8
Per plaça escolar	22,0	23,4	23,3	-
Públic	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	3.506.721,9	7.994.444,1	5.052.053,7	16.553.219,7
Per alumne	24,4	24,4	24,4	24,4
Per unitat	545,2	572,3	690,7	597,3
Per plaça escolar	21,8	22,9	23,0	-
Concertat	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	1.612.229,2	3.651.601,3	2.727.000,0	7.990.830,6
Per alumne	24,4	24,4	24,4	24,4
Per unitat	559,0	614,0	711,3	630,9
Per plaça escolar	22,4	24,6	23,7	-
Escenari actual d'escolarització: distribució inequitable d'alumnat socialment desfavorit i no-equivalència de jornada escolar				
Total	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	6.867.641,06 €	15.616.725,53 €	2.059.683,70 €	24.544.050,30 €
Per alumne	32,8 €	32,7 €	6,5 €	24,4 €
Per unitat	737,2 €	784,2 €	184,8 €	607,8 €
Per plaça escolar	29,5 €	31,3 €	6,2 €	-

Públic	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	6.105.032,17 €	13.889.462,94 €	769.771,42 €	20.764.266,58 €
Per alumne	42,5 €	42,4 €	3,7 €	30,6 €
Per unitat	949,2 €	994,3 €	105,3 €	749,3 €
Per plaça escolar	37,9 €	39,8 €	3,5 €	-
Concertat	EINF	EPRI	ESO	Total
Import total	762.608,79 €	1.727.262,63 €	1.289.912,24 €	3.779.783,74 €
Per alumne	11,5 €	11,5 €	11,5 €	11,5 €
Per unitat	264,4 €	290,4 €	336,4 €	298,4 €
Per plaça escolar	10,6 €	11,6 €	11,2 €	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: En l'escenari de distribució inequitable d'alumnat socialment desfavorit i no-equivalència de jornada escolar, s'ha tingut en compte que el 84,6% d'alumnat beneficiari està escolaritzat al sector públic i el 15,6%, al sector concertat (segons l'anàlisi feta per P. Rodríguez (2018) a partir de les dades facilitades pel Departament d'Educació sobre la convocatòria de beques del curs 2016/2017). En el sector concertat, la distribució dels imports per etapes s'ha realitzat en funció del nombre d'alumnat matriculat. En el sector públic, s'ha tingut en compte que, del total de beneficiaris, només el 3,7% està matriculat a l'ESO (com a conseqüència de la jornada compactada). La resta de beneficiaris s'han assignat a l'educació infantil de segon cicle i a l'educació primària en funció del nombre d'alumnat.

En síntesi: el finançament públic en concepte d'activitats i serveis complementaris

Taula 68. Estimació del finançament públic destinat a sufragar despeses en concepte d'activitats i serveis complementaris (2019)

Escenari d'escolarització equilibrada plena de l'alumnat socialment desfavorit i d'equivalència de jornada escolar		
Públic	EINF	EPRI
Import total	81.733.493,2 €	23.681.402,3 €
Per alumne	173,5 €	114,4 €
Per unitat	4.006,5 €	3.237,8 €
Per plaça escolar	160,3 €	107,9 €
Concertat	EINF	EPRI
Import total	27.004.411,0 €	13.990.007,5 €
Per alumne	125,3 €	125,3 €
Per unitat	3.057,9 €	3.648,9 €
Per plaça escolar	122,3 €	121,6 €

Escenari actual d'escolarització: distribució inequitàtiva d'alumnat socialment desfavorit i no-equivalència de jornada escolar		
Públic	EINF	EPRI
Import total	114.795.968,8 €	7.011.513,4 €
Per alumne	243,7 €	33,9 €
Per unitat	5.627,3 €	958,6 €
Per plaça escolar	225,1 €	32,0 €
Concertat	EINF	EPRI
Import total	16.206.059,2 €	8.395.772,4 €
Per alumne	75,2 €	75,2 €
Per unitat	1.835,1 €	2.189,8 €
Per plaça escolar	73,4 €	73,0 €

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i dels ajuntaments.

Nota: Les dades estan calculades a partir de la suma dels imports destinats a activitats complementàries, beques de material i llibres de text i beques de menjador escolar (en funció dels escenaris establerts).

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.3.4. La despesa real per activitats i serveis escolars complementaris dels centres públics i concertats

Per determinar les despeses per activitats i serveis escolars complementaris s'han pres en consideració tres fonts bàsiques d'informació.

Una primera font d'informació procedeix de l'explotació de les dades d'una enquesta tramesa per part del Síndic de Greuges durant el primer trimestre del curs 2019/2020

a l'univers de centres públics i concertats que imparteixen ensenyaments d'educació infantil de segon cicle, educació primària i educació secundària obligatòria sufragats amb fons públics a Catalunya, en la qual se sol·licitava la informació sobre les quotes que sufraguen les famílies en els diferents conceptes.

Aquesta enquesta ha obtingut una resposta propera al 70% dels centres que imparteixen aquests ensenyaments, amb proporcions lleugerament superiors en el cas del sector públic (vegeu la taula 69).

Taula 69. Participació a l'enquesta de quotes als centres públics i concertats (2019)

Centres amb resposta	EINF	EPRI	ESO
Total	1.575	1.574	758
Públic	1.233	1.231	466
Privat concertat	342	343	292

Total centres	EINF	EPRI	ESO
Total	2.267	2.266	1.074
Públic	1.704	1.701	587
Privat concertat	563	565	487
% resposta sobre total	EINF	EPRI	ESO
Total	69,5	69,5	70,6
Públic	72,4	72,4	79,4
Privat concertat	60,7	60,7	60,0

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Una segona font d'informació procedeix de la sol·licitud al Departament d'Educació per part dels diferents centres concertats sobre les activitats complementàries i serveis que s'estan desenvolupant durant el curs 2019/2020. En el cas de les activitats complementàries, per exemple, al voltant del 80% de centres concertats ha sol·licitat les hores i la quota corresponent al Departament d'Educació (493 centres concertats que imparteixen educació infantil, 496 a l'educació primària i 387 a l'ESO). En el cas del servei de menjador, per exemple, aquesta proporció ascendeix fins al 85% (482 a l'educació infantil de segon cicle, 481 a l'educació primària i 413 a l'ESO).

I, finalment, una tercera font d'informació procedeix del treball elaborat pel Consorci d'Educació de Barcelona durant els cursos 2016/2017 i 2017/2018 per conèixer i publicar les aportacions econòmiques de les famílies als centres públics i concertats de la ciutat de Barcelona. Per al curs 2016/2017, es disposa d'informació de 168 centres públics de primària, 63 centres públics de secundària i 65 centres concertats.¹ Per al curs 2017/2018, es disposa

d'informació sobre les quotes de 173 centres públics de primària (el 100%), 65 centres públics de secundària (94%) i 49 centres concertats (32%).²

Amés, en el cas de les activitats complementàries, s'ha tingut en compte per al sector públic la despesa del Departament d'Educació a sufragar el cost de la sisena hora i del SEP, atès que no està subjecte a quotes per part de les famílies.

Activitats complementàries

D'acord amb la informació obtinguda a partir de l'enquesta als centres, només el 15,8% de centres públics de primària i el 14,1% dels centres públics de secundària manifesten que perceben quotes en concepte d'activitats complementàries, amb un import de mitjana per alumne/curs de 110,1 euros i 64,6 euros, respectivament. En el supòsit que aquest mateix percentatge d'alumnes fes i abonés les quotes per activitats complementàries, la despesa per alumne/curs seria de 17,4 euros a primària i 9,1 euros, a secundària (vegeu la taula 70).

¹ Estudi de les aportacions de les famílies als centres (curs 2016-17), elaborat el mes d'abril de 2017 pel Consorci d'Educació de Barcelona.

² Informe Quotes curs 2017-2018, de febrer de 2019, del Consorci d'Educació de Barcelona.

Taula 70. Quotes per activitats complementàries als centres públics i concertats (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Mitjana	110,1 €	707,1 €	64,6 €	527,0 €
Mostra	193	299	65	230
% total	11,3	52,9	11,1	47,2
% mostra enquesta	15,8	87,4	14,1	79,0
Import (100% alumnat)	51.868.748,0 €	152.441.716,5 €	13.375.375,4 €	58.866.508,8 €
Import (95% alumnat)	49.275.310,6 €	144.819.630,7 €	12.706.606,6 €	55.923.183,3 €
Per alumne	104,6 €	671,7 €	61,4 €	500,7 €
Per unitat	2.415,5 €	16.399,0 €	1.737,3 €	14.586,1 €
Per plaça escolar	96,6 €	656,0 €	57,9 €	486,2 €
Import (5% alumnat)	2.593.437,4 €	7.622.085,8 €	668.768,8 €	2.943.325,4 €
Import (% mostra enquesta)	8.198.745,6 €	133.275.068,0 €	1.885.898,9 €	46.526.793,9 €
Per alumne	17,4 €	618,2 €	9,1 €	416,6 €
Per unitat	401,9 €	15.091,7 €	257,8 €	12.135,3 €
Per plaça escolar	16,1	603,7	8,6	404,5

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

A aquesta xifra, caldria afegir-hi la despesa pública que fa el Departament d'Educació per finançar la sisena hora als centres que en disposen.

En el cas del sector concertat, tal com s'ha esmentat precedentment, les activitats complementàries estan més esteses en el conjunt dels centres. Segons les dades de l'enquesta de quotes als centres, el 87,4% dels centres concertats a primària i el 79,0% a secundària tenen una sisena hora diària de classe (vegeu la taula 70). Aquestes xifres són molt similars a les dades de les activitats que els mateixos centres concertats sol·liciten al Departament d'Educació (vegeu la taula 71), a fi que siguin autoritzades per l'Administració (art. 51.2 LODE i art. 205.11 LEC).

D'acord amb aquesta previsió, la Direcció General de Centres Concertats i Centres Privats comunica anualment als serveis territorials el cost autoritzat de les activitats complementàries perquè s'autoritzi, si escau, l'activitat i el cost. La quantitat considerada com a referent és de 15 euros mensuals per a cada hora setmanal, pel que fa als ensenyaments ordinaris d'educació infantil de segon cicle, educació primària i educació secundària obligatòria, la qual cosa suposa 750 euros anuals per alumne, i en el cas que la sol·licitud sigui per un import superior, cal que els serveis territorials demanin informació addicional i valorin si l'import sol·licitat està justificat documentalment.

El nombre d'hores setmanals complementàries és, de mitjana, 4,9 a

l'educació infantil de segon cicle; 5,0, a l'educació primària, i 3,2, a l'educació secundària obligatòria. El cost mitjà anual per alumne de les activitats complementàries sol·licitades és de 709,0 euros a l'educació infantil de segon cicle; 712,8 euros, a l'educació primària, i 501,5 euros, a l'educació secundària obligatòria (vegeu la taula 71). Aquest cost és similar a l'import obtingut a través de l'enquesta de quotes als centres (707,1 euros a l'educació infantil de segon cicle i primària i 527,0 euros a l'ESO).

Per a l'estimació de la despesa actual en activitats complementàries en el sector concertat, s'han pres com a referència les dades d'activitats sol·licitades al Departament d'Educació. En el supòsit que la participació a les activitats complementàries i el pagament de quotes

fossin equivalents al percentatge de centres que fan la sol·licitud pertinent, les despeses que assumirien les famílies girarien al voltant dels 180 milions d'euros, que equivalen a 620,8 euros per alumne/curs a l'educació infantil de segon cicle; 625,8 euros, a l'educació primària, i 398,5 euros, a l'educació secundària obligatòria (vegeu la taula 71).

Val a dir que, possiblement, l'existència de centres concertats amb activitats complementàries és superior al percentatge de resposta obtingut a l'enquesta, i també al percentatge de sol·licitud al Departament d'Educació. Amb tot, aquest possible biaix es veuria compensat pel fet que una part de l'alumnat no paga les quotes de les activitats complementàries, com a mínim totalment, per raons econòmiques.

Taula 71. Quotes per activitats complementàries als centres concertats (2019/2020)

	EINF	EPRI	ESO
Centres total	563	565	487
Centres amb sol·licitud	493	496	387
% Centres amb sol·licitud	87,6	87,8	79,5
Hores setmanals	4,9	5,0	3,2
Import anual	709,0 €	712,8 €	501,5 €
Import total (100%)	46.817.744,4 €	106.615.894,1 €	56.008.729,0 €
Import total (95%)	44.476.857,1 €	101.285.099,4 €	53.208.292,6 €
Per alumne	673,5 €	677,2 €	476,4 €
Per unitat	15.421,9 €	17.031,3 €	13.878,0 €
Per plaça escolar	616,9 €	681,3 €	462,6 €
Import total (% centres amb sol·licitud)	40.996.710,4 €	93.595.546,0 €	44.507.963,3 €
Per alumne	620,8 €	625,8 €	398,5 €
Per unitat	14.215,2 €	15.738,3 €	11.608,8 €
Per plaça escolar	568,6 €	629,5 €	387,0 €

Font: elaboració a partir de dades dels centres sol·licitades al Departament d'Educació (curs 2019/2020) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Convé afegir, a més, que les dades obtingudes per l'enquesta de quotes als centres i per la sol·licitud al Departament d'Educació són sensiblement superiors a la informació

obtinguda pel Consorci d'Educació de Barcelona a partir de la informació publicada de quotes dels centres públics i concertats el curs 2017/2018 (vegeu la taula 72).

Taula 72. Quotes per activitats complementàries als centres públics i concertats de la ciutat de Barcelona (2017-2018)

	EINF	EPRI
Públic	85,79 € (n=4)	30,00 € (n=1)
Concertat	449,10 € (n=42)	310,00 € (n=38)

Font: elaboració a partir de dades del Consorci d'Educació de Barcelona. Quotes curs 2017-2018 (febrer 2019).

Activitats educatives fora del centre: sortides i colònies escolars

La majoria de centres públics i concertats fan sortides i colònies escolars. L'enquesta de quotes dels centres evidencia, però, una variabilitat força elevada entre els centres, particularment en el cas de les colònies escolars. Si bé la majoria de centres de primària i secundària fa aquestes activitats, com a mínim una vegada per etapa, molts dels centres no ho fan cada curs escolar.

D'acord amb l'enquesta dels centres, prop d'un 76% dels centres públics i concertats presenten quotes que sufraguen les famílies per aquest concepte (a excepció

dels centres públics de primària, amb una proporció que ascendeix fins al 86%). De mitjana, les quotes per sortides i colònies escolars són de 123,8 euros a l'educació infantil i primària i 156,5 a l'educació secundària obligatòria en el sector públic, mentre que en el sector concertat aquesta xifra és sensiblement superior, 202,8 a primària i 226,5 a l'ESO. Si es pren com a referència el percentatge de centres que manifesten tenir quotes per aquest concepte, això suposa un cost mitjà per alumne/curs de 106,2 euros a primària i 119,2 euros a secundària en el sector públic, i 153,6 euros a primària i 172,8 euros a secundària en el sector concertat (vegeu la taula 73).

Taula 73. Quotes per activitats educatives fora del centre als centres públics i concertats (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Mitjana	123,8 €	202,8 €	156,5 €	226,5 €
Mostra	1.047	259	351	222
% total	61,6	45,8	59,8	45,6
% mostra enquesta	85,7	75,7	76,1	76,3
Import (100% alumnat)	58.326.476,6 €	43.733.718,3 €	32.392.357,2 €	25.299.828,0 €
Import (95% alumnat)	55.410.152,8 €	41.547.032,3 €	30.772.739,4 €	24.034.836,6 €
Per alumne	117,6 €	192,7 €	148,7 €	215,2 €
Per unitat	2.716,2 €	4.704,7 €	4.207,4 €	6.268,9 €
Per plaça escolar	108,6 €	188,2 €	140,2 €	209,0 €
Import (% mostra enquesta)	50.014.595,4 €	33.119.979,6 €	24.663.161,3 €	19.300.899,7 €

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Per alumne	106,2 €	153,6 €	119,2 €	172,8 €
Per unitat	2.451,7 €	3.750,4 €	3.372,0 €	5.034,1 €
Per plaça escolar	98,1 €	150,0 €	112,4 €	167,8 €

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Material escolar i llibres de text

L'enquesta de quotes als centres també constata que una part molt significativa dels centres cobra quotes en concepte de material escolar i llibres de text: el 95% dels centres públics i el 84% dels centres concertats, tant a primària com a secundària. De mitjana, pel que fa als centres amb aquest tipus de quota, els imports anuals que es reclamen per alumne a l'educació infantil de segon cicle i primària són de 93,0 euros en el sector públic i 267,0 euros en el sector concertat; i a secundària, de 83,3 euros en el sector públic i 311,2 euros en el

sector concertat. Les mesures de socialització de material escolar i dels llibres de text expliquen, en part, aquestes diferències.

En el supòsit que el pagament de quotes per aquest concepte fos equivalent al percentatge de centres que manifesten que tenen aquesta quota, el cost mitjà per alumne/curs a primària seria de 88,9 euros en el sector públic i 221,7 en el sector concertat, mentre que a secundària aquestes xifres serien de 79,3 euros en el sector públic i 262 euros en el sector concertat (vegeu la taula 74).

Taula 74. Quotes per material escolar i llibres de text als centres públics i concertats (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Mitjana	93,0 €	267,0 €	83,3 €	311,2 €
Mostra	1.167	284	439	245
% total	68,6	50,3	74,8	50,3
% mostra enquesta	95,6	83,0	95,2	84,2
Import (100% alumnat)	43.805.497,2 €	57.566.137,4 €	17.240.414,3 €	34.760.215,6 €
Import (95% alumnat)	41.615.222,3 €	54.687.830,6 €	16.378.393,6 €	33.022.204,8 €
Per alumne	88,3 €	253,7 €	79,2 €	295,7 €
Per unitat	2.040,0 €	6.192,7 €	2.239,3 €	8.613,0 €
Per plaça escolar	81,6 €	247,7 €	74,6 €	287,1 €
Import (% mostra enquesta)	41.868.153,3 €	47.803.459,2 €	16.417.661,3 €	29.265.473,6 €
Per alumne	88,9 €	221,7 €	79,3 €	262,0 €
Per unitat	2.052,4 €	5.413,1 €	2.244,7 €	7.633,1 €
Per plaça escolar	82,1 €	216,5 €	74,8 €	254,4 €

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Convé afegir, però, que hi ha centres que han manifestat que no han informat del cost dels llibres de text perquè l'adquisició per part de les famílies no es fa a través del centre. Si bé l'existència de programes de reutilització de llibres de text, especialment en el sector públic, i la diversificació de mètodes pedagògics han contribuït a reduir la despesa necessària de llibres de text per

part de les famílies en molts centres, val a dir que només el 10,6% de centres públics de primària, el 4,8% de centres públics de secundària i el 64% dels centres concertats han informat sobre quotes de llibres (vegeu les taules 75 i 76, que mostren la despesa per separat de material escolar i llibres de text). És plausible pensar que el cost real per aquest concepte és més elevat.

Taula 75. Quotes per material escolar als centres públics i concertats (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Mitjana	85,5	124,6	71,1	124,8
Mostra	1.162	270	423	219
% total	68,3	47,8	72,1	45,0
% mostra enquesta	95,2	78,9	91,8	75,3
Import (100% alumnat)	40.268.088,2	26.859.433,6	14.703.826,1	13.941.173,5
Import (95% alumnat)	38.254.683,8	25.516.461,9	13.968.634,8	13.244.114,8
Per alumne	81,2	118,4	67,5	118,6
Per unitat	1.875,2	2.889,4	1.909,8	3.454,4
Per plaça escolar	75,0	115,6	63,7	115,1
Import (% mostra enquesta)	38.322.292,0	21.204.816,0	13.491.797,0	10.491.810,9
Per alumne	81,4	98,4	65,2	93,9
Per unitat	1.878,5	2.401,2	1.844,7	2.736,5
Per plaça escolar	75,1	96,0	61,5	91,2

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Taula 76. Quotes per llibres de text als centres públics i concertats (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Mitjana	64,6	173,3	215,2	216,4
Mostra	130	218	22	189
% total	7,6	38,6	3,7	38,8
% mostra enquesta	10,6	63,7	4,8	64,9
Import (100% alumnat)	30.432.848,7	37.354.464,8	44.537.824,4	24.168.019,1

Import (95% alumnat)	28.911.206,3	35.486.741,5	42.310.933,1	22.959.618,1
Per alumne	61,4	164,6	204,5	205,6
Per unitat	1.417,2	4.018,4	5.784,9	5.988,4
Per plaça escolar	56,7	160,7	192,8	199,6
Import (% mostra enquesta)	3.240.188,6	23.810.740,7	2.125.449,3	15.696.754,6
Per alumne	6,9	110,4	10,3	140,5
Per unitat	158,8	2.696,3	290,6	4.094,1
Per plaça escolar	6,4	107,9	9,7	136,5

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Menjador escolar

Pel que fa al menjador escolar, l'Enquesta de quotes conclou, a partir dels centres que han donat informació sobre les quotes del servei, que el cost mitjà anual per alumne

usuari per aquest concepte és, a primària, de 1.067,0 euros en el sector públic (6,10 diaris) i 1.402,7 euros en el sector concertat (8,02 diaris), i a secundària, 943,5 euros en el sector públic (5,39 diaris) i 1.368,5 euros en el sector concertat (7,82 diaris) (vegeu la taula 77).

Taula 77. Quotes per menjador escolar als centres públics i concertats (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Mitjana (anual)	1.067,0 €	1.402,7 €	943,5 €	1.368,5 €
Mitjana (diari)	6,10 €	8,02 €	5,39 €	7,82 €
Mostra	932	316	70	265
% total	54,8	55,9	11,9	54,4
% mostra enquesta	76,3	92,4	15,2	91,1
Import (100% alumnat)	502.612.020,1 €	302.421.029,9 €	195.241.782,8 €	152.853.231,9 €
Import (75% alumnat)	376.959.015,1 €	226.815.772,4 €	146.431.337,1 €	114.639.923,9 €
Per alumne	800,2 €	1.052,0 €	707,7 €	1.026,4 €
Per unitat	18.478,4 €	25.684,0 €	20.020,7 €	29.900,9 €
Per plaça escolar	739,1 €	1.027,4 €	667,4 €	996,7 €
Import (50% alumnat)	251.306.010,1 €	151.210.514,9 €	97.620.891,4 €	76.426.615,9 €
Per alumne	533,5 €	701,4 €	471,8 €	684,3 €
Per unitat	12.318,9 €	17.122,7 €	13.347,1 €	19.933,9 €
Per plaça escolar	492,8 €	684,9 €	444,9 €	664,5 €
Import (% mostra enquesta)	383.648.159,5 €	279.429.957,4 €	29.646.257,7 €	139.196.242,1 €

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Per alumne	814,4 €	1.296,1 €	143,3 €	1.246,2 €
Per unitat	18.806,3 €	31.641,9 €	4.053,4 €	36.305,7 €
Per plaça escolar	752,3 €	1.265,7 €	135,1 €	1.210,2 €

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

En aquest sentit, val a dir que aquest cost mitjà és força similar al preu comunicat pels centres concertats al Departament d'Educació (vegeu la taula 78), i també a les dades publicades pel Consorci d'Educació de Barcelona a partir de la informació tramesa pels centres públics i concertats de la ciutat de Barcelona (vegeu la taula 79).

Cal tenir en compte que s'ha pres com a referència el cost d'usuari habitual. La majoria de centres tenen un cost d'usuari esporàdic, que és significativament superior.

Taula 78. Preu del servei de menjador escolar comunicat pels centres concertats al Departament d'Educació (2019)

	EINF	EPRI	ESO
Centres amb comunicació	482	481	420
% total	85,6	85,1	86,2
Import anual	1.490,7 €	1.484,1 €	1.455,9 €
Import diari	8,5 €	8,5 €	8,3 €

Font: elaboració a partir de dades dels centres comunicades al Departament d'Educació (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Taula 79. Quotes de menjador escolar als centres públics i concertats de la ciutat de Barcelona (2016/2017)

	EINF i EPRI	ESO
Públic	6,07 € (n=165)	6,29 € (n=38)
Concertat	7,75 € (n=65)	7,77 € (n=56)

Font: elaboració a partir de dades del Consorci d'Educació de Barcelona. Estudi de les aportacions de les famílies als centres. Curs 2016-17.

En tot cas, segons l'Enquesta de quotes, convé posar de manifest el cost del servei de menjador a l'educació secundària obligatòria és més reduït a causa del tipus de jornada escolar existent, bé per la jornada compactada (en el cas dels instituts que en fan), bé perquè no tots els dies es fa classe a la tarda. De fet, l'Enquesta de quotes als

centres evidencia l'impacte que té la jornada compactada en els centres de secundària públics pel que fa a la provisió del servei de menjador escolar. Mentre que el 76,3% de centres públics de primària han informat sobre les quotes de menjador escolar (alguns no ho han fet adduint la gestió del servei per part de l'AMPA/AFA), i més del

90% en el cas dels centres concertats, només el 15,2% dels centres públics de secundària ho ha fet. Anteriorment ja s'ha fet esment que només el 23,1% dels centres de secundària públics tenen servei de menjador (44,9% si es té en compte el servei de cantina).

Cal afegir, a més, que una part significativa de l'alumnat no fa ús del servei de menjador escolar, no només als centres públics de secundària, bé perquè no en té necessitat, bé perquè el cost és elevat, bé per la impossibilitat material de fer-ho per l'absència del servei.

Per estimar les despeses actuals en concepte d'activitats complementàries i serveis, s'ha pres com a referència novament el percentatge de resposta a l'Enquesta de quotes, que mostra una despesa estimada per alumne/curs, a primària, de 814,4 euros en el sector públic i 1.296,1 euros en el sector concertat, i a secundària, de 143,3 euros en el sector públic i 1.246,2 euros en el sector concertat (vegeu la taula 77). Possiblement, però, aquesta estimació està sobredimensionant les despeses reals del sector concertat, perquè l'ús del servei de menjador escolar se situa per sota del 90%. En el cas dels centres concertats, doncs,

s'ha estimat que aquest ús se situa en el 75% de l'alumnat, la qual cosa significa que el cost mitjà anual per alumne és de 1.052,0 euros a primària i 1026,4 euros a secundària.

Altres activitats i serveis escolars

L'Enquesta de quotes també evidencia que la despesa de les famílies en activitats i serveis escolars va més enllà de les activitats complementàries, les activitats fora del centre i del menjador escolar, a més del material escolar.

L'existència d'altres serveis escolars és especialment prevalent en el sector concertat, la qual cosa suposa una despesa significativa per a les famílies. Al voltant del 78% dels centres concertats manifesta que té quotes per serveis escolars, amb una mitjana de cost anual de 376,6 euros a primària i 498,8 euros a secundària. Si es pren com a referència per estimar la prevalença d'aquests serveis el percentatge de resposta a l'enquesta, les famílies destinen prop de 106,9 milions d'euros anuals a sufragar el cost d'aquests serveis, 291,8 euros per alumne/curs a primària i 394,2 euros per alumne/curs a secundària (vegeu la taula 80).

Taula 80. Quotes per serveis escolars als centres públics i concertats (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Mitjana	59,9 €	376,6 €	49,3 €	498,8 €
Mostra	106	265	91	230
% total	6,2	46,9	15,5	47,2
% mostra enquesta	8,7	77,5	19,7	79,0
Import (100% alumnat)	28.234.689,4 €	81.183.424,6 €	10.192.594,9 €	55.712.259,6 €
Import (95% alumnat)	26.822.954,9 €	77.124.253,4 €	9.682.965,2 €	52.926.646,6 €
Per alumne	56,9 €	357,7 €	46,8 €	473,9 €
Per unitat	1.314,9 €	8.733,4 €	1.323,9 €	13.804,6 €
Per plaça escolar	52,6 €	349,3 €	44,1 €	460,2 €
Import (% mostra enquesta)	2.451.168,8 €	62.905.285,1 €	2.011.987,3 €	44.033.744,7 €
Per alumne	5,2 €	291,8 €	9,7 €	394,2 €

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Per unitat	120,2 €	7.123,2 €	275,1 €	11.485,1 €
Per plaça escolar	4,8 €	284,9 €	9,2 €	382,8 €

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Els serveis informàtics i els serveis psicopedagògics són el tipus de servei més prevalent. El 50,0% dels centres concertats a primària i el 58,8% a secundària manifesta que cobren quotes per finançar serveis informàtics (vegeu la taula 81), mentre que el 45,0% i el 49,5% dels centres, respectivament, tenen ingressos per serveis psicopedagògics (vegeu la taula 82).

Taula 81. Quotes per serveis informàtics als centres públics i concertats (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Mitjana	32,6	100,9	44,5	148,9
Mostra	60	171	76	171
% total	3,5	30,3	12,9	35,1
% mostra enquesta	4,9	50,0	16,5	58,8
Import (100% alumnat)	15.341.082,0	21.753.762,5	9.205.595,9	16.633.981,3
Import (95% alumnat)	14.574.027,9	20.666.074,4	8.745.316,1	15.802.282,2
Per alumne	30,9	95,9	42,3	141,5
Per unitat	714,4	2.340,2	1.195,7	4.121,6
Per plaça escolar	28,6	93,6	39,9	137,4
Import (% mostra enquesta)	753.861,5	10.876.881,3	1.517.625,3	9.774.607,5
Per alumne	1,6	50,5	7,3	87,5
Per unitat	37,0	1.231,7	207,5	2.549,5
Per plaça escolar	1,5	49,3	6,9	85,0

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Taula 82. Quotes per serveis psicopedagògics als centres públics i concertats (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Mitjana	75,3	112,8	50,0	133,1
Mostra	4	154	1	144
% total	0,2	27,3	0,2	29,6

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
% mostra enquesta	0,3	45,0	0,2	49,5
Import (100% alumnat)	35.447.791,8	24.327.937,5	10.346.150,0	14.867.168,2
Import (95% alumnat)	33.675.402,2	23.111.540,6	9.828.842,5	14.123.809,8
Per alumne	71,5	107,2	47,5	126,5
Per unitat	1.650,8	2.617,1	1.343,8	3.683,8
Per plaça escolar	66,0	104,7	44,8	122,8
Import (% mostra enquesta)	116.127,1	10.954.685,3	22.442,8	7.356.949,2
Per alumne	0,2	50,8	0,1	65,9
Per unitat	5,7	1.240,5	3,1	1.918,9
Per plaça escolar	0,2	49,6	0,1	64,0

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Pel que fa al sector públic, el cobrament de quotes per serveis és més prevalent a secundària que a primària. Mentre el 8,7% dels centres de primària que ha respost l'enquesta manifesta que té quotes per serveis, amb un import mitjà anual de 59,9 euros, aquesta proporció és del 19,7% en el cas de secundària, amb un import mitjà anual de 49,3 euros. Si es pren com a referència el percentatge de resposta a l'enquesta per estimar la despesa per alumne, aquesta és de 5,2 euros per alumne/curs a primària i de 9,7 euros per alumne/curs a secundària.

La millora de finançament dels centres ha de permetre reduir ostensiblement la despesa de les famílies per serveis escolars.

Més enllà dels serveis escolars, les famílies també sufraguen despeses en concepte d'assegurança escolar, especialment als centres concertats (en un 70% dels centres que responen l'enquesta), i també als instituts públics (en un 67,0% dels casos). Un cop feta l'estimació per alumne/curs, aquesta despesa és a primària de 0,6 euros en el sector públic i de 25,9 euros en el sector concertat, mentre que a secundària és d'1,5 euros en el sector públic i 31,5 euros en el sector concertat (vegeu la taula 83). Val a dir que l'assegurança escolar obligatòria s'aplica a l'alumnat a partir de tercer d'ESO i té un cost d'1,12 euros per alumne/curs.

Taula 83. Quotes per assegurança als centres públics i concertats (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Mitjana	9,9	37,8	2,2	44,8
Mostra	73	234	309	205
% total	4,3	41,4	52,6	42,1
% mostra enquesta	6,0	68,4	67,0	70,4
Import (100% alumnat)	4.645.301,4	8.154.164,2	458.464,7	5.001.487,2
Import (95% alumnat)	4.413.036,3	7.746.456,0	435.541,5	4.751.412,9
Per alumne	9,4	35,9	2,1	42,5
Per unitat	216,3	877,2	59,5	1.239,3
Per plaça escolar	8,7	35,1	2,0	41,3
Import (% mostra enquesta)	277.728,9	5.579.165,0	307.300,6	3.523.384,5
Per alumne	0,6	25,9	1,5	31,5
Per unitat	13,6	631,8	42,0	919,0
Per plaça escolar	0,5	25,3	1,4	30,6

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Finalment, les famílies també fan despeses en concepte d'aportacions voluntàries a les AMPA/AFA, especialment en el cas dels centres públics, o a les fundacions dels centres, particularment en el cas dels centres concertats, recursos que reverteixen generalment en el funcionament dels centres i en la promoció de serveis i activitats per a la comunitat escolar.

En el cas de les aportacions a les AMPA/AFA, l'Enquesta de quotes posa de manifest que prop del 84% dels centres públics i prop del 60% dels centres concertats manifesten que tenen quotes d'associat a les associacions de famílies d'alumnat, amb imports mitjans anuals que giren a primària al voltant dels 29,7 euros per família en el sector públic i dels 38,2 euros en el sector concertat, mentre

que a secundària aquesta xifra és lleugerament més baixa, de 25,3 euros en el sector públic i 37,7 euros en el sector concertat (vegeu la taula 84). En el cas del sector públic, són xifres lleugerament inferiors a les dades publicades pel Consorci d'Educació de Barcelona sobre els centres de la ciutat de Barcelona (vegeu la taula 85).

Si es pren com a referència per estimar l'afiliació el percentatge de resposta de l'enquesta, el cost mitjà per alumne en concepte d'AMPA/AFA és, a primària, de 24,7 euros en el sector públic i 22,6 euros en el sector concertat, mentre que, a secundària, 21,6 euros per alumne/curs al sector públic i 23,6 euros per alumne/curs al sector concertat.

Taula 84. Aportacions voluntàries a AMPA/AFA als centres públics i concertats (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Mitjana	29,7	38,2	25,3	37,7
Mostra	1.015	202	393	182
% total	59,7	35,8	67,0	37,4
% mostra enquesta	83,1	59,1	85,2	62,5
Import (100% alumnat)	13.969.257,5	8.238.217,5	5.239.360,2	4.213.440,5
Import (95% alumnat)	13.270.794,6	7.826.306,6	4.977.392,1	4.002.768,4
Per alumne	28,2	36,3	24,1	35,8
Per unitat	650,5	886,2	680,5	1.044,0
Per plaça escolar	26,0	35,4	22,7	34,8
Import (% mostra enquesta)	11.612.445,8	4.865.847,8	4.466.526,1	2.635.210,2
Per alumne	24,7	22,6	21,6	23,6
Per unitat	569,2	551,0	610,7	687,3
Per plaça escolar	22,8	22,0	20,4	22,9

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Taula 85. Aportacions voluntàries a AMPA/AFA als centres públics i concertats de la ciutat de Barcelona (2016/2017)

	EINF i EPRI	ESO
Públic	35,43 € (n=117)	31,50 € (n=44)
Concertat	34,79 € (n=50)	35,60 € (n=46)

Font: elaboració a partir de dades del Consorci d'Educació de Barcelona. Estudi de les aportacions de les famílies als centres. Curs 2016-17.

I en el cas de les aportacions voluntàries a les fundacions, l'Enquesta de quotes aporta una informació poc fiable, perquè només el 5% dels centres concertats han informat sobre les aportacions voluntàries a les fundacions, amb un cost mitjà anual de 441,0 euros a primària i 570,0 euros a secundària (vegeu la taula 86). Aquestes xifres són significativament més elevades que la informació recollida pel Consorci d'Educació de Barcelona a partir de la informació publicada pels centres corresponent al curs 2016/2017, a partir d'una mostra més gran de centres. Per

estimar les despeses en concepte d'aportacions voluntàries a les fundacions, s'ha tingut en compte aquesta informació, amb l'aplicació d'un factor corrector del 0,9, corresponent al supòsit que el 10% de l'alumnat no satisfà aquestes aportacions, bé perquè el centre no demana aquesta aportació, bé perquè la família té dificultats econòmiques per abonar-la, bé per altres raons. En aquest sentit, l'import total estimat és de 71,7 milions d'euros, la qual cosa correspon a 210,7 euros per alumne/curs a primària i 235,1 euros a secundària (vegeu la taula 87).

Taula 86. Aportacions voluntàries a fundacions als centres públics i concertats (2019)

Sector concertat	EINF i EPRI	ESO
Mitjana	441,0 €	570,0 €
Mostra	18	13
% sobre total	3,2	2,3
% enquesta	5,3	4,5
Import (100% alumnat)	95.084.265,8 €	63.660.714,1 €

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Taula 87. Aportacions voluntàries a fundacions als centres públics i concertats de la ciutat de Barcelona (2016/2017)

Sector concertat	EINF i EPRI	ESO
Mitjana	234,07 €	261,26 €
Mostra	30	27
% sobre total	5,3	4,8
Import (100% alumnat)	50.464.789,8 €	29.180.913,2 €
Import (90% alumnat)	45.418.310,8 €	26.262.821,9 €
Per alumne	210,7 €	235,1 €
Per unitat	5.143,1 €	6.850,0 €
Per plaça escolar	205,7 €	228,3 €

Font: elaboració a partir de dades del Consorci d'Educació de Barcelona. Estudi de les aportacions de les famílies als centres. Curs 2016-17.

En síntesi: la despesa real en concepte d'activitats i serveis complementaris

Taula 88. Estimació de la despesa en concepte d'activitats i serveis complementaris (2019)

(A): Activitats complementàries, activitats fora del centre i material escolar	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Import estimat	129.247.430,4 €	214.198.506,8 €	42.966.721,5 €	95.093.167,2 €
Per alumne	274,4 €	993,5 €	207,6 €	851,4 €
Per unitat	6.335,7 €	24.255,3 €	5.874,6 €	24.802,6 €
Per plaça escolar	253,4 €	970,2 €	195,8 €	826,8 €

(B): (A) + menjador escolar	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Import estimat	512.895.589,9 €	441.014.279,2 €	72.612.979,2 €	209.733.091,1 €
Per alumne	1.088,8 €	2.045,5 €	350,9 €	1.877,8 €
Per unitat	25.141,9 €	49.939,3 €	9.927,9 €	54.703,5 €
Per plaça escolar	1.005,7 €	1.997,6 €	330,9 €	1.823,4 €

(C): (B) + altres serveis	EINF i EPRI		ESO	
	Sector públic	Sector concertat	Sector públic	Sector concertat
Import estimat	527.236.933,4 €	514.364.577,1 €	79.398.793,2 €	259.925.430,5 €
Per alumne	1.119,2 €	2.385,8 €	383,7 €	2.327,1 €
Per unitat	25.844,9 €	58.245,3 €	10.855,7 €	67.794,8 €
Per plaça escolar	1.033,8 €	2.329,8 €	361,9 €	2.259,8 €

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019), del Departament d'Educació i del Consorci d'Educació de Barcelona.

Nota: El càlcul de la despesa real conté la despesa en activitats complementàries, colònies i sortides escolars, material escolar i llibres de text i menjador escolar i altres serveis, d'acord amb les dades exposades en els epígrafs anteriors. En el cas d'altres serveis, s'han tingut en compte les quotes per serveis escolars, per assegurances, per AMPA/AFA i, en el cas de centres concertats, per aportacions a les fundacions.

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.3.5. El cost teòric en concepte d'activitats i serveis escolars complementaris

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar, tal com s'ha esmentat en l'epígraf introductor, determina el cost en concepte d'activitats i serveis escolars complementaris, que hauria de ser sufragat amb finançament públic, a partir d'una concepció de la provisió del servei educatiu que garanteix la gratuïtat de l'horari escolar en els ensenyaments de segon cicle d'educació infantil, d'educació primària i d'educació secundària obligatòria, no només de l'horari lectiu, amb la cobertura d'activitats complementàries per al conjunt de centres del Servei d'Educació de Catalunya, de sortides i colònies escolars i del material escolar i els llibres de text, i també que garanteix la gratuïtat del servei de menjador escolar, com a mínim, per a l'alumnat en situació de risc de pobresa.

Amb tot, atès l'elevat volum financer necessari per garantir aquest cost, s'han elaborat diferents escenaris per a les diferents activitats i serveis en funció d'un tipus de cobertura universal (el 100% de l'alumnat), cobertura condicionada a renda per a l'alumnat en situació de risc de pobresa i cobertura condicionada a renda per a l'alumnat en situació de pobresa severa, d'acord amb les dades de l'Enquesta de condicions de vida per a l'any 2018.

El cost de la participació a les activitats complementàries

Una primera dotació financera als centres públics i concertats estaria adreçada a finançar les activitats complementàries als alumnes d'educació infantil de segon cicle i primària, amb l'objectiu de garantir la dotació de personal necessari per cobrir amb activitats educatives de manera

gratuïta el conjunt de l'horari escolar setmanal, amb cinc hores complementàries que se sumen a les vint-i-cinc hores lectives.

En el cas de l'educació secundària obligatòria, l'horari lectiu ja cobreix aquestes 30 hores setmanals, de manera que la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar no preveu finançar el cost d'activitats complementàries addicionals que es puguin fer. Actualment, els centres concertats a secundària fan una mitjana de 3,2 hores complementàries setmanals, segons la informació sol·licitada pels mateixos centres, a diferència del que succeeix a primària, en què les hores complementàries setmanals són 5 en la gran majoria de centres. A criteri d'aquesta comissió, en cas que es fessin, les activitats haurien de tenir el caràcter universal i garantir la gratuïtat de tot l'horari escolar. En tot cas, el Departament d'Educació té la capacitat per autoritzar o no les activitats complementàries i establir-ne un cost màxim, d'acord amb el que estableix l'ordenament jurídic vigent.

Per al càlcul, s'ha pres com a referència el cost d'una hora complementària diària duta a terme per mestres o, alternativament, per personal educador.

Si aquestes hores complementàries estiguessin impartides per mestres, el cost seria de 232,7 milions d'euros en els centres públics (amb docència de 24 hores) i de 91,7 milions d'euros en els centres concertats (amb docència de 25 hores), la qual cosa significa un cost per alumne/curs de 494,1 euros en el sector públic i de 425,3 euros en el sector concertat (vegeu la taula 89).

Si aquestes hores complementàries estiguessin impartides per personal educador (amb dedicació de 32 hores), el cost seria de 121,2 milions d'euros en els centres públics i de 50,4 milions d'euros en els centres concertats, la qual cosa significa un cost per alumne/curs de 257,2 euros en el sector públic i de 234,0 euros en el sector concertat (vegeu la taula 89).

Aquest cost no comptabilitza les despeses derivades del canvi estructural que suposaria per als centres concertats modificar el model de provisió de les activitats complementàries impartides actualment per professorat, i que passarien a estar impartides per personal educador. Caldria valorar, alhora, la viabilitat real de garantir una provisió suficient de personal educador per al conjunt de centres del Servei d'Educació de Catalunya, especialment en els centres ubicats en àrees menys poblades (amb menys disponibilitat de professionals).

Val a dir que actualment el preu màxim autoritzat pel Departament d'Educació als centres concertats és de 750,0 euros per alumne/curs, lleugerament per sobre del cost previst. De fet, segons la informació notificada pels centres al Departament d'Educació, el 97,6% dels centres concertats tenen quotes superiors al cost de participació a les activitats complementàries, d'acord amb els càlculs fets en aquest informe. En aquest sentit, convé afegir que part de l'import de la quota per activitat complementària es destina a sufragar les despeses de funcionament dels centres.

Taula 89. Cost de les activitats complementàries als centres públics i concertats (2019)

	Públic		Concertat	
	Impartit per mestres	Impartit per educadors	Impartit per mestres	Impartit per educadors
Nombre de grups (infantil + primària)	21.210	21.210	8.831	8.831
Nombre d'alumnes centres (infantil + primària)	471.067	471.067	215.597	215.597
Nombre d'hores setmanals a finançar (x5 h setmanals)	106.050	106.050	44.155	44.155

	Públic		Concertat	
	Impartit per mestres	Impartit per educadors	Impartit per mestres	Impartit per educadors
Nombre de personal necessari (:32 h setmanals)	3.314,06	3.314,06	1.379,84	1.379,84
Nombre de personal necessari (:25 h setmanals)	4.242,00	4.242,00	1.766,20	1.766,20
Nombre de personal necessari (:24 h setmanals)	4.418,75	4.418,75	1.839,79	1.839,79
Retribució anual	46.702,86 €	28.602,93 €	45.700,39 €	28.602,93 €
Mòdul despeses de funcionament per grup	6.215,71 €	6.215,71 €	6.215,71 €	6.215,71 €
Docència de 25 hores	Impartit per mestres	Impartit per educadors	Impartit per Mestres	Impartit per educadors
Import anual de les despeses de personal (a 25 h setmanals)	-	121.333.629,06 €	80.716.030,84 €	50.518.494,97 €
Import anual de les despeses de funcionament (1/5 mòdul)	-	26.367.041,82 €	10.978.187,00 €	10.978.187,00 €
Import total (a 25 h setmanals)	-	147.700.670,88 €	91.694.217,84 €	61.496.681,97 €
1 h diària per grup/ any (import total/ nombre de grups)	-	6.963,73 €	10.383,22 €	6.963,73 €
1 h diària per plaça/any (25 alumnes per grup)	-	278,55 €	415,33 €	278,55 €
1 h diària per alumne/any (nombre alumnes/ grups)	-	313,54 €	425,30 €	285,24 €
Preu màxim autoritzat/mes	-	75,00 €	75,00 €	75,00 €
Preu màxim autoritzat/any (10 mesos)	-	750,00 €	750,00 €	750,00 €
Docència de 32 hores	Impartit per mestres	Impartit per educadors	Impartit per mestres	Impartit per educadors
Import anual de les despeses de personal (a 32 h setmanals)	-	94.791.897,70 €	-	39.467.574,19 €
Import anual de les despeses de funcionament (1/5 mòdul)	-	26.367.041,82 €	-	10.978.187,00 €

Import total (a 32 h setmanals)	-	121.158.939,52 €	-	50.445.761,19 €
1 h diària per grup/any (import total/nombre de grups)	-	5.712,35 €	-	5.712,35 €
1 h diària per plaça/any (25 alumnes per grup)	-	228,49 €	-	228,49 €
1 h diària per alumne/any (nombre alumnes/grups)	-	257,20 €	-	233,98 €
Docència de 24 hores	Impartit per mestres	Impartit per educadors	Impartit per Mestres	Impartit per educadors
Import anual de les despeses de personal (a 24 h setmanals)	206.368.256,17 €	-	-	-
Import anual de les despeses de funcionament (1/5 mòdul)	26.367.041,82 €	-	-	-
Import total (a 24 h setmanals)	232.735.297,99 €	-	-	-
1 h diària per grup/any (import total/nombre de grups)	10.972,90 €	-	-	-
1 h diària per plaça/any (25 alumnes per grup)	438,92 €	-	-	-
1 h diària per alumne/any (nombre alumnes/grups)	494,06 €	-	-	-

Font: elaboració pròpia.

Nota: En el cas del personal educador, no s'inclou antiguitat perquè es tracta de personal nou que el centre hauria de contractar. En el cas dels mestres, la retribució anual inclou 2 estadis i 5 triennis. Les dades de grups i alumnes corresponen al curs 2018/2019. D'altra banda, el cost del mòdul de despeses de funcionament és equivalent a l'actual, sense la seva eventual actualització.

En el cas del sector públic, convé recordar que ja hi ha una part de l'hora complementària que es finança amb fons públics, concretament els centres que tenen la sisena hora (centres d'alta complexitat) i,

parcialment, la resta de centres amb SEP. El finançament addicional que caldria afegir-hi per garantir la implantació de la sisena hora al conjunt de centres gira al voltant dels 100 milions d'euros (vegeu la taula 90).

Taula 90. Cost addicional de les activitats complementàries als centres públics (2019)

	Nombre de centres SEP	Increment mitjà per centre	Increment dotacions de mestre per la implantació de la 6a hora (2)	Crèdit
Escoles completes complexitat estàndard (1)	881	1,49	1.312,69	61.306.375,38 €
Escoles completes complexitat alta (1)	172	2,56	440,32	20.564.202,67 €
Escoles completes complexitat màxima (1)	82	3,23	264,86	12.369.719,11 €
Escoles cícliques complexitat estàndard	79	0,85	67,15	3.136.096,95 €
Escoles cícliques complexitat alta	6	1,25	7,5	350.271,44 €
Escoles cícliques complexitat màxima	4	2	8	373.622,87 €
Escoles de recent posada en funcionament	15	0,77	11,55	539.418,02 €
ZER	26	1,29	33,54	1.566.413,88 €
Total	1.265	1,7	2.145,61	100.206.120,31 €
Retribució anual B21+antiguitat (3)	-	-	-	46.702,86 €
Nombre de grups	-	-	-	21.210
Nombre d'alumnes	-	-	-	471.067
1 h diària per grup/ any (import total / nombre de grups)	-	-	-	4.724,48 €
1 h diària per plaça/any (hora grup/25 alumnes per grup)	-	-	-	188,98 €
1 h diària per alumne/any (hora grup/nombre alumnes/grups)	-	-	-	212,72 €

Font: elaboració pròpia.

Nota: (1): S'inclouen els instituts escola que apliquen el SEP.

(2): Es parteix de la base que tots els centres que passarien a impartir la sisena hora deixarien d'aplicar el suport educatiu personalitzat (SEP).

(3) La retribució anual inclou 2 estadis i 5 triennis. Les dades de grups i alumnes corresponen al curs 2018/2019.

El cost de les sortides i colònies escolars

Una segona dotació financera als centres públics i concertats estaria adreçada a finançar el cost de les sortides i colònies escolars als alumnes d'educació infantil de segon cicle, primària i secundària obligatòria.

Per determinar el finançament necessari, s'ha pres com a referència la despesa efectuada actualment per les famílies en el sector públic a través de les quotes que paguen per aquest concepte, tant a primària com a secundària.

De mitjana, les quotes per sortides i colònies escolars a l'educació infantil de segon cicle i l'educació primària són de 123,8 euros per alumne/curs, la qual cosa equival a l'import anual previst per a sortides (62,0 euros) i a l'import previst per a unes colònies (138,6 euros) cada dos anys, aproximadament. Convé recordar que nombrosos centres públics, o bé no organitzen colònies al llarg de l'escolaritat, o bé no ho fan cada curs acadèmic.

En el supòsit que es financés amb fons públics aquest import per fer sortides i colònies escolars amb aquesta periodicitat per al conjunt de l'alumnat, la inversió seria de 85 milions d'euros, 58,3 per al sector públic i 26,7 per al sector concertat. Si la gratuïtat estigués garantida només per a l'alumnat en situació de risc de pobresa, aquestes xifres es reduirien fins a una quarta part, aproximadament (20,9 milions d'euros en total).

En el cas que les colònies es fessin anualment, la inversió necessària per alumne/curs seria a infantil i primària de 138,6 euros per a colònies i 62,0 euros per a sortides, la qual cosa representaria un total de 95 milions d'euros per a colònies i 42,6 milions d'euros per a sortides escolars en el conjunt de centres del Servei d'Educació de Catalunya (vegeu la taula 91).

A secundària, el cost de les sortides i colònies, segons l'Enquesta de quotes, és més elevat que a primària. Amb tot, la periodicitat de les colònies, però, també tendeix a ser més baixa que en el cas de primària, com a mínim en els centres públics. De mitjana, les quotes per sortides i colònies escolars a l'educació secundària obligatòria són de 156,5 euros per alumne/curs, la qual cosa equival a l'import anual previst per sortides (80,7 euros) i a l'import previst per a unes colònies cada dos anys, amb els paràmetres de durada i proximitat de primària (138,6 euros), o un cop en el conjunt de l'etapa, amb els paràmetres de durada i proximitat de secundària (305,5 euros), aproximadament. En tot cas, el cost previst seria de 49,9 milions d'euros per al conjunt de centres del Servei d'Educació de Catalunya (vegeu la taula 91).

En el supòsit que es garantissin colònies escolars cada any per al conjunt de l'alumnat, la inversió necessària pujaria a 97,3 milions d'euros per a colònies escolars i de 25,7 milions d'euros per a sortides escolars (vegeu la taula 91).

Taula 91. Cost de les sortides i colònies escolars (2019)

EINF i EPRI	Sortides i colònies	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Colònies	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Sortides	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Mitjana	123,8	-	-	-	138,6	-	-	-	62,0	-	-	-
Mostra	1047	-	-	-	122	-	-	-	115	-	-	-
% total	61,6	-	-	-	7,2	-	-	-	6,8	-	-	-

EINF i EPRI	Sortides i colònies	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Colònies	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Sortides	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Import. Alumnat total (100%)												
Públic	58.326.476,6	123,8	2.859,1	114,4	65.281.391,5	138,6	3.200,1	128,0	29.214.346,5	62,0	1.432,1	57,3
Concertat	26.694.744,9	123,8	3.022,8	120,9	29.877.856,4	138,6	3.383,3	135,3	13.370.763,5	62,0	1.514,1	60,6
Total	85.021.221,5	123,8	2.908,6	116,3	95.159.247,9	138,6	3.255,4	130,2	42.585.110,0	62,0	1.456,8	58,3
Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)												
Públic	14.348.313,2	30,5	703,3	28,1	16.059.222,3	34,1	787,2	31,5	7.186.729,2	15,3	352,3	14,1
Concertat	6.566.907,2	30,5	743,6	29,7	7.349.952,7	34,1	832,3	33,3	3.289.207,8	15,3	372,5	14,9
Total	20.915.220,5	30,5	715,5	28,6	23.409.175,0	34,1	800,8	32,0	10.475.937,1	15,3	358,4	14,3
Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)												
Públic	5.191.056,4	11,0	254,5	10,2	5.810.043,8	12,3	284,8	11,4	2.600.076,8	5,5	127,5	5,1
Concertat	2.375.832,3	11,0	269,0	10,8	2.659.129,2	12,3	301,1	12,0	1.189.998,0	5,5	134,8	5,4
Total	7.566.888,7	11,0	258,9	10,4	8.469.173,1	12,3	289,7	11,6	3.790.074,8	5,5	129,7	5,2
ESO	Sortides i colònies	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Colònies	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Sortides	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Mitjana	156,5	-	-	-	305,5	-	-	-	80,7	-	-	-
Mostra	351	-	-	-	26	-	-	-	23	-	-	-
% total	59,8	-	-	-	4,4	-	-	-	3,9	-	-	-
Import. Alumnat total (100%)												
Públic	32.392.357,20	156,5	4.428,80	147,6	63.214.976,50	305,5	8.643,00	288,1	16.697.786,40	80,7	2.283,00	76,1
Concertat	17.484.762,70	156,5	4.560,40	152,0	34.122.211,50	305,5	8.899,90	296,7	9.013.139,50	80,7	2.350,80	78,4
Total	49.877.119,90	156,5	4.474,10	149,1	97.337.188,00	305,5	8.731,40	291,0	25.710.925,90	80,7	2.306,30	76,9
Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)												
Públic	7.968.519,90	38,5	1089,5	36,3	15.550.884,20	75,2	2126,2	70,9	4.107.655,50	19,9	561,6	18,7
Concertat	4.301.251,60	38,5	1121,9	37,4	8.394.064,00	75,2	2189,4	73,0	2.217.232,30	19,9	578,3	19,3
Total	12.269.771,50	38,5	1100,6	36,7	23.944.948,20	75,2	2147,9	71,6	6.324.887,80	19,9	567,4	18,9

ESO	Sortides i colònies	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Colònies	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Sortides	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)												
Públic	2.882.919,80	13,9	394,2	13,1	5.626.132,90	27,2	769,2	25,6	1.486.103,00	7,2	203,2	6,8
Concertat	1.556.143,90	13,9	405,9	13,5	3.036.876,80	27,2	792,1	26,4	802.169,40	7,2	209,2	7,0
Total	4.439.063,70	13,9	398,2	13,3	8.663.009,70	27,2	777,1	25,9	2.288.272,40	7,2	205,3	6,8

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019), de l'Enquesta de condicions de vida (2018) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Val a dir que el preu unitari per colònies a primària, obtingut a partir de l'Enquesta de quotes i adoptat com a referència en aquest informe, és força semblant als imports comunicats pel Consorci d'Educació de Barcelona en els estudis realitzats en el curs 2016/2017 i 2017/2018 sobre les quotes als centres de la ciutat (vegeu la taula 92).

En el cas de secundària, però, hi ha diferències molt significatives entre el cost de les colònies obtingut per l'Enquesta de quotes (305,5 euros) i pels estudis del Consorci d'Educació de Barcelona (menys de 200 euros). Val a dir que en el cas de l'Enquesta de quotes s'han tingut en compte, entre d'altres, els programes d'intercanvi i els viatges de final d'ESO, de vegades a l'estranger amb un cost més elevat.

Taula 92. Quotes per colònies escolars als centres públics i concertats de la ciutat de Barcelona (2016/2017 i 2017/2018)

	2016/2017	EINF i EPRI	ESO
Públic		132,30 € (n=121)	196,81 € (n=34)
Concertat		166,68 € (n=50)	229,62 € (n=38)
	2017/2018	EINF i EPRI	ESO
Públic		128,40 € (n=129)	176,60 € (n=38)
Concertat		159,21 € (n=35)	209,89 € (n=30)

Font: elaboració a partir de dades del Consorci d'Educació de Barcelona: Estudi de les aportacions de les famílies als centres (curs 2016-17) i quotes curs 2017/2018.

El cost del material escolar i llibres de text

Una tercera dotació financera als centres públics i concertats aniria orientada a finançar el cost del material escolar i llibres de text, que actualment paguen les famílies, ocasionalment amb el suport financer dels ajuntaments, als alumnes d'educació infantil de segon cicle, primària i secundària obligatòria.

Per determinar el finançament necessari, en el cas del material i llibres de text també s'ha pres com a referència la despesa

efectuada actualment per les famílies en el sector públic. En el cas del material escolar, l'import per alumne/curs és de 85,5 euros a primària, mentre que a secundària és de 71,1 euros. Això suposa un import total de 58,7 milions d'euros i de 22,6 milions d'euros, respectivament, en el supòsit que tot l'alumnat del conjunt de centres del Servei d'Educació de Catalunya tingués garantida la gratuïtat (vegeu la taula 93).

I, en el cas dels llibres de text, l'import per alumne/curs a primària és de 64,6 euros, mentre que a secundària, de 215,2 euros.

Cal recordar que a primària hi ha una difusió més gran dels programes de reutilització de llibres respecte a secundària, i també un ús menys prevalent d'aquests en la docència, la qual cosa podria explicar la

diferència de cost. En qualsevol cas, en termes agregats per al conjunt de l'alumnat, la gratuïtat requeriria 44,4 milions d'euros a l'educació infantil i primària i 68,6 milions d'euros a secundària (vegeu la taula 93).

Taula 93. Cost del material i llibres de text (2019)

EINF i EPRI	Sortides i colònies	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Colònies	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Mitjana	85,5	-	-	-	64,6	-	-	-
Mostra	1162	-	-	-	130	-	-	-
% total	68,3	-	-	-	7,6	-	-	-
Import. Alumnat total (100%)								
Públic	40.268.088,2	85,5	1.973,9	79,0	30.432.848,7	64,6	1.491,8	59,7
Concertat	18.429.817,9	85,5	2.086,9	83,5	13.928.445,2	64,6	1.577,2	63,1
Total	58.697.906,1	85,5	2.008,1	80,3	44.361.293,9	64,6	1.517,6	60,7
Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)								
Públic	9.905.949,7	21,0	485,6	19,4	7.486.480,8	15,9	367,0	14,7
Concertat	4.533.735,2	21,0	513,4	20,5	3.426.397,5	15,9	388,0	15,5
Total	14.439.684,9	21,0	494,0	19,8	10.912.878,3	15,9	373,3	14,9
Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)								
Públic	3.583.859,9	7,6	175,7	7,0	2.708.523,5	5,7	132,8	5,3
Concertat	1.640.253,8	7,6	185,7	7,4	1.239.631,6	5,7	140,4	5,6
Total	5.224.113,6	7,6	178,7	7,1	3.948.155,2	5,7	135,1	5,4
ESO	Material	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Llibres de text	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Mitjana	71,1	-	-	-	215,2	-	-	-
Mostra	423	-	-	-	22	-	-	-
% total	72,1	-	-	-	3,7	-	-	-
Import. Alumnat total (100%)								
Públic	14.703.826,10	71,1	2.010,40	67,0	44.537.824,40	215,2	6.089,40	203,0
Concertat	7.936.838,60	71,1	2.070,10	69,0	24.040.649,00	215,2	6.270,40	209,0
Total	22.640.664,70	71,1	2.030,90	67,7	68.578.473,40	215,2	6.151,60	205,1

ESO	Material	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Llibres de text	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)								
Públic	15.550.884,20	17,5	494,6	16,5	10.956.304,80	52,9	1498	49,9
Concertat	8.394.064,00	17,5	509,2	17,0	5.913.999,70	52,9	1542,5	51,4
Total	23.944.948,20	17,5	499,6	16,7	16.870.304,40	52,9	1513,3	50,4
Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)								
Públic	5.626.132,90	6,3	178,9	6,0	3.963.866,40	19,2	542	18,1
Concertat	3.036.876,80	6,3	184,2	6,1	2.139.617,80	19,2	558,1	18,6
Total	8.663.009,70	6,3	180,8	6,0	6.103.484,10	19,2	547,5	18,3

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019), de l'Enquesta de condicions de vida (2018) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

El cost d'accés al servei de menjador escolar

I, finalment, una quarta dotació financera als centres públics i concertats estaria adreçada a garantir la gratuïtat del servei de menjador escolar a l'alumnat en situació de risc de pobresa, tant a l'educació infantil de segon cicle i primària com també a l'educació secundària obligatòria, amb el benentès, tal com estableix el Pacte contra la segregació escolar, que els instituts amb jornada compactada també han de disposar de menjador escolar.

La Resolució EDU/2307/2019, de 5 de setembre, per la qual es determina el preu màxim de la prestació del servei escolar de menjador dels centres educatius de titularitat del Departament d'Educació per al curs 2019-2020 i el preu de l'ajut individual de menjador escolar per a l'alumnat escolaritzat fora del seu municipi de residència en centres educatius privats concertats i municipals, d'acord amb la planificació feta al mapa escolar per al curs escolar 2019-2020, estableix un preu màxim de 6,20 euros per alumne/dia (6,80 euros en cas de comensals esporàdics).

Excepcionalment, mitjançant l'autorització prèvia dels serveis territorials corresponents, quan es tracti de centres d'educació especial o d'escoles rurals de titularitat del

Departament d'Educació amb un nombre molt reduït d'usuaris del servei o quan les circumstàncies especials de l'alumnat o les instal·lacions del centre així ho aconsellin, aquesta norma preveu la possibilitat d'augmentar el preu màxim d'aquesta prestació.

Aquesta mateixa norma estableix que el preu màxim de la prestació del servei escolar de menjador comprèn, a més de l'àpat, l'atenció directa a l'alumnat durant el temps de la prestació del servei de menjador i els períodes de temps anteriors i posteriors, des que acaben les classes del matí fins que comencen les de la tarda amb una durada màxima de dues hores i mitja en total.

En el cas dels centres públics, i d'acord amb l'import màxim establert pel Departament d'Educació, el cost anual estàndard per fer ús del servei de menjador durant un curs escolar se situa entre 1.085 euros i 1.103,6 euros per alumne, en funció dels dies lectius. La mitjana del cost per alumne/curs és de 1.067,0 euros.

Dels 932 centres públics que imparteixen primària que han informat del cost del servei de menjador escolar, un 39,9% tenen un cost per sota del preu màxim, alhora que també un 14,5%, per sobre. En el cas de

secundària, si disposen de menjador escolar, un 51,4% se situa per sota del preu màxim i un 20,0%, per sobre (vegeu la taula 94).

El preu del servei de menjador escolar als centres concertats acostuma a sobrepassar amb escreix el preu màxim establert per als centres públics. De fet, el preu mitjà és de 1.402,7 euros a primària i de 1.368,5 euros a

secundària, amb un 94,0% de centres a primària i un 87,5% de centres a secundària que sobrepassen el preu màxim establert pel Departament d'Educació per als centres públics (vegeu la taula 94). Aquest fet s'explica, fonamentalment, perquè a la quota del servei s'imputen despeses de funcionament dels centres no cobertes pel concert.

Taula 94. Dades sobre les quotes de menjador escolar dels centres públics i concertats (2018/2019)

	Públic		Concertat	
	Primària	ESO	Primària	ESO
Mostra centres que informen de la quota de menjador (primària)	932	70	316	265
% del total	54,8	11,9	55,9	54,4
% dels centres amb servei de menjador	54,8	56,9	55,9	54,4
Mitjana del cost/alumne (anual)	1.067,0 €	943,5 €	1.402,7 €	1.368,5 €
Mitjana del cost/alumne (diari)	6,10 €	5,39 €	8,02 €	7,82 €
Preu màxim establert (públic) (175 dies lectius)	1.085 €	1.085 €	1.085 €	1.085 €
Preu màxim establert (públic) (176 dies lectius)	1.091,20 €	1.091,20 €	1.091,20 €	1.091,20 €
Preu màxim establert (públic) (177 dies lectius)	1.097,40 €	1.097,40 €	1.097,40 €	1.097,40 €
Preu màxim establert (públic) (178 dies lectius)	1.103,60 €	1.103,60 €	1.103,60 €	1.103,60 €
Centres >preu màxim	135	14	297	232
% de la mostra	14,5	20,0	94,0	87,5
Centres <preu màxim	372	36	8	19
% de la mostra	39,9	51,4	2,5	7,2

Font: Enquesta de quotes. Síndic de Greuges

Nota: El nombre de centres de secundària públics amb servei de menjador escolar es correspon a la suma de centres sense jornada continuada i centres amb jornada continuada amb servei de menjador escolar. En el cas dels centres de primària i dels centres concertats, es parteix de la base que la seva totalitat disposa de servei de menjador escolar.

La Resolució EDU/2307/2019, referida anteriorment, també fixa en la quantitat de 6,20 euros/alumne/dia, per al curs escolar 2019-2020, l'import màxim de l'ajut individual de menjador escolar per a l'alumnat que, per manca d'oferta educativa pública d'ensenyaments obligatoris, s'escolaritza fora del seu municipi de residència en centres educatius privats concertats o municipals, prèviament determinats pel Departament d'Educació. Tot i que no ho estableix la resolució esmentada, l'import màxim dels ajuts individuals de menjador per raons socioeconòmiques també ve determinat pel preu màxim.

La diferència del preu de menjador entre centres públics i concertats suposa un factor de desigualtat per a l'escolarització de l'alumnat socialment menys afavorit en el sector concertat perquè la quota sobrepassa l'import que cobreixen els ajuts de menjador escolar. Mentre que en el sector públic l'import que una família socialment desfavorida pot percebre si és beneficiària del 100% d'una beca de menjador coincideix amb el preu màxim establert, en el cas dels centres concertats, no, malgrat que la majoria de centres garanteixen la prestació del servei a càrrec, en part, del seu pressupost.

En el cas dels centres privats concertats, correspon al consell escolar del centre establir i aprovar el preu dels serveis escolars, com el de menjador. El Pacte contra la segregació escolar a Catalunya estableix que els centres concertats promouen que l'alumnat receptor de beca del 100% del cost del servei del menjador escolar tingui accés gratuït al servei, mentre que l'alumnat amb beca parcial pagui l'equivalent a la part restant fins arribar a l'import màxim establert per a les beques.

La millora del finançament per despeses de funcionament dels centres hauria de fer viable una provisió del servei de menjador escolar als centres concertats ajustada al preu màxim establert pel Departament d'Educació per als centres públics.

Prenent com a referència aquest preu màxim, garantir la gratuïtat del servei de menjador a l'alumnat en situació de risc de pobresa suposaria un total de 183,3 milions d'euros a primària i de 85,0 milions d'euros a secundària, 266,9 euros per alumne/curs. Convé recordar que la inversió en el sistema de beques de menjador per part del Departament d'Educació és actualment de 71,0 milions d'euros (vegeu la taula 95).

Taula 95. Cost del menjador escolar (2019)

EINF i EPRI	Menjador	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Menjador (preu màxim)	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Mitjana	1.067,0	-	-	-	1.085,0	-	-	-
Mostra	932	-	-	-	-	-	-	-
% total	54,8	-	-	-	-	-	-	-
Import. Alumnat total (100%)								
Públic	502.612.020,1	1.067,0	24.637,8	985,5	511.107.695,0	1.085,0	25.054,3	1.002,2
Concertat	230.034.461,5	1.067,0	26.048,5	1041,9	233.922.745,0	1.085,0	26.488,8	1.059,6
Total	732.646.481,7	1.067,0	25.064,0	1002,6	745.030.440,0	1.085,0	25.487,7	1.019,5
Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)								
Públic	123.642.556,9	262,5	6.060,9	242,4	125.732.493,0	266,9	6.163,4	246,5
Concertat	56.588.477,5	262,5	6.407,9	256,3	57.544.995,3	266,9	6.516,2	260,6
Total	180.231.034,5	262,5	6.165,7	246,6	183.277.488,2	266,9	6.270,0	250,8

Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)								
Públic	44.732.469,8	95,0	2.192,8	87,7	45.488.584,9	96,6	2.229,8	89,2
Concertat	20.473.067,1	95,0	2.318,3	92,7	20.819.124,3	96,6	2.357,5	94,3
Total	65.205.536,9	95,0	2.230,7	89,2	66.307.709,2	96,6	2.268,4	90,7
ESO	Material	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar	Llibres de text	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Mitjana	943,5	-	-	-	1.085,0	-	-	-
Mostra	70	-	-	-	-	-	-	-
% total	11,9	-	-	-	-	-	-	-
Import. Alumnat total (100%)								
Públic	195.241.782,8	943,5	26.694,3	889,8	224.511.455,0	1.085,0	30.696,1	1.023,2
Concertat	105.387.706,8	943,5	27.487,7	916,3	121.186.905,0	1.085,0	31.608,5	1.053,6
Total	300.629.489,6	943,5	26.967,1	898,9	345.698.360,0	1.085,0	31.009,9	1.033,7
Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)								
Públic	48.029.478,6	232,1	6.566,8	218,9	55.229.817,9	266,9	7551,2	251,7
Concertat	25.925.375,9	232,1	6.762,0	225,4	29.811.978,6	266,9	7775,7	259,2
Total	73.954.854,4	232,1	6.633,9	221,1	85.041.796,6	266,9	7628,4	254,3
Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)								
Públic	17.376.518,7	84,0	2.375,8	79,2	19.981.519,5	96,6	2.732,0	91,1
Concertat	9.379.505,9	84,0	2.446,4	81,5	10.785.634,5	96,6	2.813,2	93,8
Total	26.756.024,6	84,0	2.400,1	80,0	30.767.154,0	96,6	2.759,9	92,0

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019), de l'Enquesta de condicions de vida (2018) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

D'acord amb els "Criteris per a l'atorgament d'ajuts individuals de menjador escolar adreçats a l'alumnat d'ensenyaments obligatoris i de segon cicle d'educació infantil escolaritzat en centres educatius sufragats amb fons públics per al curs escolar 2019-2020", que el Departament d'Educació trasllada als consells comarcals, l'import de l'ajut pot ser del 50% o de fins al 100% del cost del menjador als alumnes que compleixin els requisits establerts, d'acord amb el preu màxim establert pel Departament, concretament en funció de la renda familiar, la valoració de situacions

específiques de la unitat familiar (família nombrosa o monoparental, discapacitat, redistribució equilibrada d'alumnat amb necessitats educatives específiques, etc.) i valoració per part dels serveis socials per necessitat social. En funció del grau de cobertura i d'intensitat de l'ajut, doncs, el cost del servei de menjador anteriorment descrit es podria reduir. En el cas que, en comptes de la gratuïtat, es garantís ajuts del 50% a l'alumnat en situació de risc de pobresa, la inversió requerida seria de 91,6 milions d'euros a primària i 42,5 milions d'euros a secundària (vegeu la taula 96).

Taula 96. Cost d'accés al servei de menjador escolar (2019)

Cobertura	Cost unitari	Educació infantil de segon cicle i primària (centres sufragats amb fons públics)			ESO (centres sufragats amb fons públics)		
		Import. Alumnat total (100%)	Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)	Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)	Import. Alumnat total (100%)	Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)	Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)
100%	1.085	745.030.440	183.277.488	66.307.709	345.698.360	85.041.797	30.767.154
75%	813,75	558.772.830	137.458.116	49.730.782	259.273.770	63.781.347	23.075.366
50%	542,5	372.515.221	91.638.744	33.153.854	172.849.181	42.520.898	15.383.577
Alumnat		686.664	168.919	61.113	318.616	78.379	28.357
Cobertura	Cost unitari	Educació infantil de segon cicle i primària (centres públics)			ESO (centres públics)		
		Import. Alumnat total (100%)	Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)	Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)	Import. Alumnat total (100%)	Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)	Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)
100%	1.085	511.107.695	125.732.493	45.488.585	224.511.455	55.229.818	19.981.519
75%	813,75	383.330.771	94.299.370	34.116.439	168.383.591	41.422.363	14.986.140
50%	542,5	255.553.848	62.866.246	22.744.292	112.255.728	27.614.909	9.990.760
Alumnat		471.067	115.882	41.925	206.923	50.903	18.416
Cobertura	Cost unitari	Educació infantil de segon cicle i primària (centres concertats)			ESO (centres concertats)		
		Import. Alumnat total (100%)	Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)	Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)	Import. Alumnat total (100%)	Import. Alumnat en risc de pobresa (24,6%)	Import. Alumnat en situació de pobresa severa (8,9%)
100%	1.085	233.922.745	57.544.995	20.819.124	121.186.905	29.811.979	10.785.635
75%	813,75	175.442.059	43.158.746	15.614.343	90.890.179	22.358.984	8.089.226
50%	542,5	116.961.373	28.772.498	10.409.562	60.593.453	14.905.989	5.392.817
Alumnat		215.597	53.037	19.188	111.693	27.476	9.941

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de condicions de vida (2018) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Cal tenir en compte, a més, que la reducció del temps de migdia per la realització de les activitats complementàries finançades amb recursos públics hauria de repercutir, també, en una reducció del cost del servei de menjador escolar, atès que una part d'aquest cost està destinat a cobrir les

hores de monitoratge necessàries per al temps de migdia (aproximadament, un 50%), mentre que la resta, el cost de l'àpat. Aquesta reducció podria ser del 16,7%, amb el benentès que la realització de l'hora complementària suposa reduir en una tercera part l'horari de menjador escolar.

En síntesi: el cost en concepte d'activitats i serveis escolars complementaris

ESCENARI ALT

En l'escenari més elevat d'inversió, es garanteix el desenvolupament d'activitats complementàries en el conjunt de centres, impartides per mestres i de manera gratuïta, i també el desenvolupament de sortides i colònies escolars anuals gratuïtes i l'adquisició del material i els llibres de text també de manera gratuïta per al conjunt de l'alumnat, a més de la gratuïtat del servei de menjador escolar per a alumnat en situació de risc de pobresa.

D'acord amb aquests càlculs, l'import necessari seria de 1.047,8 milions d'euros, 1.042,3 euros per alumne/curs. El cost de la plaça escolar en concepte d'activitats i serveis escolars complementaris seria de 983,7 euros, 1.012,3 euros a primària i 895,0 euros a secundària (vegeu la taula 97).

Taula 97. Cost en concepte d'activitats i serveis complementaris (escenari alt) (2019)

EINF i EPRI	Escenari alt	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Activitats complementàries (alumnat 100%) (mestres)				
Públic	232.735.298,0 €	494,1 €	10.972,9 €	438,9 €
Concertat	91.694.217,8 €	425,3 €	10.383,2 €	415,3 €
Total	324.429.515,8 €	472,5 €	10.799,6 €	432,0 €
Sortides, colònies escolars, material i llibres de text (alumnat 100%)				
Públic	165.196.674,9 €	350,7 €	8.097,9 €	324,0 €
Concertat	75.606.883,0 €	350,7 €	8.561,5 €	342,5 €
Total	240.803.557,9 €	350,7 €	8.237,9 €	329,5 €
Menjador (alumnat en risc de pobresa 24,6%)				
Públic	125.732.493,0 €	266,9 €	6.163,4 €	246,5 €
Concertat	57.544.995,3 €	266,9 €	6.516,2 €	260,6 €
Total	183.277.488,2 €	266,9 €	6.270,0 €	250,8 €
Total				
Públic	523.664.465,9 €	1.111,7 €	25.234,2 €	1.009,4 €
Concertat	224.846.096,1 €	1.042,9 €	25.460,9 €	1.018,4 €
Total	748.510.561,9 €	1.090,1 €	25.307,5 €	1.012,3 €

ESO	Escenari alt	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Activitats complementàries				
Públic	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
Concertat	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
Total	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
Sortides, colònies escolars, material i llibres de text (alumnat 100%)				
Públic	139.154.413,4 €	672,5 €	19.025,8 €	634,2 €
Concertat	75.112.838,6 €	672,5 €	19.591,2 €	653,1 €
Total	214.267.252,0 €	672,5 €	19.220,2 €	640,7 €
Menjador (alumnat en risc de pobresa 24,6%)				
Públic	55.229.817,9 €	266,9 €	7.551,2 €	251,7 €
Concertat	29.811.978,6 €	266,9 €	7.775,7 €	259,2 €
Total	85.041.796,6 €	266,9 €	7.628,4 €	254,3 €
Total				
Públic	194.384.231,3 €	939,4 €	26.577,0 €	885,9 €
Concertat	104.924.817,2 €	939,4 €	27.366,9 €	912,3 €
Total	299.309.048,6 €	939,4 €	26.848,6 €	895,0 €
TOTAL	Escenari alt	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Activitats complementàries (alumnat 100%) (mestres)				
Públic	232.735.298,0 €	343,3 €	8.397,8 €	319,1 €
Concertat	91.694.217,8 €	280,2 €	7.240,0 €	273,1 €
Total	324.429.515,8 €	322,7 €	8.034,6 €	304,6 €
Sortides, colònies escolars, material i llibres de text (alumnat 100%)				
Públic	304.351.088,3 €	448,9 €	10.981,9 €	417,3 €
Concertat	150.719.721,6 €	460,5 €	11.900,5 €	448,8 €
Total	455.070.809,9 €	452,7 €	11.270,0 €	427,2 €

Menjador (alumnat en risc de pobresa 24,6%)				
Públic	180.962.310,9 €	266,9 €	6.529,6 €	248,1 €
Concertat	87.356.973,9 €	266,9 €	6.897,5 €	260,1 €
Total	268.319.284,8 €	266,9 €	6.645,0 €	251,9 €
Total				
Públic	718.048.697,2 €	1.059,1 €	25.909,2 €	984,4 €
Concertat	329.770.913,3 €	1.007,6 €	26.038,0 €	982,1 €
Total	1.047.819.610,5 €	1.042,3 €	25.949,6 €	983,7 €

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019), de l'Enquesta de condicions de vida (2018) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Nota: Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

ESCENARI MITJÀ

En un escenari mitjà d'inversió, es garanteix el desenvolupament d'activitats complementàries en el conjunt de centres, de manera gratuïta però impartides per educadors, i també el desenvolupament gratuït de sortides escolars i colònies amb caràcter bianual i l'adquisició gratuïta del material escolar i els llibres de text per al conjunt de l'alumnat. En canvi, es garanteixen beques del 50% per accedir al servei de menjador escolar per a l'alumnat

en situació de risc de pobresa, de manera similar al que succeeix actualment.

D'acord amb aquests càlculs, l'import necessari seria de 634,9 milions d'euros, 631,6 euros per alumne/curs. El cost de la plaça escolar en concepte d'activitats i serveis escolars complementaris seria de 596,1 euros, 611,2 euros a primària i 549,1 euros a secundària (vegeu la taula 98).

Taula 98. Cost en concepte d'activitats i serveis complementaris (escenari mitjà) (2019)

EINF i EPRI	Escenari mitjà	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Activitats complementàries (alumnat 100%) (educadors)				
Públic	121.158.939,5 €	257,2 €	5.712,4 €	228,5 €
Concertat	50.445.761,2 €	234,0 €	5.712,4 €	228,5 €
Total	171.604.700,7 €	249,9 €	5.712,3 €	228,5 €

EINF i EPRI	Escenari alt	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Sortides, colònies escolars, material i llibres de text (alumnat 100%)				
Públic	129.027.413,5 €	273,9 €	6.324,8 €	253,1 €
Concertat	59.053.008,0 €	273,9 €	6.686,9 €	267,5 €
Total	188.080.421,5 €	273,9 €	6.434,3 €	257,3 €
Menjador (alumnat en risc de pobresa 24,6%) (beca 50%)				
Públic	62.866.246,5 €	133,5 €	3.081,7 €	123,3 €
Concertat	28.772.497,7 €	133,5 €	3.258,1 €	130,3 €
Total	91.638.744,1 €	133,5 €	3.135,0 €	125,4 €
Total				
Públic	313.052.599,5 €	664,6 €	15.118,9 €	604,8 €
Concertat	138.271.266,8 €	641,3 €	15.657,4 €	626,3 €
Total	451.323.866,3 €	657,3 €	15.281,6 €	611,2 €
ESO	Escenari mitjà	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Activitats complementàries				
Públic	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
Concertat	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
Total	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
Sortides, colònies escolars, material i llibres de text (alumnat 100%)				
Públic	91.634.007,7 €	442,8 €	12.528,6 €	417,6 €
Concertat	49.462.250,3 €	442,8 €	12.900,9 €	430,0 €
Total	141.096.258,0 €	442,8 €	12.656,6 €	421,9 €
Menjador (alumnat en risc de pobresa 24,6%) (beca 50%)				
Públic	27.614.909,0 €	133,5 €	3.775,6 €	125,9 €
Concertat	14.905.989,3 €	133,5 €	3.887,9 €	129,6 €
Total	42.520.898,3 €	133,5 €	3.814,2 €	127,2 €

ESO	Escenari mitjà	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Total				
Públic	119.248.916,7 €	576,3 €	16.304,2 €	543,5 €
Concertat	64.368.239,6 €	576,3 €	16.788,8 €	559,6 €
Total	183.617.156,3 €	576,3 €	16.470,8 €	549,1 €
TOTAL	Escenari mitjà	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Activitats complementàries (alumnat 100%) (educadors)				
Públic	121.158.939,5 €	178,7 €	4.371,8 €	166,1 €
Concertat	50.445.761,2 €	154,1 €	3.983,1 €	150,2 €
Total	171.604.700,7 €	170,7 €	4.249,9 €	161,1 €
Sortides, colònies escolars, material i llibres de text (alumnat 100%)				
Públic	220.661.421,2 €	325,5 €	7.962,1 €	302,5 €
Concertat	108.515.258,3 €	331,6 €	8.568,1 €	323,2 €
Total	329.176.679,5 €	327,4 €	8.152,2 €	309,0 €
Menjador (alumnat en risc de pobresa 24,6%) (beca 50%)				
Públic	90.481.155,5 €	133,5 €	3.264,8 €	124,0 €
Concertat	43.678.487,0 €	133,5 €	3.448,8 €	130,1 €
Total	134.159.642,4 €	133,5 €	3.322,5 €	125,9 €
Total				
Públic	432.301.516,2 €	637,6 €	15.598,7 €	592,7 €
Concertat	202.639.506,4 €	619,1 €	16.000,0 €	603,5 €
Total	634.941.022,6 €	631,6 €	15.724,5 €	596,1 €

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019), de l'Enquesta de condicions de vida (2018) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Nota: Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

ESCENARI BAIX

Finalment, en un escenari baix d'inversió, es garanteix el desenvolupament gratuït d'activitats complementàries impartides per educadors en el conjunt de centres, com en el cas anterior, i també l'accés gratuït a sortides escolars, colònies bianuals, material escolar i llibres de text per a l'alumnat en situació de risc de pobresa, a més de beques del 50% per accedir al servei de menjador escolar per a aquest alumnat.

Aquest seria un escenari adequat en el supòsit que es volgués convertir la cobertura

universal gratuïta en una política d'ajuts adreçats a l'alumnat socialment desfavorit, a fi que, com a mínim aquest, tingués la gratuïtat garantida durant l'horari escolar.

D'acord amb aquests càlculs, l'import necessari seria de 386,7 milions d'euros, 384,7 euros per alumne/curs. El cost de la plaça escolar en concepte d'activitats i serveis escolars complementaris seria de 363,1 euros, 417,2 euros a primària i 230,9 euros a secundària (vegeu la taula 99).

Taula 99. Cost en concepte d'activitats i serveis complementaris (escenari baix) (2019)

EINF i EPRI	Escenari baix	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Activitats complementàries (alumnat 100%) (educadors)				
Públic	121.158.939,5 €	257,2 €	5.712,4 €	228,5 €
Concertat	50.445.761,2 €	234,0 €	5.712,4 €	228,5 €
Total	171.604.700,7 €	249,9 €	5.712,3 €	228,5 €
Sortides, colònies escolars, material i llibres de text (alumnat en risc de pobresa 24,6%)				
Públic	31.740.743,7 €	67,4 €	1.555,9 €	62,3 €
Concertat	14.527.040,0 €	67,4 €	1.645,0 €	65,8 €
Total	46.267.783,7 €	67,4 €	1.582,8 €	63,3 €
Menjador (alumnat en risc de pobresa 24,6%) (beca 50%)				
Públic	62.866.246,5 €	133,5 €	3.081,7 €	123,3 €
Concertat	28.772.497,7 €	133,5 €	3.258,1 €	130,3 €
Total	91.638.744,1 €	133,5 €	3.135,0 €	125,4 €
Total				
Públic	215.765.929,7 €	458,0 €	10.350,0 €	414,0 €
Concertat	93.745.298,8 €	434,8 €	10.615,4 €	424,6 €
Total	309.511.228,5 €	450,7 €	10.430,2 €	417,2 €

ESO	Escenari baix	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Activitats complementàries (alumnat 100%) (educadors)				
Públic	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
Concertat	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
Total	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
Sortides, colònies escolars, material i llibres de text (alumnat en risc de pobresa 24,6%)				
Públic	22.541.965,9 €	108,9 €	3.082,0 €	102,7 €
Concertat	12.167.713,6 €	108,9 €	3.173,6 €	105,8 €
Total	34.709.679,5 €	108,9 €	3.113,5 €	103,8 €
Menjador (alumnat en risc de pobresa 24,6%) (beca 50%)				
Públic	27.614.909,0 €	133,5 €	3.775,6 €	125,9 €
Concertat	14.905.989,3 €	133,5 €	3.887,9 €	129,6 €
Total	42.520.898,3 €	133,5 €	3.814,2 €	127,2 €
Total				
Públic	50.156.874,8 €	242,4 €	6.857,6 €	228,6 €
Concertat	27.073.702,9 €	242,4 €	7.061,5 €	235,4 €
Total	77.230.577,8 €	242,4 €	6.927,7 €	230,9 €
TOTAL	Escenari baix	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Activitats complementàries (alumnat 100%) (educadors)				
Públic	121.158.939,5 €	178,7 €	4.371,8 €	166,1 €
Concertat	50.445.761,2 €	154,1 €	3.983,1 €	150,2 €
Total	171.604.700,7 €	170,7 €	4.249,9 €	161,1 €
Sortides, colònies escolars, material i llibres de text (alumnat en risc de pobresa 24,6%)				
Públic	54.282.709,6 €	80,1 €	1.958,7 €	74,4 €
Concertat	26.694.753,5 €	81,6 €	2.107,8 €	79,5 €
Total	80.977.463,2 €	80,6 €	2.005,4 €	76,0 €

TOTAL	Escenari baix	Per alumne	Per unitat	Per plaça escolar
Menjador (alumnat en risc de pobresa 24,6%) (beca 50%)				
Públic	90.481.155,5 €	133,5 €	3.264,8 €	124,0 €
Concertat	43.678.487,0 €	133,5 €	3.448,8 €	130,1 €
Total	134.159.642,4 €	133,5 €	3.322,5 €	125,9 €
Total				
Públic	265.922.804,6 €	392,2 €	9.595,3 €	364,6 €
Concertat	120.819.001,7 €	369,1 €	9.539,6 €	359,8 €
Total	386.741.806,3 €	384,7 €	9.577,8 €	363,1 €

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019), de l'Enquesta de condicions de vida (2018) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Nota: Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.3.6. Impacte pressupostari

El cost de garantir la provisió gratuïta al conjunt de centres públics i concertats d'activitats complementàries, de sortides i colònies escolars i de l'adquisició del material i els llibres de text, a més de la gratuïtat del servei de menjador escolar per a l'alumnat en situació de risc de pobresa, se situa entre els 901,4 milions d'euros i els

488,5 milions d'euros, en funció de si les activitats complementàries són realitzades per mestres o educadors. En el supòsit que es financi aquest cost només a l'alumnat socialment desfavorit, l'impacte pressupostari és de 240,3 milions d'euros (vegeu la taula 100).

Taula 100. Impacte pressupostari de la provisió gratuïta de les activitats i serveis complementaris (2019)

Escenari alt	EINF i EPRI		ESO		Total
	Públic	Concertat	Públic	Concertat	
Import total	408.868.497,1 €	208.640.036,9 €	187.372.717,9 €	96.529.044,8 €	901.410.296,7 €
Per alumne	868,0 €	967,7 €	905,5 €	864,2 €	896,7 €
Per unitat	19.606,9 €	23.625,8 €	25.618,4 €	25.177,1 €	22.323,7 €
Per plaça escolar	784,3 €	945,0 €	853,9 €	839,3 €	-

Escenari mitjà	EINF i EPRI		ESO		Total
	Públic	Concertat	Públic	Concertat	
Import total	198.256.630,7 €	122.065.207,6 €	112.237.403,3 €	55.972.467,2 €	488.531.708,8 €
Per alumne	420,9 €	566,1 €	542,4 €	501,1 €	486,0 €
Per unitat	9.491,6 €	13.822,3 €	15.345,6 €	14.599,0 €	12.098,7 €
Per plaça escolar	379,7 €	552,9 €	511,5 €	486,6 €	-

Escenari baix	EINF i EPRI		ESO		Total
	Públic	Concertat	Públic	Concertat	
Import total	100.969.960,9 €	77.539.239,6 €	43.145.361,4 €	18.677.930,5 €	240.332.492,4 €
Per alumne	214,3 €	359,6 €	208,5 €	167,2 €	239,1 €
Per unitat	4.722,7 €	8.780,3 €	5.899,0 €	4.871,7 €	5.951,9 €
Per plaça escolar	188,9 €	351,2 €	196,6 €	162,4 €	-

Font: elaboració a partir de dades de l'Enquesta de quotes (2019), de l'Enquesta de condicions de vida (2018) i de l'Estadística de l'ensenyament del Departament d'Educació (curs 2018/2019).

Nota: L'impacte pressupostari equival a la diferència entre l'estimació del finançament públic en concepte d'activitats i serveis complementaris i el cost teòric en concepte d'activitats i serveis complementaris.

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.4. EL COST DE L'ATENCIÓ DE LA DIVERSITAT

2.4.1. Definició del tipus de cost

A més de les despeses associades a la dotació bàsica de plantilles, al funcionament dels centres i a la provisió d'activitats i serveis complementaris, els centres també requereixen recursos per atendre la diversitat de l'alumnat. No tots els alumnes necessiten la mateixa inversió de recursos, perquè les seves necessitats educatives difereixen entre si.

De fet, la Llei 12/2009 preveu que els centres han d'adoptar les mesures pertinents per atendre la diversitat de l'alumnat (art. 57.5) i han de garantir una atenció específica als alumnes, d'acord amb les seves necessitats educatives específiques.

El Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, regula el conjunt de mesures i suports destinats a l'atenció educativa de tots els alumnes, amb la finalitat d'afavorir el seu desenvolupament i avançar en l'assoliment de les competències de cada etapa educativa. Els alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, a més de les mesures i els suports universals, poden necessitar mesures i suports addicionals o també intensius.

En aquesta línia, el Departament d'Educació assigna als centres personal d'atenció educativa (o finançament per contractar-lo), com ara auxiliars d'educació especial o tècnics d'integració social, en funció de la complexitat del centre, o també assigna recursos de suport com ara les aules d'acollida, les SIEI o les AIS, entre d'altres, en funció de la presència d'alumnat amb necessitats educatives específiques.

A més, tal com s'ha posat de manifest en els capítols anteriors, la normativa que regula la dotació de plantilles als centres públics preveu una distribució diferenciada dels recursos en funció de la seva complexitat. Els centres públics d'alta o molt alta complexitat tenen una dotació més gran de mestres i professorat que els centres de complexitat mitjana o baixa.

Aquesta inversió gradual en funció de la complexitat també es produeix en el cas dels centres públics pel que fa a l'assignació de despeses de funcionament dels centres.

Des d'aquesta perspectiva, per a la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar, el cost en concepte d'atenció a la diversitat respon a la inversió destinada a atendre les necessitats educatives específiques de l'alumnat, sigui a través de l'assignació directa de recursos humans addicionals, sigui a través de l'assignació de finançament destinat a la contractació d'aquests recursos.

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar parteix de la base que l'alumnat amb necessitats educatives específiques, com que requereix una atenció educativa específica, també necessita una dotació més gran de recursos per garantir-ne el desenvolupament en igualtat d'oportunitats,

2.4.2. Criteris per a la determinació del cost de la plaça escolar

Criteri d'escolarització equilibrada d'alumnat

La LEC estableix la responsabilització de tots els centres en l'escolarització equilibrada dels alumnes, especialment dels que presenten necessitats específiques de suport educatiu, com a principi ordenador de la prestació del Servei d'Educació de Catalunya (art. 43.1.e).

L'ordenament jurídic preveu una sèrie d'instruments per garantir aquesta escolarització equilibrada d'alumnat, com ara la reserva de places per a l'alumnat amb necessitats educatives específiques, les ampliacions o les reduccions de ràtio o l'establiment de la proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques (pendent de desplegament), entre d'altres.

El document "Propostes per a un nou decret i per a nous protocols d'actuació", elaborat en el marc del Pacte contra la segregació escolar i presentat el novembre de 2019, defineix l'escolarització equilibrada d'alumnat com la tendència a l'equiparació de la composició social dels

centres de manera que reflecteixi l'heterogeneïtat social de les zones on estan ubicats, si escau, amb la ponderació dels factors d'escolarització tipificats en el Decret d'admissió d'alumnat.

Tot i que aquest equilibri no només fa referència a l'alumnat amb necessitats educatives específiques, sinó al conjunt d'alumnat en funció del nivell socioeconòmic i educatiu familiar, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar parteix de la base que tots els centres d'una mateixa zona, sigui en quina sigui la titularitat, haurien d'escolaritzar aproximadament la mateixa proporció d'alumnat amb necessitats educatives específiques, de manera que la distribució de recursos entre centres per a l'atenció de la diversitat hauria de tendir a l'equilibri.

Criteri d'equitat en la distribució dels recursos entre centres

A la pràctica, l'equilibri entre centres en l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques presenta algunes dificultats relacionades amb les desigualtats en la composició social de les zones educatives o amb la planificació de la distribució dels recursos d'atenció a la diversitat, entre d'altres (que caldria sumar, en el context actual, a un ús poc intensiu i efectiu dels instruments de planificació educativa que afavoreixen l'escolarització equilibrada).

En aquest sentit, ateses aquestes dificultats, val a dir que probablement, tot i que les mesures d'escolarització equilibrada fossin realment efectives, la distribució d'alumnat amb necessitats educatives específiques no seria plenament equilibrada.

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar parteix de la base que els recursos d'atenció a la diversitat s'han de distribuir entre centres en funció del nivell de corresponsabilitat d'aquests en l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques, a fi que puguin atendre de manera específica la diversitat de l'alumnat que escolaritzen. Els centres amb més complexitat educativa han de disposar de més recursos de suport que els centres amb menys complexitat educativa.

Criteri d'ampliació de la concepció de les necessitats educatives específiques de caràcter socioeconòmic

El document Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, que conté les mesures del Pacte, publicat el març de 2019, estableix la necessitat d'ampliar els supòsits per determinar la consideració de necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals desfavorides (àmbit 3-actuació 8 Pacte).

El document "Propostes per a un nou decret i per a nous protocols d'actuació", presentat el novembre de 2019 en el marc dels treballs de desenvolupament del Pacte contra la segregació escolar, preveu que els supòsits que determinen l'existència de necessitats educatives específiques tinguin a veure no només amb la prevalença de dificultats d'aprenentatge que requereixen algun suport addicional amb caràcter immediat, sinó també amb els factors que comporten risc de patir desigualtat educativa i que, consegüentment, també requereixen una atenció específica al sistema educatiu, sigui a partir de les modalitats de suport educatiu establertes en el Decret 150/2017, sigui a través d'altres pràctiques orientades a prevenir, atendre o compensar aquests factors de risc.

D'acord amb aquesta concepció més àmplia, les necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals desfavorides són: el desconeixement de la llengua vehicular dels aprenentatges; el baix nivell d'estudis dels progenitors, tutors o guardadors; el risc de pobresa o altres situacions amb necessitat d'atenció especial establertes en la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials; l'existència de periples migratoris recents i el caràcter nouvingut a Catalunya; la incorporació tardana al sistema educatiu i l'escolaritat prèvia deficitària; les situacions de desemparament o d'acolliment familiar; el baix rendiment acadèmic al llarg de l'escolaritat, i les experiències de no-escolarització, absentisme i abandonament escolar.

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar parteix de la base que el nombre d'alumnat amb necessitats educatives

específiques detectat s'aproximi a la prevalença del risc de pobresa, que l'any 2018 era del 24,6%. El curs 2018/2019 la proporció d'alumnat amb necessitats educatives específiques és de l'11,9% en els ensenyaments obligatoris.

Criteri de suficiència en la dotació de recursos

En capítols anteriors ja s'ha fet esment de l'obligació de l'Administració educativa de proveir dels recursos suficients els centres per garantir la impartició dels ensenyaments de manera gratuïta i per assolir els seus objectius (art. 197.3 LEC), entre els quals hi ha l'atenció a la diversitat.

Hi ha un consens ampli en el conjunt de la comunitat educativa que la inversió del Departament d'Educació en els suports educatius derivats de la implantació del Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, actualment és insuficient.

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar, doncs, se situa en un escenari d'expansió de la inversió en recursos d'atenció a la diversitat.

2.4.3. El finançament públic actual dels centres públics i concertats en concepte d'atenció a la diversitat

El finançament públic actual d'atenció a la diversitat dels centres públics

En el capítol corresponent al cost de l'activitat lectiva, s'ha destacat que la dotació de personal docent en els centres públics, d'acord amb els criteris establerts en la normativa que anualment regula la configuració de les plantilles, està condicionada, entre altres factors, per la complexitat dels centres.

En el cas dels centres públics de primària, amb una línia completada (9 unitats o més), per exemple, el cost per estudiant de la dotació de personal docent d'un centre de molt alta complexitat és de 4.201,5 euros, mentre que en centres de baixa complexitat aquest cost és de 3.076,3 euros, un 26,8% més baix (vegeu la taula 101). I el mateix succeeix amb el cost de la dotació de plantilles a l'educació secundària obligatòria, que passa dels 5.598,9 euros per alumne als centres de molt alta complexitat a 4.650,5 euros per alumne als centres de baixa complexitat, un 16,9% menys (vegeu la taula 102).

Taula 101. Cost de la dotació de personal docent als centres de primària en funció de la complexitat (2019)

Total	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Centres	134	247	479	421	110
Alumnat EINF EPRI 2018/2019	36.686	84.015	160.551	130.041	38.235
Unitats EINF EPRI 2018/2019	1.705	3.692	7.063	5.811	1.612
Plantilla EINF EPRI	3.343,1	6.495,1	11.349,2	9.224,9	2.552,8
Plantilla ESO	9,2	54,4	112,3	74,8	16,4
Cost EINF EPRI	156.132.762,4	303.337.898,9	530.041.523,7	430.830.027,8	119.222.360,5
Cost ESO	486.175,4	2.863.589,8	5.912.595,0	3.941.935,4	863.771,6

Total	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	4.255,9	3.610,5	3.301,4	3.313,0	3.118,1
Per unitat	91.573,5	82.160,9	75.044,8	74.140,4	73.959,3
Per plaça escolar	3.662,9	3.286,4	3.001,8	2.965,6	2.958,4
9 Unitats o més / No IE	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Centres	126	234	442	371	102
Alumnat EINF EPRI 2018/2019	35.842	81.753	155.377	124.614	37.275
Unitats EINF EPRI 2018/2019	1.645	3.570	6.778	5.455	1.558
Plantilla EINF EPRI	3.224,5	6.252,0	10.817,4	8.617,8	2.455,3
Plantilla ESO	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cost EINF EPRI	150.591.737,5	291.986.981,3	505.201.883,2	402.474.085,5	114.667.664,0
Cost ESO	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	4.201,5	3.571,6	3.251,5	3.229,8	3.076,3
Per unitat	91.545,1	81.789,1	74.535,5	73.780,8	73.599,3
Per plaça escolar	3.661,8	3.271,6	2.981,4	2.951,2	2.944,0

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Taula 102. Cost de la dotació de personal docent a l'educació secundària obligatòria en funció de la complexitat (2019)

Total	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Centres	30	115	232	139	16
Alumnat EINF EPRI 2018/2019	8.066	41.710	88.900	51.332	6.341
Unitats EINF EPRI 2018/2019	298	1.472	3.135	1.806	221
Plantilla EINF EPRI	20,8	113,1	196,3	124,9	36,9
Plantilla ESO	859,2	3.987,7	8.044,0	4.607,2	555,0

Cost EINF EPRI	969.982,5	5.283.515,6	9.169.932,9	5.832.801,2	1.723.335,5
Cost ESO	45.254.839,6	210.027.290,4	423.669.261,5	242.656.677,6	29.231.604,8
	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	5.610,6	5.035,4	4.765,7	4.727,2	4.609,9
Per unitat	151.861,9	142.681,6	135.141,7	134.361,4	132.269,7
Per plaça escolar	5.062,1	4.756,1	4.504,7	4.478,7	4.409,0
4 o més unitats / No IE	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Centres	29	112	226	134	15
Alumnat ESO 2018/2019	7.996	41.032	87.813	50.521	6.100
Unitats ESO 2018/2019	294	1.446	3.093	1.773	213
Plantilla EINF EPRI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plantilla ESO	850,0	3.933,3	7.965,0	4.544,1	538,6
Cost EINF EPRI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cost ESO	44.768.664,2	207.163.700,6	419.506.897,9	239.332.828,4	28.367.833,2
	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	5.598,9	5.048,8	4.777,3	4.737,3	4.650,5
Per unitat	152.274,4	143.266,7	135.631,1	134.987,5	133.182,3
Per plaça escolar	5.075,8	4.775,6	4.521,0	4.499,6	4.439,4

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

En el capítol corresponent al cost de l'activitat lectiva, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha adoptat com a referència el finançament públic que reben els centres que tenen una línia completa (9 unitats o més), que només tenen oferta d'educació infantil de segon cicle i primària (no són instituts-escola), i que són de complexitat mitjana o baixa. Aquests centres reben un finançament públic en concepte de dotació de plantilles docents de 3.174,6 euros

per alumne, 73.032,3 euros per unitat i 2.921,3 euros per plaça escolar (sense comptabilitzar la inversió en aules d'acollida, SIEI o AIS). Els centres d'alta i molt alta complexitat reben, en comparació amb aquest cost de referència, 1.026,9 euros i 397,0 euros més per alumne respectivament com a conseqüència de la seva complexitat. En valors agregats, això suposa als centres públics d'educació infantil i primària 71,0 milions d'euros addicionals (vegeu la taula 103).

Taula 103. Diferencial de cost de la complexitat en la dotació de plantilles a l'educació infantil de segon cycle i primària (2019)

	Molt alta	Alta	Molt alta o alta	Total	Cost de referència (activitat lectiva)
Alumnat EINF EPRI 2018/2019	36.686	84.015	120.701	471.067	-
Unitats EINF EPRI 2018/2019	1.705	3.692	5.397	20.400	-
	Diferencial respecte cost de referència (molt alta)	Diferencial respecte cost de referència (alta)	Diferencial respecte cost de referència (molt alta o alta)	Total	Cost de referència (activitat lectiva)
Per alumne	1.026,9	397,0	588,5	150,8	3.174,6
Per unitat	18.512,8	8.756,8	13.160,4	3.481,7	73.032,3
Per plaça escolar	740,5	350,3	526,4	139,3	2.921,3
Import	37.672.853,4	33.353.955,0	71.026.808,4	71.026.808,4	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

En el cas de secundària obligatòria, el cost de referència pel que fa a la dotació de plantilles (també per als centres de complexitat mitjana o baixa) és de 4.652,2 euros per alumne, 132.295,7 per unitat i 4.409,9 euros per plaça escolar. El diferencial de finançament públic que perceben els

centres de molt alta complexitat és de 946,7 euros per alumne, mentre que per als centres d'alta complexitat, 396,6 euros per alumne. En total, això suposa 24,2 milions d'euros més que s'expliquen fonamentalment per la complexitat dels centres (vegeu la taula 104).

Taula 104. Diferencial de cost de la complexitat en la dotació de plantilles a l'educació secundària obligatòria (2019)

	Molt alta	Alta	Molt alta o alta	Total	Cost de referència (activitat lectiva)
Alumnat ESO 2018/2019	8.066	41.710	49.776	206.923	-
Unitats ESO 2018/2019	298	1.472	1.770	7.314	-
	Diferencial respecte cost de referència (molt alta)	Diferencial respecte cost de referència (alta)	Diferencial respecte cost de referència (molt alta o alta)	Total	Cost de referència (activitat lectiva)
Per alumne	946,7	396,6	485,7	116,8	4.652,2
Per unitat	19.978,7	10.971,0	13.660,0	3.305,8	132.295,7
Per plaça escolar	665,9	365,7	455,3	110,2	4.409,9
Import	7.636.082,2	16.542.186,0	24.178.268,2	24.178.268,2	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Val a dir que el cost de referència per als centres de complexitat mitjana o baixa no preveu la dotació de professorat específica que puguin tenir en concepte d'aules d'acollida, SIEI, IFE o AIS. En total, la inversió en aquests dispositius de suport gira a l'entorn dels 30,3 milions d'euros a primària

i 39,3 milions d'euros a l'educació secundària obligatòria. En els centres de complexitat mitjana o baixa, la inversió no comptabilitzada fins ara és de 16,4 milions d'euros a primària, 34,8 euros per estudiant, i de 25,9 milions d'euros a secundària, 125,0 euros per estudiant (vegeu la taula 105).

Taula 105. Estimació del cost de les aules d'acollida, SIEI i AIS dels centres públics (2019)

	EINF i EPRI		ESO	
	Total	Centres de complexitat mitjana o baixa	Total	Centres de complexitat mitjana o baixa
Nombre de dotacions Aules acollida	331,0	109,0	303,0	163,5
Nombre de dotacions SIEI	311,5	239,5	404,0	299,5
Nombre de dotacions AIS	6,5	3,0	13,5	6,0
Nombre de dotacions IFE	0,0	0,0	25,0	22,0
Total	649,0	351,5	745,5	491,0
Retribució	46.702,90	46.702,90	52.669,00	52.669,00
Import total	30.310.182,10	16.416.069,35	39.264.739,50	25.860.479,00
Per alumne	64,3	34,8	189,8	125,0
Per unitat	1485,8	804,7	5368,4	3535,8
Per plaça escolar	59,4	32,2	178,9	117,9

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: El cost està calculat a partir d'una retribució per a la dotació a l'educació primària de 46.702,9 euros (que correspon a antiguitat de 2 estadis i 5 triennis) i per a la dotació d'ESO de 52.669,0 euros (que correspon a antiguitat de 2 estadis i 5 triennis).

A més del personal docent, els centres disposen de personal d'atenció educativa per atendre la diversitat de l'alumnat. En concret, es tracta dels educadors d'educació especial que formen part de les SIEI o les AIS i el personal tècnic d'integració social (TIS), a més dels auxiliars d'educació especial (personal vetllador).

Els criteris per assignar aquests recursos als centres públics són d'un educador d'educació especial per a cada SIEI o AIS i d'un TIS per a cada escola o institut de màxima complexitat

(de dues línies o més en el cas de les escoles de primària).

En el cas dels centres de primària, hi ha 325 educadors d'educació especial, 79 TIS i 99 auxiliars d'educació especial, amb un cost de 14,0 milions d'euros, 31,6 euros per alumne (vegeu la taula 106). En el cas de l'educació secundària obligatòria, la dotació és de 170,9 educadors d'educació especial, 83,3 TIS i 13,3 auxiliars d'educació especial, amb un cost de 7,6 milions d'euros, 37,9 euros per alumne (vegeu la taula 107).

Taula 106. Cost del PAE en els centres públics d'educació infantil de segon cicle i primària (2019)

	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Nombre de centres	1.320	1.278	1.246	892	696	628
Alumnat EINF i EPRI matriculat (2018/2019)	442.222	437.457	426.995	310.820	225.725	201.223
Unitats EINF i EPRI (2018/2019)	19.411	19.123	18.633	13.484	9.931	8.933
Tipologia PAE	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
C1 Educador/a d'educació especial en centres públics	274	272	257	195	4	4
C1 Integrador/a social	79	76	69	4	3	3
D1 Auxiliar d'educació especial	99	99	92	65	35	30
Educador/a d'educació especial en centres públics (reforç)	51	49	48	34	16	14
Total PAE (no TEI)	503	496	466	298	58	51
Import PAE	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
C1 Educador/a d'educació especial en centres públics	7.854.003,20	7.796.674,70	7.366.711,00	5.589.527,80	114.657,00	114.657,00
C1 Integrador/a social	2.264.475,40	2.178.482,60	1.977.832,90	114.657,00	85.992,70	85.992,70
D1 Auxiliar d'educació especial	2.384.497,30	2.384.497,30	2.215.896,50	1.565.579,00	843.004,10	722.574,90
Educador/a d'educació especial en centres públics (reforç)	1.461.876,50	1.404.548,00	1.375.883,80	974.584,30	458.627,90	401.299,40
Total PAE (no TEI)	13.964.852,40	13764202,6	12.936.324,2	8.244.348,1	1.502.281,7	1.324.524

Import PAE (no TEI) per alumne, unitat i plaça escolar	Total centres	Centres amb 9 unitats o més (1)	Centres no IE (i 1) (2)	Centres de mitjana complexitat o menys (i 2) (3)	Centres sense SIEI, IFE o AIS (i 3) (4)	Centres fora Barcelona (i 4) (5)
Per alumne	31,6	31,5	30,3	26,5	6,7	6,6
Per unitat	719,4	719,8	694,3	611,4	151,3	148,3
Per plaça escolar	28,8	28,8	27,8	24,5	6,1	5,9

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Taula 107. Cost del PAE als ensenyaments d'educació secundària obligatòria (2019)

	Total centres	Centres amb 4 unitats o més	Centres no IE	Centres de mitjana complexitat o menys	Centres sense SIEI, IFE o AIS	Centres sense FP	Centres fora Barcelona
Nombre de centres	556	556	532	370	215	145	127
Alumnat ESO matriculat (2018/2019)	201.223	201.223	196.769	142.823	75.236	49.724	43.178
Unitats ESO (2018/2019)	7.108	7.108	6.936	5.021	2.683	1.775	1.555
% alumnat total	63,5	63,5	63,2	64,7	66,9	77,7	78,9
Tipologia PAE	Total centres	Centres amb 4 unitats o més	Centres no IE	Centres de mitjana complexitat o menys	Centres sense SIEI, IFE o AIS	Centres sense FP	Centres fora Barcelona
B1 Monitor/a de formació ocupacional	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,0	0,0
C1 Educador/a d'educació especial en centres públics	146,8	146,8	139,8	102,8	0,0	0,0	0,0
C1 Integrador/a social	80,1	80,1	76,5	17,5	6,0	3,9	3,2
D1 Auxiliar d'educació especial	13,3	13,3	10,8	10,3	6,0	4,7	4,7
Educador/a d'educació especial en centres públics (reforç)	24,1	24,1	23,4	16,8	10,7	8,6	7,1
Integrador/a social (reforç)	3,2	3,2	3,2	3,2	0,0	0,0	0,0
Total PAE	268,1	268,1	254,3	151,2	23,4	17,2	15

Import PAE	Total centres	Centres amb 4 unitats o més	Centres no IE	Centres de mitjana complexitat o menys	Centres sense SIEI, IFE o AIS	Centres sense FP	Centres fora Barcelona
B1 Monitor/a de formació ocupacional	21.528,7	21.528,7	21.424,7	21.913,2	22.651,4	0,0	0,0
C1 Educador/a d'educació especial en centres públics	4.207.477,6	4.207.477,6	4.005.887,2	2.947.782,3	0,0	0,0	0,0
C1 Integrador/a social	2.294.987,8	2.294.987,8	2.193.268,6	500.566,8	172.476,1	111.414,3	90.451,1
D1 Auxiliar d'educació especial	321.403,3	321.403,3	258.926,5	249.252,4	144.927,2	112.342,3	114.005,6
Educador/a d'educació especial en centres públics (reforç)	692.139,2	692.139,2	670.668,9	482.027,3	306.624,1	245.111,5	203.514,9
Integrador/a social (reforç)	91.070,9	91.070,9	90.630,9	92.697,6	0,0	0,0	0,0
Total PAE	7.628.607,5	7.628.607,5	7.240.806,8	4.294.239,6	646.678,8	468.868,1	407.971,6
Import per alumne, unitat i plaça escolar	Total centres	Centres amb 4 unitats o més	Centres no IE	Centres de mitjana complexitat o menys	Centres sense SIEI, IFE o AIS	Centres sense FP	Centres fora Barcelona
Per alumne	37,9	37,9	36,8	30,1	8,6	9,4	9,4
Per unitat	1.073,2	1.073,2	1.043,9	855,3	241,0	264,2	262,4
Per plaça escolar	35,8	35,8	34,8	28,5	8,0	8,8	8,7

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Convé recordar que hi ha una part de la dotació dels auxiliars d'educació especial (vetlladors) que no està comptabilitzada en les dades anteriorment exposades, facilitades per la Sub-direcció General de Personal d'Administració i Serveis, perquè són recursos gestionats directament pels Serveis Territorials. Per estimar el cost de les hores de vetlladors, s'han adoptat com

a referència les hores de vetllador contractades (32.148 el curs 2017/2018), amb una jornada de 32 hores setmanals i una retribució anual d'educador, i amb una inversió global estimada de 28,7 milions d'euros, 42,4 euros per alumne, distribuïda per etapes en funció del nombre d'alumnat matriculat (vegeu la taula 108).

Taula 108. Estimació del cost de la provisió de personal vetllador als centres públics (2018)

	Total	EINF i EPRI	ESO
Hores de vetllador/a contractades	32.148,0	22.336,4	9.811,6
Nombre de vetlladors/es (32 hores setmanals per vetllador)	1.004,6	698,0	306,6
Retribució educador	28.602,9	19.873,3	8.729,6
Import total	28.735.218,6	19.965.210,7	8.770.007,9
Per alumne	42,4	42,4	42,4
Per unitat	1.036,8	978,7	1.199,1
Per plaça escolar	-	39,1	40,0

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: El nombre d'hores de vetllador/a contractades correspon al curs 2017/2018.

Finalment, en el capítol corresponent al cost de funcionament dels centres també s'ha indicat que l'assignació pressupostària que transfereix el Departament d'Educació als centres en concepte de despeses de funcionament també està condicionada, entre altres factors, per la complexitat dels centres. Els centres amb més complexitat perceben més ingressos per part del Departament d'Educació que els centres amb menys complexitat.

Aquesta relació es constata clarament en el cas de primària quan s'observa la diferència d'ingressos en concepte de despeses de funcionament per alumne procedents del Departament d'Educació existent entre els centres de molt alta complexitat, 34,4 euros, i els centres de baixa complexitat, 26,7 euros (vegeu a taula 109). O en el cas de secundària obligatòria, entre els centres d'alta complexitat, 196,2 euros per alumne, i els centres de baixa complexitat, 166,7 euros per alumne (vegeu la taula 110).

En aquest sentit, és interessant constatar que, d'acord amb les dades facilitades pel Departament d'Educació de liquidació dels pressupostos dels centres, si bé el finançament públic en concepte de despeses de funcionament és gradual en funció de la complexitat, els ingressos procedents de les famílies i les despeses dels centres en conjunt també ho són, però en sentit invers: els centres de menys complexitat, per efecte de la seva composició social, tenen ingressos procedents de les famílies i despeses globalment més elevades que els centres amb més complexitat, amb diferències de magnitud més altes que les diferències observades en relació amb els ingressos del Departament d'Educació en concepte de despeses de funcionament. Mentre que una escola d'alta complexitat percep prop de 7,7 euros més per alumne que una escola de baixa complexitat, aquesta té una despesa 74,5 euros per alumne més elevada que els centres d'alta complexitat, gràcies fonamentalment a uns ingressos de les famílies de 140,3 per alumne també més alts (vegeu les taules 109 i 110).

Taula 109. Despeses de funcionament en els centres públics a l'educació infantil de segon cicle i primària (2019)

Total	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Centres	134	248	482	427	115
Alumnat EINF EPRI 2018_2019	36.686	84.241	161.189	131.511	39.419
Unitats EINF EPRI 2018_2019	1.705	3.701	7.108	5.931	1.698
Ingressos despeses funcionament Dept. Educació (i CEB)	1.262.539,0	2.088.617,7	3.380.004,0	2.846.744,2	1.051.752,1
Ingressos Dept. Educació (i CEB)	1.361.501,4	2.343.245,8	4.015.544,6	3.211.940,0	1.086.033,9
Ingressos famílies	3.566.254,5	10.906.855,3	27.007.076,9	25.079.596,3	9.363.197,6
Altres ingressos	6.530.868,5	11.945.347,2	19.767.489,4	16.193.386,7	4.384.941,8
Despeses de funcionament	7.091.727,8	16.384.398,7	34.656.344,8	31.006.043,5	10.554.668,7
Ingressos despeses funcionament Dept. Educació (i CEB)	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	34,4	24,8	21,0	21,6	26,7
Per unitat	740,5	564,3	475,5	480,0	619,4
Per plaça escolar	29,6	22,6	19,0	19,2	24,8
Ingressos despeses funcionament Dept. Educació (i CEB)	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	37,1	27,8	24,9	24,4	27,6
Per unitat	798,5	633,1	564,9	541,6	639,6
Per plaça escolar	31,9	25,3	22,6	21,7	25,6
Ingressos famílies	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	97,2	129,5	167,5	190,7	237,5
Per unitat	2.091,6	2.947,0	3.799,5	4.228,6	5.514,3
Per plaça escolar	83,7	117,9	152,0	169,1	220,6

Despeses de funcionament	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	193,3	194,5	215,0	235,8	267,8
Per unitat	4.159,4	4.427,0	4.875,7	5.227,8	6.215,9
Per plaça escolar	166,4	177,1	195,0	209,1	248,6

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Taula 110. Despeses de funcionament en els centres públics a l'educació secundària obligatòria (2019)

Total	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Centres	31	117	376	139	17
Alumnat ESO 2018/2019	8.090	41.966	141.403	51.332	6.575
Unitats ESO 2018/2019	299	1.481	4.984	1.806	229
Alumnat total 2018/2019	14.957	72.044	218.411	76.068	10.042
Ingressos despeses funcionament Dept. Educació (i CEB)	2.377.314,2	14.134.781,1	42.571.907,6	14.316.367,5	1.673.888,0
Ingressos Dept. Educació (i CEB)	2.807.601,6	16.823.312,5	48.083.190,4	15.998.589,1	1.772.104,7
Ingressos famílies	1.439.858,4	11.103.548,4	47.362.413,4	18.880.104,1	3.699.053,9
Altres ingressos	4.887.226,9	20.120.863,0	54.879.932,3	20.091.521,2	1.661.427,6
Despeses de funcionament	6.276.167,0	34.152.851,6	108.288.880,0	39.451.951,5	5.699.422,9
Ingressos despeses funcionament Dept. Educació (i CEB)	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	158,9	196,2	194,9	188,2	166,7
Per unitat	4.300,5	5.559,5	5.530,1	5.349,4	4.785,9
Per plaça escolar	143,4	185,3	184,3	178,3	159,5
Ingressos Dept. Educació (i CEB)	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	187,7	233,5	220,2	210,3	176,5
Per unitat	5.078,9	6.616,9	6.246,0	5.977,9	5.066,7
Per plaça escolar	169,3	220,6	208,2	199,3	168,9

Ingressos famílies	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	96,3	154,1	216,8	248,2	368,4
Per unitat	2.604,7	4.367,2	6.152,3	7.054,6	10.576,2
Per plaça escolar	86,8	145,6	205,1	235,2	352,5
Despeses de funcionament	Molt alta	Alta	Mitjana-alta	Mitjana-baixa	Baixa
Per alumne	419,6	474,1	495,8	518,6	567,6
Per unitat	11.353,4	13.433,0	14.066,6	14.741,3	16.295,6
Per plaça escolar	378,4	447,8	468,9	491,4	543,2

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Tenint present que el cost de referència pel que fa al finançament públic de les despeses de funcionament s'ha pres en centres de mitjana o baixa complexitat, cal valorar fins a quin punt els ingressos percebuts per centres d'alta o molt alta complexitat s'allunyen d'aquest cost de referència. En el cas dels centres de primària,

els centres d'alta i molt alta complexitat perceben 21,3 euros per alumne més que el cost de referència, la qual cosa suposa 2,6 milions d'euros addicionals (vegeu la taula 111). En el cas de l'educació secundària obligatòria, aquest diferencial és de 159,5 euros per alumne, per un import total de 8,0 milions d'euros (vegeu la taula 112).

Taula 111. Diferencial de cost de la complexitat en les despeses de funcionament de centre a l'educació infantil de segon cicle i primària (2019)

	Molt alta	Alta	Molt alta o alta	Total	Cost de referència (despeses funcionament)
Alumnat EINF EPRI 2018/2019	36.686	84.241	120.927	471.067	-
Unitats EINF EPRI 2018/2019	1.705	3.701	5.406	20.400	-
	Diferencial respecte de cost de referència (molt alta)	Diferencial respecte de cost de referència (alta)	Diferencial respecte de cost de referència (molt alta o alta)	Total	Cost de referència (despeses funcionament) (complexitat mitjana o baixa)
Per alumne	13,2	24,8	21,3	5,5	21,2
Per unitat	264,4	564,3	476,0	126,1	476,1
Per plaça escolar	10,5	22,6	19,0	5,0	19,1
Per plaça escolar	484.255,2	2.089.176,8	2.573.432,0	2.573.432,0	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Taula 112. Diferencial de cost de la complexitat en les despeses de funcionament de centre a l'educació secundària obligatòria (2019)

	Molt alta	Alta	Molt alta o alta	Total	Cost de referència (despeses funcionament)
Alumnat ESO 2018/2019	8.090	41.966	50.056	206.923	-
Unitats ESO 2018/2019	299	1.481	1.780	7.314	-

	Diferencial respecte de cost de referència (molt alta)	Diferencial respecte de cost de referència (alta)	Diferencial respecte de cost de referència (molt alta o alta)	Total	Cost de referència (despeses funcionament) (complexitat mitjana o baixa)
Per alumne	-30,8	196,2	159,5	38,6	189,7
Per unitat	-1.008,7	5.559,5	4.485,7	1.091,7	5.309,2
Per plaça escolar	-33,6	185,3	179,4	36,4	177
Import	-249.172,0	8.233.729,2	7.984.557,2	7.984.557,2	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Finalment, val a dir que alguns ajuntaments desenvolupen programes de suport als centres amb més complexitat, però la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar no té elements de referència per poder estimar aquest finançament addicional.

El finançament públic actual d'atenció a la diversitat dels centres concertats

El finançament dels centres concertats a través dels concerts educatius és lineal, independentment de la composició social del centre i de les necessitats educatives específiques del seu alumnat.

Amb tot, el Departament d'Educació atorga un finançament addicional als centres concertats en funció de l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques.

Per un costat, hi ha la subvenció per al finançament addicional de centres privats d'en-

torns de característiques socioeconòmiques desfavorides, de prop de 6,6 milions d'euros el curs 2018/2019, ja analitzada i comptabilitzada en el capítol corresponent al cost de les activitats i serveis complementaris, atès que s'adreça a sufragar les despeses d'accés de l'alumnat socialment desfavorit a les activitats complementàries, fonamentalment.

I, per un altre costat, hi ha la subvenció per contractar personal per atendre alumnes amb necessitats educatives especials, amb una dotació pressupostària de prop de 4,3 milions d'euros el curs 2018/2019, adreçada a cobrir despeses de contractació de vetlladors, fonamentalment (Resolució ENS/1965/2018, de 24 de juliol). Aquesta subvenció es distribueix en 2,8 milions a primària, amb una despesa per alumne de 13,2 euros, i 1,4 milions d'euros a secundària, amb una despesa de 12,2 euros per alumne (vegeu la taula 113).

Taula 113. Subvenció per contractar personal per atendre alumnes amb necessitats educatives especials (2019)

Concertat	EINF i EPRI	ESO
Per alumne	2.849.294,35	1.365.374,90
Per unitat	13,22	12,22
Per plaça escolar	322,65	356,12
Import	12,91	11,87

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Adicionalment, els centres concertats també reben finançament públic pel fet de disposar de SIEI o d'aules d'acollida. En total, hi ha prop de 61 SIEI i 47 aules d'acollida en centres concertats, amb un import total estimat de 5,6 i 2,3 milions d'euros, respectivament (vegeu les taules 114 i 115).

Taula 114. Estimació del cost de les SIEI als centres concertats (2019)

	EINF i EPRI	ESO
Nombre SIEI	28	33
Nombre tutors	28	49,5
Nombre educadors	28	33
Import total	2.080.493,0	3.478.407,6
Per alumne	9,6	31,1
Per unitat	235,6	907,3
Per plaça escolar	9,4	30,2

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: Les SIEI de primària es doten amb un tutor i un educador i les d'ESO amb 1,5 tutors i un educador. El cost està calculat a partir d'una retribució per al tutor a l'educació primària de 45.700,39 euros (que correspon a antiguitat de 2 estadis i 5 triennis) i per al tutor d'ESO de 51.202,24 euros (que correspon a antiguitat de 2 estadis i 5 triennis), i a partir d'una retribució per a l'educador de 28.602,93 euros.

Taula 115. Estimació del cost de les aules d'acollida als centres concertats (2019)

	EINF i EPRI	ESO
Nombre d'aules	22	25
Nombre docent	22	25
Import total	1.005.408,6	1.280.056,0
Per alumne	4,7	11,5
Per unitat	113,8	333,9
Per plaça escolar	4,6	11,1

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: Les SIEI de primària es doten amb un tutor i un educador i les d'ESO amb 1,5 tutors i un educador. El cost està calculat a partir d'una retribució per al tutor a l'educació primària de 45.700,39 euros (que correspon a antiguitat de 2 estadis i 5 triennis) i per al tutor d'ESO de 51.202,24 euros (que correspon a antiguitat de 2 estadis i 5 triennis), i a partir d'una retribució per a l'educador de 28.602,93 euros.

En síntesi: el finançament públic en concepte d'atenció a la diversitat

Taula 116. Estimació del finançament públic en concepte d'atenció a la diversitat (2019)

Públic	EINF i EPRI	ESO
Import total	124.879.861,7	74.637.126,1
Per alumne	265,1	360,7
Per unitat	6.110,6	10.205,6
Per plaça escolar	244,4	340,3
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	5.935.196,0	6.123.838,5
Per alumne	27,5	54,8
Per unitat	672,1	1.597,3
Per plaça escolar	26,9	53,2

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de titularitats de centres concertats (mostra).

Nota: En el cas dels centres públics, l'estimació del finançament públic en concepte d'atenció a la diversitat s'ha comptabilitzat a través de la suma del diferencial del cost de la complexitat en la dotació de plantilles en els centres de molt alta i alta complexitat (taules 103 i 104), l'estimació del cost de les aules d'acollida, SIEI i AIS en centres de complexitat mitjana o baixa (taula 105), el cost del PAE (taules 106 i 107), l'estimació del cost de provisió dels vetlladors (taula 108) i el diferencial de cost de la complexitat en les despeses de funcionament dels centres en centres de molt alta o alta complexitat (taules 111 i 112).

En el cas dels centres concertats, l'estimació del finançament públic en concepte d'atenció a la diversitat s'ha comptabilitzat a través de la suma de la subvenció per contractar personal per atendre alumnes amb necessitats educatives especials (taula 113), l'estimació del cost de les SIEI (taula 114) i l'estimació del cost de les aules d'acollida (taula 115).

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.4.4. La despesa real dels centres públics i concertats en concepte d'atenció a la diversitat

La despesa real dels centres públics en atenció a la diversitat es correspon bàsicament amb el finançament públic que perceben del Departament d'Educació per a aquest concepte. Tal com ja s'ha assenyalat, les dades exposades fins ara no preveuen la inversió en programes de suport a centres d'alta complexitat que fan els ajuntaments, ni tampoc el finançament addicional procedent d'algunes AMPA/AFA que sufraguen la despesa de determinat personal de suport, com ara el vetllador.

Pel que fa als centres concertats, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar pot establir una estimació de la inversió en personal de suport, si es prenen com a referència les dades aportades per la mostra de centres concertats emprada per al càlcul de les despeses de funcionament dels centres i, de retruc, de les despeses en la dotació de personal docent.

En el capítol corresponent al cost de l'activitat lectiva, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar posava de manifest que, dels centres de la mostra, prop 40,9 milions d'euros a primària i 26,6 milions d'euros s'adreçaven a sufragar les despeses de contractació de personal docent i de suport no cobert pel pagament delegat ni tampoc destinat a la impartició de les activitats complementàries

o dels ensenyaments no concertats. La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar estima, a partir de l'anàlisi de les dades disponibles per a la mostra, que, d'aquest import, el 79,9% està destinat a finançar personal docent (que ja ha estat comptabilitzat en el capítol de dotació de les plantilles) i el 21,1%, personal de suport, centrat bàsicament en l'atenció de la diversitat.

Per al conjunt dels centres concertats, estariem parlant de 49,6 milions d'euros a primària i 31,1 milions d'euros a secundària (vegeu la taula 117), quantitat que es finançaria a través a les aportacions de les famílies però també, encara que sigui parcialment, a través de la subvenció rebuda per contractar personal d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Taula 117. Estimació del cost del personal d'atenció a la diversitat (exclòs del pagament delegat) dels centres concertats (2019)

Mostra	EINF i EPRI	ESO
Centres (mostra)	96	76
Cost personal docent pagament delegat	85.589.876,3	37.603.421,0
Cost personal docent grups no concertats	6.398.194,0	2.188.855,9
Cost personal docent i de suport pagament no delegat	59.288.215,0	30.845.863,6
Cost personal docent activitat complementària grups concertats	17.117.975,3	4.011.031,6
Cost personal docent activitat complementària grups no concertats	1.279.638,8	233.478,0
Cost personal docent i de suport addicional	40.890.600,9	26.601.354,1
Cost personal de suport addicional (21,1%)	8.627.916,79	5.612.885,72
Total	EINF i EPRI	ESO
Per alumne	230,0	287,5
Per unitat	5.657,7	8.377,4
Per plaça escolar	226,3	279,2
Import total	49.578.959,4	32.116.805,5

Font: elaboració a partir de la informació facilitada per les titularitats dels centres concertats.

Nota: L'anàlisi per a la mostra de centres s'ha fet amb la imputació dels imports totals a cada etapa en funció del nombre d'alumnat matriculat.

En síntesi: la despesa real en concepte d'atenció a la diversitat**Taula 118. Estimació de la despesa real en concepte d'atenció a la diversitat (2019)**

Públic	EINF i EPRI	ESO
Import total	124.879.861,7	74.637.126,1
Per alumne	265,1	360,7
Per unitat	6.110,6	10.205,6
Per plaça escolar	244,4	340,3
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	52.664.861,0	36.875.269,1
Per alumne	244,3	330,1
Per unitat	6.007,1	9.618,6
Per plaça escolar	240,3	320,5

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de titularitats de centres concertats (mostra).

Nota: En el cas dels centres públics, l'estimació de la despesa real en concepte d'atenció a la diversitat és equivalent a l'estimació del finançament públic en concepte d'atenció a la diversitat. En el cas dels centres concertats, la despesa real s'ha comptabilitzat a través de la suma de l'estimació del finançament públic en concepte d'atenció a la diversitat i l'estimació del cost del personal d'atenció a la diversitat exclòs del pagament delegat (taula 117).

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.4.5. El cost teòric d'atenció a la diversitat

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha estimat la inversió vigent en el sector públic en l'atenció a la diversitat en 124,9 milions d'euros a primària i en 74,6 milions d'euros a secundària. Per alumne amb necessitats educatives específiques, aquesta inversió és de 2.105,1 euros a

primària i 2.506,5 euros a secundària (vegeu la taula 119).

En el sector concertat, comptabilitzant la despesa pública però fonamentalment privada, la inversió estimada per alumne amb necessitats educatives és sensiblement superior a l'educació primària i lleugerament inferior a secundària que en el sector públic. Cal tenir present que la proporció d'alumnat amb necessitats educatives específiques a primària en el sector concertat (7,5%) és quasi la meitat que en el sector públic (12,6%), i més equilibrada a secundària (al voltant del 14,0%).

Taula 119. Inversió en atenció a la diversitat per alumne amb necessitats educatives específiques (2019)

EINF i EPRI	Total	NEE	% NEE	% NEE socioeconòmics	Despesa real	Per alumne NEE
Públic	471.067	59.322	12,6	11,0	124.879.861,7	2.105,1
Privat	232.316	17.516	7,5	6,2	52.664.861,0	3.006,7
Total	703.383	76.838	10,9	10,6	177.544.722,7	2.310,6
ESO	Total	NEE	% NEE	% NEE socioeconòmics	Despesa real	Per alumne NEE
Públic	206.924	29.777	14,4	10,5	74.637.126,1	2.506,5
Privat	119.135	15.965	13,4	6,2	36.875.269,1	2.309,8
Total	326.059	45.742	14,0	12,7	111.512.395,2	2.437,9
Total	Total	NEE	% NEE	% NEE socioeconòmics	Despesa real	Per alumne NEE
Públic	677.991	89.099	13,1	10,8	199.516.987,8	2.239,3
Privat	351.451	33.481	9,5	6,2	89.540.130,1	2.674,4
Total	1.029.442	122.580	11,9	9,3	289.057.117,9	2.358,1

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

De fet, aquesta estimació està feta a partir de la detecció actual d'alumnat amb necessitats educatives específiques, que gira al voltant de l'11,9% en el conjunt dels ensenyaments obligatoris. D'acord amb el criteri d'ampliació de la consideració de les necessitats educatives específiques, exposat en apartats precedents, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar projecta aquesta mateixa inversió per alumne en el sector públic en un escenari en què la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques fos equivalent a la prevalença del risc de pobresa (24,6% l'any 2018, segons l'Enquesta de condicions de vida).

La selecció del sector públic com a referència es fonamenta en la seva més gran

corresponsabilitat en l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques, en la prevalença més gran de polítiques públiques d'atenció a la diversitat i en l'existència de mesures de finançament públic i de provisió de recursos més condicionades per la complexitat del centres.

En un escenari d'escolarització equilibrada plena, la inversió necessària en el sector públic seria de 243,9 milions d'euros a primària i de 127,6 milions d'euros a secundària, mentre que en el sector concertat, de 111,6 milions d'euros a primària i de 68,9 milions d'euros a secundària, que equival a 517,9 euros i 616,6 euros per estudiant, respectivament (vegeu la taula 120).

Taula 120. Projectió de la inversió necessària en l'atenció a la diversitat per alumne en situació de risc de pobresa (escenari d'escolarització equilibrada plena) (2019)

	Escenari d'escolarització equilibrada plena	
Públic	EINF i EPRI	ESO
Despesa per alumne NEE	2.105,1	2.506,5
Alumnat NEE (24,6%)	115.882,5	50.903,1
Import	243.946.399,7	127.590.353,6
Per alumne	517,9	616,6
Per unitat	11.958,2	17.444,7
Per plaça escolar	478,3	581,5
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Despesa per alumne NEE	2.105,1	2.506,5
Alumnat NEE (24,6%)	53.036,9	27.476,5
Import	111.648.899,1	68.870.784,6
Per alumne	517,9	616,6
Per unitat	12.642,8	17.963,2
Per plaça escolar	505,7	598,8
Total	EINF i EPRI	ESO
Despesa per alumne NEE	2.105,1	2.506,5
Alumnat NEE (24,6%)	168.919,3	78.379,5
Import	355.595.298,8	196.461.138,2
Per alumne	517,9	616,6
Per unitat	12.165,0	17.623,0
Per plaça escolar	486,6	587,4

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Si es pren com a referència l'escenari actual d'escolarització, en què l'alumnat amb necessitats educatives específiques està sobrerrepresentat en el sector públic, la distribució del finançament seria de 274,5

milions d'euros a primària i de 127,9 milions d'euros a secundària, mentre que en el sector concertat, de 81,1 milions d'euros a primària i de 68,6 milions d'euros a secundària (vegeu la taula 121).

Taula 121. Projectió de la inversió necessària en l'atenció a la diversitat per alumne en situació de risc de pobresa (escenari actual d'escolarització) (2019)

Escenari actual d'escolarització		
Públic	EINF i EPRI	ESO
Import	274.533.750,4	127.891.725,6
Per alumne	582,8	618,1
Per unitat	13.457,5	17.485,9
Per plaça escolar	538,3	582,9
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import	81.061.548,4	68.569.412,6
Per alumne	376,0	613,9
Per unitat	9.179,2	17.884,6
Per plaça escolar	367,2	596,2
Total	EINF i EPRI	ESO
Import	355.595.298,8	196.461.138,2
Per alumne	517,9	616,6
Per unitat	12.165,0	17.623,0
Per plaça escolar	486,6	587,4

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

En síntesi: el cost teòric en concepte d'atenció a la diversitat

Taula 122. Estimació de la despesa real en concepte d'atenció a la diversitat (escenari d'escolarització equilibrada plena) (2019)

Escenari d'escolarització equilibrada plena		
Públic	EINF i EPRI	ESO
Import total	274.533.750,4	127.891.725,6
Per alumne	517,9	616,6
Per unitat	11.958,2	17.444,7
Per plaça escolar	478,3	581,5

Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	111.648.899,1	68.870.784,6
Per alumne	517,9	616,6
Per unitat	12.642,8	17.963,2
Per plaça escolar	505,7	598,8
Total	EINF i EPRI	ESO
Import total	355.595.298,8	196.461.138,2
Per alumne	517,9	616,6
Per unitat	12.165,0	17.623,0
Per plaça escolar	486,6	587,4

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de titularitats de centres concertats (mostra).

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

Taula 123. Estimació de la despesa real en concepte d'atenció a la diversitat (escenari actual d'escolarització) (2019)

Escenari actual d'escolarització		
Públic	EINF i EPRI	ESO
Import total	274.533.750,4	127.891.725,6
Per alumne	582,8	618,1
Per unitat	13.457,5	17.485,9
Per plaça escolar	538,3	582,9
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	81.061.548,4	68.569.412,6
Per alumne	376,0	613,9
Per unitat	9.179,2	17.884,6
Per plaça escolar	367,2	596,2
Total	EINF i EPRI	ESO
Import total	355.595.298,8	196.461.138,2
Per alumne	517,9	616,6
Per unitat	12.165,0	17.623,0
Per plaça escolar	486,6	587,4

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de titularitats de centres concertats (mostra).

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

2.4.6. Impacte pressupostari de l'ampliació de la concepció de necessitats educatives específiques

L'impacte pressupostari de garantir l'atenció a la diversitat a una proporció d'alumnat amb necessitats educatives específiques equivalent a la prevalença del risc de pobresa és de 224,8 milions d'euros a primària i de 115,7 milions d'euros a secundària.

En un escenari d'escolarització equilibrada plena, el sector públic rebria 119,1 milions

d'euros a primària i 52,9 milions d'euros a secundària, mentre que el sector concertat, 105,7 i 62,7, respectivament (vegeu la taula 124). En un escenari d'escolarització en què la distribució de l'alumnat amb necessitats educatives específiques fos equivalent a l'actual, la distribució de finançament per sectors de titularitat seria més gran en el sector públic que en el sector concertat (vegeu la taula 125).

Taula 124. Impacte pressupostari de l'ampliació de la concepció de necessitats educatives específiques (escenari d'escolarització equilibrada plena) (2019)

	Escenari d'escolarització equilibrada plena	
Públic	EINF i EPRI	ESO
Import total	119.066.538,0	52.953.227,5
Per alumne	252,8	255,9
Per unitat	5.847,6	7.239,1
Per plaça escolar	233,9	241,2
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	105.713.703,1	62.746.946,1
Per alumne	490,4	561,8
Per unitat	11.970,7	16.365,9
Per plaça escolar	478,8	545,6
Total	EINF i EPRI	ESO
Import total	224.780.241,1	115.700.173,6
Per alumne	327,4	363,1
Per unitat	7.689,8	10.378,6
Per plaça escolar	307,6	346,0

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: L'impacte pressupostari equival a la diferència entre l'estimació del finançament públic en concepte d'atenció a la diversitat i el cost teòric en concepte d'atenció a la diversitat.

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

Taula 125. Impacte pressupostari de l'ampliació de la concepció de necessitats educatives específiques (escenari actual d'escolarització) (2019)

Escenari actual d'escolarització		
Públic	EINF i EPRI	ESO
Import total	149.653.888,7	53.254.599,5
Per alumne	317,7	257,4
Per unitat	7.346,9	7.280,3
Per plaça escolar	293,9	242,6
Concertat	EINF i EPRI	ESO
Import total	75.126.352,4	62.445.574,1
Per alumne	348,5	559,1
Per unitat	8.507,1	16.287,3
Per plaça escolar	340,3	543,0
Total	EINF i EPRI	ESO
Import total	224.780.241,1	115.700.173,6
Per alumne	327,4	363,1
Per unitat	7.689,8	10.378,6
Per plaça escolar	307,6	346,0

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: L'impacte pressupostari equival a la diferència entre l'estimació del finançament públic en concepte d'atenció a la diversitat i el cost teòric en concepte d'atenció a la diversitat.

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

3. EL COST AGREGAT DE LA PLAÇA ESCOLAR

3.1. DEFINICIÓ DEL TIPUS DE COST

El cost agregat de la plaça escolar integra els quatre components de cost definits en els capítols precedents, és a dir, el cost de l'activitat lectiva (dotació de plantilles docents), el cost de funcionament dels centres (provisió dels recursos materials bàsics i dels espais i equipaments necessaris), el cost de l'atenció a la diversitat (dotació de personal per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives específiques) i, finalment, el cost d'activitats i serveis complementaris (que formen part del servei educatiu que presten els centres i que actualment són sufragats majoritàriament per les famílies de l'alumnat).

En aquest cost agregat només s'inclou el cost de prestació directa del servei escolar (plantilles docents i de suport, equipaments i espais, serveis i activitats escolars complementaris, etc.), i només per als ensenyaments d'educació infantil de segon cicle, primària i secundària obligatòria.

Això significa que queden fora d'aquest cost la inversió de l'Administració educativa en els ensenyaments d'educació infantil de primer cicle, de batxillerat, de formació professional, d'educació especial, de formació i inserció o de règim especial, o també altres despeses necessàries per al funcionament del sistema educatiu, sovint destinades a donar suport a la tasca dels centres, però que no formen part de la prestació directa del servei escolar a l'alumnat per part dels centres. És el cas del cost de l'estructura de serveis centrals del Departament d'Educació o de les titularitats dels centres (sempre que no tinguin a veure amb aquesta prestació directa), les despeses dels serveis territorials del Departament d'Educació i dels serveis educatius (Inspecció d'Educació, EAP, CREDA, etc.) o la inversió en programes i serveis educatius com ara la

formació contínua del professorat o el transport escolar (sigui a càrrec del Departament d'Educació o de les titularitats dels centres privats concertats). En canvi, per exemple, sí que s'ha tingut en compte la despesa del Departament d'Educació o dels ajuntaments en equipaments escolars o en equipaments tecnològics, tot i no formar part de la gestió econòmica directa dels centres en el cas del sector públic, perquè són inversions relacionades amb la prestació directa del servei escolar a l'alumnat per part dels centres.

En el càlcul del cost agregat de la plaça escolar, alhora, no s'ha tingut en compte el cost addicional que suposa per al sector públic la provisió de places escolars en ZER. El càlcul està basat en centres ordinaris de, com a mínim, una línia completa.

Aquesta aproximació metodològica, basada en el cost d'una plaça escolar en els ensenyaments bàsics ubicada en un centre ordinari sense comptabilitzar la despesa general de funcionament del sistema educatiu, és rellevant per comprendre les diferències que hi poden haver amb altres càlculs fets públics, com ara, per exemple, el del Departament d'Educació sobre la despesa pública per alumne a temps complet en educació no universitària¹ (vegeu la taula 126, que recull la despesa pública feta pel Departament d'Educació, en contrast amb la despesa pública feta per la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar).

Cal tenir present, alhora, que el cost de la dotació de plantilles s'ha calculat a partir d'una retribució anual amb una antiguitat fixa per a tots els centres, que inclou 2 estadis i 5 triennis (46.702,86 euros a primària i 52.669,0 euros a secundària en el sector públic, i 45.700,39 euros a primària i 51.202,24 euros a secundària en el sector concertat), amb l'objectiu d'establir un cost de la plaça unitari, independentment de l'antiguitat de la plantilla de cada centre. Aquesta relació pot sobreestimar el cost de les plantilles en alguna etapa i sector de titularitat.

¹ Vegeu: <http://ensenyament.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/despesa/indicadors/despesa-educativa-no-universitaria-alumne-equivalent-temps-complet/>

Taula 126. Despesa pública per alumne (2017, 2019)

	Any	Total	Sector públic	Sector privat concertat
Despesa pública per alumne a temps complet en educació no universitària (Departament d'Educació)	2017	4.820,54 €	5.723,40 €	3.564,67 €
Despesa pública per alumne a l'educació infantil de segon cycle, primària i secundària obligatòria (Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar)	2019	3.977,81 €	4.453,43 €	2.992,56 €

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

3.2. EL FINANÇAMENT PÚBLIC DE LA PLAÇA ESCOLAR

Segons la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar, a partir de la informació facilitada pel Departament d'Educació, la despesa pública de la plaça escolar en els ensenyaments d'educació infantil de segon cycle, primària i secundària obligatòria, sense computar les activitats i els serveis complementaris, és de 4.026,8 milions d'euros, 4.005,7 euros per alumne. Si es computen les activitats i els serveis complementaris, aquesta xifra ascendeix a 4.173,3 milions d'euros, 4.151,3 euros per alumne (vegeu la taula 127).

En el sector públic, el finançament públic de la plaça escolar és de 4.004,9 euros per alumne a l'educació infantil i primària, i de 5.610,1 euros per alumne a l'educació secundària obligatòria, sense computar el cost de les activitats i serveis complementaris. En el sector concertat, aquestes xifres són de 2.784,4 euros per alumne a primària, i de 3.394,3 euros per alumne a secundària. Si es computa el cost de les activitats i serveis complementaris, la despesa pública s'incrementa en més de 200 euros per alumne en el sector públic, i prop de 100 euros per alumne en el sector concertat.

Taula 127. El finançament públic de la plaça escolar

Públic	Sense activitats i serveis complementaris			Amb activitats i serveis complementaris		
	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	1.886.561.380,20 €	1.160.853.815,50 €	3.047.415.195,70 €	2.001.357.349,00 €	1.167.865.328,90 €	3.169.222.677,90 €
Per alumne	4.004,87 €	5.610,08 €	4.494,78 €	4.248,56 €	5.643,96 €	4.674,44 €
Per unitat	92.478,50 €	158.716,68 €	109.959,41 €	98.105,75 €	159.675,33 €	114.354,57 €
Per plaça escolar	3.699,14 €	5.290,56 €	-	3.924,23 €	5.322,51 €	-
Concertat	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	600.310.566,00 €	379.123.610,60 €	979.434.176,60 €	616.516.625,20 €	387.519.383,00 €	1.004.036.008,20 €
Per alumne	2.784,41 €	3.394,34 €	2.992,56 €	2.859,58 €	3.469,50 €	3.067,73 €

Per unitat	67.977,64 €	98.884,61 €	77.333,93 €	69.812,78 €	101.074,43 €	79.276,43 €
Per plaça escolar	2.719,11 €	3.296,15 €	-	2.792,51 €	3.369,15 €	-
Total	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	2.486.871.946,20 €	1.539.977.426,10 €	4.026.849.372,30 €	2.617.873.974,20 €	1.555.384.711,90 €	4.173.258.686,10 €
Per alumne	3.621,67 €	4.833,33 €	4.005,70 €	3.812,45 €	4.881,69 €	4.151,34 €
Per unitat	85.076,53 €	138.139,35 €	99.726,33 €	89.558,14 €	139.521,41 €	103.352,21 €
Per plaça escolar	3.403,06 €	4.604,64 €	-	3.582,33 €	4.650,71 €	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de les administracions locals.

Nota: El càlcul ha estat elaborat a partir de l'escenari mitjà (cost de funcionament) i l'escenari actual d'escolarització: distribució inequitàtiva d'alumnat socialment desfavorit i no-equivalència de jornada escolar (cost de les activitats i els serveis complementaris).

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

3.3. LA DESPESA REAL DE LA PLAÇA ESCOLAR

D'acord amb la informació facilitada pel Departament d'Educació, per les titularitats dels centres i pels mateixos centres a través de l'Enquesta de quotes, la despesa real dels centres en la impartició dels ensenyaments d'infantil, primària i secundària obligatòria és de 4.659.3 milions d'euros, 4.634,0 euros per alumne, sense computar el cost de les activitats i serveis complementaris. Amb aquest cost, sufragat fonamentalment per les famílies, la despesa real ascendeix a 6.040.3 milions d'euros, 6.008,5 euros per alumne, prop de 1.350 euros més per estudiant (vegeu la taula 128).

En el sector públic, la despesa real és de 4.130,2 euros per alumne a l'educació pri-

mària, i de 5.785,9 euros per alumne a l'educació secundària obligatòria, sense computar les activitats i els serveis complementaris. Amb aquest cost, la despesa real s'incrementa en més de 1.100 euros per alumne a primària i 1.300 euros per alumne addicionals a secundària.

En el sector concertat, aquesta despesa és de 4.325,0 euros per alumne a primària i 5.228,7 euros per alumne a secundària, sense tenir en compte el cost de les activitats i serveis complementaris. Si es té en compte aquest cost, la despesa real s'incrementa en prop de 2.350 euros per alumne a primària i a secundària.

Taula 128. La despesa real de la plaça escolar

Públic	Sense activitats i serveis complementaris			Amb activitats i serveis complementaris		
	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	1.945.603.342,30 €	1.197.244.564,60 €	3.142.847.906,90 €	2.472.840.275,70 €	1.276.643.357,80 €	3.749.483.633,50 €
Per alumne	4.130,21 €	5.785,94 €	4.635,54 €	5.249,44 €	6.169,65 €	5.530,29 €
Per unitat	95.372,71 €	163.692,17 €	113.402,90 €	121.217,66 €	174.547,90 €	135.292,04 €
Per plaça escolar	3.814,91 €	5.456,41 €	-	4.848,71 €	5.818,26 €	-

Concertat	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	932.468.035,10 €	584.014.598,90 €	1.516.482.634,00 €	1.446.832.612,20 €	843.940.029,40 €	2.290.772.641,60 €
Per alumne	4.325,05 €	5.228,75 €	4.633,45 €	6.710,82 €	7.555,89 €	6.999,21 €
Per unitat	105.590,31 €	152.325,14 €	119.738,07 €	163.835,65 €	220.119,99 €	180.874,27 €
Per plaça escolar	4.223,61 €	5.077,50 €	-	6.553,43 €	7.337,33 €	-
Total	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	2.878.071.377,40 €	1.781.259.163,50 €	4.659.330.540,90 €	3.919.672.887,90 €	2.120.583.387,20 €	6.040.256.275,10 €
Per alumne	4.191,38 €	5.590,61 €	4.634,86 €	5.708,28 €	6.655,61 €	6.008,53 €
Per unitat	98.459,56 €	159.782,85 €	115.389,94 €	134.093,01 €	190.220,97 €	149.589,05 €
Per plaça escolar	3.938,38 €	5.326,09 €	-	5.363,72 €	6.340,70 €	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de l'Enquesta de quotes (2019), de les titularitats dels centres concertats i de les administracions locals.

Nota: L'estimació de les despeses de funcionament no comptabilitzen, com ja s'ha dit, la despesa en formació permanent del professorat.

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

La formació permanent del professorat

L'estimació de les despeses de funcionament no comptabilitza, com ja s'ha dit, la despesa en formació permanent del professorat. La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar considera que la inversió en formació del professorat és rellevant per mantenir la millora contínua de la qualitat de l'educació i té diferents àmbits d'incidència: sistema, zona educativa, centre escolar i professorat individual. En qualsevol cas, es considera que el tractament ha d'ésser simètric i equitatiu per a l'àmbit públic i concertat.

En el cas de comptabilitzar-ho, a partir de la despesa observada, els imports a afegir al cost serien:

- A l'educació infantil de segon cicle i primària, caldria afegir-hi 26,4 euros per alumne, 604,2 euros per unitat i 24,2 euros per plaça a tots els centres.
- En el cas de secundària, caldria afegir-hi 20,2 euros per alumne, 557,1 euros per unitat i 18,6 euros per plaça escolar a tots els centres.

3.4. EL COST TEÒRIC DE LA PLAÇA ESCOLAR

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar estableix, com a cost teòric de la plaça escolar, 4.316,36 euros per alumne a primària i 5.523,81 euros per alumne a secundària (4.055,82 euros i 5.262,46, respectivament, per plaça escolar en oferta), sense computar les activitats i els serveis complementaris. Amb aquests, el cost teòric s'incrementa en aproximadament 600 euros més per alumne.

Per sectors de titularitat, val a dir que el cost teòric per plaça escolar és lleugerament superior en el sector públic que en el sector concertat, particularment perquè la dedicació horària del professorat és més elevada en els centres concertats que en els centres públics, especialment a secundària

(19 hores per docent de dedicació setmanal en el sector públic versus 24 hores per docent en el sector concertat).

En concret, sense computar el cost de les activitats i els serveis complementaris, el cost teòric per plaça escolar en el sector públic és de 4.452,78 euros per alumne a l'educació primària i 6.003,70 euros per alumne a l'educació secundària, mentre que en el sector concertat aquest import és de 4.018,29 euros per alumne a primària i 4.634,78 euros per alumne a secundària (vegeu la taula 129). Si es té en compte la despesa en activitats i serveis complementaris, aquest cost teòric s'incrementa en 600 euros addicionals per alumne (vegeu la taula 129).

Taula 129. El cost teòric de la plaça escolar (2019)

Públic	Sense activitats i serveis complementaris			Amb activitats i serveis complementaris		
	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	2.097.557.561,70 €	1.242.302.835,10 €	3.339.860.396,80 €	2.410.610.161,20 €	1.361.551.751,80 €	3.772.161.913,00 €
Per alumne	4.452,78 €	6.003,70 €	4.926,12 €	5.117,34 €	6.579,99 €	5.563,74 €
Per unitat	102.821,45 €	169.852,73 €	120.511,67 €	118.167,16 €	186.156,93 €	136.110,34 €
Per plaça escolar	4.112,86 €	5.661,76 €	-	4.726,69 €	6.205,23 €	-
Concertat	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	866.330.761,00 €	517.672.958,80 €	1.384.003.719,80 €	1.004.602.027,80 €	582.041.198,40 €	1.586.643.226,20 €
Per alumne	4.018,29 €	4.634,78 €	4.228,68 €	4.659,63 €	5.211,08 €	4.847,82 €
Per unitat	98.101,09 €	135.021,64 €	109.277,83 €	113.758,58 €	151.810,43 €	125.277,79 €
Per plaça escolar	3.924,04 €	4.500,72 €	-	4.550,34 €	5.060,35 €	-
Total	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	2.963.888.322,70 €	1.759.975.793,90 €	4.723.864.116,60 €	3.415.212.189,00 €	1.943.592.950,20 €	5.358.805.139,20 €
Per alumne	4.316,36 €	5.523,81 €	4.699,05 €	4.973,63 €	6.100,11 €	5.330,66 €
Per unitat	101.395,38 €	157.873,68 €	116.988,14 €	116.835,28 €	174.344,54 €	132.712,68 €
Per plaça escolar	4.055,82 €	5.262,46 €	-	4.673,41 €	5.811,48 €	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: El càlcul ha estat elaborat a partir del cost estàndard (cost de funcionament), l'escenari d'escolarització equilibrada plena (cost de la complexitat) i l'escenari mitjà (cost de les activitats i els serveis complementaris). Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

3.5. L'IMPACTE PRESSUPOSTARI DEL COST TEÒRIC DE LA PLAÇA ESCOLAR

En darrer lloc, val a dir que l'aplicació d'aquest cost teòric de la plaça escolar suposaria un impacte pressupostari de 675,2 milions d'euros sense computar les activitats i els serveis complementaris per al conjunt del Servei d'Educació de Catalunya, 1.163,8 milions d'euros si es tenen en compte les activitats i serveis complementaris. Convé recordar que el cost teòric parteix de la base que es produeix efectivament una distribució realment equilibrada de l'alumnat (vegeu la taula 130).

Per sectors de titularitat, i d'acord amb aquesta escolarització equilibrada plena, aquest import es distribuïria en 581,2 milions

d'euros per al sector públic i 582,6 milions d'euros per al sector concertat. Tot i aquest equilibri en l'import en valors absoluts, això suposaria fer una inversió per alumne més elevada en el sector concertat, atès que escolaritza menys alumnat que el sector públic. Aquesta inversió per alumne més elevada s'explicaria pel fet que actualment el sector concertat escolaritza un nombre més baix d'alumnat amb necessitats educatives específiques, alumnat que compta amb una despesa unitària més elevada, i pel fet que una corresponsabilitat més gran en l'escolarització d'aquest alumnat aniria acompanyada d'una dotació de recursos més gran.

Taula 130. Impacte pressupostari de l'aplicació del cost de la plaça escolar (2019)

Públic	Sense activitats i serveis complementaris			Amb activitats i serveis complementaris		
	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	167.386.297,70 €	103.275.737,00 €	270.662.034,70 €	365.642.928,40 €	215.513.140,30 €	581.156.068,70 €
Per alumne	355,33 €	499,10 €	399,21 €	776,20 €	1.041,51 €	857,17 €
Per unitat	8.205,21 €	14.120,28 €	9.766,26 €	17.923,67 €	29.465,84 €	20.969,77 €
Per plaça escolar	328,21 €	470,68 €	-	716,95 €	982,19 €	-
Concertat	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	266.016.640,20 €	138.550.348,74 €	404.566.988,94 €	388.081.847,80 €	194.522.815,94 €	582.604.663,74 €
Per alumne	1.233,86 €	1.240,46 €	1.236,11 €	1.800,03 €	1.741,58 €	1.780,09 €
Per unitat	30.123,05 €	36.137,28 €	31.943,70 €	43.945,40 €	50.736,26 €	46.001,16 €
Per plaça escolar	1.204,92 €	1.204,58 €	-	1.757,82 €	1.691,21 €	-
Total	EINF i EPRI	ESO	TOTAL	EINF i EPRI	ESO	TOTAL
Import	433.402.937,90 €	241.826.085,74 €	675.229.023,64 €	753.724.776,20 €	410.035.956,24 €	1.163.760.732,44 €
Per alumne	631,17 €	758,99 €	671,68 €	1.097,66 €	1.286,93 €	1.157,65 €
Per unitat	14.826,83 €	21.692,33 €	16.722,28 €	25.785,12 €	36.781,12 €	28.820,94 €
Per plaça escolar	593,07 €	723,08 €	-	1.031,40 €	1.226,04 €	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: L'impacte pressupostari equival a la diferència entre l'estimació del finançament públic i el cost teòric. El càlcul ha estat elaborat a partir del cost estàndard (cost de funcionament), l'escenari d'escolarització equilibrada plena (cost de la complexitat) i l'escenari mitjà (cost de les activitats i els serveis complementaris).

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

4. EL FINANÇAMENT DELS CENTRES EN EL MARC DEL PACTE CONTRA LA SEGREGACIÓ ESCOLAR

4.1. EL CONTRACTE PROGRAMA COM A MECANISME D'ASSIGNACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

Els capítols anteriors permeten disposar per primera vegada d'una fotografia aproximada del cost de la plaça escolar. Malgrat les possibles imprecisions d'alguns càlculs derivats de la manca o de la baixa qualitat de la informació, la comptabilitat de costos efectuada ens permet comptar per primera vegada amb una aproximació realista al cost de la plaça escolar i a l'esforç públic estimat per afavorir la gratuïtat del sistema educatiu a Catalunya. Cal recordar, però, que la reducció i eventual eliminació de la segregació escolar no és exclusivament –ni principalment– una qüestió de naturalesa econòmica i que requereix accions en l'àmbit regulatiu i les complicitats de tots els agents implicats que han d'acompanyar necessàriament les mesures dirigides a compensar el dèficit de finançament del sistema.

La Comissió del cost de la plaça és conscient de les limitacions pressupostàries de la Generalitat de Catalunya per donar una resposta a les necessitats econòmiques del sistema. El realisme obliga a treballar des de la distància entre el que seria desitjable en cada moment i el que és factible en l'encaix econòmic actual. En aquestes circumstàncies, s'obren diversos escenaris de models de finançament i compensació de necessitats econòmiques que, de manera gradual, permetin avançar cap a la gratuïtat del sistema i, en conseqüència, cap a l'eliminació del component econòmic de la segregació escolar.

En aquest escenari és important reforçar la idea que els mecanismes de finançament que s'estableixin vagin associats a objectius explícits de reducció de la segregació escolar. Sens dubte, un dels millors instruments a disposició de l'Administració per vincular finançament públic a objectius concrets és el contracte programa. El contracte programa com a mecanisme de prestació de serveis és cada vegada més utilitzat en les polítiques públiques. A

l'educació l'obligatòria se'n van establir després del Pacte nacional de l'educació aprovat l'any 2006 per millorar la distribució de l'alumnat vulnerable entre centres públics i concertats. Si bé en aquella ocasió es va posar en marxa en una selecció de municipis i es va adreçar només als centres concertats, el contracte programa podria esdevenir el mecanisme de finançament de tots els centres educatius, públics i concertats, de Catalunya.

El contracte programa permet assegurar un finançament basal als centres, necessari per al seu funcionament quotidià, amb una part de finançament vinculada a l'assoliment de determinats objectius. En la seva formulació més simple consistiria a establir unes quanties vinculades específicament a l'objectiu de lluitar contra la segregació per la via econòmica, consignant partides d'acord amb l'acceptació per part del receptor de complir determinats estàndards. Es tractaria d'assignacions prospectives, revisades expost per la inspecció, i amb responsabilitats establertes en la norma i concretades en els contractes programa, incloses les sancions d'haver d'abandonar les xarxes públiques en cas d'incompliments.

Evidentment, correspon al Departament d'Educació establir les condicions específiques per al desenvolupament específic dels contractes programa, que es poden adaptar de manera flexible a les condicions dels diferents contextos socials i dels centres educatius. Si bé el contracte programa pot incorporar objectius de característiques molt diferents (èxit educatiu de tot l'alumnat, educació inclusiva, etc.), en el marc del Pacte contra la segregació caldrà establir clarament objectius associats a l'accés a l'escolarització de l'alumnat vulnerable i l'eliminació de les barreres econòmiques associades a aquest accés.

4.2. LA TRANSICIÓ A LA GRATUÏTAT MITJANÇANT EL FINANÇAMENT PER FÓRMULA

La identificació del contracte programa com a mecanisme d'assignació pressupostària no resol, però, amb quins criteris es pot establir la transició cap a la gratuïtat del sistema. La Comissió del cost de la plaça és

conscient que convé pensar en ajustaments graduals en el temps i segons la prioritització donada a l'objectiu de reduir la segregació associat a cadascun dels factors que la causen (contribucions econòmiques, segregació residencial, oferta desigual de serveis, etc.), ja sigui distribuint un euro o diversos centenars de milions.

La transició a la gratuïtat es podria fer efectiva mitjançant el finançament per fórmula, que s'aplica com a sistema de finançament diferenciat en diversos països. El pes de diferents factors hauria de permetre considerar tant les característiques dels centres educatius com la disponibilitat pressupostària de cada exercici que, de manera gradual, permetés avançar fins a la gratuïtat efectiva del sistema.

L'operativa per fer efectiva l'aplicació implica diverses estratègies. En aquest apartat es proposen tres possibles models de transició que comportarien diferents fórmules de finançament: (1) finançament en funció de la situació dels centres, (2) finançament associat a les característiques de l'alumnat amb necessitats de suport educatiu (alumnat vulnerable), (3) finançament en funció de la complexitat dels territoris.

4.2.1. Finançament als centres

El primer dels models de transició consistiria a combinar el finançament actual i un finançament complementari, associat a la complexitat del centre o no. La gradualitat temporal es podria establir mitjançant factors que anessin de menys a més en els dos components esmentats (per exemple, ponderant el primer al 0,9, però en programa de quatre anys abaixar-lo, a benefici d'augmentar-ne el segon). Aquesta fórmula mixta de finançament basal i variable es podria aplicar amb criteris diferenciats en funció dels objectius a assolir i, per tant, dels elements a prioritzar en el contracte programa.

Dins d'aquest model de transició, una primera opció del finançament consistiria a fixar el finançament diferenciat en funció de les condicions econòmiques de cada centre escolar respecte al cost teòric. D'aquesta manera, l'esforç pressupostari es

dirigiria als centres que se situen per sota de la mitjana del cost teòric fins a acostar-se al màxim al llindar establert.

Una segona opció de finançament basat en els centres adoptaria una regla d'assignació que també podria consistir en una doble provisió bàsica i diferencial per als centres, però que prioritzés primer els centres amb complexitat alta, als quals es dedicaria la major part –o inicialment la totalitat– dels recursos complementaris. D'aquesta manera, els centres que escolaritzessin més alumnat amb necessitats de suport educatiu guanyarien al llarg del temps un diferencial de finançament que permetria que fossin els primers a assegurar la gratuïtat. La disponibilitat pressupostària és la que permetria fixar els factors del finançament variable a cada exercici. El sistema hauria de permetre assegurar la gratuïtat de manera gradual, començant pels centres de màxima complexitat i progressivament arribant a centres amb menys complexitat al llarg del temps.

Finalment, una tercera fórmula de finançament estaria basada en la proporcionalitat. Aquí la compensació seria generalitzada (tots els centres rebrien alguna cosa), però molt diferent per grau (diferència entre la compensació estimada i l'actual). Amb una assignació proporcional es produiria una assignació més minsa –i, per tant, menys efectiva– per als nivells d'alta complexitat, però la fórmula en aquest cas respectaria un cert principi d'igualtat entre centres en la distribució de la càrrega de l'infrafinançament. De nou, com més universalitat (tot i aplicar-se de manera proporcionada a la necessitat), menys efectivitat en quanties absolutes de compensació, i menys exigibilitat de l'assoliment dels objectius determinats.

Es pot consultar un exemple d'aquesta tipologia de sistema d'assignació a l'annex d'aquest informe.

Qualsevol dels sistemes d'assignació proposats igualment produiria un sistema d'assignacions desigual entre i dins els sectors educatius públic i concertat, segons la composició dels seus nivells per complexitat. A tall il·lustratiu, i d'acord amb les dades del Departament d'Educació, el 61,3% dels centres públics són de complexitat

mitjana-alta, alta o molt alta, mentre que en el cas dels centres concertats aquesta proporció és del 25,4%.

Les diferents fórmules possibles dins d'aquest model de finançament presenten avantatges i limitacions des del punt de vista de la lluita contra la segregació. Qualsevol de les fórmules permet avançar cap a la gratuïtat progressiva del sistema i corregir els diferencials actuals de finançament entre centres. Per tant, a mitjà i llarg termini poden corregir les barreres econòmiques d'accés que són causa de segregació escolar. No obstant això, el finançament basat en centres pot ser que no faciliti a curt o mitjà termini el procés de reequilibri de l'alumnat més vulnerable. És un sistema que permet compensar el que menys té, però pot no generar incentius directes perquè els centres escolars assumeixin més responsabilitat en l'escolarització de l'alumnat més vulnerable. De fet, és un sistema que pot consolidar un finançament diferencial entre centres (en funció de la seva complexitat), però si no va acompanyat d'una definició clara de corresponsabilització envers l'alumnat amb necessitats de suport educatiu, pot ser inefectiu des del punt de vista de l'escolarització equilibrada.

4.2.2. El finançament segueix l'alumnat vulnerable

Un segon model, amb una estratègia diferent, estaria centrat no tant en el centre com en l'alumnat. Amb l'objectiu d'eliminar les barreres econòmiques de la segregació escolar i assolir una escolarització equilibrada el finançament diferencial s'associaria a les necessitats de l'alumnat més vulnerable. D'aquesta manera, cada centre rebria un finançament basal, mentre que el variable es vincularia a les necessitats de l'alumnat objecte d'escolarització per garantir-ne la plena gratuïtat. El sistema de finançament estaria dirigit exclusivament a l'alumnat considerat vulnerable segons els criteris que estableixi el Departament, prèviament a la millora dels sistemes de detecció.

El Departament d'Educació, en tot cas, és qui ha d'establir si els recursos per alumne s'apliquen de manera equivalent per a tot

l'alumnat socialment vulnerable o el finançament s'estableix de manera variable en funció de la situació de pobresa i necessitat de l'alumnat. Aquest és el model adoptat en aquests moments en el marc del Pla de xoc contra la segregació escolar del Consorci d'Educació de Barcelona. Els recursos públics busquen assegurar la gratuïtat de l'alumnat socialment vulnerable amb dotacions econòmiques idèntiques (no diferenciades per renda) per alumne per afavorir la gratuïtat de l'escolarització. Les assignacions econòmiques són superiors en el cas d'accés als centres concertats en la mesura que els recursos necessaris per assegurar la gratuïtat són més alts que en els centres públics (que tenen un finançament públic superior).

La fórmula de finançament basat en l'alumnat socialment vulnerable podria presentar, tanmateix, diferents variants, pel que fa a la seva aplicació gradual, amb l'objectiu final de cobrir el conjunt de l'alumnat:

1) Una primera opció podria ser assegurar la gratuïtat progressiva en funció de les característiques socials de l'alumnat. L'alumnat amb risc de pobresa en té assegurada la gratuïtat des del primer any (independentment del curs en el qual estigui escolaritzat) i la resta la va obtenint progressivament. S'eliminen així les barreres econòmiques de l'alumnat més vulnerable des del principi. Els centres que més escolaritzen aquest alumnat són els que rebrien més part de finançament variable.

2) Una segona opció podria ser assegurar la cobertura creixent dels costos d'escolarització en funció de les característiques socials de l'alumnat, prioritzant la gratuïtat total inicial de l'alumnat que viu en entorns de pobresa severa i una gratuïtat parcial de l'alumnat en risc de pobresa. Aquest darrer escenari possibilitaria un percentatge molt més alt de cobertura dels costos d'escolarització des del primer any per a aquell alumnat que viu en pobresa severa, al cap de pocs anys per a l'alumnat amb risc de pobresa i amb anys addicionals afegits per a la totalitat de l'alumnat, de manera que gaudiria de percentatges de gratuïtat creixents durant la transició.

3) Una tercera opció podria ser assegurar la gratuïtat progressiva per cursos. La gratuïtat s'aplicaria progressivament el primer any en els primers cursos de l'educació infantil de segon cicle (P3) i el primer curs d'ESO i progressivament s'aniria estenent a la resta de cursos. Aquest sistema permet eliminar les barreres econòmiques d'accés en els cursos d'entrada al sistema educatiu, amb una gratuïtat inicialment assegurada només per a una part de l'alumnat (el dels primers cursos). Com que cobreix inicialment el conjunt d'alumnat dels nivells inferiors de cada etapa, té la limitació que es garanteix abans la gratuïtat de l'alumnat socialment afavorit d'aquests primers nivells que de l'alumnat socialment desfavorit de la resta de cursos posteriors.

Qualsevol de les opcions descrites comporta un finançament que segueix l'alumnat, per bé que l'assignació real de recursos s'adreça als centres. Igual que en el cas del model anterior, aquesta opció presenta avantatges i limitacions. A diferència del cas anterior, aquest model assegura una progressiva corresponsabilitat de tots els centres en l'escolarització de l'alumnat vulnerable, sempre que aquests ajuts serveixin per acompanyar mesures d'escolarització equilibrada de l'alumnat. Per contra, pot mantenir temporalment situacions de despesa privada desigual entre famílies en el procés de transició i, per tant, mantenir situacions de gratuïtat i no-gratuïtat dins el mateix centre. En aquest cas, caldria assegurar que els contractes programa garanteixen els principis d'accessibilitat i no-exclusió descrits en el capítol 3 d'aquest informe.

4.2.3. La priorització territorial

Un tercer model de finançament prioritzaria la selecció de territoris més desfavorits i amb més segregació escolar. En aquest cas, el finançament buscaria garantir simultàniament l'eliminació de les barreres econòmiques per a l'alumnat més vulnerable i la plena gratuïtat des de bon principi en els territoris on es faci més evident la desigualtat educativa i la polarització en l'accés a l'escolarització.

El Departament d'Educació seleccionaria i identificaria els territoris que cal prioritzar,

els quals, en funció de les característiques i la mida, podrien ser municipis, districtes, zones educatives o altres delimitacions que configurin límits d'escolarització per avançar cap a una distribució més equilibrada. En aquest model el Departament podria optar per garantir la plena gratuïtat i un finançament addicional a l'alumnat més vulnerable primer en territoris de més polarització i segregació escolar i progressivament accedir a altres municipis o districtes amb nivells menys accentuats de segregació escolar.

Aquest model es podria fàcilment associar al model de desplegament de les zones educatives ja previst en la Llei d'educació de Catalunya (art.176). Per a les zones educatives, ja dissenyades com a territoris de característiques i extensió variables, el Departament podria impulsar plans de zona i establir contractes programa amb els centres escolars que garantissin l'escolarització equilibrada i la gratuïtat de l'escolarització en tots els centres.

En aquest cas també estem davant d'un model amb virtuts i defectes. El principal avantatge de la priorització territorial respon al caràcter fortament local de la segregació escolar i a la possibilitat de treballar primer en els territoris de dificultat més extrema en favor de la corresponsabilitat de tots els centres i amb l'objectiu d'eliminar les situacions d'infrafinançament. Així mateix, permetria desplegar de manera pilot els primers contractes programa i avaluar a escala micro les possibles millores que s'hi puguin fer. Pel que fa a les limitacions, com succeeix amb tots els models de selecció territorial, aquest sistema es basa en indicadors territorials i no individuals, i poden comportar la "fal·làcia ecològica", que suposa la priorització d'individus que es beneficien de la seva localització en un territori prioritari, tot i que individualment no són mereixedors prioritaris dels ajuts. En el sentit contrari, individus que haurien de ser mereixedors dels ajuts poden no beneficiar-se'n perquè no estan escolaritzats en un territori preferent.

En definitiva, qualsevol de les opcions d'un model de transició pressupostària comporta inevitablement la priorització d'intervencions, sigui seleccionant centres, alumnat o territoris. Correspondrà al

Departament d'Educació optar per un model o un altre o fins i tot estudiar la possibilitat d'aplicar models mixtos de finançament per fórmula. En tot cas, però l'aplicació pràctica del pla contra la segregació comporta un canvi de cultura en el funcionament del agents del sector educatiu. Aquest canvi requereix, en primer lloc, tenir clars els objectius que cal incloure en un contracte programa i fer-ne un seguiment transparent de l'evolució. En segon lloc, dissenyar un

pla que inclogui la sensibilització, formació, difusió i rigor en l'aplicació, el seguiment i l'avaluació dels objectius. Infravalorar aquests aspectes pot comportar certament la possibilitat d'una alta despesa pública i un baix rendiment social. Aquesta constatació requereix repensar i reorientar les funcions dels serveis econòmics i d'inspecció, i destinar-hi recursos addicionals per implementar-les i consolidar-les.

5. CONSIDERACIONS FINALS: A MODE DE SÍNTESI

5.1. UNA APROXIMACIÓ AL COST DE LA PLAÇA ESCOLAR

Aquest informe recull els resultats dels treballs desenvolupats per la Comissió del cost de la plaça escolar, que tenia per objectiu quantificar la despesa pública necessària per garantir la provisió en condicions de gratuïtat de la plaça escolar amb estàndards de qualitat equivalents entre centres.

Amb aquest propòsit, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha segmentat aquest cost en quatre **components** diferents: (1) el cost de la dotació bàsica de personal docent i de suport necessària per impartir els ensenyaments durant l'horari lectiu; (2) el cost de funcionament del centre, que integra la despesa associada a la provisió dels recursos materials i tecnològics necessaris per impartir els ensenyaments en condicions adequades, al pagament dels subministraments bàsics o a la dotació del personal d'administració i serveis necessari, entre d'altres; (3) el cost de les activitats i serveis escolars complementaris, que integra la despesa associada al pagament de les activitats complementàries, de les activitats educatives fora del centre (sortides i colònies escolars), del material escolar i llibres de text i del menjador escolar, fonamentalment, i (4) el cost d'atenció a la diversitat, que integra la despesa associada a la provisió de personal que s'ocupa d'atendre les necessitats educatives específiques de l'alumnat, generalment més present en els centres amb més complexitat.

Per a cadascun d'aquests components, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha estudiat quatre **dimensions d'anàlisi** associades: (a) el finançament públic actual dels centres públics i concertats, que es correspon a la despesa pública destinada a finançar cadascun d'aquests components; (b) la despesa real dels centres públics i concertats, que es correspon al cost efectiu que es destina a aquests components, resultant de la suma de la despesa pública de les administracions i la despesa privada de les famílies; (c) el cost teòric (comptable), establert per la Comissió d'estudi del cost de

la plaça escolar, ja sigui calculat a partir de la comptabilitat de costos dels centres que en disposen o d'estimacions efectuades a partir de l'aplicació dels barems propis dels centres públics, i (d) l'impacte pressupostari que deriva de l'aplicació del cost teòric al conjunt de places escolars del sistema, la qual cosa suposaria eliminar els pagaments avui fets per les famílies, i que és el resultat de la diferència entre el finançament públic actual i el cost teòric.

Alhora, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha estimat quatre **indicadors de referència**, que s'apliquen a cada component i dimensió d'anàlisi: (I) el cost per alumne, (II) el cost per unitat, (III) el cost de la plaça escolar i (IV) l'import total. El cost per unitat o per plaça escolar pot ser més adequat per determinar la despesa associada a la dotació de plantilles o al funcionament dels centres, mentre que el cost per alumne pot ser més adequat per determinar la despesa associada a les activitats i els serveis escolars complementaris.

Aquesta anàlisi dels costos, que aporta dades diferenciades per etapes educatives (educació infantil de segon cicle i primària i educació secundària obligatòria) i per titularitat del centre (pública i privada concertada), se circumscriu a la plaça escolar d'ensenyaments bàsics obligatoris i ensenyaments preobligatoris de provisió universal i gratuïta en centres ordinaris estàndards per a l'any 2019. S'exclouen de l'anàlisi, doncs, centres com ara ZER, escoles sense una unitat mínima per nivell educatiu o centres que només proveeixen altres ensenyaments. Cal tenir present que la utilització futura d'aquest treball ha de partir de l'actualització de les dades, com a mínim, a partir de l'evolució del cost de la vida.

Per a l'estimació d'aquests costos, la Comissió d'estudi ha comptat, per un costat, amb les dades de pressupostos liquidats de centres públics, amb les dades de dotació de personal docent, personal d'administració i serveis i personal d'atenció educativa de centres públics, amb les dades de convocatòries d'ajuts per a activitats i serveis escolars, amb les dades de concerts educatius i de subvencions als centres concertats i amb les dades de finançament dels serveis generals, facilitades pel Departament d'Educació; per un altre

costat, amb les dades de pressupostos en educació de les administracions locals, sense desagregació per centre; per un altre, amb les dades de pressupostos liquidats d'una mostra de 100 centres concertats i, finalment, amb les dades extretes de l'explotació d'una enquesta adreçada als centres públics i concertats durant l'any 2019, sobre quotes sufragades per les famílies per diferents conceptes, amb 1.574 centres amb resposta a primària i 758 centres amb resposta a secundària, tant públics com concertats.

Es poden consultar els components del cost de la plaça escolar, les dimensions d'anàlisi i els indicadors de referència en les taules 131, 132, 133 i 134.

La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar situa el cost teòric en 4.973,63 euros per alumne a educació infantil de segon cicle i primària (5.117,3 euros per alumne en el sector públic i 4.659,6 euros per alumne en el sector concertat) i 6.100,1 euros per alumne a secundària (6.579,99 euros per alumne en el sector públic i 5.211,08 euros per alumne en el sector concertat). Per unitat, el cost teòric és de 116.835,28 euros per unitat a primària (118.167,16 euros per unitat en el sector públic i 113.758,58 euros per unitat en el sector concertat) i 174.344,5 euros per unitat a secundària (186.156,9 euros per unitat en el sector públic i 151.810,4 euros per unitat en el sector concertat).

Aquest cost teòric està calculat prenent com a referència un escenari d'escolarització plenament equilibrada, que actualment no hi és, en què centres públics i centres concertats tinguessin una composició social equivalent entre si.

Aquest cost teòric de la plaça escolar preveu:

- Pel que fa al cost de la dotació bàsica de personal docent i de suport, la igualació de les hores lectives de personal docent disponibles en centres públics i concertats, sense modificar les condicions de treball del professorat (dedicació horària), prenent com a referència la disponibilitat d'hores lectives als centres públics. El càlcul està fet a partir d'un salari i una antiguitat mitjans.

- Pel que fa al cost de les despeses de funcionament del centre, la cobertura de les

despeses directament relacionades amb la provisió de la plaça escolar per part dels centres, per concepte com ara comunicacions, activitats docents, neteja, subministraments, manteniment dels centres, equipament informàtic, equipament dels espais docents i altres espais, personal d'administració i serveis, millora estructural de les instal·lacions escolars (inversions o amortització dels edificis), assegurances i despeses de gestió (i serveis externs), prenent com a referència els criteris d'assignació pressupostària del Departament d'Educació als centres públics. L'estimació de les despeses de funcionament no comptabilitza, com ja s'ha assenyalat, ni la despesa en formació permanent del professorat, que suposaria 26,4 euros addicionals per alumne a primària i 20,2 euros per alumne a secundària, ni tampoc la despesa no directa als centres dels serveis centrals del Departament d'Educació, que suposaria 64,7 euros addicionals per alumne a primària i secundària (65 milions d'euros).

- Pel que fa al cost de les activitats i dels serveis complementaris, la gratuïtat de les activitats complementàries als centres públics i concertats realitzades per personal educador, no pas per personal docent com fins ara en el sector concertat; la gratuïtat de sortides escolars; la gratuïtat de colònies escolars amb caràcter bianual; la gratuïtat del material i llibres de text, i també, específicament per a l'alumnat en situació de risc de pobresa, ajuts de mitjana del 50% per a menjador escolar.

- I, pel que fa al cost d'atenció a la diversitat, l'increment de la dotació de personal docent i de suport per a l'atenció de la diversitat, aplicant la ràtio vigent als centres públics de dotació per a alumnat amb necessitats educatives específiques amb dictamen a una dotació que cobreixi l'alumnat en situació de risc de pobresa.

L'impacte pressupostari total que suposaria garantir aquesta inversió als centres escolars seria de 1.163,8 milions d'euros en total, 581,2 milions d'euros en el sector públic i 582,6 milions d'euros en el sector concertat.

Taula 131. Cost per alumne per titularitat i etapa educativa (2019)

Per alumne		EINF i EPRI			ESO	
Centres públics	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real
Dotació bàsica de personal docent i de suport	3.226,0 €	3.226,0 €	3.226,0 €	0,0 €	4.652,2 €	4.652,2 €
Funcionament del centre	516,8 €	641,8 €	708,9 €	102,6 €	619,9 €	776,6 €
Activitats i serveis complementaris	243,70 €	1.119,20 €	664,60 €	420,90 €	33,90 €	383,70 €
Atenció a la diversitat	265,1 €	265,1 €	517,9 €	252,8 €	360,7 €	360,7 €
Cost agregat	4.248,56 €	5.249,44 €	5.117,34 €	776,20 €	5.643,96 €	6.169,65 €
Centres concertats	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real
Dotació bàsica de personal docent i de suport	2.508,8 €	3.379,6 €	2.829,9 €	321,1 €	3.057,1 €	4.146,0 €
Funcionament del centre	245,52 €	701,2 €	670,5 €	424,98 €	286,1 €	752,6 €
Activitats i serveis complementaris	75,20 €	2.385,80 €	641,30 €	566,10 €	75,20 €	2.327,10 €
Atenció a la diversitat	27,5 €	244,3 €	517,9 €	490,4 €	54,8 €	330,1 €
Cost agregat	2.859,58 €	6.710,82 €	4.659,63 €	1.800,03 €	3.469,50 €	7.555,89 €
Total	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real
Dotació bàsica de personal docent i de suport	3.000,8 €	3.274,2 €	3.101,6 €	100,8 €	4.093,0 €	4.474,7 €
Funcionament del centre	430,3 €	658,6 €	696,9 €	203,0 €	486,8 €	765,9 €
Activitats i serveis complementaris	190,8 €	1.516,9 €	657,3 €	466,5 €	48,4 €	1.065,0 €
Atenció a la diversitat	190,5 €	258,6 €	517,9 €	327,4 €	253,5 €	350,0 €
Cost agregat	3.812,45 €	5.708,28 €	4.973,63 €	1.097,66 €	4.881,69 €	6.655,61 €

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: L'impacte pressupostari equival a la diferència entre l'estimació del finançament públic i el cost teòric. El càlcul ha estat elaborat a partir del cost estàndard (cost de funcionament), l'escenari d'escolarització equilibrada plena (cost de la complexitat) i l'escenari mitjà (cost de les activitats i els serveis complementaris).

Els imports totals estan calculats a partir de dades d'alumnat i unitats del curs 2018/2019. Per al càlcul de l'import total, s'ha pres com a referència el cost per alumne.

ESO		TOTAL			
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
4.652,2 €	0,0 €	3.661,3 €	3.661,3 €	3.661,3 €	0,0 €
734,9 €	243,2 €	539,2 €	680,0 €	716,8 €	145,5 €
576,30 €	542,40 €	179,7 €	894,8 €	637,6 €	458,0 €
616,6 €	255,9 €	294,3 €	294,3 €	548,0 €	253,7 €
6.579,99 €	1.041,51 €	4.674,44 €	5.530,29 €	5.563,74 €	857,17 €
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
3.304,5 €	247,40 €	2.695,9 €	3.641,1 €	2.991,9 €	295,9 €
713,7 €	427,6 €	259,8 €	718,7 €	685,3 €	425,5 €
576,30 €	501,10 €	75,2 €	2.365,8 €	619,1 €	544,0 €
616,6 €	561,8 €	36,8 €	273,6 €	551,6 €	514,7 €
5.211,08 €	1.741,58 €	3.067,73 €	6.999,21 €	4.847,82 €	1.780,09 €
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
4.179,8 €	86,7 €	3.347,0 €	3.654,7 €	3.443,3 €	96,3 €
727,5 €	309,1 €	448,3 €	692,6 €	706,6 €	236,6 €
576,3 €	527,9 €	145,6 €	1.373,7 €	631,6 €	486,0 €
616,6 €	363,1 €	210,5 €	287,5 €	549,2 €	338,7 €
6.100,11 €	1.286,93 €	4.151,34 €	6.008,53 €	5.330,66 €	1.157,65 €

Taula 132. Cost de la plaça escolar per unitat per titularitat i etapa educativa (2019)

Per unitat		EINF i EPRI			ESO	
Centres públics	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real
Dotació bàsica de personal docent i de suport	74.216,4 €	74.216,4 €	74.216,4 €	0,0 €	132.295,7 €	132.295,7 €
Funcionament del centre	11.639,3 €	14.444,2 €	16.370,1 €	2.368,6 €	17.423,6 €	21.808,4 €
Activitats i serveis complementaris	5.627,3 €	25.844,9 €	15.118,9 €	9.491,6 €	958,6 €	10.855,7 €
Atenció a la diversitat	6.110,6 €	6.110,6 €	11.958,2 €	5.847,6 €	10.205,6 €	10.205,6 €
Cost agregat	98.105,75 €	121.217,66 €	118.167,16 €	17.923,67 €	159.675,33 €	174.547,90 €
Centres concertats	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real
Dotació bàsica de personal docent i de suport	62.220,6 €	82.154,5 €	70.059,5 €	7.838,9 €	88.640,6 €	118.618,7 €
Funcionament del centre	6.023,16 €	17.118,3 €	16.370,1 €	10.346,94 €	8.233,6 €	20.655,7 €
Activitats i serveis complementaris	1.835,10 €	58.245,3 €	15.657,4 €	13.822,3 €	2.189,8 €	67.794,8 €
Atenció a la diversitat	672,1 €	6.007,1 €	12.642,8 €	11.970,7 €	1.597,3 €	9.618,6 €
Cost agregat	69.812,78 €	163.835,65 €	113.758,58 €	43.945,4 €	101.074,43 €	220.119,99 €
Total	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real
Dotació bàsica de personal docent i de suport	70.492,0 €	76.914,7 €	72.860,3	2.368,2 €	116.981,0 €	127.890,8 €
Funcionament del centre	10.109,3 €	15.471,0 €	16.370,1	4.768,8 €	13.913,9 €	21.889,2 €
Activitats i serveis complementaris	4.481,6 €	35.633,5 €	15.439,9	10.958,3 €	1.382,1 €	30.438,1 €
Atenció a la diversitat	4.475,2 €	6.073,9 €	12.165,0	7.689,8 €	7.244,4 €	10.002,9 €
Cost agregat	89.558,14 €	134.093,01 €	116.835,28 €	25.785,12 €	139.521,41 €	190.220,97 €

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de les administracions locals, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: El càlcul del finançament públic, a partir de l'escenari d'inversió mitjà (cost de funcionament) i l'escenari actual d'escolarització: distribució inequitable d'alumnat socialment desfavorit i no-equivalència de jornada escolar (cost de les activitats i els serveis complementaris). El càlcul de la despesa real, a partir de les despeses bàsiques de

ESO		TOTAL			
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
132.295,7 €	0,0 €	89.568,8 €	89.568,8 €	89.568,8 €	0,0 €
20.791,0 €	6.880,3 €	13.191,5 €	16.635,0 €	17.536,8 €	3.559,3 €
16.304,2 €	15.345,6 €	4.395,2 €	21.889,1 €	15.598,7 €	11.203,5 €
17.444,7 €	7.239,1 €	7.199,1 €	7.199,1 €	13.406,1 €	6.207,0 €
186.156,93 €	29.465,84 €	114.354,57 €	135.292,04 €	136.110,34 €	20.969,77 €
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
95.848,2 €	7.207,6 €	69.668,1 €	94.094,8 €	77.316,0 €	7.647,7 €
20.791,0 €	12.557,4 €	6.713,7 €	18.573,4 €	17.708,4 €	10.994,7 €
16.788,8 €	14.599,0 €	1.942,5 €	61.136,2 €	16.000,0 €	14.057,5 €
17.963,2 €	16.365,9 €	952,2 €	7.069,9 €	14.253,4 €	13.301,3 €
151.810,43 €	50.736,26 €	79.276,43 €	180.874,27 €	125.277,79 €	46.001,16 €
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
119.459,7 €	2.478,8 €	83.326,9 €	90.988,4 €	85.725,7 €	2.398,7 €
20.791,0 €	8.835,0 €	11.159,7 €	17.243,0 €	17.590,6 €	5.891,4 €
16.470,9 €	15.088,8 €	3.625,9 €	34.199,1 €	15.724,5 €	12.098,7 €
17.623,0 €	10.378,6 €	5.239,8 €	7.158,6 €	13.671,9 €	8.432,1 €
174.344,54 €	36.781,12 €	103.352,21 €	149.589,05 €	132.712,68 €	28.820,94 €

funcionament (cost de funcionament) i la suma d'activitats complementàries, activitats fora del centre i material escolar, menjador escolar i altres serveis (cost de les activitats i els serveis complementaris). I el càlcul dels costos teòrics i dels impactes pressupostaris ha estat elaborat a partir del cost estàndard (cost de funcionament), l'escenari d'escolarització equilibrada plena (cost de la complexitat) i l'escenari mitjà (cost de les activitats i els serveis complementaris).

Taula 133. Cost de la plaça escolar per titularitat i etapa educativa (2019)

Per plaça escolar	EINF i EPRI				ESO	
	Centres públics	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic
Dotació bàsica de personal docent i de suport	2.968,7 €	2.968,7 €	2.968,7 €	0,0 €	4.409,9 €	4.409,9 €
Funcionament del centre	465,8 €	577,9 €	654,8 €	94,7 €	580,9 €	727 €
Activitats i serveis complementaris	225,1 €	1.033,8 €	604,8 €	379,7 €	32,0 €	361,9 €
Atenció a la diversitat	244,4 €	244,4 €	478,3 €	233,9 €	340,3 €	340,3 €
Cost agregat	3.924,23 €	4.848,71 €	4.726,69 €	716,95 €	5.322,51 €	5.818,26 €
Centres concertats	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real
Dotació bàsica de personal docent i de suport	2.488,8 €	3.286,2 €	2.750,1 €	261,3 €	2.954,7 €	3.954,0 €
Funcionament del centre	240,93 €	684,7 €	654,8 €	413,87 €	274,5 €	688,5 €
Activitats i serveis complementaris	73,4 €	2.329,8 €	626,3 €	552,9 €	73,0 €	2.259,8 €
Atenció a la diversitat	26,9 €	240,3 €	505,7 €	478,8 €	53,2 €	320,5 €
Cost agregat	2.792,51 €	6.553,43 €	4.550,34 €	1.757,82 €	3.369,15 €	7.337,33 €
Total	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real
Dotació bàsica de personal docent i de suport	2.819,7 €	3.076,6 €	2.914,4 €	94,7 €	3.899,4 €	4.263,0 €
Funcionament del centre	404,4 €	618,8 €	654,8 €	190,8 €	463,8 €	729,6 €
Activitats i serveis complementaris	179,3 €	1.425,3 €	617,6 €	438,3 €	46,1 €	1.014,6 €
Atenció a la diversitat	179,0 €	243,0 €	486,6 €	307,6 €	241,5 €	333,4 €
Cost agregat	3.582,33 €	5.363,72 €	4.673,41 €	1.031,40 €	4.650,71 €	6.340,70 €

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de les administracions locals, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: Nota: El càlcul del finançament públic, a partir de l'escenari d'inversió mitjà (cost de funcionament) i l'escenari actual d'escolarització: distribució inequitable d'alumnat socialment desfavorit i no-equivalència de jornada escolar (cost de les activitats i els serveis complementaris). El càlcul de la despesa real, a partir de les despeses bàsiques de

ESO		TOTAL			
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
4.409,9 €	0,0 €	-	-	-	-
693,0 €	229,3 €	-	-	-	-
543,5 €	511,5 €	-	-	-	-
581,5 €	241,2 €	-	-	-	-
6.205,23 €	982,19 €	-	-	-	-
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
3.194,9 €	240,2 €	-	-	-	-
693,0 €	418,5 €	-	-	-	-
559,6 €	486,6 €	-	-	-	-
598,8 €	545,6 €	-	-	-	-
5.060,35 €	1.691,21 €	-	-	-	-
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
3.982,0 €	82,6 €	-	-	-	-
693,0 €	294,5 €	-	-	-	-
549,0 €	503,0 €	-	-	-	-
587,4 €	346,0 €	-	-	-	-
5.811,48 €	1.226,04 €	-	-	-	-

funcionament (cost de funcionament) i la suma d'activitats complementàries, activitats fora del centre i material escolar, menjador escolar i altres serveis (cost de les activitats i els serveis complementaris). I el càlcul dels costos teòrics i dels impactes pressupostaris ha estat elaborat a partir del cost estàndard (cost de funcionament), l'escenari d'escolarització equilibrada plena (cost de la complexitat) i l'escenari mitjà (cost de les activitats i els serveis complementaris).

Taula 134. Cost total de la plaça escolar per titularitat i etapa educativa (2019)

Import total		EINF i EPRI			ESO	
Centres públics	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real
Dotació bàsica de personal docent i de suport	1.519.662.142,0 €	1.519.662.142,0 €	1.519.662.142,0 €	0,0 €	962.647.180,6 €	962.647.180,6 €
Funcionament del centre	242.019.376,5 €	301.061.338,6 €	333.949.020,0 €	48.319.759,7 €	123.569.508,8 €	159.960.257,9 €
Activitats i serveis complementaris	114.795.968,8 €	527.236.933,40 €	313.052.599,5 €	198.256.630,7 €	7.011.513,40 €	79.398.793,20 €
Atenció a la diversitat	124.879.861,7 €	124.879.861,7 €	243.946.399,7 €	119.066.538,0 €	74.637.126,1 €	74.637.126,1 €
Cost agregat	2.001.357.349,0 €	2.472.840.275,7 €	2.410.610.161,2 €	365.642.928,4 €	1.167.865.328,9 €	1.276.643.357,8 €
Centres concertats	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real
Dotació bàsica de personal docent i de suport	540.889.753,6 €	728.631.621,2 €	610.117.950,3 €	69.224.641,9 €	341.456.670,3 €	463.079.178,0 €
Funcionament del centre	53.485.616,4 €	151.171.552,9 €	144.563.911,6 €	91.078.295,2 €	31.543.101,8 €	84.060.151,8 €
Activitats i serveis complementaris	16.206.059,2 €	514.364.577,1 €	138.271.266,8 €	122.065.207,6 €	8.395.772,4 €	259.925.430,5 €
Atenció a la diversitat	5.935.196,0 €	52.664.861,0 €	111.648.899,1 €	105.713.703,1 €	6.123.838,5 €	36.875.269,1 €
Cost agregat	616.516.625,2 €	1.446.832.612,2 €	1.004.602.027,8 €	388.081.847,8 €	387.519.383,0 €	843.940.029,4 €
Total	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real
Dotació bàsica de personal docent i de suport	2.060.551.895,6 €	2.248.293.763,2 €	2.129.780.092,3 €	69.224.641,9 €	1.304.103.850,9 €	1.425.726.358,6 €
Funcionament del centre	295.504.992,9 €	452.232.891,5 €	478.512.931,6 €	139.398.054,9 €	155.112.610,6 €	244.020.409,7 €
Activitats i serveis complementaris	131.002.028,0 €	1.041.601.510,5 €	451.323.866,3 €	320.321.838,3 €	15.407.285,8 €	339.324.223,7 €
Atenció a la diversitat	130.815.057,7 €	177.544.722,7 €	355.595.298,8 €	224.780.241,1 €	80.760.964,6 €	111.512.395,2 €
Cost agregat	2.617.873.974,2 €	3.919.672.887,9 €	3.415.212.189,0 €	753.724.776,2 €	1.555.384.711,9 €	2.120.583.387,2 €

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de les administracions locals, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: El càlcul del finançament públic, a partir de l'escenari d'inversió mitjà (cost de funcionament) i l'escenari actual d'escolarització: distribució inequitable d'alumnat socialment desfavorit i no-equivalència de jornada escolar (cost de les activitats i els serveis complementaris). El càlcul de la despesa real, a partir de les despeses bàsiques de

ESO		TOTAL			
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
962.647.180,6 €	0,0 €	2.482.309.322,6 €	2.482.309.322,6 €	2.482.309.322,6 €	0,0 €
152.065.300,9 €	50.322.509,5 €	365.588.885,3 €	461.021.596,5 €	486.014.320,9 €	98.642.269,2 €
119.248.916,7 €	112.237.403,3 €	121.807.482,2 €	606.635.726,6 €	432.301.516,2 €	310.494.034,0 €
127.590.353,6 €	52.953.227,5 €	199.516.987,8 €	199.516.987,8 €	371.536.753,3 €	172.019.765,5 €
1.361.551.751,8 €	215.513.140,3 €	3.169.222.677,9 €	3.749.483.633,5 €	3.772.161.913,0 €	581.156.068,7 €
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
369.089.518,5 €	27.633.848,74	882.346.423,9 €	1.191.710.799,2 €	979.207.468,8 €	96.858.490,6 €
79.712.655,7 €	48.169.553,9	85.028.718,2 €	235.231.704,7 €	224.276.567,3 €	139.247.849,1 €
64.368.239,6 €	55.972.467,2 €	24.601.831,6 €	774.290.007,6 €	202.639.506,4 €	178.037.674,8 €
68.870.784,6 €	62.746.946,1 €	12.059.034,5 €	89.540.130,1 €	180.519.683,7 €	168.460.649,2 €
582.041.198,4 €	194.522.815,94 €	1.004.036.008,2 €	2.290.772.641,6 €	1.586.643.226,2 €	582.604.663,74 €
Cost teòric	Impacte pressupostari	Finançament públic	Despesa real	Cost teòric	Impacte pressupostari
1.331.736.699,1 €	27.633.848,7 €	3.364.655.746,5 €	3.674.020.121,8 €	3.461.516.791,4 €	96.858.490,6 €
231.777.956,6 €	98.492.063,4 €	450.617.603,5 €	696.253.301,2 €	710.290.888,2 €	237.890.118,3 €
183.617.156,3 €	168.209.870,5 €	146.409.313,8 €	1.380.925.734,2 €	634.941.022,6 €	488.531.708,8 €
196.461.138,2 €	115.700.173,6 €	211.576.022,3 €	289.057.117,9 €	552.056.437,0 €	340.480.414,7 €
1.943.592.950,2 €	410.035.956,2 €	4.173.258.686,1 €	6.040.256.275,1 €	5.358.805.139,2 €	1.163.760.732,4 €

funcionament (cost de funcionament) i la suma d'activitats complementàries, activitats fora del centre i material escolar, menjador escolar i altres serveis (cost de les activitats i els serveis complementaris). I el càlcul dels costos teòrics i dels impactes pressupostaris ha estat elaborat a partir del cost estàndard (cost de funcionament), l'escenari d'escolarització equilibrada plena (cost de la complexitat) i l'escenari mitjà (cost de les activitats i els serveis complementaris).

5.2. ALGUNES CONSIDERACIONS PER CONTEXTUALITZAR EL COST DE LA PLAÇA ESCOLAR

La composició social desigual dels centres

La determinació del cost de la plaça escolar, emmarcada en el Pacte contra la segregació escolar, es fonamenta en el supòsit que tots els centres tenen una composició social equilibrada, circumstància que no es produeix actualment.

Actualment, la composició social dels centres és força desigual entre si, no només entre centres de diferents sectors de titularitat, sinó també entre centres dins de cada sector de titularitat.¹ A tall il·lustratiu, d'acord amb les dades facilitades pel Departament d'Educació, el 61,3% dels centres públics són de complexitat mitjana-alta, alta o molt alta, mentre que el 38,7%, de complexitat mitjana-baixa o baixa. En canvi, en el cas dels centres concertats, el 74,6% té complexitat mitjana-baixa o baixa

però també hi ha un 25,4% de centres que tenen una complexitat mitjana-alta, alta o molt alta (vegeu la taula 135 i el gràfic 4).

Amb caràcter general, els centres del sector concertat tenen una composició social més afavorida que el sector públic: a tall d'exemple, els centres públics escolaritzen una proporció d'alumnat estranger més alta que els centres concertats, i també tenen alumnat amb progenitors amb un nivell d'estudis comparativament més baix (vegeu el gràfic 5).

Aquests desequilibris no són rellevants només perquè evidencien la persistència d'aquest fenomen i la necessitat de combatre'l, sinó també, especialment en el marc d'aquest informe, perquè poden contribuir a explicar diferències en el finançament dels centres.

Taula 135. La complexitat dels centres per sectors de titularitat (2019)

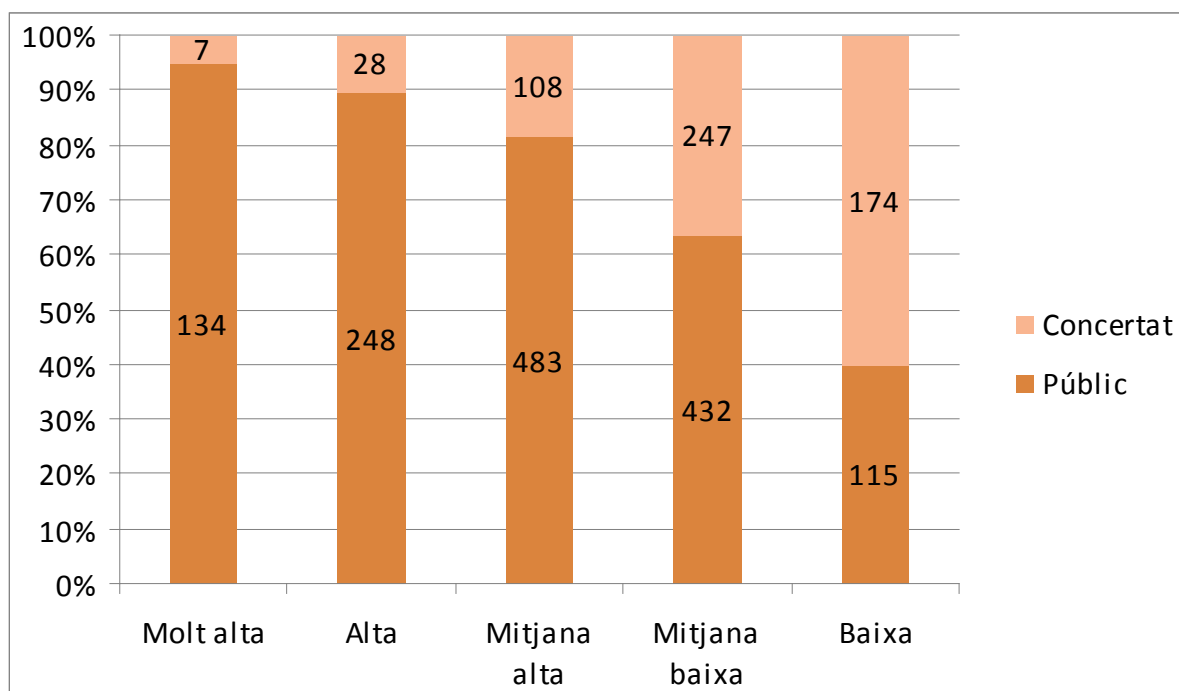
	Públic (n)	Concertat (n)	Públic (%)	Concertat (%)
Molt alta	134	7	9,5	1,2
Alta	248	28	17,6	5,0
Mitjana alta	483	108	34,2	19,1
Mitjana baixa	432	247	30,6	43,8
Baixa	115	174	8,1	30,9

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: S'exclouen els centres que no tenen classificació.

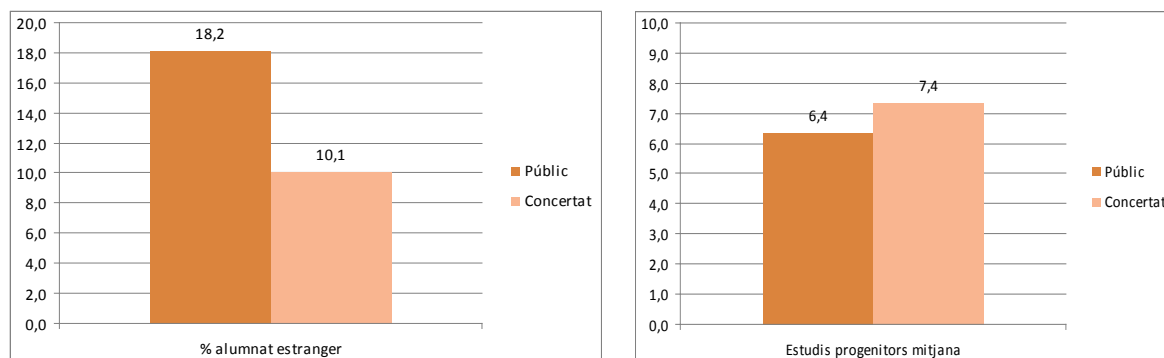
¹ Per a una anàlisi més aprofundida, podeu consultar Síndic de Greuges (2016). Informe *La segregació escolar a Catalunya (I): la gestió del procés d'admissió d'alumnat*

Gràfic 4. La complexitat dels centres per sectors de titularitat (2019)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Gràfic 5. Alguns indicadors sobre la composició social dels centres per sectors de titularitat (2019)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: La variable de l'alumnat estranger pot oscil·lar en cada centre de 0 a 100, en funció de la proporció d'alumnat estranger. La variable d'estudis dels progenitors pot oscil·lar en cada centre d'1 a 10 en funció de la mitjana dels valors assignats a cada nivell d'estudis segons la classificació d'Idescat (on 1 és "no sap llegir ni escriure" i 10, "llicenciatura i doctorat").

La despesa pública més elevada en el sector públic i la despesa privada més elevada en el sector concertat

En la línia de l'epígraf anterior, una primera evidència en l'anàlisi del cost de la plaça escolar és que la despesa pública és més elevada en el sector públic que en el sector concertat. Aquesta diferència favorable en el sector públic, que, en el cas de primària, és de 1.220,5 euros per alumne i en el cas de secundària, de 2.215,7 euros per alumne, sense comptabilitzar les activitats i els serveis complementaris (o de 1.389,0 euros per alumne i en el cas de secundària, de 2.174,5 euros per alumne, amb les activitats i els serveis complementaris), s'explica fonamentalment pel cost diferenciat de la dotació de plantilles en els diferents sectors de titularitat, per bé que hi ha altres factors que també hi incideixen (vegeu els gràfics 6 i 7).

Tal com s'ha exposat precedentment, la diferència en el finançament públic de l'activitat lectiva té a veure amb una provisió més gran d'hores lectives de professorat en el sector públic, i també amb una dedicació horària en docència a l'aula més reduïda del professorat en el sector públic respecte al sector concertat, especialment a secundària. Aquesta dotació més gran de professorat es produeix en un escenari en què el sector públic presenta una més gran responsabilitat en l'escolarització de l'alumnat socialment desfavorit.

En canvi, el finançament públic que reben els centres públics i concertats per a les despeses de funcionament o per a l'atenció a la diversitat no presenta diferències tan significatives.

Sense aquesta diferència en la dotació de plantilles, que en bona part no representa una provisió diferenciada d'hores lectives

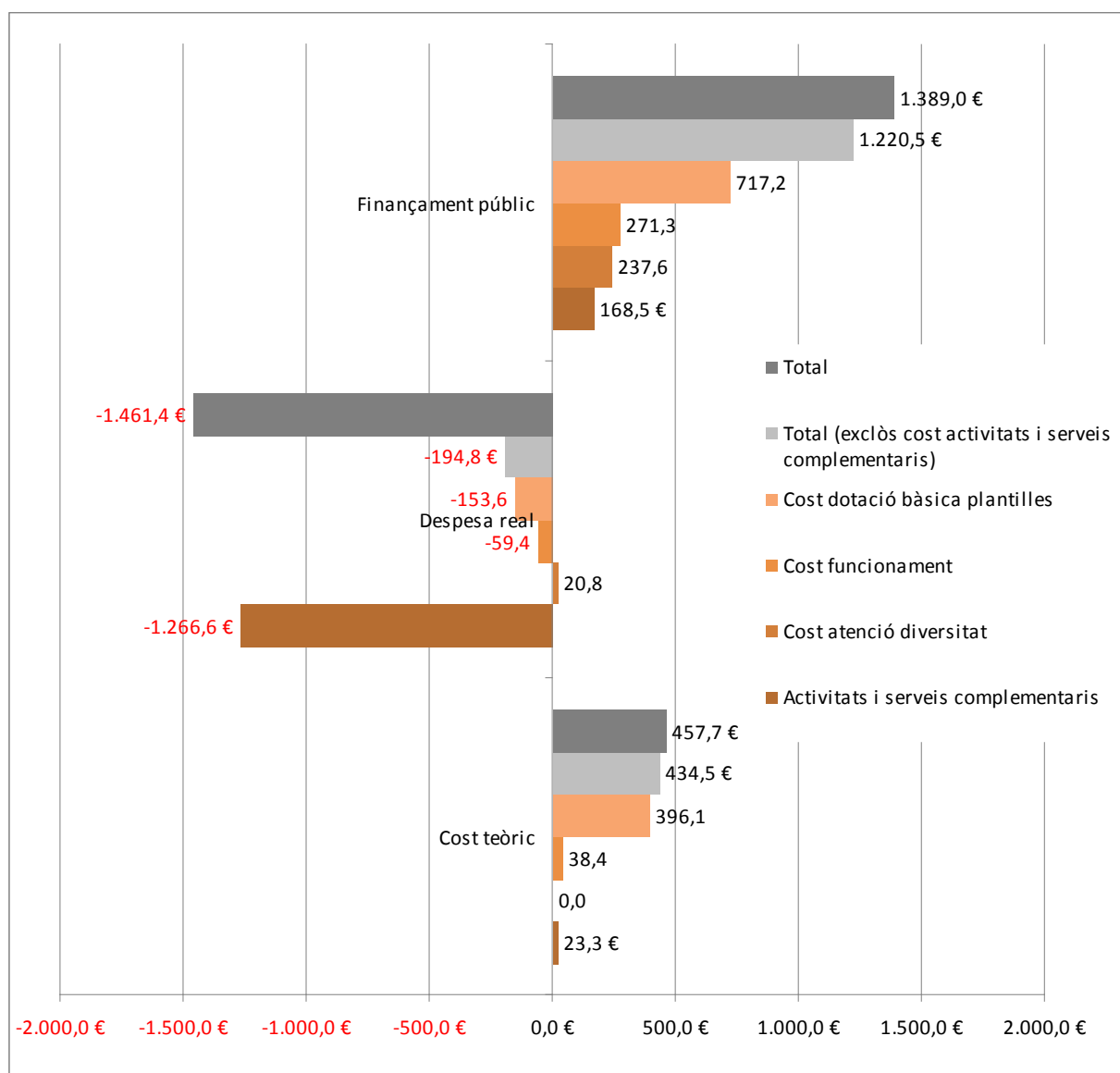
als centres, sinó la necessitat de provisió diferenciada de professorat (amb dedicació horària diferenciada) per atendre el mateix nombre d'hores lectives, la despesa pública en centres públics i concertats seria similar.

Val a dir que si bé el finançament públic és més elevat en el sector públic, la despesa real dels centres, sigui pública o privada, tendeix a ser més equilibrada entre sectors de titularitat, si no es tenen en compte les activitats i els serveis complementaris, fonamentalment perquè la despesa privada als centres concertats també és més elevada. Sense comptabilitzar les activitats i els serveis complementaris, els centres públics i concertats, doncs, tenen un cost real força equivalent, tot i que una part més important d'aquest en el cas del sector concertat es finança amb les aportacions de les famílies.

Convé afegir, a més, que, sense comptabilitzar les activitats i els serveis complementaris, la despesa real dels centres, sumant finançament públic i privat, és més elevada als centres concertats que als centres públics en el cas de primària. A secundària, en canvi, la despesa real és més elevada en el sector públic que en el sector concertat.

Val a dir, però, que en comptabilitzar les activitats i els serveis complementaris, la despesa real per alumne dels centres concertats és significativament més elevada que la dels centres públics. A primària, aquesta és de 1.461,4 euros per alumne més elevada als centres concertats, i a secundària, 1.386,2 euros per alumne, també a favor dels centres concertats.

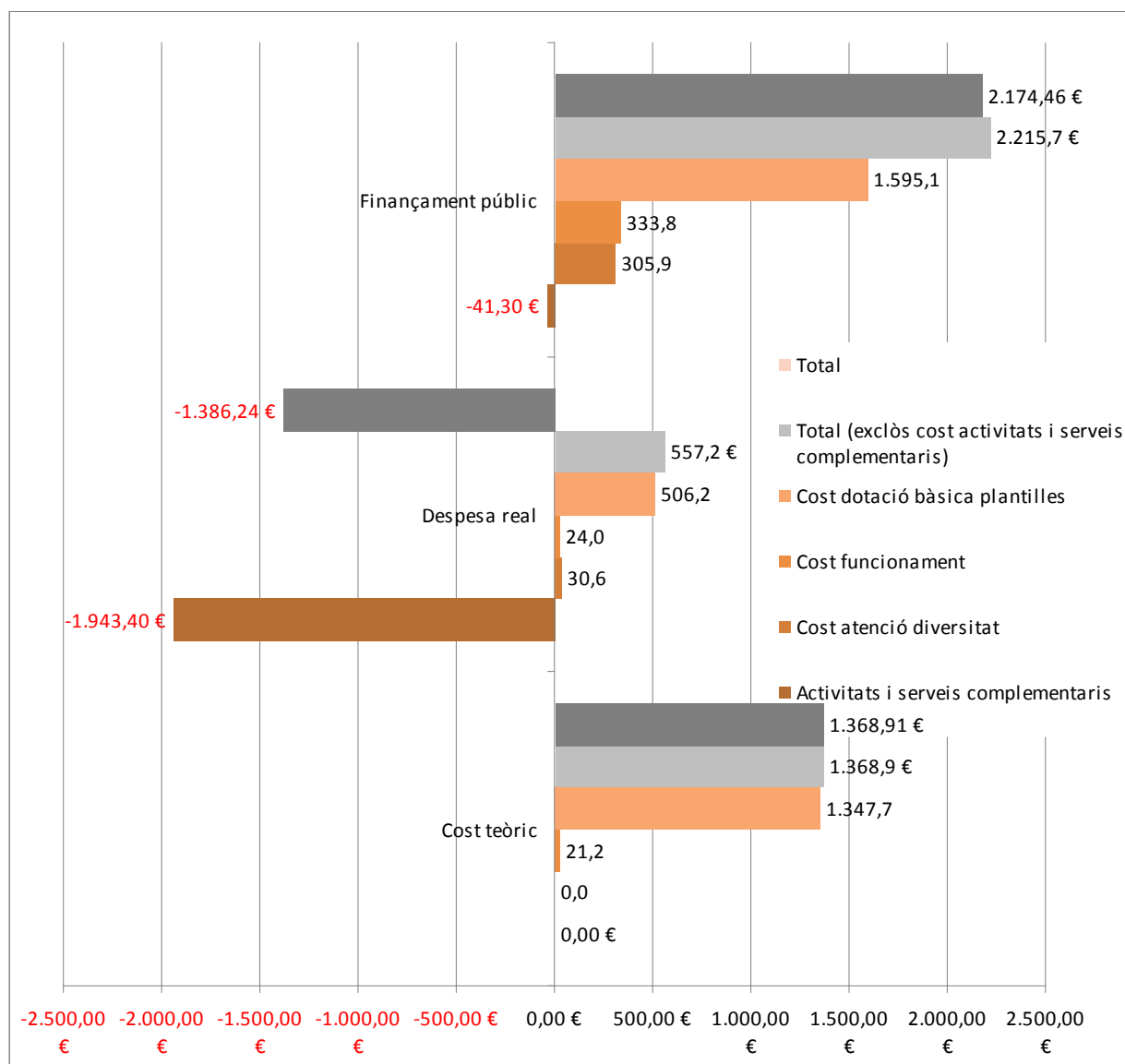
Gràfic 6. Diferència de cost (amb i sense activitats i serveis complementaris) entre sectors de titularitat (a favor del sector públic) a l'educació primària (2019)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: Les dades recullen el càlcul de la diferència de finançament en cada component del cost entre sector públic i sector privat (finançament sector públic-finançament sector concertat).

Gràfic 7. Diferència de cost (amb i sense activitats i serveis complementaris) entre sectors de titularitat (a favor del sector públic) a l'ESO (2019)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: Les dades recullen el càlcul de la diferència de finançament en cada component del cost entre sector públic i sector privat (finançament sector públic-finançament sector concertat).

L'infrafinançament públic de la plaça escolar

L'estudi de la plaça escolar també ha posat de manifest, com a segona evidència destacable, que actualment la inversió de les administracions públiques en la plaça escolar és insuficient per cobrir-ne el cost sense necessitat de copagament, tant si es mesura amb l'objectiu de garantir el

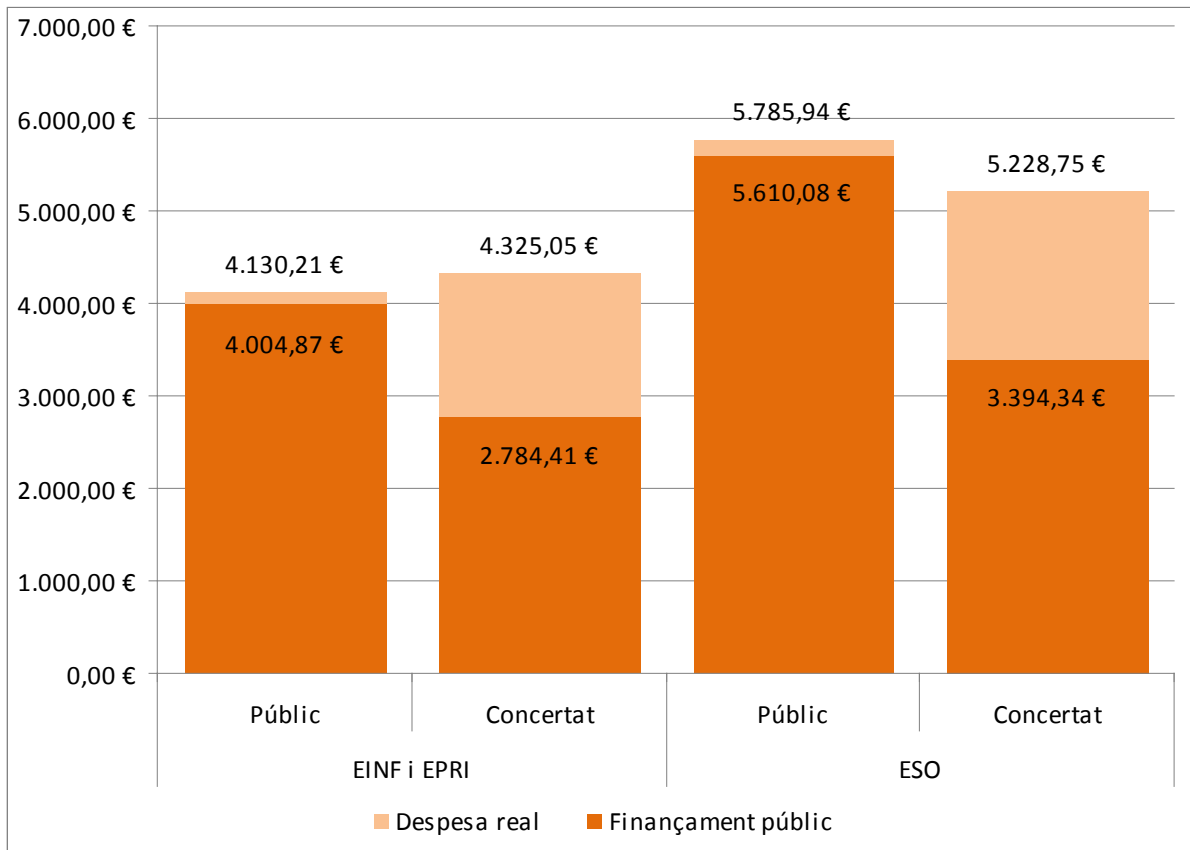
finançament públic necessari per cobrir el cost real de la plaça escolar (vegeu el gràfic 8), com també si es fa per cobrir el cost teòric de la plaça escolar, d'acord amb els criteris establerts per la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar (vegeu el gràfic 9).

En ambdós casos, l'infrafinançament és més elevat en el sector concertat que en el sector públic, si es calcula aquesta despesa per estudiant (sense ponderar aquest

estudiant en funció de la prevalença de necessitats educatives específiques). Amb tot, val a dir novament que la composició social dels dos sectors de titularitat també és actualment desigual: tal com s'ha

constatat precedentment, el sector públic escolaritza una proporció més elevada d'alumnat socialment desfavorit, que, al seu torn, requereix una despesa per estudiant més elevada.

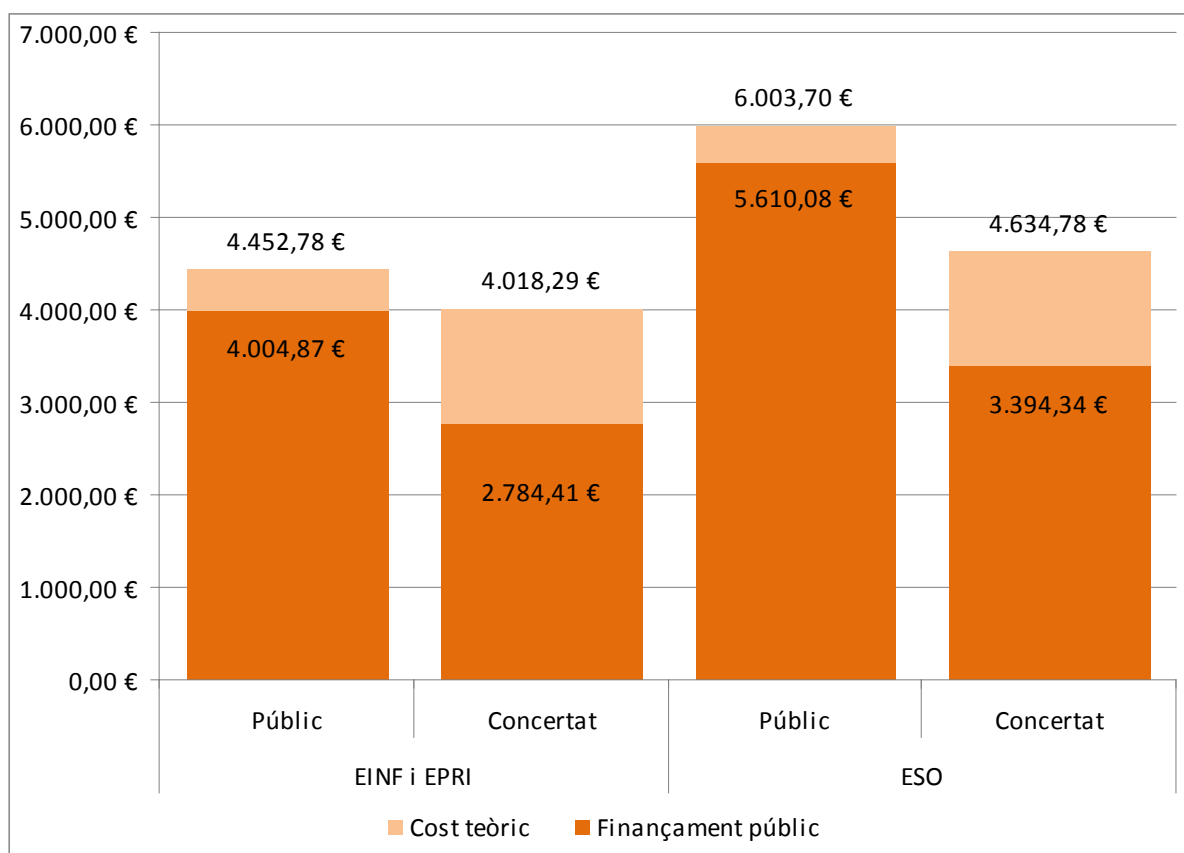
Gràfic 8. La relació entre finançament públic i despesa real per alumne per sectors de titularitat (2019)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: Les dades de la despesa real i del finançament públic no comptabilitzen la inversió en activitats i serveis complementaris.

Gràfic 9. La relació entre finançament públic i cost teòric per alumne per sectors de titularitat (2019)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: Les dades del cost teòric i del finançament públic no comptabilitzen la inversió en activitats i serveis complementaris.

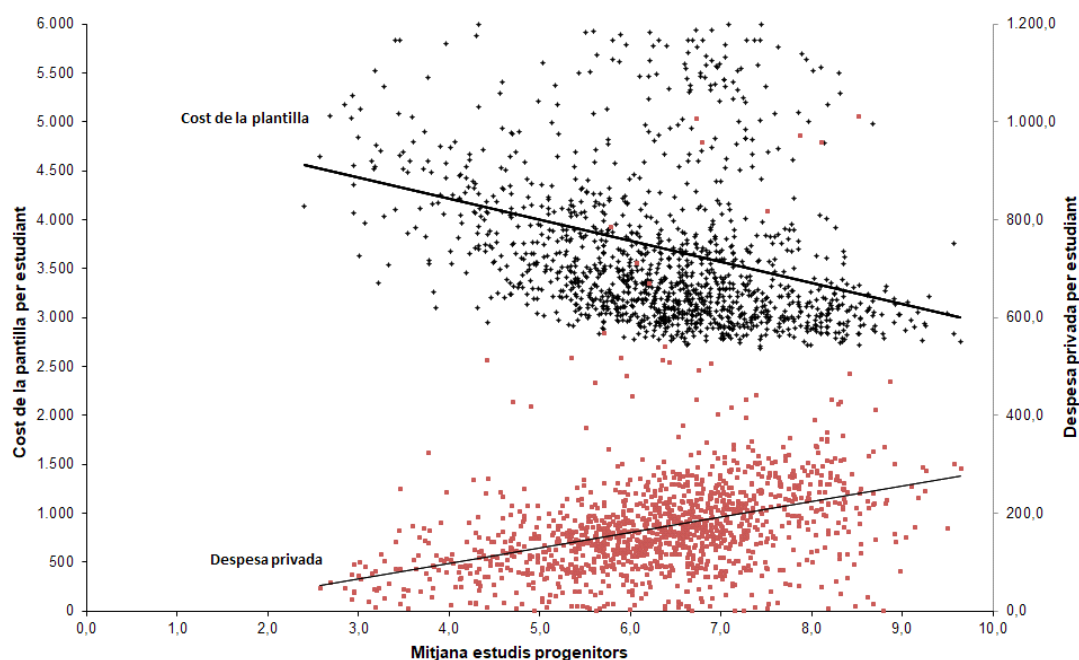
La relació diferenciada entre despesa privada, despesa pública i composició social per sectors de titularitat

Una tercera evidència destacable de l'estudi del cost de la plaça escolar és la relació existent entre composició social i despesa pública i privada, amb algunes diferències existents entre sectors de titularitat.

En el sector públic, hi ha una relació estadísticament significativa entre la composició social dels centres públics i la

dotació de plantilles, però també relació en sentit invers entre la composició social i les aportacions de les famílies: els centres amb una composició social més desfavorida disposen d'una dotació més gran de professorat, però també d'uns ingressos més baixos procedents de les famílies (vegeu el gràfic 10).

Gràfic 10. Relació entre el cost de la plantilla, les aportacions de les famílies i la composició social dels centres de primària en el sector públic (2019)

	N	Mínim	Màxim	Mitjana	Desv. típ.
Mitjana estudis progenitors	1.331	2,6	9,6	6,3	1,22
Despesa privada per estudiant	1.332	0,4	1011,2	171,7	105,58
Cost de la plantilla per estudiant	1.332	2.812,5	13.701,7	3.888,2	938,73

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: Els punts de color negre reflecteixen la relació entre el cost de la plantilla per estudiant i la mitjana d'estudis dels progenitors als diferents centres públics. Els punts de color taronja, la relació entre la despesa privada per estudiant i la mitjana d'estudis dels progenitors als diferents centres públics.

La variable d'estudis dels progenitors pot oscil·lar en cada centre d'1 a 10 en funció de la mitjana dels valors assignats a cada nivell d'estudis segons la classificació d'Idescat (on 1 és "no sap llegir ni escriure" i 10, "llicenciatura i doctorat").

En el sector concertat, la dotació de professorat també manté una relació estadísticament significativa amb la composició social del centre, fonamentalment perquè aquesta relació està condicionada per la grandària dels

centres: els centres amb una composició social més afavorida tendeixen a ser centres de dimensions més grans que, al seu torn, per aplicació dels coeficients de dotació de professorat, tenen una dotació docent per alumne comparativament més

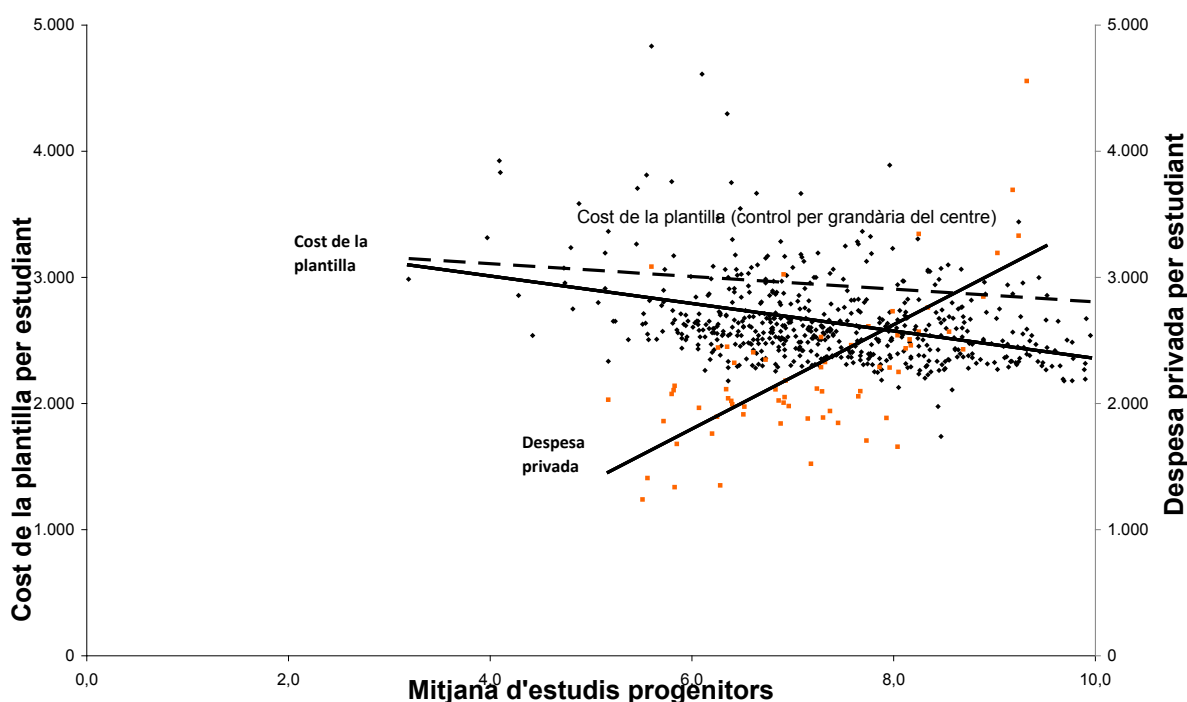
baixa. De fet, quan es controla la incidència de la grandària en la dotació de professorat, aquesta relació queda més atenuada (vegeu la recta de regressió en el gràfic 11).

Amb tot, en el cas del sector concertat, és especialment rellevant la forta associació

existent entre les aportacions de les famílies i la composició social del centre.

En general, tant en el sector públic com en el sector concertat, és més robusta l'associació entre composició social i despesa privada que entre composició social i despesa pública.

Gràfic 11. La relació entre cost de la plantilla, aportacions de les famílies i composició social dels centres de primària en el sector concertat (2019)

	N	Mínim	Màxim	Mitjana	Dev. típ.
Mitjana estudis progenitors	564	3,2	9,9	7,4	1,15
Despesa privada per estudiant	95	1.238,5	8.034,4	3.073,3	1.471,17
Cost de la plantilla per estudiant	577	1.486,2	8.309,2	2.646,4	414,30

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: Els punts de color negre reflecteixen la relació entre el cost de la plantilla per estudiant i la mitjana d'estudis dels progenitors als diferents centres públics. Els punts de color taronja, la relació entre la despesa privada per estudiant i la mitjana d'estudis dels progenitors als diferents centres públics. La recta de regressió discontinua correspon a la relació entre el cost de la plantilla per estudiant i la mitjana d'estudis dels progenitors a paritat en la grandària dels centres.

La variable d'estudis dels progenitors pot oscil·lar en cada centre d'1 a 10 en funció de la mitjana dels valors assignats a cada nivell d'estudis segons la classificació d'Idescat (on 1 és "no sap llegir ni escriure" i 10, "llicenciatura i doctorat").

Aquesta forta associació entre despesa privada i composició social s'observa en analitzar les quotes de les activitats i els serveis escolars. En la majoria d'activitats o serveis complementaris subjectes a quota hi ha una forta associació entre l'import de la quota i la complexitat del centre: l'import

de les quotes, que és més elevat en el sector concertat que en el sector públic, decreix a mesura que augmenta la complexitat del centre (vegeu les taules 136 i 137). A tall il·lustratiu, aquest fet s'observa de manera clara en el cas de les quotes per sortides i colònies escolars (vegeu els gràfics 12 i 13).

Taula 136. Aportacions de les famílies a primària en funció de la complexitat del centre en el sector públic (2019)

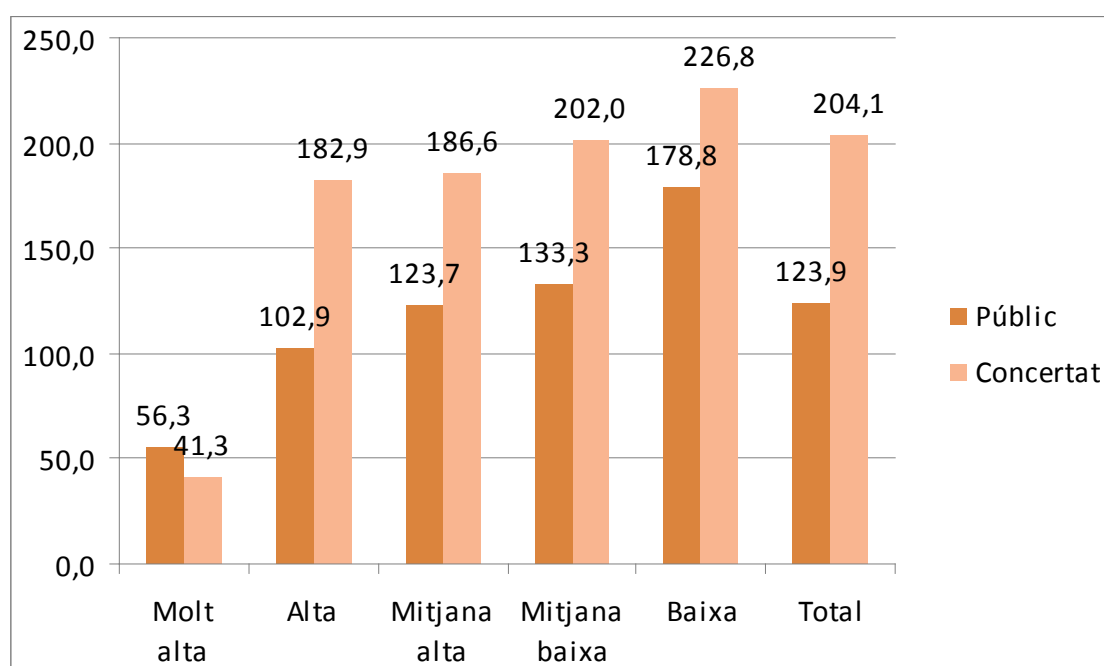
Públic		AMPA/AFA	Sortides i colònies	Material escolar	Menjador
Molt alta	Mitjana	17,6	56,3	86,6	1.080,9
	N	72	74	98	72
Alta	Mitjana	23,6	102,9	88,6	1.064,1
	N	152	152	175	142
Mitjana alta	Mitjana	27,2	123,7	93,1	1.071,3
	N	302	312	341	279
Mitjana baixa	Mitjana	34,9	133,3	101,1	1.076,1
	N	270	269	295	240
Baixa	Mitjana	50,3	178,8	119,7	1.069,8
	N	63	69	70	63
Sense classificar	Mitjana	29,0	136,0	75,5	1.031,0
	N	147	163	177	126
Total	Mitjana	29,8	123,9	92,8	1.066,6
	N	1.006	1.039	1.156	922

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Taula 137. Aportacions de les famílies a primària en funció de la complexitat del centre en el sector concertat (2019)

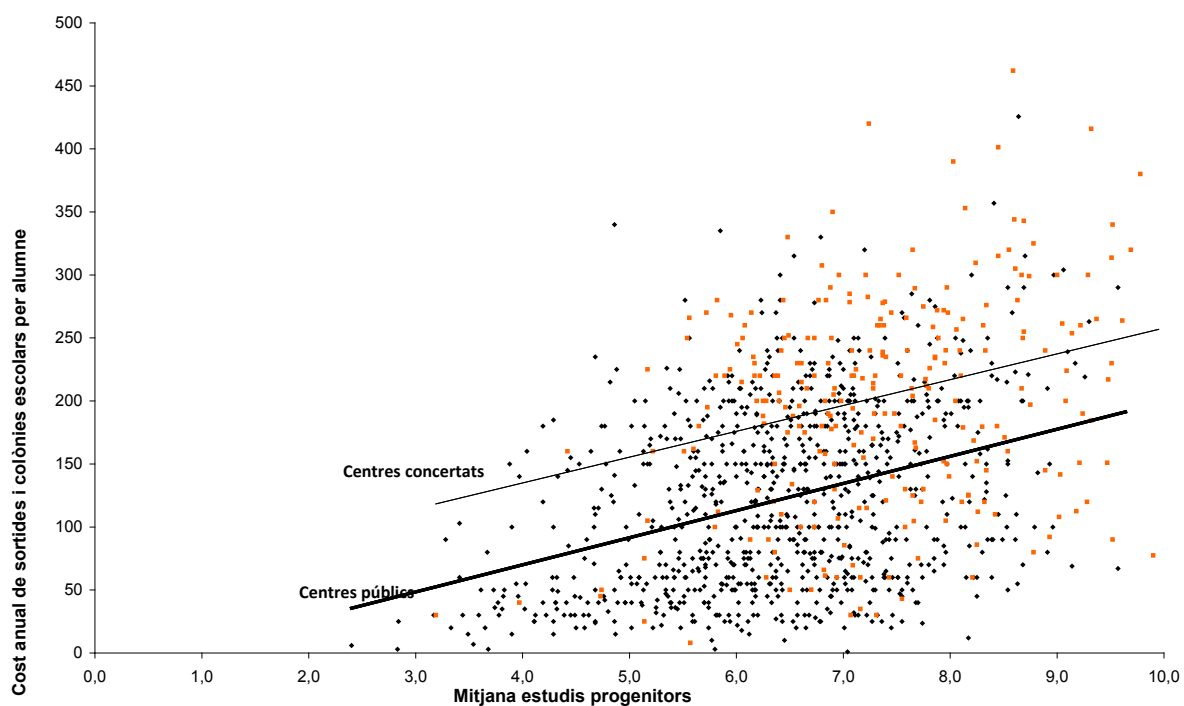
Concertat		Activitat complementària	AMPA/AFA	Sortides i colònies	Material escolar	Serveis escolars	Menjador
Molt alta	Mitjana	633,3	27,5	41,3	240,5	101,5	1.405,4
	N	3	2	4	4	2	4
Alta	Mitjana	668,2	29,9	182,9	284,8	106,5	1.276,0
	N	15	7	14	13	7	14
Mitjana alta	Mitjana	679,7	27,6	186,6	243,2	172,4	1.333,5
	N	53	28	43	48	44	58
Mitjana baixa	Mitjana	697,0	45,2	202,0	270,3	224,0	1.372,6
	N	129	89	113	124	118	141
Baixa	Mitjana	731,7	35,0	226,8	276,5	512,1	1.506,6
	N	98	76	82	93	92	98
Sense classificar	Mitjana	600,0	-	272,0	225,5	-	1.249,6
	N	1	-	1	1	-	1
Total	Mitjana	702,9	38,2	204,1	267,8	376,7	1.402,7
	N	299	202	257	283	264	316

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de l'Enquesta de quotes (2019).

Gràfic 12. Cost anual de les sortides i colònies escolars per alumne en funció de la complexitat del centre per sectors de titularitat a primària (2019)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de l'Enquesta de quotes (2019).

Gràfic 13. Relació entre el cost anual de les sortides i colònies escolars per alumne i la composició social del centre per sectors de titularitat a primària

Centres públics	N	Mínim	Màxim	Mitjana	Desv. típ.
Mitjana estudis progenitors	1.411	2,4	9,6	6,4	1,25
Cost anual de sortides i colònies per alumne	1.039	1,0	425,8	123,9	71,95
Centres concertats	N	Mínim	Màxim	Mitjana	Desv. típ.
Mitjana estudis progenitors	564	3,2	9,9	7,4	1,15
Cost anual de sortides i colònies per alumne	257	8,0	930,0	204,1	97,77

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de l'Enquesta de quotes (2019).

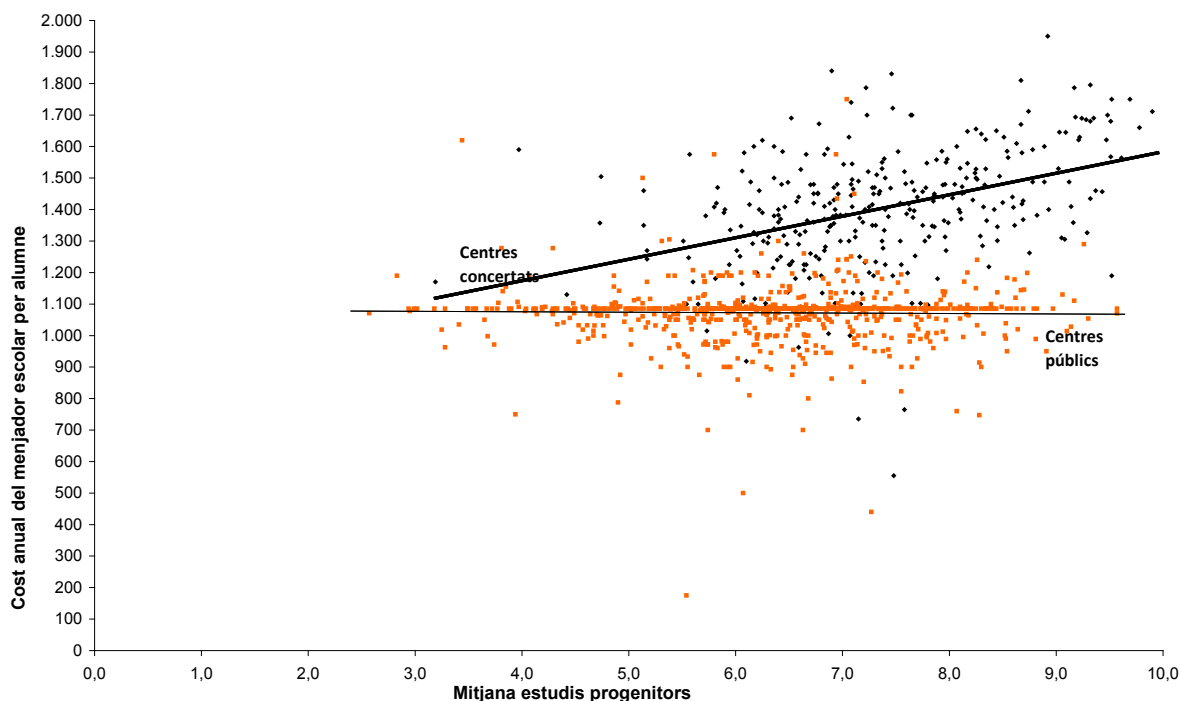
Nota: Els punts de color negre reflecteixen la relació entre el cost anual de sortides i colònies escolars per alumne i la mitjana d'estudis dels progenitors als diferents centres públics. Els punts de color taronja, la relació entre el cost anual de sortides i colònies escolars per alumne i la mitjana d'estudis dels progenitors als diferents centres concertats.

La variable d'estudis dels progenitors pot oscil·lar en cada centre d'1 a 10 en funció de la mitjana dels valors assignats a cada nivell d'estudis segons la classificació d'Idescat (on 1 és "no sap llegir ni escriure" i 10, "llicenciatura i doctorat").

Aquesta associació entre aportacions de les famílies i composició social està condicionada, alhora, per les fonts que utilitzen els centres per finançar els seus projectes educatius. En el sector públic, una de les fonts principals de captació de fons per al finançament dels projectes educatius dels centres públics procedeix de les aportacions de les famílies a través de les AMPA/AFA, mentre que aquest mateix fet

succeeix en el cas dels centres concertats amb el servei de menjador escolar. De fet, en aquesta línia, convé posar de manifest que aquesta associació es produeix en el sector concertat, però no pas en el sector públic en el cas del servei de menjador escolar, mentre que es produeix en el sector públic i no pas en el sector concertat en el cas de les quotes de les AMPA/AFA (vegeu els gràfics 14 i 15).

Gràfic 14. Relació entre el cost anual del menjador escolar per alumne i la composició social del centre per sectors de titularitat a primària (2019)

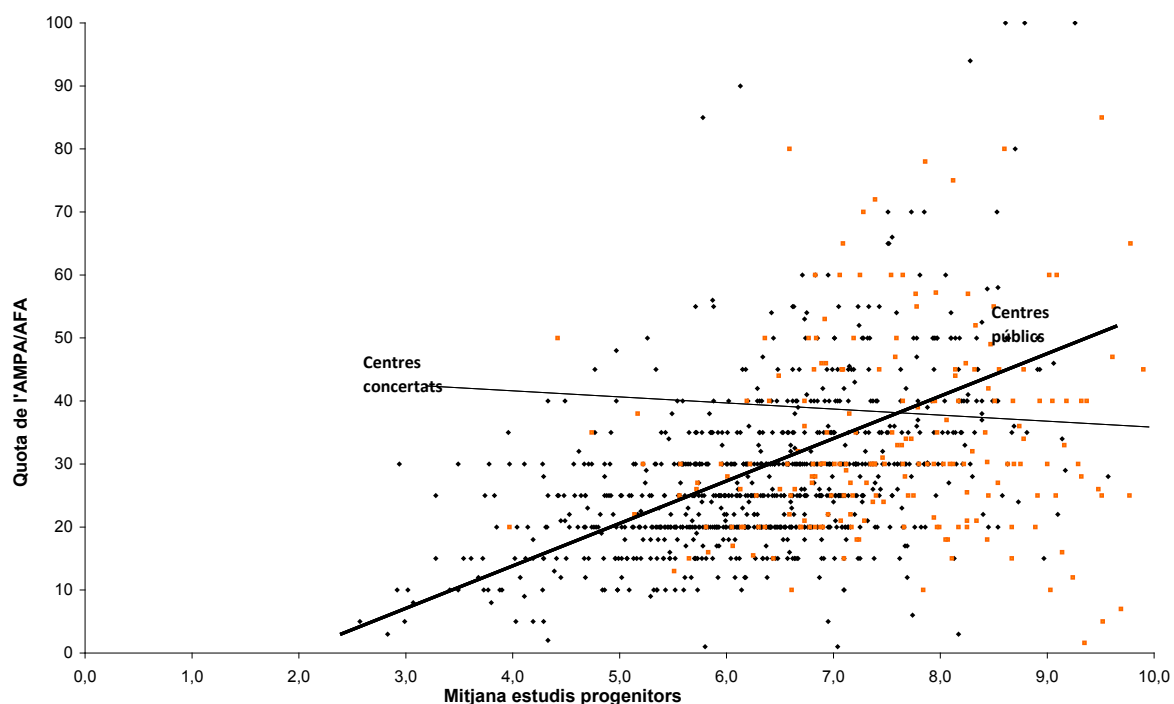
Centres públics	N	Mínim	Màxim	Mitjana	Desv. típ.
Mitjana estudis progenitors	1.411	2,4	9,6	6,4	1,25
Cost anual de menjador escolar per alumne	922	175,0	2.175,4	1.066,6	113,11
Centres concertats	N	Mínim	Màxim	Mitjana	Desv. típ.
Mitjana estudis progenitors	564	3,2	9,9	7,4	1,15
Cost anual de menjador escolar per alumne	316	555,0	1.950,0	1.402,7	186,69

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de l'Enquesta de quotes (2019).

Nota: Els punts de color negre reflecteixen la relació entre el cost anual de menjador escolar per alumne i la mitjana d'estudis dels progenitors als diferents centres concertats. Els punts de color taronja, la relació entre el cost anual de sortides i colònies escolars per alumne i la mitjana d'estudis dels progenitors als diferents centres públics.

La variable d'estudis dels progenitors pot oscil·lar en cada centre d'1 a 10 en funció de la mitjana dels valors assignats a cada nivell d'estudis segons la classificació d'Idescat (on 1 és "no sap llegir ni escriure" i 10, "llicenciatura i doctorat").

Gràfic 15. Relació entre la quota d'AMPA/AFA i la composició social del centre per sectors de titularitat a primària (2019)

Centres públics	N	Mínim	Màxim	Mitjana	Desv. típ.
Mitjana estudis progenitors	1.411	2,4	9,6	6,4	1,25
Cost anual de la quota d'AMPA/AFA escolar per alumne	1.006	1,0	290,0	29,7	22,11
Centres concertats	N	Mínim	Màxim	Mitjana	Desv. típ.
Mitjana estudis progenitors	564	3,2	9,9	7,4	1,15
Cost anual de la quota d'AMPA/AFA escolar per alumne	202	1,6	550,0	38,2	49,16

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de l'Enquesta de quotes (2019).

Nota: Els punts de color negre reflecteixen la relació entre el cost anual de la quota de l'AMPA/AFA per alumne i la mitjana d'estudis dels progenitors als diferents centres públics. Els punts de color taronja, la relació entre el cost anual de la quota de l'AMPA/AFA per alumne i la mitjana d'estudis dels progenitors als diferents centres concertats.

La variable d'estudis dels progenitors pot oscil·lar en cada centre d'1 a 10 en funció de la mitjana dels valors assignats a cada nivell d'estudis segons la classificació d'Idescat (on 1 és "no sap llegir ni escriure" i 10, "llicenciatura i doctorat").

L'elevada dispersió de la despesa pública entre centres del sector públic i de despesa privada entre centres en el sector concertat

Una quarta evidència destacable és que la variabilitat entre centres del cost real de la plaça escolar és molt elevada, especialment en el sector concertat, per efecte de la més gran dispersió de la despesa privada que reben per part de les famílies.

En aquesta línia, convé posar de manifest que, mentre la dispersió en la dotació de plantilles és més elevada en el sector públic que en el sector concertat, la dispersió en les aportacions de les famílies és més elevada en el sector concertat que en el sector públic (vegeu la taula 138).

Taula 138. Mitjana i desviació estàndard del cost de plantilles i d'activitats i serveis complementaris a primària per sector de titularitat

Públic	Dotació plantilles	Act. Complementària	AMPA/AFA	Sortides i colònies	Material escolar	Serveis escolars	Menjador
Mitjana	3.888,2	-	29,8	123,9	92,8	-	1.066,6
Desviació estàndard	938,7	-	22,1	72,0	50,1	-	113,1
Concertat	Dotació plantilles	Act. Complementària	AMPA/AFA	Sortides i colònies	Material escolar	Serveis escolars	Menjador
Mitjana	2.646,4	702,9	38,2	204,1	267,8	376,7	1.402,7
Desviació estàndard	414,3	109,0	1.006	1.039	1.156	1.109,8	186,7

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de l'Enquesta de quotes (2019).

La dissociació entre despesa real i cost de la plaça escolar: la despesa privada com a compensació de l'infrafinançament, redistribució, pagament de plus de qualitat o distinció

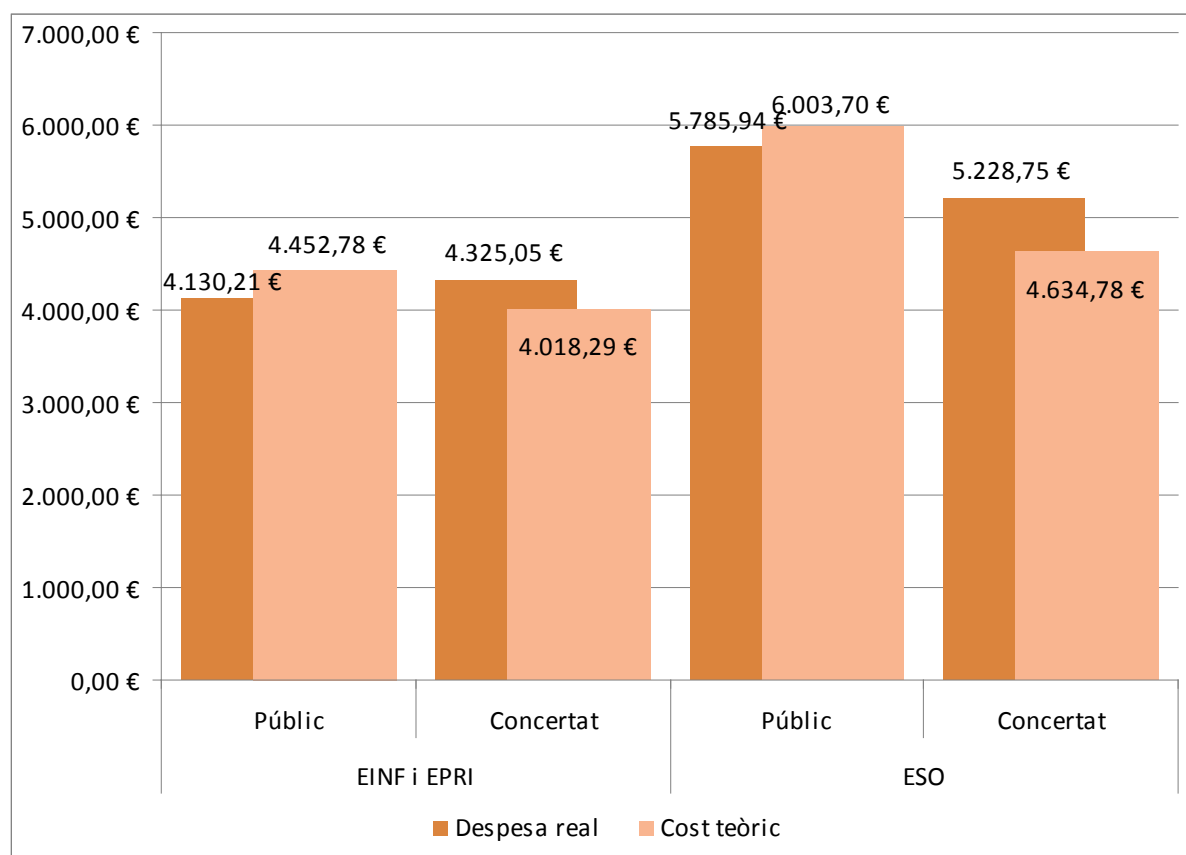
Una cinquena evidència destacable té a veure amb el fet que la despesa real dels centres i el cost de la plaça escolar no siguin assimilables. La Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar ha definit un cost teòric de la plaça a partir de criteris objectius, malgrat ser conscients que no s'ajusta plenament a la mitjana de la despesa real dels centres (vegeu el gràfic 16).

En el marc d'aquest informe, s'ha posat de manifest en diverses ocasions que la despesa real dels centres pot ser il·limitada, de manera que el cost real no ha de ser necessàriament el cost de referència per a la plaça escolar, especialment quan es constata que aquest cost real està fortament condicionat per la capacitat econòmica de les famílies que conformen la comunitat

escolar de cada centre. De fet, la gran dispersió entre centres de la despesa real de la plaça escolar constata la dificultat de

determinar un cost de la plaça escolar en funció de la despesa real.

Gràfic 16. La relació entre despesa real i cost teòric per alumne (exclusos les activitats i els serveis complementaris) per sectors de titularitat (2019)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: Les dades de la despesa real i del cost teòric no comptabilitzen la inversió en activitats i serveis complementaris.

Aquesta mateixa dispersió de despeses reals dels centres obliga a reflexionar al voltant del paper que té la despesa privada en la configuració dels projectes educatius dels centres.

Una part d'aquesta despesa està adreçada a compensar l'infrafinançament objectiu que pateixen els centres per part de les administracions públiques en relació amb la prestació bàsica del servei escolar en condicions de suficiència. En alguns centres, una altra part d'aquesta despesa s'adreça a finançar mecanismes de solidaritat en l'assumpció de les despeses d'escolarització de les famílies que no poden assumir les

aportacions econòmiques requerides. En alguns centres també una altra part de la despesa privada s'adreça a finançar increments de la qualitat en la prestació del servei escolar, increments que podrien estar coberts per finançament públic i formar part del cost bàsic de la plaça escolar en un context de més gran inversió pública i d'increments dels estàndards de qualitat del sistema. I, finalment, una altra part de la despesa privada s'orienta a finançar la diferenciació de la mateixa oferta escolar en un context de quasi-mercat educatiu.

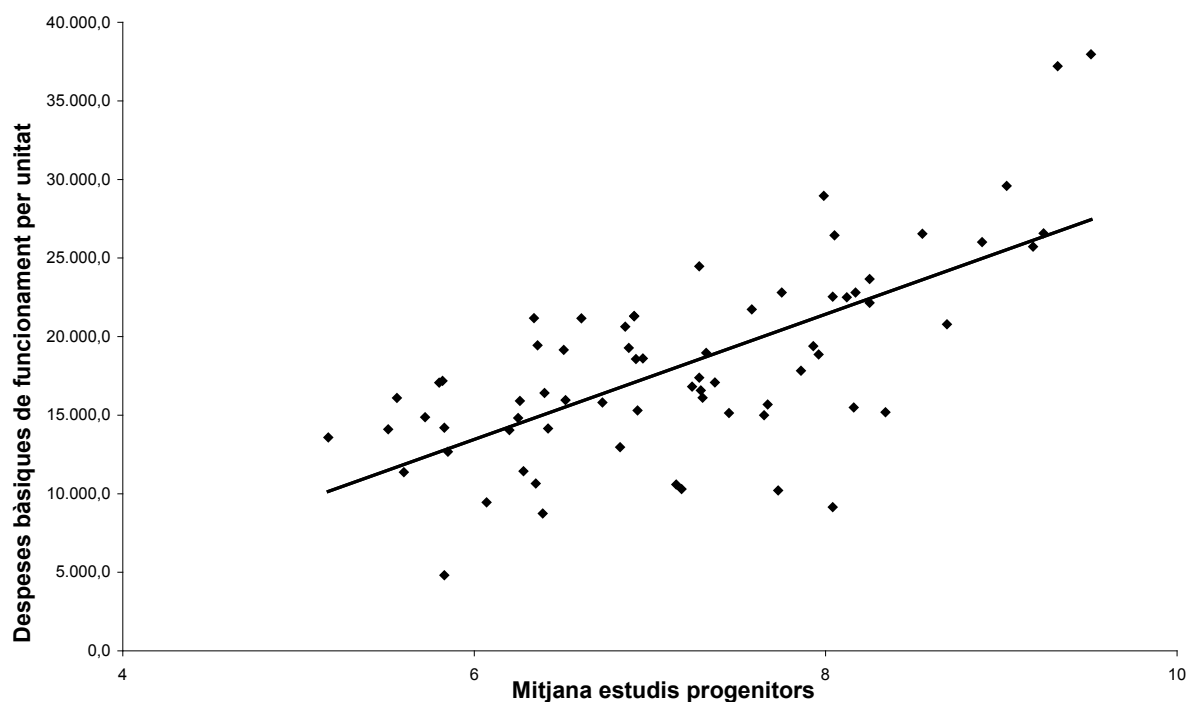
Això significa que cal dissociar la despesa real i la qualitat educativa, perquè no tot

increment de la despesa privada s'adreça a garantir una formació de més qualitat, i també que no s'ha de determinar el cost de la plaça escolar a partir de la despesa real, perquè en aquest cas es podrien estar finançant parts de la despesa que no es corresponen necessàriament amb la provisió bàsica d'un servei escolar en condicions d'equitat i de qualitat.

A tall d'exemple, l'estudi del cost de la plaça escolar ha evidenciat que els centres concertats tenen despeses de funcionament que difereixen substancialment entre si, i que poden oscil·lar entre els 6.000 euros per unitat i els 35.000 euros per unitat a primària. Aquestes diferències, a més, tenen una forta relació amb la composició

social: com més afavorida és la composició social, més elevades són les despeses de funcionament (vegeu el gràfic 17). En aquesta mateixa línia, per nivell de complexitat del centre, s'observa que, de mitjana, els centres concertats de baixa complexitat tenen despeses bàsiques de funcionament dues o tres vegades superiors, segons l'etapa, que els centres d'alta complexitat (vegeu el gràfic 18). Caldria preguntar-se, doncs, quina part d'aquest finançament privat s'adreça a assegurar la cobertura de despeses bàsiques de funcionament per garantir la prestació d'un servei escolar en condicions d'equitat i de qualitat, i quina part s'adreça a finançar despeses que no formen part dels estàndards de qualitat bàsics per a un centre escolar.

Gràfic 17. Relació entre les despeses de funcionament i la composició social dels centres concertats a primària (2019)

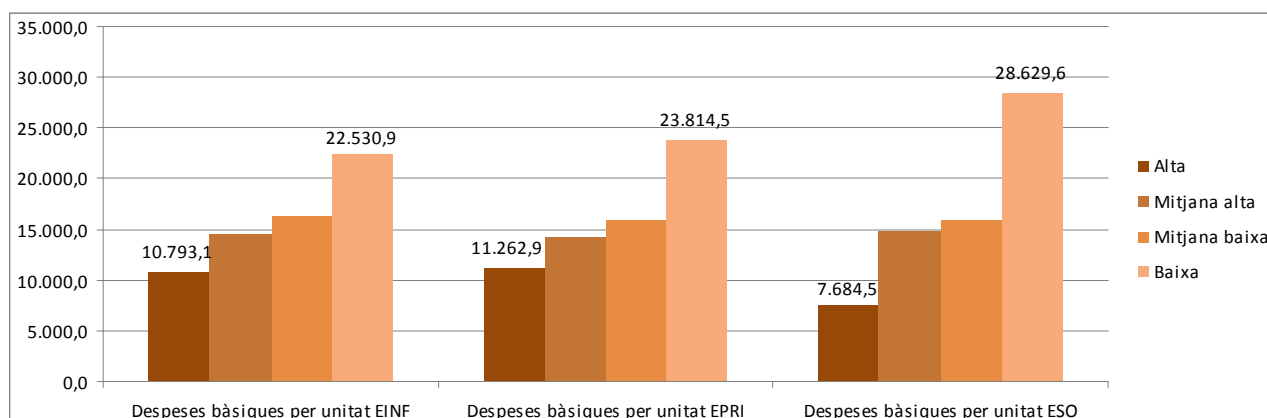

	N	Mínim	Màxim	Mitjana	Desv. típ.
Mitjana estudis progenitors	69	5,2	9,5	7,2	1,05
Despeses bàsiques de funcionament per unitat	100	0,0	37.967,7	16.237,1	7.083,58

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de les titularitats dels centres concertats.

La variable d'estudis dels progenitors pot oscil·lar en cada centre d'1 a 10 en funció de la mitjana dels valors assignats a cada nivell d'estudis segons la classificació d'Idescat (on 1 és "no sap llegir ni escriure" i 10, "llicenciatura i doctorat").

Gràfic 18. Despeses bàsiques de funcionament dels centres concertats per nivell de complexitat i etapa (2019)

Complexitat	N	Despeses bàsiques per unitat EINF	Despeses bàsiques per unitat EPRI	Despeses bàsiques per unitat ESO	Despesa privada per alumne
Alta	4	10.793,1	11.262,9	7.684,5	-
Mitjana alta	16	14.633,4	14.392,2	14.998,1	1.928,4
Mitjana baixa	29	16.362,3	16.025,7	15.974,6	2.088,3
Baixa	19	22.530,9	23.814,5	28.629,6	2.958,5

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i de les titularitats dels centres concertats.

Els riscos de la millora de finançament dels centres per a la lluita contra la segregació escolar

L'infrafinançament dels centres públics i concertats es produeix, amb diferents intensitats, en les diverses tipologies de complexitat de centre. Addicionalment, l'estudi del cost de la plaça escolar també destaca l'infrafinançament agregat del sistema educatiu en l'atenció de la diversitat: els centres públics i concertats requeririen una dotació més gran de recursos per atendre l'alumnat amb necessitats educatives específiques en un context d'escolarització plena de l'alumnat (vegeu el gràfic 19).

Des de la perspectiva de la lluita contra la segregació escolar, aquest escenari planteja un doble risc. D'una banda, que la millora del finançament dels centres s'adreci bàsicament a garantir el compliment del

principi de suficiència financera, sense necessitat de revertir o combatre els desequilibris en la composició social dels centres. I, d'altra banda, que la millora del finançament dels centres s'orienti bàsicament a millorar els recursos disponibles per als centres per atendre l'alumnat amb necessitats educatives específiques, sense garantir-ne una distribució equilibrada. Aquests dos escenaris es produirien si els esforços es focalitzessin fonamentalment, en el primer cas, a millorar linealment la dotació econòmica dels centres pel que fa a plantilles o a despeses de funcionament sense actuacions addicionals adreçades a combatre la segregació escolar o, en el segon cas, a millorar la dotació dels centres amb una composició social més desfavorida,

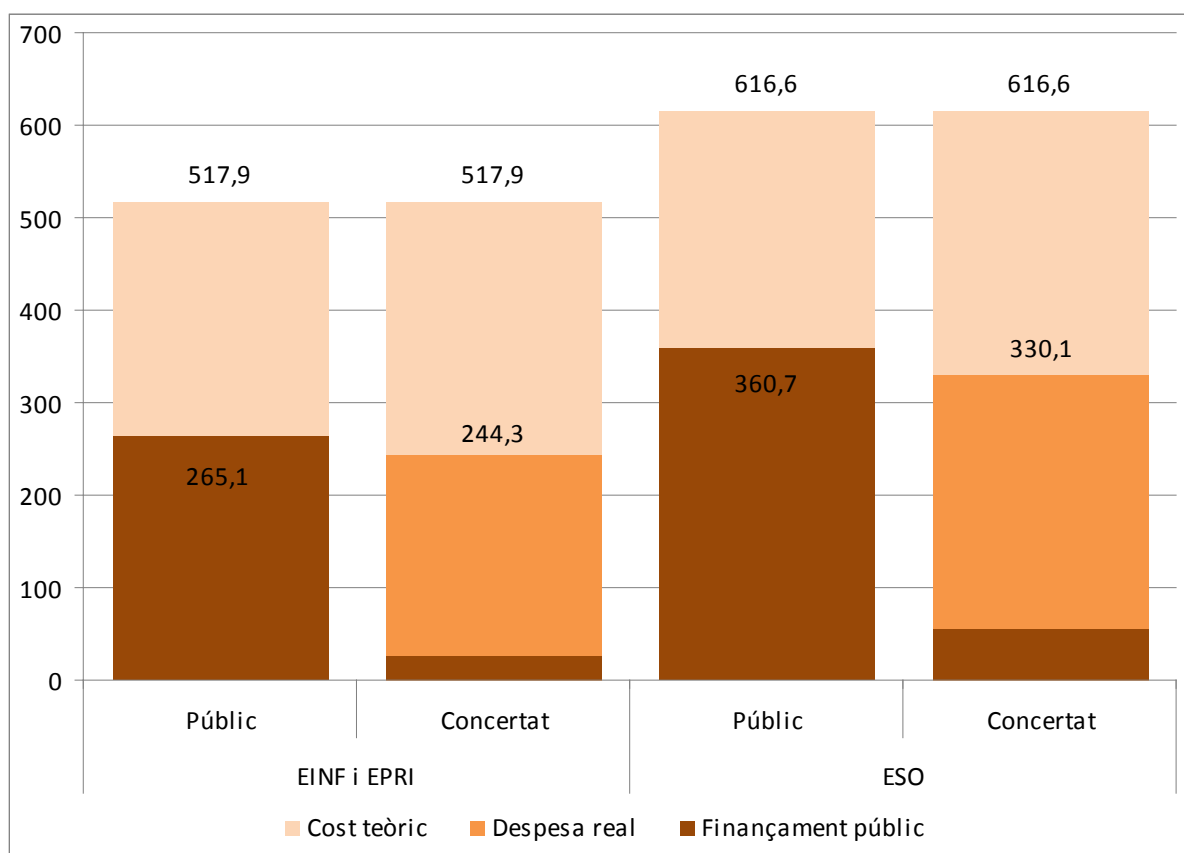
sense actuacions addicionals per capgirar-ne la situació.

Sens perjudici de la bondat d'aquestes opcions de finançament, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar desenvolupa els seus treballs en el marc del Pacte contra la segregació escolar i recorda que la millora de finançament dels centres públics i concertats no és garantia, necessàriament, de la gratuïtat de

l'ensenyament ni tampoc d'una progressiva equiparació en l'escolarització de l'alumnat socialment desfavorit entre centres.

El cost teòric, que respon a la inversió pública que hauria de ser satisfeta pel Departament d'Educació per garantir la prestació del Servei d'Educació de Catalunya en condicions d'equitat i de qualitat, parteix de la base de la gratuïtat i d'una escolarització equilibrada plena.

Gràfic 19. La relació entre finançament públic, despesa real i cost teòric d'atenció a la diversitat per alumne (en un context hipotètic d'escolarització equilibrada plena) per sectors de titularitat

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació, de l'Enquesta de quotes (2019) i de les titularitats dels centres concertats.

Nota: Les dades del cost teòric i del finançament públic no comptabilitzen la inversió en activitats i serveis complementaris.

5.3. EL SISTEMA D'ASSIGNACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

Tal com s'assenyala en el capítol 4, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar parteix de la base que presumiblement l'impacte pressupostari de garantir amb fons públics el cost de la plaça escolar no és assumible a curt termini pel Departament d'Educació, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries actuals de la Generalitat de Catalunya.

Ahora, la Comissió d'estudi del cost de la plaça també parteix de la base que l'increment de finançament públic de la plaça escolar en el marc del Pacte contra la segregació escolar només s'ha de desenvolupar si va orientat a corregir aquesta problemàtica. No es tracta, doncs, de millorar únicament el finançament dels centres públics i concertats, sinó de promoure aquesta millora amb mesures que contribueixin a reduir la segregació escolar del sistema educatiu a Catalunya.

A partir d'aquestes bases, la Comissió d'estudi del cost de la plaça escolar fa dues propostes bàsiques que orientin la millora del finançament dels centres.

En primer lloc, de l'estudi, se'n deriva que el sistema d'assignació pressupostària es podria fer a partir dels contractes programa, tant amb centres públics com amb centres concertats, que han d'anar acompanyats indefectiblement d'una millora dels instruments de control sobre el compliment de les condicions que estableix el contracte programa, i també d'una millora dels instruments d'escolarització equilibrada d'alumnat. L'aprovació del nou decret d'admissió d'alumnat, també prevista en el marc del Pacte contra la segregació escolar, va en aquesta direcció.

Els contractes programa, que es van posar en funcionament el curs 2006/2007 amb un total de 27 centres concertats i que van ser suprimits a partir del curs 2012/2013 a causa de les restriccions pressupostàries, s'han mostrat un instrument efectiu a l'hora de promoure l'escolarització equilibrada d'alumnat en municipis com ara Vic, Manlleu o Olot. El fet que l'alumnat escolaritzat en centres concertats no hagués

de fer aportacions econòmiques addicionals va afavorir que la tria de centre per part de les famílies no estigués tan condicionada per la seva condició socioeconòmica i per la titularitat del centre.

Els contractes programa són una de les mesures previstes en la LEC com a mesura de corresponsabilització de tots els centres en l'escolarització d'alumnes (art. 48.5, 201.2 i 205.9). A través dels contractes programa, l'Administració educativa aporta recursos addicionals als centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya en funció de les característiques socioeconòmiques de la zona, la tipologia de les famílies dels alumnes que atén el centre i els continguts de l'acord de corresponsabilitat que se signi.

Els contractes programa haurien d'estar orientats a assegurar la qualitat del servei educatiu, la igualtat d'oportunitats educatives i l'eliminació de la segregació escolar. Amb aquest propòsit, els contractes programa haurien d'incorporar objectius concrets i indicadors de seguiment, i també els compromisos d'ambdues parts, un procés de seguiment i preveure les conseqüències en cas d'incompliment.

I, en segon lloc, caldria establir un sistema d'aplicació gradual i progressiva que incideixi en la lluita contra la segregació escolar i que comenci per afavorir les condicions de gratuïtat entre els alumnes, els centres i els entorns amb més gran complexitat, i que progressivament s'estengui al conjunt del sistema educatiu, en funció de les disponibilitats pressupostàries.

Aquest sistema d'aplicació gradual podria combinar:

- Per un costat, una millora inicial del finançament als centres amb més complexitat, a mode de sistema de compensació, amb l'objectiu de garantir projectes educatius amb nivells de despesa equivalents als centres amb menys complexitat.
- Per un altre costat, una millora inicial del finançament focalitzat a l'alumnat socialment desfavorit, independentment del centre on estigui escolaritzat, amb l'objectiu de garantir-ne l'escolarització en

condicions d'igualtat d'oportunitats amb qualsevol dels centres que integren el Servei d'Educació de Catalunya.

- I, finalment, una millora inicial del finançament dels centres dels territoris amb elevada segregació escolar, amb l'objectiu de suprimir les barreres econòmiques als centres que en formen part i d'orientar aquesta inversió en la reducció dels desequilibris.

Aquesta millora del finançament, que s'aniria estenent progressivament per al conjunt de l'alumnat i dels centres, en funció de les disponibilitats pressupostàries, com ja s'ha manifestat, ha de formar part de l'estratègia de reducció de la segregació escolar, la qual cosa implica una garantia de compliment dels objectius establerts en els contractes programa i també una aplicació efectiva dels instruments disponibles d'escolarització equilibrada d'alumnat.

ANNEX: COST DE LA COMPLEXITAT I ELS MECANISMES DE COMPENSACIÓ²

La transició cap a un sistema amb una segregació inferior resultarà en una redistribució dels costos associats als alumnes d'alta complexitat. Això comportarà que, *ceteris paribus*, alguns centres hauran d'assumir una càrrega de despesa addicional que previsiblement no podran equilibrar mitjançant quotes addicionals. L'impacte de la complexitat podria ser especialment difícil de gestionar en els centres que depenguin (relativament) més de les quotes per finançar la seva activitat i, a més, tinguin una capacitat de recaptar quotes inferior, ateses les característiques socioeconòmiques de l'alumnat i les seves famílies.

Per assegurar el finançament adequat de les necessitats creades per la complexitat de l'alumnat, la primera part d'aquesta secció se centra a quantificar el cost addicional associat al tipus d'alumne del qual es volen millorar les oportunitats educatives. Aquest objectiu és diferent de les altres seccions de l'informe, que tenen com a objectiu calcular el cost mitjà per un alumne tipus.

D'altra banda, en el context actual d'infrafinançament, les quotes sovint s'utilitzen per cobrir part de la despesa de les escoles. Ara bé, aquest mecanisme per equilibrar pressupostos és, previsiblement, un recurs menys efectiu per a les escoles amb alta complexitat. En aquest sentit, també s'estima la relació entre la complexitat i la capacitat de pagar quotes.

Estimació de costos

La primera part consisteix en l'estimació d'un model economètric per establir la influència dels diferents factors explicatius rellevants en diverses variables de costos per estudiant. En especial, l'objectiu principal és estimar la importància dels factors associats a la complexitat de l'alumnat. Atesa la importància clau del

grau de complexitat, és important considerar per separat les variables individuals que constitueixen l'índex de complexitat. El motiu és que és possible que no hi hagi una relació simple entre els components del grau de complexitat i els seus costos. Per exemple, certs components poden tenir un pes en la despesa més elevat.

És important destacar que els costos identificats en aquesta secció són els observats sota els mecanismes d'assignació actuals. No representen, per tant, una prescripció del finançament requerit per adreçar les necessitats dels centres d'elevada complexitat. En aquest sentit, es fa referència a la secció 2.4.5, en què es proposen projeccions del finançament addicional necessari per atendre de manera adequada la diversitat dels centres escolars.

La tria del mètode d'estimació estarà completament lligada a la disponibilitat de les dades. En aquest cas, atès que les dades es limiten a un únic any, s'utilitzen models lineals estimats de manera convencional (mínims quadrats ordinaris).

Així doncs, el model estàndard pren la forma següent:

$$y_i = \alpha + \sum_j \beta_j x_{ij} + \sum_k \beta_k z_{ik} + \varepsilon_i$$

on y_i és un indicador de costos per estudiant (o plaça) d'una escola per a un nivell educatiu determinat (primària o secundària), l'índex i denota les escoles, j , els coeficients associats a les variables complexitat i, finalment k , a les variables de control. La taula 1 recull la llista d'aquests dos grups de variables. En termes generals, l'objectiu de les variables de control és capturar l'efecte de l'oferta educativa en els costos. Ateses les diferències inherents dels costos de centres públics i privats, analitzades en les altres parts d'aquest informe, s'estimen en mostres diferents els models de centres públics i concertats.

² Aquest annex ha estat elaborat per Héctor Pifarré (CRES-UPF).

Taula 1. Variables del model economètric de costos

Variables de complexitat	Variables de control
<ul style="list-style-type: none"> ■ Mitjana del nivell d'instrucció dels progenitors ■ Mitjana del nivell d'ocupació dels progenitors ■ % Alumnat estranger ■ % Alumnat NEE ■ % Matrícula viva ■ % Progenitors no registrat a la Seguretat Social ■ SIEI ESO (concertades) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nombre d'estudiants (decil distribució d'escoles) ■ Alumnat total del centre (models de secundària)

S'estimen dues categories generals de models d'acord amb els costos considerats. Primer, es consideren els costos totals per estudiant. Aquests resultats inclouen totes les partides de costos considerades en les seccions anteriors. Per aprofundir en aquests resultats, també s'estima un model de costos de plantilles docents per separat.

La categoria següent se centra en dues partides de costos especialment rellevants. Seguint l'estudi de costos de la Comissió, s'identifiquen dos costos principals associats a la complexitat. Els primers són els associats a una dotació més alta de professorat, necessària per fer front a la complexitat. El segon és la pèrdua de capacitat de pagar quotes fruit d'una composició social més desfavorida. Amb l'objectiu de limitar la influència de factors com ara l'antiguitat de les plantilles o, fins a cert punt, les condicions laborals, s'estima la influència de la complexitat en les dotacions docents en termes de les ràtios de professorat per estudiant. Finalment, per a les escoles públiques, les quotes es mesuren com els pagaments de les famílies (excloent-ne menjadors) per estudiant. En el cas de les escoles privades, es limiten a les quotes pagades per activitats complementàries i menjadors. El motiu és la manca de dades de les altres quotes per a un nombre elevat dels centres de la mostra.

Els resultats d'aquesta secció complementen l'anàlisi de costos de la secció 2.4. Els models econòmics permeten identificar el cost estrictament associat a la complexitat. Això és rellevant, atès que les diferències entre mitjanes de costos per nivell de complexitat podrien estar capturant altres factors

(*confounders*) associats a centres de més complexitat.

Resultats de l'estimació de costos

Les taules 2 a 5 recullen els resultats de l'estimació dels models de costos i la interpretació dels resultats principals es detalla en els punts següents. Les conclusions derivades dels models es formulen en termes qualitius. El motiu és la possibilitat que l'existència de factors rellevants omesos introdueixi un cert biaix en els coeficients estimats.

Les mostres emprades tenen certes restriccions per limitar la influència de valors extrems:

- S'estimen els models per a centres amb línia completa: 9 unitats per als centres de primària i 4 unitats per als de secundària.
- Només s'utilitzen centres amb informació completa sobre: el nombre d'estudiants i el personal PAS.
- Per al cas de models centrats en educació primària i infantil, s'exclouen els centres públics que també ofereixen educació secundària (s'exclouen ~30 centres en la mostra final).
- En els models de costos totals aplicats a les escoles concertades, s'exclouen les escoles que no tenen registres complets de quotes.

Fruit d'aquestes restriccions, les mostres finals no són estrictament comparables a les utilitzades a l'estudi de comptabilitat

analítica. És per això que cal evitar comparacions directes de costos. El valor afegit es troba en la possibilitat de considerar, *ceteris paribus*, l'efecte de la complexitat sobre els costos.

Costos globals i costos de plantilles docents

Els costos globals, la variable dependent dels primers models de la taula 2, es calculen amb informació agregada dels pressupostos de les escoles. A continuació, se'n detallen les variables considerades en la construcció del cost total per a cada tipus de centre.

Centres concertats:

- Costos de plantilles docents.
- Despeses de funcionament.

- Subvencions addicionals del Departament d'Educació (parts proporcionals imputades a cada nivell educatiu segons el nombre d'estudiants).

- Quotes pagades per les famílies (menjadors, sortides, activitats complementàries, serveis i material escolar).

Centres públics:

- Costos de les plantilles docents i del PAS.
- Despeses de liquidació (inclouen part dels ingressos provinents de les famílies).
- Transferències addicionals del Departament i dels ajuntaments.
- Quotes pagades per les famílies (menjadors).

Taula 2. Models de costos per estudiant educ. infantil i primària

Variables	Centres públics		Centres concertats	
	Costos totals	Costos plantilles docents	Costos totals	Costos plantilles docents
Mitjana del nivell d'instrucció dels progenitors	-117.47***	-107.92***	41.46	-25.7
Mitjana del nivell d'ocupació dels progenitors	-131.1**	-116.24**	294.79*	41.5
% Progenitors no registrats a la Seguretat Social	20.8186***	27.068***	9.6074	-3.9
% Alumnat estranger	-0.349	2.478*	-0.1376	2.3
% Alumnat NEE	8.87***	7.645***	12.9945*	5.59**
% Matrícula viva	21.7***	12.83*	42.38*	-14.43*
R quadrat ajustat	0.6939	0.7854	0.3609	0.735

Codis de significació estadística: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Notes: Per simplificar la presentació, s'ometen els 10 coeficients associats al decil de nombre d'estudiants del centre (significatius en tots els models), i també la intersecció.

Taula 3. Models de costos per estudiant ESO

Variables	Centres públics		Centres concertats	
	Costos totals	Costos plantilles docents	Costos totals	Costos plantilles docents
Mitjana del nivell d'instrucció dels progenitors	-240.84***	-239.83***	-40.48	-64.65
Mitjana del nivell d'ocupació dels progenitors	3.31	41.39	332.73	27.31
% Progenitors no registrats a la Seguretat Social	23.83**	16.70**	3.12	-5.50
% Alumnat estranger	-3.91	-4.55	0.63	16.17**
% Alumnat NEE	2.55	2.80	15.888.	-0.95
% Matrícula viva	87.46***	86.60***	14.58	7.81
Alumnat total del centre	0.40**	-1.28***	0.616**	0.116
R quadrat ajustat	0.523	0.592	0.153	0.2964

Codis de significació estadística: 0 '***' 0.001 '***' 0.01 '**' 0.05 '.' 0.1 '.' ' 1

Notes: Per simplificar la presentació, s'ometen els 10 coeficients associats al decil de nombre d'estudiants del centre (significatius en tots els models), i també la intersecció.

Ràtio de professorat per estudiant

Taula 4. Models de la ràtio de professorat per estudiant

Variables	Educació infantil i primària		Educació secundària obligatòria	
	Escoles públiques	Escoles concertades	Escoles públiques	Escoles concertades
Mitjana del nivell d'instrucció dels progenitors	-2.311e-03***	6.682e-05	-4.709e-03***	-3.13e-03**
Mitjana del nivell d'ocupació dels progenitors	-2.489e-03**	1.850e-04	1.778e-03	4.93e-03**
% Progenitors no registrats a la Seguretat Social	5.797e-04***	-5.523e-05	2.859e-04*	-2.95e-04**
% Alumnat estranger	5.30e-05*	8.253e-05***	-1.342e-04*	-8.028e-05
% Alumnat NEE	1.637e-04***	8.596e-05***	4.130 -05	3.443e-04***

Variables	Educació infantil i primària		Educació secundària obligatòria	
	Escoles públiques	Escoles concertades	Escoles públiques	Escoles concertades
% Matrícula viva	2.750e-04*	-2.388e-04**	1.941e-03***	6.72e-04***
SIEI (concertades)	-	2.78e-03***	-	8.902e-03***
Alumnat total del centre			-2.045e-05***	-2.665e-06
R quadrat ajustat	0.7855	0.7135	0.7094	0.37

Codis de significació estadística: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 '' 1

Notes: Per simplificar la presentació, s'ometen els 10 coeficients associats al decil de nombre d'estudiants del centre (significatius en tots els models), i també la intersecció.

Quotes per estudiant (seleccionades)

Taula 5. Models del pagaments de quotes per estudiant

Variables	Educació infantil i primària			Educació secundària obligatòria		
	Escoles públiques	Escoles concertades		Escoles públiques	Escoles concertades	
		Menjador	Act. compl.		Menjador	Act. compl.
Mitjana del nivell d'instrucció dels progenitors	24.01***	49.42**	15.79	19.68*	60.9*	6.07
Mitjana del nivell d'ocupació dels progenitors	1.81	0.57	5.91	17.50	5.32	-2.15
% Progenitors no registrats a la Seguretat Social	-1.3038.	-1.62	0.48	-0.01	-8.69**	-3.12.
% Alumnat estranger	-0.72*	2.36*	-0.25	-2.06***	1.02	0.603
% Alumnat NEE	0.33	-1.60	1.40	0.48	1.74	0.04
% Matrícula viva	0.09	0.54	1.31	-4.36**	2.54	-1.60
SIEI (concert.)	-	32.38	-14.45	-	-103.21*	-32.01
Alumnat total	-0.029	0.126***	0.05.	-0.08***	0.06*	-0.03*
R quadrat ajustat	0.1	0.136	0.037	0.26	0.09	0.013

Codis de significació estadística: 0 **** 0.001 *** 0.01 ** 0.05 ' 0.1 ' ' 1

Notes: Per simplificar la presentació, s'omet la intersecció.

Resum dels resultats de l'estimació de costos

Es poden explicar gran part de les diferències de costos entre centres públics amb models relativament simples, però aquests mateixos models expliquen en menys mesura la variància en costos dels centres concertats.

El finançament dels centres públics (i, per tant, també els seus costos) s'assigna d'acord amb les característiques bàsiques de composició i mida dels centres. Això es veu reflectit en l'alt grau d'ajust dels models de costos estimats. Tanmateix, aquest no és el cas per als centres concertats. Tot i que el concert assigna quantitats similars per centre en termes de transferències per plantilles docents, una part no negligible dels costos dels centres concertats prové dels pagaments addicionals de les famílies. Els centres presenten ofertes educatives diverses i aquestes estratègies tenen costos heterogenis. La informació disponible no permet tenir en compte els determinants d'aquestes opcions educatives, com ara les preferències de les famílies, que van més enllà del nivell socioeconòmic.

Els costos totals són una composició de dues forces contraposades: com més complexitat, menys ingressos per quotes i plantilles més nombroses; l'efecte global sobre els costos depèn de la titularitat del centre.

Els models de costos estimats presenten dos resultats contraposats. En el cas dels centres públics, una complexitat més alta representa uns costos més elevats. Per als centres privats, l'efecte és el contrari. Aquest resultat s'explica a través de l'efecte de la complexitat sobre les quotes ingressades, i pels mecanismes de compensació per complexitat establerts per als centres públics, però en menys mesura

per als centres privats. Els dos punts següents interpreten aquests efectes amb més detall.

Els centres concertats, a diferència dels públics, no tenen un mecanisme ordinari de compensació per complexitat.

Als centres públics, de manera general, una complexitat més alta està associada a assignacions de plantilles docents més elevades. Tot i que els resultats són més precisos en el cas de l'educació primària,³ s'observa que una composició socioeconòmica més desafavorida resulta en ràtios de docents per alumne significativament més elevades.

En el cas dels centres concertats, en canvi, les variables de complexitat no estan associades positivament a les ràtios de docent per alumne. De fet, s'observa el contrari: un nivell socioeconòmic de les famílies afavorit està associat a ràtios de professorat per estudiant més elevades. El reforç de la plantilla docent es manifesta estrictament a través de les variables que capturen l'existència d'acords de compensació puntuals i especialitzats (p. ex. aules d'acollida), però no de manera automàtica.

Hi ha una relació negativa entre les quotes pagades a un centre i la seva composició social.

Els resultats obtinguts sustenten l'evidència de l'anàlisi dels pressupostos dels centres: els centres amb una composició socioeconòmica més afavorida recullen quotes més elevades. Aquest resultat, esperable, se sosté tant en el cas dels centres públics com concertats i per a totes les etapes educatives. Ara bé, caldria tenir

³ Els errors estàndard dels coeficients són menors i les mesures de variació explicada més elevades.

en compte que les quotes són, d'acord amb la secció 2.3, relativament més baixes als centres públics.

Tanmateix, ateses les limitacions de les dades emprades, no és possible fer una interpretació en termes quantitativs dels resultats dels models estimats. Primerament, l'ajust d'alguns dels models és baix, i la incertesa entorn dels efectes estimats, elevada (errors estàndards). A més, en el cas dels centres concertats, només s'ha utilitzat un nombre reduït de conceptes pagats en quotes i, per tant, l'associació trobada no reflecteix la variació total en quotes pagades segons la complexitat.

Mecanismes d'assignació

L'estimació dels costos de l'atenció a la complexitat és un punt de partida des del qual plantejar els mecanismes per compensar-la. Conceptualment, els models anteriors permeten identificar el contracte programa implícit que actualment regeix les transferències per complexitat als centres públics. S'entén com a contracte programa una fórmula quantitativa i explícita d'assignació als centres educatius d'acord amb les seves característiques, que inclouen però no estan limitades a la complexitat. Amb tot, una diferència rellevant és que els coeficients estimats estadísticament tenen un cert grau d'incertesa, mentre que les fórmules dels contractes programa no tenen aquestes mancances.

L'objectiu d'utilitzar les estimacions anteriors com a model de base és obtenir un punt de referència raonable per il·lustrar el funcionament del mecanisme d'assignació proposat. Per tant, no és un posicionament en favor d'un determinat model de contracte programa. S'entén que un contracte programa nou hauria d'estar regit per criteris ètics i d'eficiència en l'assignació de recursos, i no necessàriament limitar-se a reproduir les pràctiques existents.

El problema d'assignació

De manera ideal, l'assignació del contracte programa està basada en un estudi de la relació entre els recursos i els resultats

educatius. Llavors, atesos uns recursos educatius i coneixent la relació entre recursos i resultats, el planificador del sistema educatiu decideix un determinat nivell educatiu com a objectiu de provisió.

Suposem que tenim un sistema tal que els recursos educatius s'assignen en primera instància segons factors no associats a la complexitat del centre. Aquests típicament inclouen variables com ara el nombre d'estudiants i el nivell educatiu. Un cop aquesta assignació està feta, una partida del pressupost diferent es destina exclusivament a la compensació de la complexitat.

L'assignació de recursos requerida per arribar a l'objectiu educatiu dels centres, adreçant les dificultats relacionades amb la complexitat, ve donada per les característiques de l'alumnat dels centres i els seus coeficients dins del contracte programa. En el nostre cas, aquests es referirien al contracte programa implícit estimat. Per tant, l'assignació és:

$$(R_i) = \sum_j (\beta_j) \sim x_i$$

On $\sum_j (\beta_j) \sim x_i$ és la suma del valor de les variables del contracte programa (referents a la complexitat) d'un centre determinat multiplicada pels coeficients corresponents.

La quantitat (R_i) indica l'assignació que adreçaria completament els costos associats a la diversitat. És, així doncs, una assignació justa en el sentit que ja preveu les correccions desitjades per corregir els desequilibris educatius provocats per les desigualtats socioeconòmiques i de necessitats educatives de l'alumnat.

Si els recursos destinats, R^* , són menors que la suma dels requeriments (R_i) per centre:

$$R^* < \sum_i (R_i)$$

ens trobem davant d'un problema d'assignació de recursos amb objectius inassolibles.⁴

La regla d'assignació

Seguint la lògica del contracte programa, se

sap que (R_i) determina el cost total de la provisió bàsica per a un centre. Atès que la provisió bàsica és (assumim) idèntica per a tots els centres, prioritzar-ne uns sobre uns altres en la distribució relativa dels recursos (insuficients) significaria introduir un element d'inequitat entre centres. Per aquest motiu, es proposa una regla d'assignació, la regla proporcional, que respecta un cert principi d'igualtat entre centres en la distribució de la càrrega de l'infrafinançament.

La regla proporcional té una forta tradició en literatura de negociació axiomàtica, en què s'ha demostrat la seva robustesa teòrica. Aquesta regla també ha estat proposada per a l'assignació de recursos sanitaris, particularment en els casos de recursos insuficients.

Regla proporcional: $R_i = \lambda(R_i)$ de manera

$$R^* = \lambda \sum_i (R_i)$$

que

On (R_i) són els recursos que pertocarien a una escola d'acord amb el contracte programa; R_i , els recursos efectivament assignats; R^* , el total del fons de compensació, i λ , la proporció que finalment s'assigna per satisfer la restricció pressupostària (disponibilitat màxima de

recursos). Intuïtivament, la regla proporcional determina que tots els centres han d'obtenir la mateixa proporció de l'assignació òptima de recursos que els pertocaria en una situació de suficiència de recursos.

En aquesta formulació, s'assumeix que el contracte programa és lineal en els seus components. Aquest supòsit tècnic permet tractar de manera equivalent un repartiment basat en els recursos i un repartiment basat en resultats educatius. Per tant, es poden interpretar els resultats de l'aplicació de la regla proporcional en termes de provisió bàsica. La regla proporcional assigna recursos educatius de manera que tots els centres pateixen el mateix dèficit (proporcionalment) en l'assoliment del nivell de provisió bàsica.

Això no vol dir que la repartició dels recursos serà igual entre centres. Els centres amb més complexitat, i per tant amb més necessitats de recursos, reben una proporció més alta dels recursos. Per il·lustrar el funcionament del mecanisme, la secció següent l'aplica a una mostra de centres.

Aplicació sobre la base del contracte implícit

L'exercici següent aplica la regla proporcional a una mostra de tres centres públics i tres de concertats per a l'etapa de primària. Dins de la distribució d'escoles de cada titularitat, s'han triat els centres de manera que representin tres nivells de complexitat. En aquest cas, s'escullen els centres pel nivell educatiu dels pares. Per a cada titularitat, els centres escollits presenten el nivell mínim, mitjà i màxim de les seves distribucions respectives. La taula 6 conté els valors de les variables considerades de cada centre.

⁴ El cas contrari, amb recursos suficients, no s'hauria de descartar. Mentre la segregació tingui efectes creixents sobre el cost per estudiant (per la confluència de factors de complexitat), fóra possible que la disminució de la segregació resultés en una reducció global del cost associat a la complexitat dels alumnes. En aquest cas, els recursos alliberats per aquest concepte podrien més que compensar els centres on s'incrementés la complexitat i destinar-los a finançar la gratuïtat general.

Taula 6. Característiques de les escoles

		Mitj. educ. prog.	Mitj. ocup. prog.	% no reg. S.S	% estrang.	% NEE	% matr. viva	N. estud.	ESO i prim.
Públiques	1p	2.4	4.17	5.2	32.74	4.87	5.31	226	0
	2p	6.41	5.71	8.5	15.7	14.46	3.72	242	0
	3p	9.64	7.17	2.5	9.15	7.11	1.02	492	0
Concertades	1c	3.19	3.43	5	34.92	31.91	12.31	398	1
	2c	7.25	6.26	20.2	5.91	2.15	1.08	186	1
	3c	9.95	7.92	21.9	3.88	4.81	0.93	645	1

En aquest exemple, s'empren únicament les ràtios de docents per estudiant com a mesura de recursos educatius. S'obtenen les ràtios predites en funció dels paràmetres estimats i presentats en la taula 6, des de la lògica que aquest és el contracte programa implícit vigent en el sector públic. Per obtenir l'increment requerit per adreçar la

complexitat, es compara la ràtio de mestres predita (sota el contracte programa) per als centres de la mostra amb la ràtio d'aquells mateixos centres en un escenari sense cap tipus de complexitat.⁵ La taula 7 presenta els valors calculats sota aquests supòsits per als sis centres.

Taula 7. Assignacions docents amb i sense complexitat

		Ràtios predites	Ràtios sense complex.	Docents predits	Docents sense complex.
Públiques	1p	0.085	0.048	35.37	11.03
	2p	0.072	0.048	14.25	11.81
	3p	0.054	0.041	36.61	20.06
Concertades	1c	0.088	0.047	19.32	19.06
	2c	0.076	0.052	17.61	9.83
	3c	0.056	0.041	26.81	27

Finalment, es calcula la distribució dels mestres per compensar la complexitat sota dos supòsits d'escassetat. El primer, d'escassetat moderada, suposa que es disposaran del 80% dels mestres necessaris;

en el segon cas, d'escassetat severa, la dotació de docent només permet cobrir el 50% de les necessitats. La taula 6 il·lustra les distribucions de docents per centre en cada cas.

⁵ És a dir, amb els nivells màxims d'educació mitjana dels pares, sense alumnes NEE, etc.

Taula 8. Assignacions docents compensatòries i escassetat

		Docents requerits	Docents assignats (80%)	Docents assignats (50%)
Públiques	1p	8.28	6.62	4.14
	2p	5.79	4.63	2.89
	3p	6.21	4.97	3.10
Concertades	1c	16.3	13.04	8.15
	2c	4.42	3.53	2.21
	3c	9.60	7.68	4.80

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Síndic de Greuges de Catalunya
Passeig Lluís Companys, 7
08003 Barcelona
Tel 933 018 075 Fax 933 013 187
sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

